

ព្រះ
ព្រះបិតាបិតា

និង

សេចក្តីប្រាប់គ្នាសាខ្មែរ

អភិបាលបិតា

បង្គាន បណ្ណបតា

៧៨

Scan by Mr. Huot kongheang, May 17, 2009 for thormatean.
Begin April 25,09-Finish July 09,09, Book 76-100.



ពុទ្ធសាសនាចក្រភ្នំពេញ

៣៧ ២៥១០

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានស្ស បញ្ចមោ ភាគោ

ទស្សនេនបហាតត្វហេតុកត្តិកំ

បដិច្ចវិហោ

(១) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បត្តយោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ... ទេ ខន្ធ ។ ទស្ស-
នេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បត្តយោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ខន្ធ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ទស្សនេន បហាតត្វ-
ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ
ន ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ន បហា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បត្តយោ ទស្សនេន បហា-
តត្វហេតុកំ វិហារំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានត្វ រូបំ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន បញ្ចមភាគ

ទស្សនេនបហាតត្វហេតុកត្តិកៈ

បដិច្ចវិហោ

(១) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធមិ
ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ត្តិយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ... ខន្ធ ២ ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយការវា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានបូ អាស្រ័យ
ខន្ធថាវិធិឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ។ ធមិ ដែល
មានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈក្តី ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវាក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវ
លះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បត្តិយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានបូក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ
អាស្រ័យ ខន្ធ ២ ។

(២) ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា ... ទ្វេ ទន្ធា ។ ភាវណាយ បហា-
 តត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ ទស្សនេន ន ភាវណាយ
 បហាតត្វហេតុកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកោ ទន្ធា បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នំ រូបំ ។ ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកោ ច លេវ ទស្សនេន ន
 ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានេវ រូបំ ... ទ្វេ ទន្ធា ។

(៣) លេវ ទស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកំ
 ធម្មំ បដិច្ច លេវ ទស្សនេន ន ភាវណាយ បហាតត្វហេ-
 តុកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា លេវ ទស្សនេន
 ន ភាវណាយ បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ
 ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានេវ រូបំ ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានេវ រូបំ វិចិត្តិញ្ញាសហតតំ មោហំ បដិច្ច

(២) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការនា អាស្រ័យធមិ
 ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធិ ព អាស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការនា ...
 ខន្ធិ ២ ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះដោយការនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការនា
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានេវ អាស្រ័យខន្ធិ
 ទាំងឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការនា ។ ធមិ ដែលមាន
 ហេតុត្រូវលះដោយការនា ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះដោយការនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយ
 ការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធិ ព ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានេវ អាស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការនា ...
 ខន្ធិ ២ ។

(៣) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
 ដោយការនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិន
 ត្រូវលះដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធិ ព ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានេវ អាស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការនា ខន្ធិ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានេវ អាស្រ័យ
 ខន្ធិ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានេវ អាស្រ័យមោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិ

ទស្សនេសប្បវេណីកត្តាប្រាសាទ បដិច្ចវិហារ

ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ លេវ នស្សនេន
 ន ការវាយ បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តហោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ... ទ្វេ ខន្ធា ខន្ធេ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 បហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ ។ លេវ នស្សនេន ន ការវាយ បហាតត្វ-
 ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតំ មោហំ
 បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ លេវ នស្សនេន ន ការ-
 វាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ការវាយ បហា-
 តត្វហេតុកោ ធម្មា ... ឧទ្ធចូសហគតំ មោហំ
 បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ លេវ នស្សនេន ន ការ-
 វាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នស្សនេន បហា
 តត្វហេតុកោ ច លេវ នស្សនេន ន ការវាយ បហា-
 តត្វហេតុកោ ច ធម្មា ... វិចិត្តិញ្ញាសហគតំ មោហំ
 បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។
 លេវ នស្សនេន ន ការវាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ
 បដិច្ច ការវាយ បហាតត្វហេតុកោ ច លេវ នស្ស-
 នេន ន ការវាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា ...

ទស្សនេសប្បវេណីកត្តាប្រាសាទ បដិច្ចវិហារ

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធសក្កិ កដត្តាប្រក្កិ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវាទា ... ខន្ធ ២
 វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធចាំន់ឡាយ ខន្ធចាំន់ឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ប្រ កដត្តាប្រ និងឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខត ១ អាស្រ័យមហា-
 ក្ខតចាំន់ឡាយ ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ អា-
 ស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយ
 ការវាទា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុច្បងៗ គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្នុង
 អាស្រ័យមោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ។ ធមិ ដែលមានហេតុ
 ត្រូវលះដោយការវាទា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយ
 ទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវាទា ... គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្នុង អា-
 ស្រ័យមោហាៈ ដែលច្រឡំដោយទទ្ធចូៈ ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះដោយទស្សនៈក្តី ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះដោយការវាទាក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវាទា ... គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្នុង
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្កិ អាស្រ័យមោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ។
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការវាទាក្តី ធមិ ដែលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវាទាក្តី អាស្រ័យធមិ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវាទា ... គឺ

អនុវត្តសហគតំ មោហំ បដិច្ច សប្បយុត្តកា ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

(២) និស្សនេន បហាតត្វហេតុកតញ នេវ និស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកតញ ធម្មំ បដិច្ច
និស្សនេន បហាតត្វហេតុកតា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតំ ឯកំ ខន្ធឯញ មោហញ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ ច មោហញ បដិច្ច
ទ្វេ ខន្ធ ។ និស្សនេន បហាតត្វហេតុកតញ នេវ និស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកតញ ធម្មំ បដិច្ច
នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកតា ធម្មា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា និស្សនេន បហាតត្វហេតុកត
ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ ខន្ធ ច មោហញ បដិច្ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។ និស្សនេន បហាតត្វហេតុកតញ នេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកតញ ធម្មំ បដិច្ច
និស្សនេន បហាតត្វហេតុកតា ច នេវ និស្សនេន ន
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកតា ច ធម្មា ... វិចិត្តិញ្ញា-
សហគតំ ឯកំ ខន្ធឯញ មោហញ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ច មោហញ បដិច្ច ... ។

ពួកសម្បយុត្តកត្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានបូកិ កាស្រ័យមោហាៈ ដែលច្រឡំ
ដោយខ្លួន ។

(២) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ កាស្រ័យធមិ
ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវិនាស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហាៈ
ផង ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ផង មោហាៈផង ។ ធមិ ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវិនាស កាស្រ័យធមិ
ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវិនាស ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក កាស្រ័យខន្ធានិច្ចាយ ដែលមាន
ហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈផង មហាក្ខតិច្ចាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានបូក
កាស្រ័យខន្ធានិច្ចាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហាៈផង ។
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយការវិនាសក្តី កាស្រ័យធមិ ដែលមាន
ហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយការវិនាសផង ... គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានបូក
កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហាៈផង កាស្រ័យខន្ធ
២ ផង មោហាៈផង ... ។

ទស្សនេសបហាតត្វហេតុកត្តិកេ បដិច្ចវិហ

(៥) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្ត លេវ នស្សនេស
 ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្ត ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុកត្ត ធម្មោ ... ឧទ្ធច្ចសហកតំ ឯកំ
 ខន្ធកា មោហត្វ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច
 មោហត្វ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
 កត្ត លេវ នស្សនេស ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្ត
 ធម្មំ បដិច្ច លេវ នស្សនេស ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
 ហេតុកត្ត ធម្មោ ... ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្ត ខន្ធា
 ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧទ្ធច្ចស-
 ហកតេ ខន្ធា ច មោហត្វ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្ត លេវ នស្សនេស ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្វហេតុកត្ត ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ បហា-
 តត្វហេតុកត្ត ច លេវ នស្សនេស ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
 ហេតុកត្ត ច ធម្មោ ... ឧទ្ធច្ចសហកតំ ឯកំ ខន្ធកា
 មោហត្វ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ រូបំ ។

(៦) នស្សនេស បហាតត្វហេតុកត្ត ធម្មំ បដិច្ច
 នស្សនេស បហាតត្វហេតុកត្ត ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ការម្ម-
 ណាប្បច្ចយា នស្សនេស បហាតត្វហេតុកត្ត ឯកំ ខន្ធា
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

ទស្សនេសបហាតត្វហេតុកត្តិកេ បដិច្ចវិហ

(៥) ធមិ វេលមានហេតុត្រូវលេដោយភាវនា កាស្រ័យធមិ
 វេលមានហេតុត្រូវលេដោយភាវនាផង វេលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយ
 ទស្សនៈមិនត្រូវលេដោយភាវនាផង ... គឺ ខន្ធា ៣ កាស្រ័យខន្ធា ១
 វេលច្រឡំដោយខន្ធាច្បុះផង មោហៈផង ខន្ធា ២ កាស្រ័យខន្ធា ២ ផង
 មោហៈផង ។ ធមិ វេលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លេដោយភាវនា កាស្រ័យធមិ វេលមានហេតុត្រូវលេដោយភាវនាផង
 វេលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលេដោយភាវនាផង ...
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យខន្ធា ៣ ខ្សោយ វេលមានហេតុត្រូវលេដោយ
 ភាវនាផង មហាក្កតំ ខ្សោយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យខន្ធា ៣-
 ខ្សោយ វេលច្រឡំដោយខន្ធាច្បុះផង មោហៈផង ។ ធមិ វេលមាន
 ហេតុត្រូវលេដោយភាវនា វេលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលេដោយភាវនា កាស្រ័យធមិ វេលមានហេតុត្រូវលេដោយ
 ភាវនាផង វេលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលេដោយ
 ភាវនាផង ... គឺ ខន្ធា ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី កាស្រ័យខន្ធា ១
 វេលច្រឡំដោយខន្ធាច្បុះផង មោហៈផង ។

(៦) ធមិ វេលមានហេតុត្រូវលេដោយទស្សនៈ កា-
 ស្រ័យធមិ វេលមានហេតុត្រូវលេដោយទស្សនៈ វេលមានហេតុ
 ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ៣ កាស្រ័យខន្ធា ១ វេល
 មានហេតុត្រូវលេដោយទស្សនៈ ខន្ធា ២ កាស្រ័យខន្ធា ២ ។

នស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ នស្ស
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ អាម្ពណាប្បច្ចយា វិនិកិញ្ញាសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច-
វិនិកិញ្ញាសហគតោ មោហោ ។ នស្សនេន បហា-
តត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នស្សនេន បហាតត្វហេតុ-
កោ ច ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ច ធម្មា ... អាម្ពណាប្បច្ចយា វិនិកិញ្ញា-
សហគតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច គយោ ខន្ធា ច មោហោ
ច ទេវ ខន្ធ បដិច្ច ទេវ ខន្ធា ច មោហោ ច ។

(៧) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្ព-
ណាប្បច្ចយា តំណី ។ នស្សនេន សទិសំ វិភជិតតំ ។

(៨) ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
កំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្ពណាប្បច្ចយា ទេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច គយោ ខន្ធា ទេវ ខន្ធ បដិច្ច ទេវ ខន្ធា បដិ-
សន្ធិក្កណោ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ។

ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា
កាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិញ្ញា កាស្រ័យ
ខន្ធតំនីឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិញ្ញា ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវ
លះដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះដោយការវាផង កាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយ
ទស្សនៈ ... ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ក្តី មោហាៈក្តី
កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិញ្ញា ខន្ធ ២ ក្តី មោហាៈក្តី
កាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៧) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការវា កាស្រ័យធមិ
ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណា-
ប្បច្ច័យ (បាទដល់ភាគប្បដ្ឋាននិងវិសដ្ឋនា) ៣ លើក ។ (ដំណើរ
ទេវ) បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាទស្សនវិដ្ឋ ។

(៨) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយការវា កាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធា កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយការវា ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធតំនីឡាយ
កាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងនោះវិទបដិសន្ធិ ។

[១៣] នស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិ-
បតិប្បច្ចយា តីណិ ។ ហេតុសទិសា ។ ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ... តីណិ ។ ហេតុ-
សទិសា ។ អធិបតិយា មោហោ នត្ថិ ។

[១៤] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច នយោ ខន្ធចា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ... ទេ ខន្ធចា
ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច នយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧទានារូបំ ។

[១៥] នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មំ
បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេ-
តុកោ ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា នស្សនេន បហា-
តត្វហេតុកេ ខន្ធច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[១៣] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ខើបកើតឡើង ព្រោះអធិ-
បតិប្បច្ច័យ (ប្រាជ្ញាដល់ពាក្យប្បដ្ឋាននិងវិសដ្ឋនា) ព លើក ។ (ព្រះនេះ)
ដូចគ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យ ។ អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយ
ភាវនា ... (ប្រាជ្ញាដល់ពាក្យប្បដ្ឋាននិងវិសដ្ឋនា) ព លើក ។ (ព្រះនេះ)
ដូចគ្នានឹងហេតុប្បច្ច័យ ។ មោហាៈ មិនមានក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យទេ ។

[១៤] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយភាវនា ... ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយភាវនា ... ខន្ធ ២ មហាក្ខតរូប ព អាស្រ័យ
មហាក្ខតរូប ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ទពា ពរូប អាស្រ័យមហាក្ខតរូប
ទាំងឡាយ ។

[១៥] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈផង
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនាផង ...
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ
ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈផង មហាក្ខតរូបទាំងឡាយផង ។

(១៦) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ ... អនិបតិប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ខន្ធេ ច អហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ទស្សនេន ន ភាវនាយ ។ ថេ ។ អនន្តប្បច្ចយា សមនន្តប្បច្ចយា ។ អារម្មណសនិសំ ។

(១៧) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយេវ ខន្ធា ខ្មេ ខន្ធេ បដិច្ច ខ្មេ ខន្ធា ។ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ ... សហជាតប្បច្ចយា ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិកិហិត្តាសហតតេ ខន្ធេ បដិច្ច មោហោ ចិត្តសមុដ្ឋាបវា រូបំ ។ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ច ធម្មោ ...

(១៦) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនាផង ... ព្រោះអនិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនាផង បហាក្ខត្រូវលះដោយដង ។ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា ។ ថេ ។ ព្រោះអនន្តប្បច្ច័យ ព្រោះសមនន្តប្បច្ច័យ ។ (ភាវនា) ដូចគ្នានឹងអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(១៧) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ អស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបតែឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អស្រ័យខន្ធា ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ខន្ធអ អស្រ័យខន្ធអ ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនា អស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ... ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ មោហាភិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបភិ អស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តា ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈភិ ដែលមានហេតុ មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយភាវនា ភិ អស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ...

សហជាតប្បដ្ឋយា ធនស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ
រូបំ ទ្វេ ខន្ធន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ
វិចិត្តិញ្ញាសហាតតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
មោហោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[១៨] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បវដ្តតិ
សហជាតប្បដ្ឋយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធ បដិច្ច ទ្វេ
ខន្ធា ។ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
នេវ ធនស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ធម្មោ ... សហជាតប្បដ្ឋយា ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ខន្ធន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ . ឧទ្ធក-
សហាតតេ ខន្ធន្ធ បដិច្ច មោហោ ច ចិត្តសមុដ្ឋានញ
រូបំ ។ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច នេវ ធនស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មោ ... សហ-
ជាតប្បដ្ឋយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ខន្ធន្ធ

ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ពក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កំ អាស្រ័យ
ខន្ធ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយខស្សនៈ ខន្ធ ២ ក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបក្កំ អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ពក្កំ មោហាភក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កំ អា-
ស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ។

[១៨] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ
ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនា ទើបតែឡើង ព្រោះសហជាតប្ប-
ដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ពក្កំ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនា
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយ
ខស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវ
លះដោយភាវនា ... ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
អាស្រ័យខន្ធានិឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនា ហេហក្កំ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កំ អាស្រ័យខន្ធានិឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧប្បដ្ឋៈ ។
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនាក្កំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយខស្សនៈមិនត្រូវលះដោយភាវនាក្កំ អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុ
ត្រូវលះដោយភាវនា ... ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ពក្កំ ចិត្តសមុ-
ដ្ឋានរូបក្កំ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនា ខន្ធ ២ ក្កំ

បដិច្ច ទ្វេ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ ឧទ្ធចូសហ
កតំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ទា មោហា វ
ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ ។

(១៧) លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្យ-
ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្យហេតុកោ ធម្មោ ... សហជាតប្បច្ចយា
លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្យហេតុកំ ឯកំ
ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានត្យ រូបំ ទ្វេ
ខន្ធិ ... វិចិត្តិញ្ញាសហតតំ ឧទ្ធចូសហតតំ មោហំ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កណោ ខន្ធិ បដិច្ច
វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ទា ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
មហាក្ខតា ពាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្ត-
សមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ ... ។ លេវ នស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្យហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
នស្សនេន បហាតត្យហេតុកោ ធម្មោ ... សហ-
ជាតប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតំ មោហំ បដិច្ច
សម្មយុត្តកោ ខន្ទា ។ លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្យហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្យ-
ហេតុកោ ធម្មោ ... សហជាតប្បច្ចយា ។ សន្ធិត្តំ ។
ហេតុសនិសំ កាតត្យំ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានត្យោក្ខី អាស្រ័យខន្ធិ ខន្ធិ ពក្ខី មោហាភិក្ខុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
ត្យោក្ខី អាស្រ័យខន្ធិ ដែលច្រឡំដោយខន្ធិច្ចៈ ។

(១៧) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលេដ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈមិន
ត្រូវលេដោយភាវនា ... ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធិ ពក្ខី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានត្យោក្ខី អាស្រ័យខន្ធិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលេដោយភាវនា ខន្ធិ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានត្យោក្ខី អាស្រ័យ
មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយខន្ធិច្ចៈ វត្ថុ អាស្រ័យ
ខន្ធិវាង្សាយ ក្នុងខណៈវែងបដិសន្ធិ ខន្ធិវាង្សាយ អាស្រ័យវត្ថុ
មហាក្ខត្យោក្ខី អាស្រ័យមហាក្ខត្យោក្ខី ពាហិវរូប ... អាហារស-
មុដ្ឋានត្យោក្ខី ... ឧត្តសមុដ្ឋានត្យោក្ខី ... មហាក្ខត ១ របស់ត្រករសញ្ញា
សត្វ ... ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលេដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធមិ
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលេដោយភាវនា ...
ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ត្រករសម្បយុត្តកត្តន្ធិ អាស្រ័យមោហា ដែល
ច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលេដោយភាវនា អា-
ស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលេដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលេដោយ
ភាវនា ... ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ពាក្យនេះ
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឱ្យដឹងជាហេតុប្បច្ច័យ ។

(២០) មស្សនេន បហាតត្វហោតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 មស្សនេន បហាតត្វហោតុកោ ធម្មោ . . . អត្តមត្តា-
 ប្បច្ចយា ធិស្សយប្បច្ចយា ឧបធិស្សយប្បច្ចយា បុរេ-
 ជានប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចា-
 កប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា វត្ថុយប្បច្ចយា ឈាន-
 ប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា ធម្មប្បច្ចយា វិភត្តប្បច្ចយា
 អវិភត្តប្បច្ចយា ។

(២១) ហោតុយា សត្តាស អារម្មណោ ឯកា-
 នស អធិបតិយា នវ អនន្តរេ ឯកានស សម-
 នន្តរេ ឯកានស សហជានេ សត្តាស អត្តមត្តា
 ឯកានស ធិស្សយេ សត្តាស ឧបធិស្សយេ ឯកា-
 នស បុរេជានេ ឯកានស អាសេវនេ ឯកានស
 កម្មេ សត្តាស វិចាកេ ឯកំ អាហារេ សត្តាស
 វត្ថុយេ សត្តាស ឈានេ សត្តាស មគ្គេ សត្តាស
 សម្បយុត្តេ ឯកានស វិប្បយុត្តេ សត្តាស អត្ថយា
 សត្តាស ធម្មយា ឯកានស វិភត្តេ ឯកានស
 អវិភត្តេ សត្តាស ។

នវំ គណេត្តំ ។
 អនុលោមំ ។

(២០) ធមិ ដែលមានហេតុគ្រូវលះដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌
 ដែលមានហេតុគ្រូវលះដោយទស្សនៈ . . . ព្រោះអត្តមត្តាប្បច្ច័យ
 និស្សយប្បច្ច័យ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជានប្បច្ច័យ អាសេវនប្បច្ច័យ
 កម្មប្បច្ច័យ វិចាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ វត្ថុយប្បច្ច័យ ឈា-
 នប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថប្បច្ច័យ
 វិភត្តប្បច្ច័យ វិភត្តប្បច្ច័យ និងអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

(២១) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងការមូលប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ១១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ១១ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានព្រះ ១១ ក្នុងសហជានប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ១៧ ក្នុងអត្តមត្តាប្បច្ច័យ មានព្រះ ១១ ក្នុងនិស្សយប្ប-
 ច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានព្រះ ១១ ក្នុងបុរេជាន-
 ប្បច្ច័យ មានព្រះ ១១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានព្រះ ១១ ក្នុងកម្ម-
 ប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងវិចាកប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ១៧ ក្នុងវត្ថុយប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ មាន
 ព្រះ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មាន
 ព្រះ ១១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧
 ក្នុងវិភត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១១ ក្នុងវិភត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១១ ក្នុងអវិភ-
 តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២២] នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកោ ធម្មំ បដិច្ច
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិច្ឆាសហានតោ
ចន្ទេ បដិច្ច វិចិត្តិច្ឆាសហានតោ មោហោ ។

[២៣] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិកោ ធម្មំ បដិច្ច
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា ឧប្បច្ចសហានតោ ចន្ទេ
បដិច្ច ឧប្បច្ចសហានតោ មោហោ ។

[២៤] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកត្តិ ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា
នហេតុកត្តិ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកត្តិ ឯកំ ចន្ទំ បដិច្ច អយោ ចន្ទា ចិត្តស-
មុដ្ឋានោ រូបំ ... ទ្វេ ចន្ទា អហេតុកប្បដិសន្ធិក្កនោ
ចន្ទេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ចន្ទា ឯកំ បហាតត្វ-
បដិច្ច ពាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តស-
មុដ្ឋានំ ... អសម្ពាសន្តានំ ... ។

[២២] ធម្មិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធម្មិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា
អាស្រ័យខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ។

[២៣] ធម្មិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធម្មិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា រើប
កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយឧប្បច្ចៈ
អាស្រ័យខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧប្បច្ចៈ ។

[២៤] ធម្មិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា អាស្រ័យធម្មិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះដោយភាវនា រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ
៧ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ជាហេតុកៈ ដែលមានហេតុ
មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... ខន្ធ ២ វត្ថុ
អាស្រ័យខន្ធានំឡាយ ក្នុងខណៈវេនអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធានំឡាយ
អាស្រ័យវត្ថុ អាស្រ័យមហាត្ថរូប ១ ពាហិរូប ... អាហារសមុដ្ឋាន-
រូប ... ឧត្តសមុដ្ឋានរូប ... លស្សន្តកសញ្ញាសត្វ ... ។

(២៤) នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណាប្បច្ចយា នស្សនេន បហា-
 តត្ថហេតុកេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៥) ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណាប្បច្ចយា ភាវនាយ បហា-
 តត្ថហេតុកេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចី-
 តិក្ខាសហគតំ ... ។

(២៦) នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថ-
 ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណាប្បច្ច-
 យា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុ-
 កេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចីកិក្ខាសហ-
 គតំ ឧទ្ធច្ចុសហគតំ មោហំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថហេតុកេ ខន្ធ បដិច្ច កងត្តារូបំ ខន្ធ
 បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ សន្ធិត្ថំ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ... ។

(២៧) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយការវិនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ។

(២៨) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយការវិនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចីកិក្ខា... ។

(២៩) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយការវិនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុះ កងត្តារូប អាស្រ័យ
 ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ នមិនត្រូវលះ
 ដោយការវិនា ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធចាំន៍ឡាយ មហា-
 ក្ខតរូប ១ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

(២៧) នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកត្តា ទេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកត្តា ធម្មំ
 បដិច្ច ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុ-
 កោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណាប្បច្ចយា នស្សនេន
 បហាតត្ថហេតុកេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្តិញ្ញាសហតតេ ខន្ធេ ច មោ-
 ហក្ខ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៧) ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកត្តា ទេវ នស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកត្តា ធម្មំ បដិច្ច
 ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកត្តា
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណាប្បច្ចយា ភាវនាយ បហា-
 តត្ថហេតុកេ ខន្ធេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ឧទ្ធចូសហតតេ ខន្ធេ ច មោហក្ខ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៣០) នស្សនេន បហាតត្ថហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ។ សហជាត-
 សទិសំ ។ នអនន្តរាប្បច្ចយា នសមនន្តរាប្បច្ចយា
 នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្បច្ចយា ។

(២៨) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 ផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
 ភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង
 មហាក្ខត្រូវលះផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហៈផង ។

(២៧) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាផង
 ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
 ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាផង មហាក្ខត្រូវ
 លះផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយខន្ធានិទ្ធាផង មោហៈផង ។

(៣០) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ ។ (ពាក្យនេះ) ដូចសហជា-
 តប្បច្ច័យ ។ (ធមិមាន ទើបកើតឡើង) ព្រោះនអនន្តរាប្បច្ច័យ
 នសមនន្តរាប្បច្ច័យ នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ និងនឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣០] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ន-
 បុរេជាតប្បដ្ឋយា អរូបេ ទស្សនេន បហាតត្វហេ-
 តុកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ... ។ ទស្សនេន បហា-
 តត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ ទស្សនេន ន ភាវ-
 នាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេ-
 ជាតប្បដ្ឋយា អរូបេ វិចីកិញ្ញាសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច
 វិចីកិញ្ញាសហគតោ មោហោ ទស្សនេន បហា-
 តត្វហេតុកោ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន
 បហាតត្វហេតុកោ ច លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មោ ... អរូបេ វិចីកិញ្ញា-
 សហគតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា មោហោ
 ច ខន្ធ ខន្ធ ... ។ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ
 ធម្មំ បដិច្ច ។ សង្ខតំ ។ ទស្សនេន សទិសំ តិណំ ។

[៣២] លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
 ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បដ្ឋយា

[៣១] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេ-
 ជាតប្បដ្ឋយ គឺ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 ក្នុងអរូបកតា . . . ។ ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ គឺ មោហា ដែល
 ច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា អាស្រ័យខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា
 ក្នុងអរូបកតា ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលមានហេតុ
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 ក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី
 អាស្រ័យធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ . . . គឺ ខន្ធ ៣
 ក្តី មោហាភ្នំ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា ក្នុងអរូបកតា
 ខន្ធ ២ . . . ។ អាស្រ័យធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ។
 សេចក្តីបំប្លែង ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយទស្សនៈ (ពាន
 ដល់ពាក្យបុព្វា និងវិសង្ខតា) ៣ លើក ។

[៣២] ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បដ្ឋយ

អរូបេ លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វហេតុកត្តំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ... ទ្វេ
 ខន្ធា លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
 កោ ខន្ធា បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្តិក្ខាសហ-
 គតំ ឧទ្ធចូសហគតំ មោហំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ បដិសន្ធិកុណោ ។ សន្ធិត្តំ ។ អសញ្ញាសត្តានំ... ។
 លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តំ នម្មំ
 បដិច្ច ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ នម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នបុរេជាតប្បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាសហគតំ មោហំ បដិច្ច
 សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុកត្តំ នម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វ-
 ហេតុកោ នម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ
 ឧទ្ធចូសហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។

(៣៣) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តកត្ត លេវ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តកត្ត នម្មំ បដិច្ច
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ នម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ វិចិត្តិក្ខាសហ-
 គតំ ឯកំ ខន្ធា មោហត្វ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។

គី ខន្ធា កាស្រ័យខន្ធា ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយការវា ក្នុងអរូបកត ... ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យខន្ធា
 តាំងឡាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយ
 ការវា ចិត្តសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យមោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា
 ច្រឡំដោយខន្ធាៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ របស់
 ត្រូវអសញ្ញាសត្ត ... ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ កា-
 ស្រ័យធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយ
 ការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ត្រូវសម្បយុត្តកត្ត
 កាស្រ័យមោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះដោយការវា កាស្រ័យធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ត្រូវ
 សម្បយុត្តកត្ត កាស្រ័យមោហាៈ ដែលច្រឡំដោយខន្ធាៈ ក្នុងអរូបកត ។
 (៣៣) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយការវា កាស្រ័យធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 ផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវា
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យ
 ខន្ធា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខាផង មោហាៈផង ក្នុងអរូបកត ។

នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា នេវ នស្សនេន ន
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មំ បដិច្ច នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ ...
នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា ខន្ធ ច បហាក្ខត
ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្តិញ្ញាសហតត
ខន្ធ ច មោហត្វ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៣២) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មំ
បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នបុរោជិតប្បច្ចយា ។ ឥមេថ ធ្វេ កាតត្វា ។

(៣៥) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
បច្ឆាជិតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា
នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា ខន្ធ បដិច្ច នស្សនេន
បហាតត្វហេតុកត្តា ចេតនា ។

(៣៦) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ ... នកម្ម-
ប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ខន្ធ បដិច្ច
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ចេតនា ។

ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា
អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុ
មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ... គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈផង មហាក្ខតរូបចាំងឡាយផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធ
ចាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហៈផង ។

(៣២) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យ
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នបុរោជិតប្បច្ចយ ។ ពៈចាំង ២ នេះ ចល្លិតតប្បិរិទ្ធិ (ដូចមុន) ។

(៣៥) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នបច្ឆាជិតប្បច្ចយ នអាសេវនប្បច្ចយ និងនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ ដែល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ។

(៣៦) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យធមិ
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ... ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ
ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ
ដែលមានហេតុត្រូវលះដោយភាវនា ។

(៣៧) ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
 ហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ... នកម្មប្បដ្ឋយា ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ខន្ធ
 បដិច្ច ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
 កោ ចេតនា ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្ត-
 សមុដ្ឋានំ ... ។ ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ទស្សនេន បហាតត្វ-
 ហេតុកោ ធម្មោ ... នកម្មប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ញា-
 សហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។
 ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ
 បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ... ឧត្ត-
 សហគតំ មោហំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ចេតនា ។

(៣៨) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកក្ខ ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកក្ខ ធម្មំ
 បដិច្ច ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ... វិចិត្តិ-
 ញ្ញាសហគតេ ខន្ធ ច មោហត្វ បដិច្ច សម្ប-
 យុត្តកា ចេតនា ។

(៣៧) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយភាវនា អាស្រ័យធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះដោយភាវនា ... ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ ចេតនា ដែលមាន
 ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ ដោយ
 ភាវនា (អាស្រ័យ) ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... ។
 ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធម៌ ដែលមាន
 ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយភាវនា ... ព្រោះ
 នកម្មប្បដ្ឋយ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបព្រម អាស្រ័យមោហៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិញ្ញា ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមានហេតុ មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
 ភាវនា ... គឺ ចេតនា ដែលប្រកបព្រម អាស្រ័យមោហៈ ដែលច្រឡំ
 ដោយទទួចៈ ។

(៣៨) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
 ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ... គឺ ចេតនា
 ដែលប្រកបព្រម អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង
 មោហៈផង ។

(៣៧) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកេតុ ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកេតុ ធម្មំ
 បដិច្ច ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នកម្មប្បច្ចយា ឧទ្ធច្ចុសហតេន ខន្ធ ច មោហិត្ត
 បដិច្ច សម្មយុត្តកា ចេតនា ។

(៤០) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកេតុ ធម្មំ បដិច្ច
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកេតុ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
 វិហិតប្បច្ចយា ។ បដិសន្ធិ នត្ថិ ។

(៤១) ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ ។ បេ ។
 នអាហារប្បច្ចយា តាហិវ ... ឧតុសម្ពដ្ឋានំ ...
 អសញ្ញាសត្តានំ ... ។ នវន្រ្ទិយប្បច្ចយា តាហិវ ...
 អាហារសម្ពដ្ឋានំ ... ឧតុសម្ពដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តា-
 នំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបជីវិតន្រ្ទិយំ ... នណាន-
 ប្បច្ចយា ។ បញ្ចវិញ្ញាណំ ។ មហាក្ខតា កាតត្តា ។
 ... នមក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ ទេវ ទស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកេតុ ឯកំ ។ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ... នសម្មយុត្តប្បច្ចយា ។

(៣៧) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា អាស្រ័យ
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈមិនត្រូវលះ ដោយការវាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបព្រម អាស្រ័យខន្ធចាំងឡាយ
 ដែលប្រឡំដោយខន្ធច្នះផង មោហៈផង ។

(៤០) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នវិហិតប្បច្ច័យ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។

(៤១) មិនត្រូវលះដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា ។ បេ ។
 ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ គឺ តាហិវ ... ឧតុសម្ពដ្ឋាន ... របស់ពួក
 អសញ្ញាសត្ត ... ។ ព្រោះនវន្រ្ទិយប្បច្ច័យ គឺ តាហិវ ... អា-
 ហារសម្ពដ្ឋាន ... ឧតុសម្ពដ្ឋាន ... រូបជីវិតន្រ្ទិយ អាស្រ័យមហា-
 ក្ខតរូបទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ... ព្រោះនណានប្បច្ច័យ ។
 បញ្ចវិញ្ញាណ ។ មហាក្ខតរូបទាំងឡាយ ចណ្ឌិតតប្បឡើ ។ ... ព្រោះ
 នមក្កប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យខន្ធទ ជាអហេតុកៈ ដែលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវា ... របស់ពួក
 អសញ្ញាសត្ត ... ព្រោះនសម្មយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២២] ឧស្សនេន បហានត្វហេតុកត្តិកេ ធម្មំ បដិច្ច
 ឧស្សនេន បហានត្វហេតុកត្តិកេ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ ឧស្សនេន បហានត្វហេ-
 តុកត្តិ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ ឧស្ស-
 នេន បហានត្វហេតុកត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ ឧស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទេវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ វិចិត្តិច្ឆាសហានតេ ខន្ធ
 បដិច្ច វិចិត្តិច្ឆាសហានតោ មោហោ ។ ឧស្សនេន
 បហានត្វហេតុកត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្សនេន បហានត្វ-
 ហេតុកត្តិ ច ទេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 នត្វហេតុកត្តិ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទេវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អរូបេ វិចិត្តិច្ឆាសហានតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា មោហោ ច ... ទេ ខន្ធា ។

[២៣] ភាវនាយ បហានត្វហេតុកត្តិ ធម្មំ បដិច្ច
 ភាវនាយ បហានត្វហេតុកត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន-
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ ភាវនាយ ... តិណិ ។

[២៤] ទេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុ-
 កត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 នត្វហេតុកត្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ទេវិប្បយុត្តប្បច្ចយា

[២២] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ អាស្រ័យ
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះ ដោយឧស្សនៈ ក្នុងអរូបភព ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយការវា អាស្រ័យធមិ ដែលមាន
 ហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ
 មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា អាស្រ័យខន្ធគំនីឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិច្ឆា ក្នុងអរូបភព ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ឧស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយការវាក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ក្តី មោហាក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ក្នុងអរូបភព ... ខន្ធ ២ ។

[២៣] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា អាស្រ័យ
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ (ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ) ដោយការវា
 ក្នុងអរូបភព ... (ពាក្យបុព្វានិទិវិសដ្ឋនា) ព លើក ។

[២៤] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយការវា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
 ឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវា ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ

អភិធម្មចំណែក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

អក្ខរេ លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
 ហេតុកំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច ភយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ
 បដិច្ច ... តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្ត-
 សមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។ លេវ នស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច
 នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បវដ្តតិ ន-
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អក្ខរេ វិចិត្តិន្ទាសហគតំ ហេហំ
 បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ លេវ នស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ បដិច្ច ភាវនាយ
 បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បវដ្តតិ នវិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយា អក្ខរេ ឧទ្ធច្ចសហគតំ ហេហំ បដិច្ច
 សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។

(៤៤) នស្សនេន បហានត្វហេតុកត្វ លេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកត្វ ធម្មំ
 បដិច្ច នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្ប-
 វដ្តតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អក្ខរេ វិចិត្តិន្ទាសហគតំ
 ឯកំ ខន្ធា មេហារា បដិច្ច ភយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធធ បដិច្ច ។

អភិធម្មចំណែក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋាន

គី ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ក្នុងអរូបភព អាស្រ័យខន្ធ ២ ... តាហិវ ...
 អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... របស់ភ្នកអសញ្ញាសត្វ ... ។
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យធមិ ដែលមាន
 ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ពួកសម្បយុត្តកត្វខន្ធ អាស្រ័យមោហៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ក្នុងអរូបភព ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយការវិនា អាស្រ័យធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 គឺ ពួកសម្បយុត្តកត្វខន្ធ អាស្រ័យមោហៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ
 ក្នុងអរូបភព ។

(៤៥) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ អាស្រ័យ
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិច្ឆាផង មោហៈផង ក្នុងអរូបភព អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(២៦) ភាវនាយ បហាគត្វហេតុកត្តិកោ យេវ

នស្សនេស ភាវនាយ បហាគត្វហេតុកត្តិកោ ធម្មិ
បដិច្ច ភាវនាយ បហាគត្វហេតុកត្តិកោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ធម្មិយ្យុត្តប្បច្ចយា អរូបេ ឧទ្ធច្ចសហាសំ ឯតំ
ទទ្ធកា មោហកា បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ... ទ្វេ ទម្លា
នោនត្តិប្បច្ចយា នោវិគតប្បច្ចយា ។

(២៧) នហេតុយា តីណិ នអារម្មណោ បញ្ច

នអនិបតិយា សត្តាស នអនន្តរេ បញ្ច នសម-
នន្តរេ បញ្ច នអញ្ញាមញ្ញោ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច
នបុរេវាតេ តេស នបច្ឆាជានេ សត្តាស នអារស-
វនេ សត្តាស នកម្មេ សត្ត នវិចារកេ សត្តាស
នអហារេ ឯតំ នស្រ្តិយេ ឯតំ នឈានេ ឯតំ
នអក្កេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច ធម្មិយ្យុត្តេ ឯតា-
នស នោនត្តិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។ ឯវំ
កណោតត្ថំ ។

ច្ចុដិយំ ។

(២៦) ធមិ ដែលមានហេតុគ្រូវលះ ដោយភាវនា កាស្រ័យ

ធមិ ដែលមានហេតុគ្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដែលមានហេតុមិនគ្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនគ្រូវលះ ដោយភាវនាផង រើបកើតឡើង
ព្រោះនិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលច្រឡំ
ដោយខន្ធច្នះផង មោហៈផង ក្នុងអរូបកត ... ខន្ធ ២ ព្រោះនា-
នត្តិប្បច្ចយ និងនោវិគតប្បច្ចយ ។

(២៧) ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយ

មានវារៈ ៥ ក្នុងនអនិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ចយ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ
មានវារៈ ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេវាតប្បច្ចយ
មានវារៈ ១៣ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនអារស-
វនេប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិចារ-
កប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនស្រ្តិយេប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈាន-
ប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយ
មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិប្បយុត្តប្បច្ចយ
មានវារៈ ១១ ក្នុងនានត្តិប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បច្ចយ
មានវារៈ ៥ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ធម្មិ បដិច្ចវិហោ ។

[២៥] ហេតុប្បដ្ឋយោ ឧការម្មណោ បញ្ច
 ... ឧអធិបតិយា សន្តវស ឧមនន្តរ បញ្ច
 ឧសមនន្តរ បញ្ច ឧអញ្ញមញ្ញោ បញ្ច ឧឧបនិស្សយ
 បញ្ច ឧបុរេជានេ តេវស ឧបច្ឆាជានេ សន្តវស
 ឧអាសេវនេ សន្តវស ឧកម្មេ សន្ត ឧវិហាកេ
 សន្តវស ឧសម្បយុត្តោ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តោ ឯកានស
 ហោធន្តិយា បញ្ច ហោវិគេត បញ្ច ។ ឯវិ កណោតត្វំ ។
 អនុលោមប្បដ្ឋនិយំ ។

[២៥] ឧហេតុប្បដ្ឋយោ ការម្មណោ តីណិ ...
 ឧមនន្តរ តីណិ សមនន្តរ តីណិ សហជានេ តីណិ
 អញ្ញមញ្ញោ តីណិ និស្សយ តីណិ ឧបនិស្សយ
 តីណិ បុរេជានេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ កម្មេ
 តីណិ វិហាកេ ឯកំ អាហារេ តីណិ ស្រ្តិយេ
 តីណិ ឈានេ តីណិ មត្តោ ទ្វេ សម្បយុត្តោ តីណិ

[២៥] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានវរៈ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
 ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវរៈ១៧ ក្នុងនអនន្តរ មានវរៈ៥
 ក្នុងនសមនន្តរ មានវរៈ៥ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញោ មានវរៈ៥
 ក្នុងនឧបនិស្សយ មានវរៈ៥ ក្នុងនបុរេជានេ មាន
 វរៈ១៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេ មានវរៈ១៧ ក្នុងនអាសេវនេ មាន
 វរៈ១៧ ក្នុងនកម្មេ មានវរៈ៧ ក្នុងនវិហាកេ មាន
 វរៈ១៧ ក្នុងនសម្បយុត្តោ មានវរៈ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្ត
 ោ មានវរៈ១១ ក្នុងនហោធន្តិយា មានវរៈ៥ ក្នុងនហោវិគ
 េត មានវរៈ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។
 ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនិយៈ ។

[២៥] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានវរៈ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ...
 ក្នុងនអនន្តរ មានវរៈ៧ ក្នុងនសមនន្តរ មានវរៈ៧ ក្នុងន
 ហេតុប្បដ្ឋយ មានវរៈ៧ ក្នុងនអញ្ញមញ្ញោ មានវរៈ៧ ក្នុងននិស្ស
 យ មានវរៈ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយ មានវរៈ៧ ក្នុងនបុរេ
 ជានេ មានវរៈ៧ ក្នុងនអាសេវនេ មានវរៈ៧ ក្នុងនកម្ម
 េ មានវរៈ៧ ក្នុងនវិហាកេ មានវរៈ១ ក្នុងនអាហារេ មាន
 វរៈ៧ ក្នុងនស្រ្តិយេ មានវរៈ៧ ក្នុងនឈានេ មាន
 វរៈ៧ ក្នុងនមត្តោ មានវរៈ៦ ក្នុងនសម្បយុត្តោ មានវរៈ៧

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ បច្ចយវិរោ

វិប្បយុត្តេ តិណិ អត្តិយា តិណិ ធម្មិយា តិណិ

វិគតេ តិណិ អវិគតេ តិណិ ។ ឯវំ គណោតវំ ។

បច្ចនិយានុលោមំ ។

បដិច្ចវិរោ និដ្ឋិកោ ។

សហជាតវិរោ បដិច្ចវិរោសទិសោ ។

បច្ចយវិរោ

[៥០] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តំ ធម្មំ បច្ច-

យោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

ហេតុប្បច្ចយោ តិណិ ។ បដិច្ចវិរោសទិសំ ។ ភាវ-

នាយ បហាតត្វហេតុកតំ ធម្មំ ... តិណិ ។ បដិច្ច-

វិរោសទិសំ ។ ទេវំ ទស្សនេន ធម្មំ ភាវនាយ បហា-

តត្វហេតុកតំ ធម្មំ បច្ចយោ ទេវំ ទស្សនេន ធម្មំ

ភាវនាយ ... ឯវំ ។ បដិច្ចវិរោសទិសំ ។ វត្ថុ-

បច្ចយោ ទេវំ ទស្សនេន ធម្មំ ភាវនាយ បហាតត្វ-

ហេតុកតោ ឧប្បា ។

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ បច្ចយវិរោ

កត្តិវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ព កត្តិកត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ព កត្តិ

នត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ព កត្តិវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ព កត្តិវិគ-

តប្បច្ច័យ មានវារៈ ព ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវិរោ ។

សហជាតវិរោ ប្រាកដដូចជាបដិច្ចវិរោវិរោ ។

បច្ចយវិរោ

[៥០] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ព័ន្ធវិជ្ជកន្តិ

ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-

តុប្បច្ច័យ (បានដល់ពាក្យប្បញ្ញនិវិសដ្ឋនា) ព លើក ។ (ពាក្យនេះ)

ប្រាកដដូចបដិច្ចវិរោវិរោ ។ ព័ន្ធវិជ្ជកន្តិធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ

ដោយភាវនា ... (បានដល់ពាក្យប្បញ្ញនិវិសដ្ឋនា) ព លើក ។ (ពាក្យ

នេះ) ប្រាកដដូចបដិច្ចវិរោវិរោ ។ (ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ)

ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ព័ន្ធវិជ្ជកន្តិធម៌ ដែលមាន

ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... (បាន

ដល់ពាក្យប្បញ្ញនិវិសដ្ឋនា) ១ លើក ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដដូច

បដិច្ចវិរោវិរោ ។ ខន្ធវិជ្ជកន្តិយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ

ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ព័ន្ធវិជ្ជកន្តិវត្ថុ ។

[៥០] ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា
 តត្ថហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហាតត្ថ-
 ហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ច-
 យា ទស្សនេន បហាតត្ថហេតុកា ខន្ធា វិចីកិត្តា-
 សហគនំ មោហំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។
 ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកំ
 ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជនំ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ភាវនាយ បហា-
 តត្ថហេតុកា ខន្ធា ឧទ្ធច្ចសហគនំ មោហំ បច្ចយា
 សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្ថហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហា-
 តត្ថហេតុកោ ច ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថហេតុកោ ច ធម្មា ... វត្ថុំ បច្ចយា ទស្សនេន
 បហាតត្ថហេតុកា ខន្ធា មហាក្កតេ បច្ចយា ចិត្ត-
 សម្មដ្ឋានំ រូបំ វិចីកិត្តាសហគនំ មោហំ បច្ចយា
 សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសម្មដ្ឋានញ រូបំ ។ ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកំ ធម្មំ បច្ច-
 យា ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ ច ទេវ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ ច ធម្មា ...

[៥១] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ
 ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តកក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងមោហា
 ដែលច្រឡំដោយវិចីកិត្តា ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា
 ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធានិ-
 ទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពួក
 សម្បយុត្តកក្នុង ពឹងផ្អែកនឹងមោហា ដែលច្រឡំដោយខន្ធានិ ។ ពួកធមិ
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ...
 គឺ ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតរូប ពួកសម្បយុត្តកក្នុងក្តី
 ចិត្តសម្មដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងមោហា ដែលច្រឡំដោយវិចីកិត្តា ។
 ពួកធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ដែលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធមិ
 ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ...

វត្ថុ បច្ចុយា ភាវនាយ បហាតត្វហោតុកតា ខត្វា
 មហាក្ខតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទុទ្ធច្នសហ-
 កតំ មោហំ បច្ចុយា សម្បយុត្តកា ខត្វា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានត្ថ រូបំ ។

(៥២) នស្សនេន បហាតត្វហោតុកតា លេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហោតុកតា ធម្មំ
 បច្ចុយា នស្សនេន បហាតត្វហោតុកតា ធម្មោ ...
 នស្សនេន បហាតត្វហោតុកតំ ឯកំ ខត្វត្ថា វត្ថុត្ថា
 បច្ចុយា តយេក ខត្វា ទ្វេ ខទ្វេ ច ... វិចិត្តិច្ឆា-
 សហកតំ ឯកំ ខត្វត្ថា មោហត្ថា បច្ចុយា តយេក
 ខត្វា ទ្វេ ខទ្វេ ច មោហត្ថា បច្ចុយា ទ្វេ ខត្វា ។
 នស្សនេន បហាតត្វហោតុកតា លេវ នស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហាតត្វហោតុកតា ធម្មំ បច្ចុយា លេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហោតុកតា ធម្មោ ...
 នស្សនេន បហាតត្វហោតុកតេ ខទ្វេ ច មហាក្ខតេ
 ច បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្តិច្ឆាសហកតេ
 ខទ្វេ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

គី ខន្ធានំខ្យាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាក្ខត ពួកសម្បយុត្តកក្នុងកិ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងមោហាៈ ដែលច្រឡំដោយខ្លួន ។

(៥២) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ... គឺ ខន្ធតា ពឹងផ្អែក
 នឹងខន្ធទ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈផង វត្ថុផង (ពឹងផ្អែក)
 នឹងខន្ធល ផង ... ខន្ធតា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិ-
 កិច្ចាផង មោហាផង ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង មោហាផង ។ ធម៌
 ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា
 ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈផង ដែលមាន
 ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង... គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធានំខ្យាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ឧស្សនៈផង មហាក្ខតរូបពឹងផ្អែកនឹង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ
 ពឹងផ្អែកនឹង ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិកិច្ចាផង មហាក្ខតរូបពឹងផ្អែកនឹង ។

និស្សនេន បហានតត្ថហេតុកត្តា ទេវ និស្សនេន ឬ
ភាវនាយ បហានតត្ថហេតុកត្តា ធម្មំ បច្ចុយា និស្ស-
នេន បហានតត្ថហេតុកត្តា ច ទេវ និស្សនេន ឬ
ភាវនាយ បហានតត្ថហេតុកត្តា ច ធម្មា ... និស្ស-
នេន បហានតត្ថហេតុកត្តំ ឯកំ ចន្ទនា វត្តនា បច្ចុយា
តយោ ចន្ទា ទ្វេ ចន្ទ ឬ វត្តនា បច្ចុយា ទ្វេ ចន្ទា
និស្សនេន បហានតត្ថហេតុកត្តា ចន្ទ ឬ បហានតត្ថ
ច បច្ចុយា មិត្តសមុប្បាទំ រូបំ វិចិត្តិត្តាសហាតតំ
ឯកំ ចន្ទនា មោហនា បច្ចុយា តយោ ចន្ទា មិត្ត-
សមុប្បាទនា រូបំ ។

(៥៣) ភាវនាយ បហានតត្ថហេតុកត្តា ទេវ និស្ស-
នេន ឬ ភាវនាយ បហានតត្ថហេតុកត្តា ធម្មំ បច្ចុយា
ភាវនាយ បហានតត្ថហេតុកត្តា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បច្ចុយា តីណិ ។

(៥៤) និស្សនេន បហានតត្ថហេតុកត្តំ ធម្មំ បច្ចុ-
យា និស្សនេន បហានតត្ថហេតុកត្តា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
អារម្មណប្បច្ចុយា តីណិ ។ បដិច្ចករេ អារម្មណ-
សន្តិសា ។ ភាវនាយ ... តីណិ ។ បដិច្ចករេសន្តិសា ។

ពួកធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ... គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែក
នឹងខន្ធ ១ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង វត្តផង ខន្ធ ២
ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្តផង ចិត្តសមុប្បាទរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង មហាក្ខត្រូវ
ទាំងឡាយផង ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុប្បាទរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែល
ត្រូវដោយវិកិត្តាផង មោហៈផង ។

(៥៥) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹង
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ចុយ (បានដល់ពាក្យបុព្វានិវិសដ្ឋនា) ៣ លើក ។

(៥៦) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពឹង
ផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើត
ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ចុយ (បានដល់ពាក្យបុព្វានិវិសដ្ឋនា)
៣ លើក ។ (ពរនេះ) ប្រាកដដូចអារម្មណប្បច្ចុយ ក្នុង
បដិច្ចករេវិដេ ។ ដោយភាវនា ... (បានដល់ពាក្យបុព្វានិវិសដ្ឋនា) ៣ លើក ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដដូចបដិច្ចករេវិដេ ។

លេវ ធិស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិ ធម៌
បច្ចុយា លេវ ធិស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកត្តា នម្មោ ... លេវ ធិស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកត្តិ វិកតំ ខន្ធំ បច្ចុយា ភយោ ខន្ធា
... ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តារណំ វត្តំ បច្ចុយា ខន្ធា
ចក្កាយតនំ បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ
បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ វត្តំ បច្ចុយា លេវ ធិស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ខន្ធា ។

[៥៥] លេវ ធិស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកត្តិ ធម៌ បច្ចុយា ធិស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តា
នម្មោ ... អាវច្ឆណាប្បច្ចុយា វត្តំ បច្ចុយា ធិស្សនេន
បហាតត្វហេតុកត្តា ខន្ធា វិចិត្តិញ្ញាសហគតំ មោហំ
បច្ចុយា សម្មយុត្តកា ខន្ធា ។ លេវ ធិស្សនេន ន
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិ ធម៌ បច្ចុយា ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកត្តា នម្មោ ... អាវច្ឆណាប្បច្ចុយា វត្តំ
បច្ចុយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ខន្ធា ឧត្តច្ចុ-
សហគតំ មោហំ បច្ចុយា សម្មយុត្តកា ខន្ធា ។

ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ព័ន្ធផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... គឺ ខន្ធ ព្វ ព័ន្ធផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ...
ខន្ធ ២ ខន្ធវាំងឡាយ ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ត ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចក្ក-
វិញ្ញាណ ព័ន្ធផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ព័ន្ធផ្អែកនឹងកាយាយ-
តនៈ ខន្ធវាំងឡាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ត ។

[៥៥] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ព័ន្ធផ្អែក
នឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ... ព្រោះការម្នាណប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ដែលមាន
ហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ត ពួកសម្បយុត្តកក្នុង ព័ន្ធ
ផ្អែកនឹងមោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ។ ធម៌ ដែលមានហេតុ
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ព័ន្ធផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... ព្រោះការម្នាណប្បច្ចុយ
គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ត
ពួកសម្បយុត្តកក្នុង ព័ន្ធផ្អែកនឹងមោហា ដែលច្រឡំដោយខន្ធច្នះ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ
 បច្ចយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ច ទេវ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច ធម្មា ...
 ភារម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតា
 ខន្ធា ច មោហា ច ។ ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ បហានត្វ-
 ហេតុកោ ច ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 នត្វហេតុកោ ច ធម្មា ... ភារម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុំ
 បច្ចយា ឧទ្ធចូសហគតា ខន្ធា ច មោហា ច ។

[៥៦] ទស្សនេន បហានត្វហេតុកត្វ ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកត្វ ធម្មំ
 បច្ចយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ...
 ភារម្មណាប្បច្ចយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ឯតំ
 ខន្ធក្វ វត្ថុក្វ បច្ចយា តយោ ខន្ធក្វ ទ្វេ ខន្ធក្វ ... វិចិត្តិ-
 ញ្ញាសហគតំ ឯតំ ខន្ធក្វ មោហត្វ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធក្វ ទ្វេ ខន្ធក្វ ច មោហត្វ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធក្វ ។
 ទស្សនេន បហានត្វហេតុកត្វ ទេវ ទស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហានត្វហេតុកត្វ ធម្មំ បច្ចយា ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ក្តី តឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ...
 ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
 មោហៈក្តី តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា
 ក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា
 ក្តី តឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនា ... ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតាំងឡាយ
 ដែលច្រឡំដោយទន្ធក្តី មោហៈក្តី តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៥៦] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ តឹងផ្អែក
 នឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុ
 មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ...
 ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតៗ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមាន
 ហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង វត្ថុផង (តឹងផ្អែក)នឹងខន្ធល ។ ...
 ខន្ធតៗ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហៈផង
 ខន្ធល តឹងផ្អែកនឹងខន្ធលផង មោហៈផង ។ ធមិ ដែលមានហេតុ
 មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា តឹងផ្អែកនឹង
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុ
 មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ...

អាមេរិក បច្ចុប្បន្ន វិចិត្រសាស្ត្រសហគរោ ទន្ទ ច វត្តភ្នំ
បច្ចុប្បន្ន វិចិត្រសាស្ត្រសហគរោ មោហោ ។ ទស្សនៈ ទន្ទ
បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ទន្ទ ទស្សនៈ ទន្ទ ភាវនាយ
បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ទន្ទ បច្ចុប្បន្ន ទស្សនៈ បណ្តា-
ញពេទ្យភ្នំពេញ ច ទន្ទ ទស្សនៈ ទន្ទ ភាវនាយ
បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ច ទន្ទ ... វិចិត្រសាស្ត្រសហគរោ
ឯក ទន្ទ វត្តភ្នំ បច្ចុប្បន្ន ភាយ ទន្ទ មោហោ
ច ទន្ទ ទន្ទ ច វត្តភ្នំ ... ។

(៥៧) ភាវនាយ បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ទន្ទ
ទស្សនៈ ទន្ទ ភាវនាយ បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ទន្ទ
បច្ចុប្បន្ន ភាវនាយ បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ទន្ទ ទស្ស-
នៈ អាមេរិក បច្ចុប្បន្ន ភាវនាយ បណ្តាញពេទ្យភ្នំ
ឯក ទន្ទ វត្តភ្នំ បច្ចុប្បន្ន ភាយ ទន្ទ ... ទន្ទ
ទន្ទ ទន្ទ ឯក ឯក មោហោ បច្ចុ-
ប្បន្ន ភាយ ទន្ទ ... ទន្ទ ទន្ទ ។ ភាវនាយ
បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ទន្ទ ទស្សនៈ ទន្ទ ភាវនាយ
បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ទន្ទ បច្ចុប្បន្ន ទន្ទ ទស្សនៈ ទន្ទ
ទន្ទ ភាវនាយ បណ្តាញពេទ្យភ្នំពេញ ទន្ទ ទស្សនៈ ទន្ទ

ព្រះអាមេរិក គឺ មោហោ ដែលប្រឡងដោយវិចិត្រសា ពឹងផ្អែក
នឹងទន្ទ វត្តភ្នំ ដែលប្រឡងដោយវិចិត្រសា វត្តភ្នំ ។ ធម៌ ដែល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុ
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ... គឺ ទន្ទ ព្រះ មោហោ ពឹងផ្អែកនឹង
ទន្ទ ដែលប្រឡងដោយវិចិត្រសា វត្តភ្នំ (ពឹងផ្អែក) នឹងទន្ទ ២ ផង
វត្តភ្នំ ... ។

(៥៧) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនាស ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនាស ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ទើបកើតឡើង ព្រះអា-
មេរិក គឺ ទន្ទ ពឹងផ្អែកនឹងទន្ទ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការវិនាស វត្តភ្នំ ... ទន្ទ ទន្ទ ពឹងផ្អែកនឹងទន្ទ ១
ដែលប្រឡងដោយទន្ទ មោហោ ផង ... ទន្ទ ។ ធម៌ ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ពឹងផ្អែក
នឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនាស ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ទើបកើតឡើង

អារម្មណាប្បច្ចយា ឧទ្ធច្ចុសហតតោ ខន្ធ ច វត្តក្ស
បច្ចយា ឧទ្ធច្ចុសហតតោ មោហោ ។ ភាវនាយ
បហានត្វហេតុកក្ស ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
បហានត្វហេតុកក្ស ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ បហា-
ត្វហេតុកោ ច ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ ប-
ហានត្វហេតុកោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ អារម្មណាប្បច្ច-
យា ឧទ្ធច្ចុសហតតំ ឯតំ ខន្ធក្ស វត្តក្ស បច្ចយា
តយោ ខន្ធា មោហោ ច ទ្វេ ខន្ធ ច ... ។

[៥៨] ទស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ច-
យា ទស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ
អធិបតិប្បច្ចយា ភីណិ ។ ភាវនាយ ... ភីណិ ។ ទេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា
ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ
ធម្មា ... អធិបតិប្បច្ចយា ឯតំ ។ វត្តក្ស បច្ចយា ទេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកា ខន្ធា ។
ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ
ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មា

ព្រោះការយល់ឃើញថា គឺ ហេតុ ដែលប្រឡងដោយខ្លួន ព័ន្ធដ្រកនឹង
ខ្លួនវាឡើយ ដែលប្រឡងដោយខ្លួនផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលមាន
ហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនាស ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ព័ន្ធដ្រកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការវិនាស ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវិនាស រឿបកើតឡើង ព្រោះការម្សិលម្សាញ គឺ ខ្លួន ព
ក្តី ហេតុ ព័ន្ធដ្រកនឹងខ្លួន ដែលប្រឡងដោយខ្លួនផង វត្ថុផង
(ព័ន្ធដ្រក)នឹងខ្លួន ២ ផង ... ។

[៥៨] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ព័ន្ធដ្រកនឹង
ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ រឿបកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ចយ (បានដល់ពាក្យបុព្វា និងវិសដ្ឋនា) ព លើក ។
ដោយការវិនាស ... (បានដល់ពាក្យបុព្វា និងវិសដ្ឋនា) ព លើក ។
ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ការវិនាស ព័ន្ធដ្រកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ... ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ (បានដល់ពាក្យ
បុព្វា និងវិសដ្ឋនា) ខ លើក ។ ខ្លួនព័ន្ធដ្រក ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ព័ន្ធដ្រកនឹងវត្ថុ ។
ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ព័ន្ធដ្រកនឹងធម៌ ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស

ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន ទស្សនៈ
 បហាតត្វហេតុក្កិកា ខន្ធ ។ នេវ ទស្សនៈ ទ ភាវ-
 នាយ បហាតត្វហេតុក្កិកា ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុក្កិកា ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា
 វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិកា ខន្ធ ។
 នេវ ទស្សនៈ ទ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិកា ធម្មំ
 បច្ចុប្បន្ន ទស្សនៈ បហាតត្វហេតុក្កិកា ច នេវ
 ទស្សនៈ ទ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិកា ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន ទស្សនៈ
 បហាតត្វហេតុក្កិកា ខន្ធ បហាតត្វហេតុក្កិកា បច្ចុប្ប-
 នាយ ច នេវ ទស្សនៈ ទ ភាវនាយ បហាតត្វ-
 ហេតុក្កិកា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុ
 បច្ចុប្បន្ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិកា ខន្ធ បហាតត្វ-
 ហេតុក្កិកា ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុ
 បច្ចុប្បន្ន ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធានិច្ចាយ ដែលមានហេតុ
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ
 ខន្ធានិច្ចាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ក្តី ដែលមាន
 ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ពឹង
 ផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធានិច្ចាយ
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតពាំងឡាយ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយភាវនាក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនាក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិ-
 បតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធានិច្ចាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា
 ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតពាំងឡាយ ។

(៥៧) នស្សនេន បហានត្វហេតុកត្តា ទេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកត្តា ធម្មំ
 បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុកត្តា ធម្មា ឧប្ប-
 ជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុកត្តា
 ឯកំ ខន្ធកា វត្តកា បច្ចយា តយោ ខន្ធន ទេ ខន្ធន
 ច ... ។ នស្សនេន បហានត្វហេតុកត្តា ទេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកត្តា ធម្មំ
 បច្ចយា ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
 ហេតុកត្តា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា នស្ស-
 នេន បហានត្វហេតុកត្តា ខន្ធន ច បហានត្វ ច
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ នស្សនេន បហានត្វ-
 ហេតុកត្តា ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
 ហេតុកត្តា ធម្មំ បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុ-
 កត្តា ច ទេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
 ហេតុកត្តា ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា នស្ស-
 នេន បហានត្វហេតុកត្តា ឯកំ ខន្ធកា វត្តកា បច្ច-
 យា តយោ ខន្ធន ទេ ខន្ធន ច ... នស្សនេន
 បហានត្វហេតុកត្តា ខន្ធន ច បហានត្វ ច បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥៧) ឈិ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង វេលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាជន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធន ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ វេលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈផង វត្តផង (ពឹងផ្អែកនឹង)ខន្ធល ផង ... ។ ធម៌ វេល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវា ពឹងផ្អែក
 នឹងធម៌ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង វេលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាជន ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធតាំងឡាយ
 វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង បហានត្វតាំងឡាយផង ។
 ធម៌ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី វេលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាជន ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង វេលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាជន ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធន ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ វេលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈផង វត្តផង (ពឹងផ្អែក)នឹងខន្ធល ផង ... ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធតាំងឡាយ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈផង បហានត្វតាំងឡាយផង ។

ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ បច្ចយវហេ

ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ បច្ចយវហេ

(៦០) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិកេ នេវ ឧស្សនេន
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិកេ នម្ហិ បច្ចយា
 ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិកេ នម្ហិ ឧប្បជ្ឈនិ អនិ-
 បតិប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិកេ ឯកំ ខន្ធកា
 វត្តកា បច្ចយា តយោ ខន្ធា តិណិ ។ ឧស្សនេន
 សទិសា ។ អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្តរាប្បច្ចយា ។

(៦១) ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ នម្ហិ បច្ច-
 យា ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ នម្ហិ ឧប្បជ្ឈនិ
 សហជានុប្បច្ចយា ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ ឯកំ
 ខន្ធា បច្ចយា តយោ ខន្ធា ។ ឧស្សនេន បហាតត្វ-
 ហេតុកត្តិកេ នម្ហិ បច្ចយា នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុកត្តិកេ នម្ហិ ឧប្បជ្ឈនិ សហជានុប្បច្ច-
 យា ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ ខន្ធា បច្ចយា
 ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ ខន្ធា បច្ច-
 យា វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ មោហោ ចិត្តសម្មដ្ឋានតា
 រូបំ ។ ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ នម្ហិ បច្ចយា
 ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ ច នេវ ឧស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិកេ ច នម្ហិ . . .

(៦០) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ពឹងផ្អែកនឹង
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាផង ដែលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ព្យ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលមានហេតុ
 ត្រូវលះ ដោយការវាផង វត្តកេ (បានដល់រាគ្យបុព្វាទិនិវិសដ្ឋនា)
 ព្យ លើក ។ (ព្រះនេះ) ប្រាកដស្មើដោយឧស្សនៈព្រះវាវេ ។ ព្រោះ
 អនន្តរាប្បច្ច័យ នឹងសមនន្តរាប្បច្ច័យ ។

(៦១) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ពឹងផ្អែកនឹង
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះស-
 ហជានុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ព្យ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយឧស្សនៈ ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយការវា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ឧស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជានុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប
 ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មោហា
 ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ចិត្តសម្មដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធា ដែល
 ប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ
 ក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
 ការវា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

នស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធិ បច្ចយា នយោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានន្ធា រូបំ វិចិត្តិក្ខាសហគតំ ឯកំ
ខន្ធិ បច្ចយា នយោ ខន្ធា មោហោ ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
នន្ធា រូបំ ទ្វេ ខន្ធា ... ។ ភាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា ។ សន្និកំ ។ ភិណិ ។
នស្សនេន សទិសា ។

(៦២) នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បន្ននិ សហជាតប្បច្ច-
យា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ
ឯកំ ខន្ធិ បច្ចយា នយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានន្ធា
រូបំ វិចិត្តិក្ខាសហគតំ ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តរណោ ខន្ធា បច្ចយា វត្ថុ
វត្ថុ បច្ចយា ខន្ធា ឯកំ បហានត្វកំ បច្ចយា នយោ
បហានត្វកា អសញ្ញាសត្តានំ ចត្តាយននំ បច្ចយា បត្តុ-
វិញ្ញាណំ កាយាយននំ បច្ចយា ... វត្ថុ បច្ចយា នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកា ខន្ធា ។
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ
ធម្មំ បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

គី ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី ពិនិវ្រ្តកនីនិ ខន្ធា ខ ដែលមានហេតុ
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ខន្ធា ក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី ពិនិ
វ្រ្តកនីនិ ខន្ធា ខ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា (ពិនិវ្រ្តក)នីនិ ខន្ធា ២ ... ។
ពិនិវ្រ្តកនីនិ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ។ សេចក្តី
បំប្រាញ ។ ពរៈ ៣ ។ (ពរៈនេះ) ដូចគ្នានឹងទស្សនករៈវិវា ។

(៦២) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការនា ពិនិវ្រ្តកនីនិ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយការនា រើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី ពិនិវ្រ្តកនីនិ ខន្ធា ខ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី ពិនិវ្រ្តក
នីនិ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយខន្ធា រក្ខ ពិនិវ្រ្តក
នីនិ ពួកខន្ធា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធា ពិនិវ្រ្តកនីនិ រក្ខ មហាក្ខត ៣
ពិនិវ្រ្តកនីនិ មហាក្ខត ១ ចក្ខុវិញ្ញាណ ពិនិវ្រ្តកនីនិ ចក្ខុយន្តនៈ លេសពួក
អសញ្ញាសត្ត ពិនិវ្រ្តកនីនិ កាយាយន្តនៈ ... ពួកខន្ធា ដែលមានហេតុ
មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ពិនិវ្រ្តកនីនិ
វត្ថុ ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពិនិវ្រ្តកនីនិ ធមិ
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា

ឧប្បដ្ឋតិ សហាវាគប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចយា នស្សនេន
 បហានុហេតុកា ខន្ធា វិចិត្តិក្ខាសហគតំ មោហំ
 បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ នេវ នស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហានុហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ
 បហានុហេតុកា ធម្មោ ... វត្ថុំ បច្ចយា ភាវ-
 នាយ បហានុហេតុកា ខន្ធា ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ
 បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ នេវ នស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហានុហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា នស្សនេន
 បហានុហេតុកោ ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហានុហេតុកោ ច ធម្មោ ... វត្ថុំ បច្ចយា
 នស្សនេន បហានុហេតុកា ខន្ធា មហាក្ខតេ
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្តិក្ខាសហគតំ មោហំ
 បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ រូបំ វត្ថុំ
 បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច ។
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានុហេតុកំ ធម្មំ
 បច្ចយា ភាវនាយ បហានុហេតុកោ ច នេវ នស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហានុហេតុកោ ច ធម្មោ ...

ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ គឺផ្នែកនឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តកន្ធម្ម គឺផ្នែកនឹងមោហៈ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា
 គឺផ្នែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយភាវនា ... គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា គឺផ្នែក
 ផ្នែកនឹងវត្ថុ ពួកសម្បយុត្តកន្ធម្ម គឺផ្នែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
 ខន្ធច្នះ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុ
 មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី គឺផ្នែកនឹង
 ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
 ភាវនា ... គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ គឺផ្នែក
 នឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺផ្នែកនឹងពួកមហាក្ខត ពួកសម្បយុត្តកន្ធម្ម
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី គឺផ្នែកនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា
 ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខាក្តី មោហាក្តី គឺផ្នែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី គឺផ្នែកនឹងធម៌ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ...

វត្ថុ បច្ចយា ភាវនាយ បហានត្វហេតុតោ ខន្ធ
មហាក្កតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទទ្ធច្ចសហ-
តតំ មោហំ បច្ចយា សម្បយុត្តកា ខន្ធ ចិត្តស-
មុដ្ឋានន្ធ រូបំ វត្ថុ បច្ចយា ទទ្ធច្ចសហតតា ខន្ធ ច
មោហា ច ។

(៦៣) នស្សនេន បហានត្វហេតុតោ នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុតោ នម្ហំ
បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុតោ នម្ហោ ឧប្ប-
ជ្ជតំ សហជាតប្បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុ-
តតំ ឯតំ ខន្ធន្ធ វត្ថុត្វា បច្ចយា តយោ ខន្ធ វិចិ-
តិក្ខាសហតតំ ឯតំ ខន្ធន្ធ មោហាន្ធ បច្ចយា
តយោ ខន្ធ ។ នស្សនេន បហានត្វហេតុតោ នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុតោ នម្ហំ
បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុ-
តោ នម្ហោ ឧប្បជ្ជតំ សហជាតប្បច្ចយា នស្សនេន
បហានត្វហេតុតេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិក្ខាសហតតេ ខន្ធ ច មោហាន្ធ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិក្ខាសហតតេ ខន្ធ
ច វត្ថុត្វា បច្ចយា វិចិក្ខាសហតតោ មោហា ។

ពួកខ្លះ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្ត-
សមុដ្ឋាន ពឹងផ្អែកនឹងពួកមហាក្កត ពួកសម្បយុត្តកខ្លះក៏ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នប្បក្តី ពឹងផ្អែកនឹងមោហា ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពួកខ្លះ ដែល
ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈក៏ មោហាៈក៏ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

(៦៣) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែក
នឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមានហេតុ
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង វត្ថុផង ខន្ធន្ធ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិក្ខាផង មោហាផង ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះសហជាត-
ប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈផង ពួកមហាក្កតផង ចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខាផង មោហាផង មោហា ដែលច្រឡំដោយ
វិចិក្ខា ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខាផង វត្ថុផង ។

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិពេ បច្ចយវាពេ

នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិពេ លេវ នស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិពេ ធម្មំ បច្ចយា នស្ស-
 នេន បហាតត្វហេតុកត្តិពេ ច លេវ នស្សនេន ន
 ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិពេ ធម្មំ ឧប្បន្នន្តិ
 សហជាតប្បច្ចយា នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិ ឯតំ
 ខន្ធកា វត្តកា បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធា . .
 នស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិពេ ខន្ធា ច បហាតត្វ
 ធម្មំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វិចិត្តិញ្ញាសហគតំ ឯតំ
 ខន្ធកា មោហកា បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នកា រូបំ ទេ ខន្ធា . . . វិចិត្តិញ្ញាសហគតំ ឯតំ
 ខន្ធកា វត្តកា បច្ចយា តយោ ខន្ធា មោហកា ច ទេ
 ខន្ធា ច វត្តកា បច្ចយា ទេ ខន្ធា មោហកា ច ។

(៦៤) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិពេ លេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិពេ ធម្មំ
 បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តិពេ ធម្មំ ឧប្ប-
 ន្នតិ សហជាតប្បច្ចយា តិណិ ។

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិពេ បច្ចយវាពេ

ធម្មំ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា គឺ ពឹងផ្អែកនឹងធម្ម
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ។ ព្រោះ
 សហជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈផង វត្តផង ខន្ធា . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺ
 ផ្អែកនឹងត្រកខន្ធា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ពួកមហា-
 ក្ខតផង ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហាផង ខន្ធា . . . ខន្ធា ក្តី មោហា ក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង វត្តផង ខន្ធា ក្តី
 មោហា ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ផង វត្តផង ។

(៦៤) ធម្មំ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹង
 ធម្មំ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះសហជាតប្បច្ចយ (បុរេផលតាក្សប្បច្ចានិនិវាសន្តនា) ព លើក ។

(២៥) ទស្សនេន បហានតត្ថហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា
ទស្សនេន បហានតត្ថហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ មត្តា-
មត្តាប្បច្ចយា និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា
បុរោជានប្បច្ចយា អាសវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចា-
កប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា វេទ្ធិយប្បច្ចយា ណា-
នប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្មយុត្តប្បច្ចយា ... ។

(២៦) ... វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ទស្សនេន បហា-
នត្ថហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធោ ខន្ធ
ខន្ធោ ។ បេ ។ ខន្ធោ វន្តំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
ទស្សនេន បហានតត្ថហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា ទេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានតត្ថហេតុកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ទស្សនេន បហានតត្ថ-
ហេតុកោ ខន្ធោ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហានតត្ថោ ខន្ធោ បច្ចយា
មោហោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ មោហោ វន្តំ វិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធោ វិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា ។ ទស្សនេន បហានតត្ថហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា
ទស្សនេន បហានតត្ថហេតុកោ ច ទេវ ទស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហានតត្ថហេតុកោ ច ធម្មោ ...

(២៧) ធម៌ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពឹងផ្អែក
នឹងធម៌ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អត្តាមត្តាប្បច្ច័យ ខិស្សយប្បច្ច័យ ទបខិស្សយប្បច្ច័យ បុរោជានប្បច្ច័យ
អាសវនប្បច្ច័យ កម្មប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ វេទ្ធិយ-
ប្បច្ច័យ ណានប្បច្ច័យ មគ្គប្បច្ច័យ និងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ ... ។

(២៨) ... គឺ ខន្ធ៧ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ១ វេលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ (ពឹងផ្អែក) នឹងខន្ធ២ ។ បេ ។ តួក
ខន្ធ (ពឹងផ្អែក)នឹងវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ វេលមានហេតុ
មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ពឹងផ្អែកនឹង
ធម៌ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងតួកខន្ធ វេល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ (ពឹងផ្អែកនឹង)តួកខន្ធ ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មោហាក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងតួក
ខន្ធ វេលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា មោហា (ពឹងផ្អែក)នឹងវត្ថុ ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (ពឹងផ្អែក)នឹងតួកខន្ធ ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី
វេលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា
ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ...

ឧស្សនេន បហានត្វហេតុក្កិកេ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 ត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ខន្ធ ២ ។ បេ ។ តួកខន្ធ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (តឹងផ្អែក)នឹងតួកខន្ធ ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ ក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី តឹងផ្អែក
 នឹងខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិច្ឆា ខន្ធ ២ ... តួកខន្ធក្តី មោហៈ
 ក្តី (តឹងផ្អែក)នឹងវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹង
 ផ្អែកនឹងតួកខន្ធ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

(២៧) ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិកេ ធម្មំ បច្ចយា
 ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិកេ ធម្មោ ... តិណិ ។
 ឧស្សនេន សទិសា ។

(២៨) នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិកេ
 ធម្មំ បច្ចយា នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិកេ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិកេ
 ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានរូប រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ ។
 ខន្ធា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ចិត្តសមុដ្ឋានរូប រូបំ ខន្ធធ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិចិត្រិច្ឆាសហគតំ មោហំ ...

ឧស្សនេន បហានត្វហេតុក្កិកេ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 ត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ខន្ធ ២ ។ បេ ។ តួកខន្ធ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (តឹងផ្អែក)នឹងតួកខន្ធ ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធ ៣ ក្តី មោហៈក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី តឹងផ្អែក
 នឹងខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិច្ឆា ខន្ធ ២ ... តួកខន្ធក្តី មោហៈ
 ក្តី (តឹងផ្អែក)នឹងវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹង
 ផ្អែកនឹងតួកខន្ធ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។

(២៧) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា តឹងផ្អែកនឹង
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ... (បានផលវាក្យបុព្វា
 នឹងវិសុដ្ឋនា) ៣ លើក ។ (ករៈនេះ) ដូចគ្នានឹងឧស្សនេនវិវេរ ។

(២៨) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយភាវនា តឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា រើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ខន្ធ ២ ... តួកខន្ធ (តឹងផ្អែក)
 នឹងវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (តឹងផ្អែក)នឹងតួកខន្ធ
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ នឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិច្ឆា ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមដ្ឋកប្បដ្ឋានំ

ឧទ្ធច្ចសមាគតំ មោហំ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 មោហំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា បដិសន្ធិកុណោ ទន្ទេ បច្ចយា
 វត្ថុ វត្ថុំ បច្ចយា ទន្ទា ទន្ទា វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុ
 ទន្ទេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ទន្ទេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។
 ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ
 ធម្មំ បច្ចយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ...
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ទស្សនេន បហា-
 នត្វហេតុកោ ទន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញា-
 សមាគតំ មោហំ បច្ចយា សម្បយុត្តកោ ទន្ទា វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
 បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ បហា-
 នត្វហេតុកោ ធម្មោ ... វត្ថុំ បច្ចយា ភាវ-
 នាយ បហានត្វហេតុកោ ទន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា ឧទ្ធច្ចសមាគតំ មោហំ បច្ចយា សម្ប-
 យុត្តកោ ទន្ទា វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមដ្ឋកប្បដ្ឋានំ

ចិត្តសមុដ្ឋានេ តំនិវ្រ្មតនិវេទនា ដែលច្រឡំដោយទទួច្ចៈ (តំនិ
 វ្រ្មត)និវេទនា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ តំនិវ្រ្មតនិវេទនា ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ពួកខន្ធ តំនិវ្រ្មតនិវេទនា ពួកខន្ធ (តំនិវ្រ្មត)និវេទនា
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ (តំនិវ្រ្មត)និវេទនា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មហាក្ខត ៣ តំនិវ្រ្មតនិវេទនាមហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានេ តំនិវ្រ្មតនិវេ
 ទនាមហាក្ខត កដត្តារូបំ និងទេវតារូបំ (តំនិវ្រ្មត)និវេទនា ព្រោះ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ តំនិ
 វ្រ្មតនិវេទនា ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយភាវនា ... ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលមាន
 ហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ តំនិវ្រ្មតនិវេទនា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ តំនិវ្រ្មតនិវេទនា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា (វិចិត្តិ
 វ្រ្មត)និវេទនា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយភាវនា តំនិវ្រ្មតនិវេទនា ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... គឺ ពួកខន្ធ ដែល
 មានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា តំនិវ្រ្មតនិវេទនា (តំនិវ្រ្មត)និវេ
 ទនា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ តំនិវ្រ្មតនិវេទនា
 ដែលច្រឡំដោយទទួច្ចៈ (តំនិវ្រ្មត)និវេទនា ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

ទស្សនេន បហានត្វហេតុក្កំពេ បច្ចុយវេ

ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កំ
 ធម្មំ បច្ចុយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុក្កំ ច
 ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កំ ច
 ធម្មា ... វត្ថុំ បច្ចុយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុក្កំ
 ទដ្ឋា បហានត្វហេតុក្កំ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទដ្ឋា
 វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទដ្ឋា វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតំ មោហំ បច្ចុយា
 សម្មយុត្តកា ទដ្ឋា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទដ្ឋា វត្ថុំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ មោហំ វិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតា ទដ្ឋា
 ច មោហោ ច វត្ថុំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ ទេវំ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កំ ធម្មំ បច្ចុយា
 ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កំ ច ទេវំ ទស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កំ ច ធម្មា ... វត្ថុំ
 បច្ចុយា ភាវនាយ ។ បេ ។ ទស្សនេន សទិសំ ។

(៦៧) ទស្សនេន បហានត្វហេតុក្កំ ទេវំ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កំ ធម្មំ
 បច្ចុយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុក្កំ ធម្មា ...

ទស្សនេន បហានត្វហេតុក្កំពេ បច្ចុយវេ

ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាសក្តី គឺនឹងផ្អែកនឹង
 ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
 ការវិនាស ... គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 គឺនឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺនឹងផ្អែកនឹងពួកមហាក្កត ពួកខន្ធ
 គឺនឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺនឹងផ្អែកនឹង
 ពួកខន្ធ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ពួកសម្បយុត្តកខន្ធក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 គឺនឹងផ្អែកនឹងមោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ពួកខន្ធ (គឺនឹងផ្អែក)នឹងវត្ថុ
 ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប (គឺនឹងផ្អែក)នឹងមោហា ព្រោះវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយ ពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាក្តី មោហាក្តី គឺនឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ (គឺនឹងផ្អែក)នឹងវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ ធមិ ដែលមានហេតុ
 ត្រូវលះ ដោយការវិនាសក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាសក្តី គឺនឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ... ដោយការវិនាស គឺនឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ បេ ។ (ពាក្យនេះ) ដូចគ្នានឹងទស្សនវិវេក ។

(៦៧) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ គឺនឹងផ្អែកនឹង
 ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈគឺនឹង ធមិ ដែលមានហេតុ
 មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ...

នស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធភ្នា
 វត្ថុត្ថា បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ...
 វត្ថុ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិចីកំច្ឆាសហនតំ ឯកំ ខន្ធភ្នា
 មោហាត្ថា បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ... វត្ថុ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា ។ នស្សនេន បហានត្វហេតុកំ
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ
 បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុ-
 កោ ធម្មា ... នស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ខន្ធធ្វេ
 ច មហានត្វ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្វេ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិចីកំច្ឆាសហនតេ ខន្ធធ្វេ ច មោ-
 ហាត្ថា បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធធ្វេ ច មោហាត្ថា
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិចីកំច្ឆាសហនតេ ខន្ធធ្វេ ច វត្ថុត្ថា
 បច្ចយា វិចីកំច្ឆាសហនតោ មោហោ វត្ថុ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា ។ នស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ
 បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ច នេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច
 ធម្មា ... នស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ឯកំ
 ខន្ធភ្នា វត្ថុត្ថា បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ...

គី ខន្ធភ្នា ព័ន្ធវត្ថុកំ ខន្ធភ្នា ខន្ធភ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង
 វត្ថុផង ខន្ធភ្នា... (ព័ន្ធវត្ថុ) ខន្ធវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ខន្ធភ្នា ព័ន្ធវត្ថុ
 វត្ថុកំ ខន្ធភ្នា ដែលច្រឡំដោយវិចីកំច្ឆាផង មោហាផង ខន្ធភ្នា ...
 (ព័ន្ធវត្ថុ) ខន្ធវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ព័ន្ធវត្ថុកំ ធមិ
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ... គី ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ ព័ន្ធវត្ថុកំ ព័ន្ធវត្ថុ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង
 ព័ន្ធវត្ថុកំ ព័ន្ធវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ ព័ន្ធវត្ថុកំ ព័ន្ធវត្ថុ ដែលច្រឡំដោយវិចីកំច្ឆាផង មោហាផង
 (ព័ន្ធវត្ថុ) ព័ន្ធវត្ថុផង មោហាផង ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មោហា
 ដែលច្រឡំដោយវិចីកំ ព័ន្ធវត្ថុកំ ព័ន្ធវត្ថុ ដែលច្រឡំដោយវិចីកំច្ឆា
 ផង វត្ថុផង (ព័ន្ធវត្ថុ) ខន្ធវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ ព័ន្ធវត្ថុ ដែល
 មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ព័ន្ធវត្ថុកំ ធមិ ដែលមាន
 ហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ... គី ខន្ធភ្នា ព័ន្ធវត្ថុកំ
 ខន្ធភ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង វត្ថុផង ខន្ធភ្នា ...

នស្សនេស បរិយាយបទពុទ្ធកិច្ច ខន្ធ ច បរិយាយបទពុទ្ធកិច្ច
ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វត្ថុវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធ វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចិ-
កើត្តាសហគតំ ឯកំ ខន្ធកា វត្ថុកា មោហកា បច្ចយា
តយោ ខន្ធជ ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ខន្ធជ ច ...
ខន្ធជ វត្ថុវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធជ
ច មោហកា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា វិចិកើត្តាសហគតំ
ឯកំ ខន្ធកា វត្ថុកា បច្ចយា តយោ ខន្ធជ មោហា
ច ទ្វេ ខន្ធជ ច ... វត្ថុវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។ ករ-
ហាយ ... តិណិ ។ នស្សនេស សនិសា ។ នស្ស-
នេស បរិយាយបទពុទ្ធកិច្ច ធម្មំ បច្ចយា នស្សនេស បរិយាយ-
បទពុទ្ធកិច្ច ធម្មោ ... អត្តិប្បច្ចយា ធិត្តិប្បច្ចយា
វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ។

[៧០] ហេតុយា សន្តរស អារម្មណេ សន្តរស
អនិបតិយា សន្តរស អនន្តរេ សន្តរស សម-
នន្តរេ សន្តរស សហសេតេ សន្តរស អនាមរោ
សន្តរស ធិស្សនេយ សន្តរស ឧបធិស្សនេយ សន្តរស

ចិត្តសមុដ្ឋានំ វត្ថុវិប្បយុត្តប្បច្ចយា នស្សនេស បរិយាយបទពុទ្ធកិច្ច ដោយ
នស្សនេស ពុកមហាភូតជន ពុកខន្ធ (តឹងផ្អែក)នឹងវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ តឹងផ្អែកនឹងពុកខន្ធ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
ខន្ធកក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ (តឹងផ្អែក)នឹងខន្ធ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិកើត្តាដន វត្ថុជន មោហាដន នឹងខន្ធ ២ ជន ... ពុកខន្ធ តឹងផ្អែកនឹង
វត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ តឹងផ្អែកនឹងពុកខន្ធដន មោ-
ហាដន ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ខន្ធកក្កិ មោហាភ្នំ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
ដែលច្រឡំដោយវិចិកើត្តាដន វត្ថុជន ... នឹងខន្ធ ២ ជន ... តឹងផ្អែក
នឹងវត្ថុ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ ដោយភាវនា ... (បាទដល់ពាក្យ
ប្បនិសិទ្ធិ) ក លើក ។ (ករៈខាំងនេះ) ដូចគ្នានឹងនស្សនេ-
ស ។ ធម៌ ដែលមានហេតុគ្រូវលះ ដោយនស្សនេស តឹងផ្អែកនឹង
ធម៌ ដែលមានហេតុគ្រូវលះ ដោយនស្សនេស ... ព្រោះអត្តិប្បច្ចយ
នត្តិប្បច្ចយ វិភត្តប្បច្ចយ និងអវិភត្តប្បច្ចយ ។

[៧០] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានករៈ ១៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
មានករៈ ១៧ ក្នុងនិបតិប្បច្ចយ មានករៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ
មានករៈ ១៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានករៈ ១៧ ក្នុងសហសេតេប្បច្ចយ
មានករៈ ១៧ ក្នុងអនាមរោប្បច្ចយ មានករៈ ១៧ ក្នុងធិស្ស-
នេយប្បច្ចយ មានករៈ ១៧ ក្នុងឧបធិស្សនេយប្បច្ចយ មានករៈ ១៧

អំណាចដ៏អនុលោមក្តីរបស់

បុរេជានិមិត្ត សត្តរស អាស្រវនេ សត្តរស កម្មេ សត្តរស
វិបាកេ ឯកំ អាហារេ សត្តរស ក្រ្រិយេ សត្តរស
ឈានេ សត្តរស មត្តេ សត្តរស សម្បយុត្តេ សត្ត-
រស វិប្បយុត្តេ សត្តរស អត្តិយា សត្តរស នត្តិយា
សត្តរស វិនេសេ សត្តរស អវិនេសេ សត្តរស ។ ឯវំ
គណេត្តំ ។

អនុលោម ។

(៧០) ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា

លេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចីកិច្ចាសហគតេ
ខន្ធេ បច្ចយា វិចីកិច្ចាសហគតោ មោហោ ។

(៧២) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា

លេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ធម្មោ . . ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ បច្ចយា ឧទ្ធច្ចស-
ហគតោ មោហោ ។

អំណាចដ៏អនុលោមក្តីរបស់

ក្នុងបុរេជានិមិត្ត មានព្រះ ១៧ ក្នុងការស្រវនេប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧
ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុង
អាហារប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងក្រ្រិយប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុង
ឈានប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងមត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងអត្តិ-
ប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ក្នុងវិនេសប្បច្ច័យ
មានព្រះ ១៧ ក្នុងអវិនេសប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៧ ។ បណ្ឌិត ត្រូវរាប់
យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៧១) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយភាវនា ព័ន្ធដ្នែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហា ដែល
ច្រឡំដោយវិចីកិច្ចា ព័ន្ធដ្នែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិច្ចា ។

(៧២) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយភាវនា ព័ន្ធដ្នែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា . . . គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ព័ន្ធដ្នែកនឹងពួកខន្ធ
ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ។

ទស្សនៈ បរិយាក្សកិច្ចា ឬ ទស្សនៈ

[៧៣] នៅ ទស្សនៈ នៃ ភាវណាយ បរិយាក្ស-
 ហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា នៅ ទស្សនៈ នៃ ភាវណាយ
 បរិយាក្សហេតុកំ ធម្មោ... អហេតុកំ នៅ ទស្ស-
 នៈ នៃ ភាវណាយ បរិយាក្សហេតុកំ វិចិត្តិ ធម្មំ
 បច្ចយា តេយា ទដ្ឋា ចិត្តសម្មាសម្ពាទន្ធវ រូបំ អហេ-
 តុកម្មនិសង្ខត្តាណា... ។ បរិបុណ្ណំ ។ បត្តាយ-
 តេ បច្ចយា បត្តិវិញ្ញាណំ កាយាយតេ បច្ចយា
 កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកំ នៅ ទស្ស-
 នៈ នៃ ភាវណាយ បរិយាក្សហេតុកំ ទដ្ឋា វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចិត្តិសហគតោ ទុច្ឆសហគតោ មោហោ ។

[៧៤] ទស្សនៈ បរិយាក្សហេតុកំ នៅ
 ទស្សនៈ នៃ ភាវណាយ បរិយាក្សហេតុកំ ធម្មំ
 បច្ចយា នៅ ទស្សនៈ នៃ ភាវណាយ បរិយាក្ស-
 ហេតុកំ ធម្មោ... វិចិត្តិសហគតោ ទដ្ឋា ប-
 វត្ថុកំ បច្ចយា វិចិត្តិសហគតោ មោហោ ។

[៧៥] ភាវណាយ បរិយាក្សហេតុកំ នៅ
 ទស្សនៈ នៃ ភាវណាយ បរិយាក្សហេតុកំ ធម្មំ
 បច្ចយា នៅ ទស្សនៈ នៃ ភាវណាយ បរិយាក្ស-
 ហេតុកំ ធម្មោ ឧប្បន្និកំ អហេតុកំ បច្ចយា

ទស្សនៈ បរិយាក្សកិច្ចា ឬ ទស្សនៈ

[៧៦] ធម្មំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយការងារ តឹងផ្អែកនឹងធម្មំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការងារ... គឺ ខន្ធភ ក្តី ចិត្តសម្មាសម្ពា-
 ទន្ធភ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ជាអហេតុកំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការងារ ជាអហេតុកំ ក្នុងអហេតុ-
 កម្មនិសង្ខត្តាណា... ។ បរិបុណ្ណំ ។ បត្តិវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹង
 ចតុយតេ កាយវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងកាយាយតេ ពួកខន្ធ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការងារ ជា
 អហេតុកំ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិ ច្រឡំ
 ដោយខន្ធផ្ទះ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៧៧] ធម្មំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយការងារ តឹងផ្អែកនឹងធម្មំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយការងារផង... គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិ តឹងផ្អែក
 នឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិផង វត្ថុផង ។

[៧៨] ធម្មំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយការងារ តឹងផ្អែកនឹងធម្មំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយការងារផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយការងារផង ទើបកើតឡើង ព្រោះមានហេតុប្បដ្ឋូប

ឧទ្ធច្ចុសហតតេ ខន្ធ ច វត្តុញ្ច បច្ចយា ឧទ្ធច្ចុ-
សហតតោ មោហោ ។

[៧៦] នស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ន អាវម្មណាប្បច្ចយា នស្សនេន បហា-
តត្វហេតុកេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧៧] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ... ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧៨] នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ... នេវ នស្សនេន ន
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ នេវ នស្សនេន ន ភា-
វនាយ បហាតត្វហេតុកេ ខន្ធ បច្ចយា តតតត្តា-
រូបំ ខន្ធ បច្ចយា វត្តុ ឯតំ មហាក្ខនំ ...
ពាហិវំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ...
អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

គី មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុៈ ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំ
ដោយឧទ្ធច្ចុៈផង វត្តុផង ។

[៧៦] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ រឿងកើតឡើង ព្រោះនាមរូបណាមួយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ។

[៧៧] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹង
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ... គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ។

[៧៨] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយភាវនា ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹង
ផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា កដក្ខរូប ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ វត្តុ
ពឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ មហាក្ខត ១ ... ពាហិវ ... អាហារស-
មុដ្ឋាន ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ... ។

(៧៧) និស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កិរោ លេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិរោ ធម្មំ
បច្ចុប្បវេហ លេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុក្កិរោ ធម្មោ ... និស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កិរោ
ខន្ធទ ច មហាក្ករេត ច បច្ចុប្បាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
វិចិត្តិញ្ញាសហករេត ខន្ធទ ច មោហាញ បច្ចុប្បាយ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៨) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិរោ លេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិរោ ធម្មំ
បច្ចុប្បាយ លេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
ក្កិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ន អារម្មណាប្បច្ចុប្បាយ ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុក្កិរោ ខន្ធទ ច មហាក្ករេត ច បច្ចុប្បាយ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧទ្ធច្ចុសហករេត ខន្ធទ ច មោហាញ
បច្ចុប្បាយ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៩) និស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កិរោ ធម្មំ បច្ចុ-
ប្បាយ និស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កិរោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ន អធិបតិប្បច្ចុប្បាយ ។ សហជាតសនិសំ ។ ន អនន្ត-
រាប្បច្ចុប្បាយ ន សមនន្តរាប្បច្ចុប្បាយ ន អត្តាមាប្បច្ចុប្បាយ

(៧៧) ធម្មំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយភាវនា តឹងផ្អែកនឹងធម្មិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយភាវនាផង ... គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ពួកមហាក្ករេតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
តឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហៈផង ។

(៧៨) ធម្មិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយភាវនា តឹងផ្អែកនឹងធម្មិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ភាវនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយភាវនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះន អារម្មណាប្បច្ចុប្បាយ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា
ផង ពួកមហាក្ករេតផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែកនឹងពួកខន្ធ ដែល
ច្រឡំ ដោយឧទ្ធច្ចុសផង មោហៈផង ។

(៧៩) ធម្មិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ តឹងផ្អែក
នឹងធម្មិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង
ព្រោះន អធិបតិប្បច្ចុប្បាយ ។ (ពាក្យនេះ) ដូចគ្នានឹងសហជាតប្បច្ចុប្បាយ
ដែរ ។ ព្រោះន អនន្តរាប្បច្ចុប្បាយ ន សមនន្តរាប្បច្ចុប្បាយ ន អត្តាមាប្បច្ចុប្បាយ

នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុរេជានប្បច្ចយា ។ បនិច្ច-
វារេ បច្ចនិយសនិសំ ។ តេរស បញ្ញា និដ្ឋានំ ។
នបច្ឆាជានប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា ។

(៨២) នស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ច-
យា នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
នកម្មប្បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុកេ ខន្ធ
បច្ចយា នស្សនេន បហានត្វហេតុកា ចេតនា ។

(៨៣) ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា
ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្ម-
ប្បច្ចយា ភាវនាយ បហានត្វហេតុកេ ខន្ធ បច្ចយា
ភាវនាយ បហានត្វហេតុកា ចេតនា ។

(៨៤) នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុកំ ធម្មំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកេ ខន្ធ
បច្ចយា នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុកា ចេតនា ពាហិវំ ... ភាហារសម្មដ្ឋានំ ...
ឧតុសម្មដ្ឋានំ ... វត្ថុំ បច្ចយា នេវ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកា ចេតនា ។

នឧបនិស្សយប្បច្ចយ ននិបុរេជានប្បច្ចយ ។ (នាស្សនេ) ដុច្ឆន្តា
ននិបច្ចនិយៈ ក្នុងបនិច្ចវារេវ ។ បញ្ញាខេត្ត មិនៈជ្រុងន្តាខេ ។
ព្រោះនបច្ឆាជានប្បច្ចយ ននិបអាសេវនប្បច្ចយ ។

(៨២) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពិនិវដ្តក
នឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ពិនិ
វដ្តកនឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ។

(៨៣) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ពិនិវដ្តកនឹង
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
កម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ពិនិវដ្តក
នឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ។

(៨៤) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការនា ពិនិវដ្តកនឹងធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ
គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការនា ពិនិវដ្តកនឹងពួកខន្ធ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ពាហិវំ ... ភាហារស-
ម្មដ្ឋានំ ... ឧតុសម្មដ្ឋានំ ... ចេតនា ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ពិនិវដ្តកនឹងវត្ថុ ។

លេវ នស្សនេស ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិញ ធម្មំ
 បច្ចយា នស្សនេស បហានត្វហេតុក្កិញ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នកម្មប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា នស្សនេស បហានត្វ-
 ហេតុក្កិញ ចេតនា វិចិត្តិញសហគតំ មោហំ បច្ចយា
 សម្បយុត្តកា ចេតនា ។ លេវ នស្សនេស ន ភាវ-
 នាយ បហានត្វហេតុក្កិញ ធម្មំ បច្ចយា ភាវនាយ
 បហានត្វហេតុក្កិញ ធម្មោ ... វត្ថុំ បច្ចយា ភាវនាយ
 បហានត្វហេតុក្កិញ ចេតនា ឧទ្ធច្ចសហគតំ មោហំ
 បច្ចយា សម្បយុត្តកា ចេតនា ។

ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនេស ព័ន្ធដ្នែកនឹងធម៌ ដែលមាន
 ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនេស មិនត្រូវលះ ដោយការវា រើបើកត
 ឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ឧស្សនេស ព័ន្ធដ្នែកនឹងវត្ថុ សម្បយុត្តករចេតនា ព័ន្ធដ្នែកនឹងមោហា
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា
 ព័ន្ធដ្នែកនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនេស មិនត្រូវលះ
 ដោយការវា ... គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា
 ព័ន្ធដ្នែកនឹងវត្ថុ សម្បយុត្តករចេតនា ព័ន្ធដ្នែកនឹងមោហា ដែលច្រឡំ
 ដោយឧទ្ធច្ច ។

[៧៥] នស្សនេស បហានត្វហេតុក្កិញ លេវ
 នស្សនេស ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិញ ធម្មំ
 បច្ចយា នស្សនេស បហានត្វហេតុក្កិញ ធម្មោ ...
 នស្សនេស បហានត្វហេតុក្កិញ ឧទ្ធច្ច ច វត្ថុក្កិញ បច្ច-
 យា នស្សនេស បហានត្វហេតុក្កិញ ចេតនា វិចិត្តិ-
 ញសហគតេ ឧទ្ធច្ច ច មោហក្កិញ បច្ចយា សម្ប-
 យុត្តកា ចេតនា ។

[៧៥] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនេស ព័ន្ធដ្នែកនឹង
 ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនេស ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយឧស្សនេស មិនត្រូវលះ ដោយការវាផង ... គឺ ចេតនា
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនេស ព័ន្ធដ្នែកនឹងពួកខន្ធ ដែលមាន
 ហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនេស វត្ថុផង សម្បយុត្តករចេតនា ព័ន្ធដ្នែកនឹងពួកខន្ធ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញផង មោហាផង ។

[៧៦] ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិញ លេវ នស្ស-
 នេស ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិញ ធម្មំ បច្ច-
 យា ភាវនាយ បហានត្វហេតុក្កិញ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

[៧៦] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ព័ន្ធដ្នែកនឹងធម៌
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាផង ធម៌ ដែលមានហេតុមិន
 ត្រូវលះ ដោយឧស្សនេស មិនត្រូវលះ ដោយការវាផង រើបើកតឡើង

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

លក្ខម្មប្បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ខន្ធ
ច វត្តញ្ច បច្ចយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកា
ចេតនា ឧទ្ធច្ចុសហតេ ខន្ធ ច មោហញ្ច បច្ចយា
សម្បយុត្តកា ចេតនា ។

(៨៧) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ នន្ទំ បច្ច-
យា នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ នេហ្ម ឧប្បដ្ឋតិ
នវិបាកប្បច្ចយា ។ បរិបុណ្ណំ ។ បដិសន្ធិំ នត្ថិ ។
... នអាហារប្បច្ចយា ពាហិរំ ... ឧតុសម្ពដ្ឋានំ ...
អសញ្ញាសន្តានំ ... ។ ... នត្រ័យប្បច្ចយា ពា-
ហិរំ ... អាហារសម្ពដ្ឋានំ ... ឧតុសម្ពដ្ឋានំ ...
អសញ្ញាសន្តានំ មហាត្វេ បច្ចយា រូបជីវិត្រ័យំ ។
... នណាមប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ
ខន្ធ ... ពាហិរំ ... អាហារសម្ពដ្ឋានំ ... ឧតុសម្ព-
ដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសន្តានំ ... ។ ... នមគ្គប្បច្ចយា
អហេតុកំ ឯកំ ... នសម្បយុត្តប្បច្ចយា នវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា ។ បដិច្ចវារប្បច្ចនិយេ នវិប្បយុត្តសនិសំ
និទ្ធានំ ។ ឯកានិស ។ លោនត្ថិប្បច្ចយា លោវិក-
តប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការខា
តឹងផ្អែកនឹងតួកខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការខាងផង វត្តផង
សម្បយុត្តកចេតនា តឹងផ្អែកនឹងតួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុសផង
មោហៈផង ។

(៨៧) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ តឹងផ្អែក
នឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ លើបេតិកភ្នំផង ព្រោះ
នវិបាកប្បច្ចយ ។ បរិបុណ្ណំ ។ បដិសន្ធិមិមានទេ ។ ... ព្រោះ
នអាហារប្បច្ចយ ពាហិរំ ... ឧតុសម្ពដ្ឋានំ ... លេសតួកអសញ្ញា-
សត្វ ... ។ ... ព្រោះនត្រ័យប្បច្ចយ ពាហិរំ ... អាហារ-
សម្ពដ្ឋានំ ... ឧតុសម្ពដ្ឋានំ ... រូបជីវិត្រ័យ តឹងផ្អែកនឹងតួកមហា-
ត្វេ លេសតួកអសញ្ញាសត្វ ។ ... ព្រោះនណាមប្បច្ចយ ខន្ធ ខ
ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ... ពាហិរំ ... អាហារសម្ពដ្ឋានំ ...
ឧតុសម្ពដ្ឋានំ ... លេសតួកអសញ្ញាសត្វ ... ។ ... ព្រោះ
នមគ្គប្បច្ចយ (ខន្ធ) ខ ជាអហេតុកៈ ... ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ចយ
នឹងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ ពាក្យនេះ មិនផ្សេងគ្នាទេ ដូចគ្នានឹងនវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយ ក្នុងបដិច្ចវារប្បច្ចនិយៈដែរ ។ មានវារៈ ១១ ។ ព្រោះ
នោនត្ថិប្បច្ចយ នឹងនោវិកតប្បច្ចយ ។

[៥៦] ឧបោតុយា មញ្ញ ឧអាវម្មណោ មញ្ញ
 ឧអធិបតីយា សត្តាស ឧអធិបតីយា មញ្ញ ឧសម-
 ធិបតីយា មញ្ញ ឧអញ្ញមញ្ញោ មញ្ញ ឧឧបទិស្សយេ មញ្ញ
 ឧបុរោលោ ភោស ឧបច្ឆាដោតេ សត្តាស ឧអាស-
 វោ សត្តាស ឧកម្មេ សត្ត ឧវិហារេតេ សត្តាស
 ឧអាហារេ ឯតំ ឧស្រ្តិយេ ឯតំ ឧឈារេ ឯតំ
 ឧមត្តេ ឯតំ ឧសម្បយុត្តេ មញ្ញ ឧវិប្បយុត្តេ ឯតា-
 ធស ឧបាធិយា មញ្ញ ឧោតោតេ មញ្ញ ។ ឯវិ-
 គណោតត្ថំ ។

បច្ចុប្បន្នៈ ។

[៥៧] ឧបោតុយា ឧអាវម្មណោ មញ្ញ ...
 ឧអធិបតីយា សត្តាស ឧអធិបតីយា មញ្ញ ឧសម-
 ធិបតីយា មញ្ញ ឧអញ្ញមញ្ញោ មញ្ញ ឧឧបទិស្សយេ មញ្ញ
 ឧបុរោលោ ភោស ឧបច្ឆាដោតេ សត្តាស ឧអា-
 សវោ សត្តាស ឧកម្មេ សត្ត ឧវិហារេតេ សត្តាស

[៥៨] ក្នុងនេហតុប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ ក្នុងនេការម្មណាប្បច្ច័យ
 មានករៈ ៥ ក្នុងនេអធិបតីប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងនេអនន្តប្បច្ច័យ
 មានករៈ ៥ ក្នុងនេសមនន្តប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ ក្នុងនេអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 មានករៈ ៥ ក្នុងនេឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ ក្នុងនេបុរោ-
 លោកប្បច្ច័យ មានករៈ ១៣ ក្នុងនេបច្ឆាដោតប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុង
 នេអាសវោប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងនេកម្មប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុង
 នេវិហារេតប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងនេអាហារេប្បច្ច័យ មានករៈ ១ ក្នុង
 នេស្រ្តិយប្បច្ច័យ មានករៈ ១ ក្នុងនេឈារេប្បច្ច័យ មានករៈ ១ ក្នុងនេ-
 មត្តប្បច្ច័យ មានករៈ ១ ក្នុងនេសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ ក្នុងនេ-
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានករៈ ១១ ក្នុងនេោតោតេប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ ក្នុង
 នេវិគណោតត្ថប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្នៈ ។

[៥៩] ក្នុងនេការម្មណាប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ...
 ក្នុងនេអធិបតីប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងនេអនន្តប្បច្ច័យ មានករៈ ៥
 ក្នុងនេសមនន្តប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ ក្នុងនេអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានករៈ ៥
 ក្នុងនេឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មានករៈ ៥ ក្នុងនេបុរោលោកប្បច្ច័យ មានករៈ ១៣
 ក្នុងនេបច្ឆាដោតប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧ ក្នុងនេអាសវោប្បច្ច័យ មានករៈ
 ១៧ ក្នុងនេកម្មប្បច្ច័យ មានករៈ ៧ ក្នុងនេវិហារេតប្បច្ច័យ មានករៈ ១៧

ឧសម្បយុត្តោ បញ្ច ធិប្បយុត្តោ ឯកាធស លោធិ-
យា បញ្ច លោភិគតោ បញ្ច ។ ឯវិ គណោតតំ ។

អនុលោមប្បដិសន្ធិ ។

(៧០) ឧហោតុប្បដិសន្ធិ អាម្មណោ បញ្ច ...

អនន្តរោ បញ្ច សមនន្តរោ បញ្ច សហវេទោ បញ្ច
អន្តរាមន្តោ បញ្ច ធិស្សយេ បញ្ច ធិមធិស្សយេ បញ្ច
បុរេវេទោ បញ្ច អាសេវេន បញ្ច តាម្ម បញ្ច វិចា-
តោ ឯតំ វាហារោ បញ្ច វ័ស្សិយេ បញ្ច ឈានេ
បញ្ច បត្តេ បញ្ច សម្បយុត្តោ បញ្ច វិប្បយុត្តោ បញ្ច
អត្ថិយា បញ្ច ធិត្ថិយា បញ្ច វិគតោ បញ្ច អវិគតោ
បញ្ច ។ ឯវិ គណោតតំ ។

បច្ចនិយានុលាមិ ។

បច្ចយវិពោ ធិត្ថិយោ ។

ធិស្សយវិពោ បច្ចយវិសធិសោ ។

ក្នុងសម្បយុត្តប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ១១
ក្នុងវោត្តប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវោគតប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដិសន្ធិ ។

(៧០) ក្នុងការម្មណប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ព្រោះវេហតុប្បដិសន្ធិ ...

ក្នុងអនន្តរាប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរាប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥
ក្នុងសហវេទាប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអន្តរាមន្តាប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥
ក្នុងធិស្សយប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងធិមធិស្សយប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥
ក្នុងបុរេវេទាប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអាសេវេនប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥
ក្នុងតាម្មប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវិចាតាប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ១ ក្នុងអា-
ហារប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវ័ស្សិយប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងឈាន-
ប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងបត្តេប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងសម្បយុត្តប្ប-
ដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវោត្តប្បដិសន្ធិ
មានព័រៈ ៥ ក្នុងវោគតប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវោគតប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥
ក្នុងវោគតប្បដិសន្ធិ មានព័រៈ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលាមិ ។

ចប់ បច្ចយវិពោ (ត្រៃប៊ុល្លេ) ។

និស្សយព័រៈ ដូចគ្នានឹងបច្ចយព័រៈវិដេវ ។

សំសង្ខារីកា

[៧១] ទស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ទស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា ទស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធេ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។

[៧២] ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ... ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធេ សំសង្ខារោ ទ្វេ ខន្ធា ។

[៧៣] ទេវេ ទស្សនេន ធម្មំ ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ទេវេ ទស្សនេន ធម្មំ ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ... ទេវេ ទស្សនេន ធម្មំ ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធា បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។ ទេវេ ទស្សនេន ធម្មំ ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ទស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ... វិចីកិញ្ញាសហគតំ មោហំ សំសង្ខារោ សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ ទេវេ ទស្សនេន ធម្មំ ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ សំសង្ខារោ ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ ... ឧទ្ធច្ចុសហគតំ មោហំ សំសង្ខារោ សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។

សំសង្ខារីកា

[៧១] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធទ ។

[៧២] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ... គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ខន្ធទ ច្រឡំនឹងខន្ធទ ។

[៧៣] ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ក្នុងបដិសន្ធិក្កុណៈ ... ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... ក្នុងសម្បយុត្តកក្កន្ធា ច្រឡំនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំ ដោយវិចីកិញ្ញា ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ... គឺ ក្នុងសម្បយុត្តកក្កន្ធា ច្រឡំនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំ ដោយទទ្ធច្ចុច្ចៈ ។

អភិធម្មបំណី អនុលោមភិកាយ្យដ្ឋានំ

(៧៤) និស្សនេន បហានត្វហេតុកកត្តា លេវ
និស្សនេន ន កាវនាយ បហានត្វហេតុកកត្តា ធម្មំ
សំសង្ខារំ និស្សនេន បហានត្វហេតុកកត្តា ធម្មោ ...
វិចីកិច្ចាសហគតំ ឯកំ ខន្ធកា មោហត្វ សំសង្ខា
តយោ ខន្ធា ... ទ្វេ ខន្ធា ។

(៧៥) កាវនាយ បហានត្វហេតុកកត្តា លេវ និស្ស-
នេន ន កាវនាយ បហានត្វហេតុកកត្តា ធម្មំ សំ-
សង្ខារំ កាវនាយ បហានត្វហេតុកកត្តា ធម្មោ ...
ខន្ធកាសហគតំ ឯកំ ខន្ធកា មោហត្វ សំសង្ខា
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ... ។

(៧៦) និស្សនេន បហានត្វហេតុកកត្តា ធម្មំ សំ-
សង្ខារំ លេវ និស្សនេន ន កាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុកកត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្មណាប្បច្ចយា និស្ស-
នេន បហានត្វហេតុកកត្តា ឯកំ ខន្ធកា សំសង្ខា តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ... ។ និស្សនេន បហានត្វហេតុកកត្តា
ធម្មំ សំសង្ខារំ លេវ និស្សនេន ន កាវនាយ
បហានត្វហេតុកកត្តា ធម្មោ ... វិចីកិច្ចាសហគតេ
ខន្ធា សំសង្ខារំ វិចីកិច្ចាសហគតោ មោហា ។

អភិធម្មបំណី អនុលោមភិកាយ្យដ្ឋានំ

(៧៧) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹង
ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ធមិ ដែលមានហេតុ
មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាផង ... គឺ
ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធា ដែលច្រឡំដោយវិចីកិច្ចាផង មោហៈផង ...
ខន្ធា ។

(៧៨) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ច្រឡំនឹងធមិ
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនាផង ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាផង ... ខន្ធា ច្រឡំ
នឹងខន្ធា ដែលច្រឡំដោយទទួលបានផង មោហៈផង ខន្ធា ... ។

(៧៩) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការនា ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹង
ខន្ធា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ខន្ធា ... ។ ធមិ
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា
ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ គឺ មោហៈ
ដែលច្រឡំដោយវិចីកិច្ចា ច្រឡំនឹងខន្ធា ដែលច្រឡំដោយវិចីកិច្ចា ។

ឧស្សរោម បរោតត្ថយោតុក្កិកេ សំសដ្ឋិវោ

នស្សនេន បហាតត្ថយោតុក្កិកេ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នស្ស-
នេន បហាតត្ថយោតុក្កិកោ ច នេវ នស្សនេន ន
ភាវនាយ បហាតត្ថយោតុក្កិកោ ច ធម្មា ... វិច្ច-
ក្កិញ្ញាសហគតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា នយោ ខន្ធា
មោហោ ច ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... ។ ភាវនាយ បហាតត្ថ-
យោតុក្កិកេ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ... តីណិ ។

(៧៧) នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថ-
យោតុក្កិកេ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នេវ នស្សនេន ន ភាវ-
នាយ បហាតត្ថយោតុក្កិកោ ធម្មា ... នេវ នស្ស-
នេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថយោតុក្កិកេ ឯកំ ខន្ធំ
សំសដ្ឋា នយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ សំសដ្ឋា ទ្វេ
ខន្ធា បដិសន្ធិក្កុលោ ... ។ នេវ នស្សនេន ន
ភាវនាយ បហាតត្ថយោតុក្កិកេ ធម្មំ សំសដ្ឋោ នេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថយោតុក្កិកោ ធម្មា ...
វិច្ចក្កិញ្ញាសហគតំ មោហំ សំសដ្ឋា សម្បយុត្តកា
ខន្ធា ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថ-
យោតុក្កិកេ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ភាវនាយ បហាតត្ថយោតុ-
ក្កិកោ ធម្មា ... ឧទ្ធចូសហគតំ មោហំ សំសដ្ឋា
សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។

ឧស្សរោម បរោតត្ថយោតុក្កិកេ សំសដ្ឋិវោ

ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈក្តី រាបិ ដែលមានហេតុ
មិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ក្តី ច្រឡំនឹងធមិ
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ... គឺ ខន្ធ ព ក្តី មោហៈ
ក្តី ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលច្រឡំដោយវិច្ចកិញ្ញា ខន្ធ ២ ... ។ ច្រឡំ
នឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ... (បានដល់ពាក្យ
បុព្វា នឹងវិសដ្ឋនា) ព លើក ។

(៧៧) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា... គឺ ខន្ធ ព ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ខន្ធ ២
ច្រឡំនឹងខន្ធ ២ ក្នុងបដិសន្ធិកុលា: ... ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ច្រឡំនឹងធមិ
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភា-
វនា ... គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ ច្រឡំនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំដោយ
វិច្ចកិញ្ញា ។ ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ច្រឡំនឹង
ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ... គឺ ពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ ច្រឡំនឹងមោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយឧទ្ធចូ: ។

អភិធម្មបិដក អនុណេយ្យភិក្ខុវិញ្ញាណ

(៧៨) និស្សនេន បហានត្វហេតុកក្កា ខេវ និស្សនេន ន កាវនាយ បហានត្វហេតុកក្កា ធម្មំ សំសដ្ឋោ និស្សនេន បហានត្វហេតុកកា ធម្មោ ... វិចិត្តិញ្ញាសហគតំ ឯកំ ខន្ធកា មោហកា សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ច មោហកា សំសដ្ឋា ។

(៧៩) កាវនាយ បហានត្វហេតុកក្កា ខេវ និស្សនេន ន កាវនាយ បហានត្វហេតុកក្កា ធម្មំ សំសដ្ឋោ កាវនាយ បហានត្វហេតុកកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្មណប្បច្ចយា ខន្ធចូសហគតំ ឯកំ ខន្ធកា មោហកា សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ... ។

(៨០០) និស្សនេន បហានត្វហេតុកកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ និស្សនេន បហានត្វហេតុកកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា និស្សនេន បហានត្វហេតុកកំ ឯកំ ខន្ធា សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ... ។ កាវនាយ បហានត្វហេតុកកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ... ឯកំ ។ ខេវ និស្សនេន ន កាវនាយ បហានត្វហេតុកកំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ ខេវ និស្សនេន ន កាវនាយ បហានត្វហេតុកកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ។

អភិធម្មបិដក អនុណេយ្យភិក្ខុវិញ្ញាណ

(៧៨) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងឃើ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ធមិ ដែលមានហេតុបំបែកត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាចនាផង ... គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាណផង មោហៈផង ច្រឡំនឹងខន្ធល ផង មោហៈផង ។

(៧៩) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាចនា ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាចនាផង ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាចនាផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអាម្មណប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយទន្ធចូសផង មោហៈផង ខន្ធល ... ។

(៨០០) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធទ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ (ច្រឡំ)នឹងខន្ធល ... ។ ... ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាចនា ... ខន្ធទ ។ ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាចនា ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាចនា ទើបកើតឡើង

អធិបតិប្បច្ចយា លេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកំ ឯតំ ខន្ធំ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធេ ... អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្តរាប្បច្ចយា ។

(១០០) និស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ ធម្មំ សំ-
សង្ការោ និស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ឧប្ប-
ច្ចតិ សហជាតប្បច្ចយា អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា និស្ស-
យេប្បច្ចយា ឧបនិស្សយេប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា
អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា រា-
ហារាប្បច្ចយា វគ្គិយប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មន្ត-
ប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្តិ-
ប្បច្ចយា នត្តិប្បច្ចយា វិតតប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា ។

(១០២) ហេតុយា សត្តំ អារម្មណេ ឯកានិស
អធិបតិយា តិណំ អនន្តរេ ឯកានិស សមនន្តរេ
ឯកានិស សហជាតេ ឯកានិស អញ្ញាមញ្ញា
ឯកានិស និស្សយេ ឯកានិស ឧបនិស្សយេ ឯកា-
និស បុរេជាតេ ឯកានិស អាសេវនេ ឯកានិស
កម្មេ ឯកានិស វិចារកេ ឯកំ អាហារេ ឯកា-
និស វគ្គិយេ ឯកានិស ឈានេ ឯកានិស

ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធភ ច្រឡំមិនខន្ធទ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ខន្ធល ... ព្រោះ
អនន្តរាប្បច្ចយ និងសមនន្តរាប្បច្ចយ ។

(១០១) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ច្រឡំនឹង
ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបតែកឡើង ព្រោះស-
ហោតប្បច្ចយ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ និងស្សយប្បច្ចយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយ
បុរេជាតប្បច្ចយ អាសេវនប្បច្ចយ កម្មប្បច្ចយ វិចារកប្បច្ចយ អាហា-
រាប្បច្ចយ វគ្គិយប្បច្ចយ ឈានប្បច្ចយ មន្តប្បច្ចយ សម្បយុត្តប្បច្ចយ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្តិប្បច្ចយ នត្តិប្បច្ចយ វិតតប្បច្ចយ និងអវិតតប្បច្ចយ ។

(១០២) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ
មានពីរ ១១ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានពីរ ៧ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ចយ មាន
ពីរ ១១ ក្នុងសមនន្តរាប្បច្ចយ មានពីរ ១១ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ
មានពីរ ១១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ មានពីរ ១១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយ មាន
ពីរ ១១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានពីរ ១១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ
មានពីរ ១១ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ មានពីរ ១១ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មាន
ពីរ ១១ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានពីរ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានពីរ ១១
ក្នុងវគ្គិយប្បច្ចយ មានពីរ ១១ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានពីរ ១១

មន្តោ ឯកានិស សម្បយុត្តោ ឯកានិស វិប្បយុត្តោ
ឯកានិស អត្ថិយា ឯកានិស នត្ថិយា ឯកានិស វិគ-
តោ ឯកានិស អវិគតោ ឯកានិស ។ ឯវំ កណោតតំ ។

អនុលោមំ ។

(១០៣) និស្សនេន បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ សំ-
សង្ខា ទេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុ-
តោ នម្មោ ធម្មជ្ឈនិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាសហ-
ករោ ខន្ធសំសង្ខា វិចិត្តិក្ខាសហករោ មោហោ ។

(១០៤) ភាវនាយ បហានត្វហេតុកំ ធម្មំ សំ-
សង្ខា ទេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុ-
តោ នម្មោ ធម្មជ្ឈនិ នហេតុប្បច្ចយា ធម្មជ្ឈនិសហ-
ករោ ខន្ធសំសង្ខា ធម្មជ្ឈនិសហករោ មោហោ ។

(១០៥) ទេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុកំ ធម្មំ សំសង្ខា ទេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ
បហានត្វហេតុតោ នម្មោ ធម្មជ្ឈនិ នហេតុប្បច្ចយា
អហេតុកំ ទេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុកំ ឯកំ ខន្ធសំសង្ខា តយោ ខន្ធទ្វេ
ខន្ធសំសង្ខា ទ្វេ ខន្ធា អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខ-
ណោ ... ។

ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអត្ថប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនត្ថប្ប-
ច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(១០៣) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវាង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហា ដែល
ច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ។

(១០៤) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវាង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ការវាង រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហា ដែលច្រឡំ
ដោយទទួច្ចៈ ច្រឡំនឹងពួកខន្ធ ដែលច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ។

(១០៥) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវាង ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាង រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
ច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ជាហេតុកៈ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាង ខន្ធ ២ ច្រឡំនឹង
ខន្ធ ២ ក្នុងអហេតុកប្បជិសន្តិក្ខណៈ ... ។

[១០៦] ឧប្បនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ ធម្មំ ...

ឧអធិបតិប្បច្ចយា ។ សហជាតសទិសំ ។ ឧបុរេជាតប្បច្ចយា ឧបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ឧអាសេវឧប្បច្ចយា ឧកម្មប្បច្ចយា សត្ត ។ ឧវិចារកប្បច្ចយា ឧណាឧប្បច្ចយា ឧមគ្គប្បច្ចយា ឧវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[១០៧] ឧហេតុយា ភីណិ ឧអធិបតិយា ឯកានុស

ឧបុរេជាតេ ឯកានុស ឧបច្ឆាជាតេ ឯកានុស ឧអាសេវេន ឯកានុស ឧកម្មេ សត្ត ឧវិចារកេ ឯកានុស ឧណាឧ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ ឯកានុស ។ ឯវំ កណោតត្វំ ។

បច្ចុទ្ទេយំ ។

[១០៨] ឧហេតុប្បច្ចយា ឧអធិបតិយា សត្ត ...

ឧបុរេជាតេ សត្ត ឧបច្ឆាជាតេ សត្ត ឧអាសេវេន សត្ត ឧកម្មេ សត្ត ឧវិចារកេ សត្ត ឧវិប្បយុត្តេ សត្ត ។ ឯវំ កណោតត្វំ ។

អនុលោមប្បច្ចុទ្ទេយំ ។

[១០៦] ឧទ័ន្ធមិ ដែលមានហេតុក្រុមលះ ដោយឧស្សនៈ ...

ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ដូចគ្នាទ័ន្ធសហជាតប្បច្ច័យដែរ ។ ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ច័យ ឧបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ឧអាសវឧប្បច្ច័យ ឧធិកម្មប្បច្ច័យ បានដល់វារៈ ៧ ។ ព្រោះវិចារកប្បច្ច័យ ឧណាឧប្បច្ច័យ ឧមគ្គប្បច្ច័យ ឧទ័ន្ធវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១០៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ

មានវារៈ ១១ ក្នុងឧបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងនអាសវឧប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងឧកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ក្នុងឧណាឧប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងឧមគ្គប្បច្ច័យ មានវារៈ ១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១១ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុទ្ទេយៈ ។

[១០៨] ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ...

ក្នុងឧបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអាសវឧប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងឧកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីកប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុទ្ទេយៈ ។

[១០៧] ធម្មោតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ភីណិ . . .

អនន្តរេ ភីណិ សមនន្តរេ ភីណិ សហជាតេ ភីណិ
អភាមតោ ភីណិ ធិស្សយេ ភីណិ ឧបធិស្សយេ
ភីណិ បុរេជាតេ ភីណិ អាសវំទេ ភីណិ កកម្ម
ភីណិ វិហារេ ឯកំ អាហារេ ភីណិ វត្តិយេ
ភីណិ ឈានេ ភីណិ មត្តេ ទ្វេ សម្បយុត្តេ ភីណិ
វិប្បយុត្តេ ភីណិ អត្តិយា ភីណិ ទត្តិយា ភីណិ
វិទេតេ ភីណិ អវិកតេ ភីណិ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ចនិយានុលោមំ ។

សម្បយុត្តកំពេ សំសង្ការសង្ខេសោ ។

បញ្ញាវិវា

[១០៨] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ បេ ។

[១០៧] ក្នុងការម្សធាប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ព្រោះមហេតុប្បច្ច័យ . . .

ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧
ក្នុងសហជាតេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងអភាមតាប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧
ក្នុងធិស្សយេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងឧបធិស្សយេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧
ក្នុងបុរេជាតេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងអាសវំទេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧
ក្នុងកកម្មប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិហារេប្បច្ច័យ មានព្រះ ១ ក្នុង
ហារប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងវត្តិយេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងឈា-
នប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងមត្តេប្បច្ច័យ មានព្រះ ២ ក្នុងសម្បយុត្ត-
ប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងអត្តិប្ប-
ច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងទត្តិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិទេតេប្បច្ច័យ
មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិកតេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរក
យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។

សម្បយុត្តកំពេ ដូចគ្នានឹងសំសង្ការសង្ខេសោ ។

បញ្ញាវិវៈ

[១១០] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ បេ ។

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ បញ្ញាវិហេ

(១០១) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នស្សនេន
បហាតត្វហេតុកា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១០២) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
នស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច នេវ នស្សនេន ន
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកា ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានេន រូបានំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ភាវនាយ ... តិណិ
។ បេ ។ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
កោ ធម្មោ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ ... ឯតំ ។

(១០៣) នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចិត្តិច្ឆាសហា-
កោ មោហោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ។

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ បញ្ញាវិហេ

(១០១) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការវិនា ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមានហេតុ
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ ។

(១០២) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ធម៌ ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកហេតុ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ដោយការវិនា ... បាទដល់វារៈ ៣ ។ បេ ។
ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ការវិនា (ដែលមានហេតុ)មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវិនា ... បាទដល់វារៈ ១ ។

(១០៣) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្តិច្ឆា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(១១៤) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧទ្ធចូសហកតោ
មោហោ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ ។

(១១៥) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស
ច ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ច ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិចិត្តិក្ខាសហ-
កតោ មោហោ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានក្ខ រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១១៦) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ច ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ច ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧទ្ធចូសហក-
តោ មោហោ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានក្ខ រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១១៤) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ការនា ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធចូៈ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

(១១៥) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈផង ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការនាផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិត្តិក្ខា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន
ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

(១១៦) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការនាផង ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការនាផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំ
ដោយឧទ្ធចូៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន
ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

(១១៧) ទស្សនេន បរោតត្ថហេតុក្កិញ ធម្មោ
 ទស្សនេន បរោតត្ថហេតុក្កិញ ធម្មោ ធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទស្សនេន បរោតត្ថហេតុក្កិញ
 ភតំ អស្សនេន អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត ទស្សនេន
 បរោតត្ថហេតុក្កិញ ភតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 វិចីតិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទស្សនេន បរោតត្ថហេតុក្កិញ
 ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ អស្សនេន អភិទទ្ទតិ
 តំ អារត្ត ទស្សនេន បរោតត្ថហេតុក្កិញ ភតោ
 ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចីតិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទស្សនេន
 បរោតត្ថហេតុក្កិញ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វិចីតិច្ឆា
 អារត្ត វិចីតិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទស្សនេន
 បរោតត្ថហេតុក្កិញ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទស្សនេន
 បរោតត្ថហេតុក្កិញ ទោមទស្សំ អារត្ត ទស្សនេន
 បរោតត្ថហេតុក្កិញ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ
 វិចីតិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១៨) ទស្សនេន បរោតត្ថហេតុក្កិញ ធម្មោ
 នេវ ទស្សនេន ន ការិយាយ បរោតត្ថហេតុក្កិញ
 ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា
 ទស្សនេន បរោតត្ថហេតុក្កិញ បរិយោ តិលេសេ

(១១៧) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយការម្មណាប្ប-
 ច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះពន្លឺ ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈ ពន្លឺ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 ប្រាព្វឡូកនោះ រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចីកិច្ចា កើតឡើង
 ទោមទស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង (បុគ្គល)
 ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះវិដ្ឋិ ពន្លឺ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ ប្រាព្វឡូកនោះ រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចីកិច្ចា
 កើតឡើង ទោមទស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
 កើតឡើង វិចីកិច្ចា ប្រាព្វឡូកវិចីកិច្ចា រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើត
 ឡើង ទោមទស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង
 ទោមទស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាព្វឡូកទោម-
 ទស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ រើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ
 កើតឡើង វិចីកិច្ចា កើតឡើង ។

(១១៨) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការិយា
 ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណាភិក្ខុកិលេស ដែល
 មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដែលលះបង់ហើយ នូវពួកកិលេស

បច្ចុវេត្តន្តិ វិក្កត្តិភេតេ ... បុត្រោ ។ មេ ។ ទស្សនេន
 បហាតត្វហេតុកោ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្ត-
 តោ ... ចេតោបរិយញ្ញាណោ ទស្សនេន បហាតត្វ-
 ហេតុកា ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុត្រោនិវាសា-
 នុស្សតិញ្ញាណាស្ស យថាគម្មបកញ្ញាណាស្ស អនាគ-
 ត៍សញ្ញាណាស្ស អាវជ្ជោយ មោហស្ស ច អាម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១១៩) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច លេវ ទស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស
 ... ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ខន្ធ អាវត្ត
 វិចិត្តិញ្ញាសហតតា ខន្ធ ច មោហោ ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(១២០) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
 ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្មណា-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ វកំ
 អស្សនេនិ អភិទទ្ធតិ តំ អាវត្ត ភាវនាយ បហា-
 តត្វហេតុកោ វកោ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវ-
 នាយ បហាតត្វហេតុកំ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ

ដែលសង្កេតសង្កឹមហើយ ... ក្នុងកាលបុរ ។ មេ ។ (វិហារលោក)
 ខ្ញុំវត្តខន្ធ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ ជា
 ទុក្ខ មិនបែនខ្លួន ... ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ក្នុងខន្ធ ដែលមាន
 ហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ ខែការពិចារណា ខ្ញុំចេតោ-
 បរិយញ្ញាណ បុត្រោនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ យថាគម្មបកញ្ញាណ អនាគត៍-
 សញ្ញាណ និងមោហៈ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

(១១៩) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
 ខែធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ធមិ ដែលមាន
 ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាស ...
 គឺ ក្នុងខន្ធ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាណ មោហៈក្តី ប្រាវត្តខ្ញុំវត្តខន្ធ
 ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ទើបកើតឡើង ។

(១២០) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ
 ខែធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដោយការម្មណប្បច្ច័យ
 គឺ (បុគ្គល) ក្រេកអរ រីករាយ ចំពោះពតៈ ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះ ដោយការវិនា ពតៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា
 ប្រាវត្ត ខ្ញុំវត្តខន្ធ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង រោម-
 នស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ

អាវុត្ត ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កំ
 នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កំ
 នោមនស្សំ អាវុត្ត ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កំ
 នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២១) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កោ ធម្មោ
 នស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កស្ស ធម្មស្ស . . . ភាវ-
 នាយ បហាតត្វហេតុក្កំ ភតំ អស្សនេតិ អភិទទ្ធកិ
 តំ អាវុត្ត នស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កោ ពកោ
 ឧប្បជ្ជតិ និដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចីកិច្ចា ឧប្បជ្ជតិ នស្ស-
 នេន បហាតត្វហេតុក្កំ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធច្ចំ
 អាវុត្ត និដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចីកិច្ចា ឧប្បជ្ជតិ នស្សនេន
 បហាតត្វហេតុក្កំ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុក្កំ នោមនស្សំ អាវុត្ត នស្សនេន
 បហាតត្វហេតុក្កំ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ និដ្ឋិ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ វិចីកិច្ចា ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២២) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កោ ធម្មោ
 នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កស្ស
 ធម្មស្ស . . . អវិយា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កំ
 បហិទំ កិលេសំ បច្ចវេក្កន្តិ វិក្កម្ពិតកិលេសំ . . .

ប្រាត្នន្តវឌ្ឍច្ចៈ វេបកើតឡើង វោមនស្ស ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះ ដោយការវា កើតឡើង វោមនស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយការវា ប្រាត្នន្តវោមនស្ស ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយ
 ការវា វេបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ។

(១២១) វេប ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ
 វៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ . . . គឺ (បុគ្គល)
 ក្រេតកា វិកលយ វិចារកតៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា
 កតៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ប្រាត្នន្តវាគរនោះ
 វេបកើតឡើង វិដ្ឋិ កើតឡើង វិចីកិច្ចា កើតឡើង វោមនស្ស ដែល
 មានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ កើតឡើង វិដ្ឋិ ប្រាត្នន្តវឌ្ឍច្ចៈ
 វេបកើតឡើង វិចីកិច្ចា កើតឡើង វោមនស្ស ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះ ដោយឧស្សនៈ កើតឡើង វោមនស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយឧស្សនៈ ប្រាត្នន្តវោមនស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ការវា វេបកើតឡើង វិដ្ឋិ កើតឡើង វិចីកិច្ចា កើតឡើង ។

(១២២) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា
 ជាបច្ច័យ វៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ
 មិនត្រូវលះ ដោយការវា . . . គឺ ពួកប្រាណិយបុគ្គល
 ពិចារណា ទ្វេតិកលេស ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការ-
 វា ដែលលះចំហើយ ទ្វេតិកលេសដែលសង្កត់សង្កិនហើយ . . .

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

បុត្រេ សមុទាទិណ្ណោ . . . ភាវនាយ បហានត្វហេតុ-
តេ ខន្ធ អនិច្ចតោ . . . ចេតោបរិយញ្ញាលោ ភាវ-
នាយ បហានត្វហេតុតា ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញា-
ណស្ស បុត្រេនិវសានុស្សតិញ្ញាលាស្ស យថា កម្ម-
បកញ្ញាលាស្ស អនាគតំសញ្ញាលាស្ស ភាវន្តនាយ
មោហាស្ស ច អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១២៣) ភាវនាយ បហានត្វហេតុតោ ធម្មោ
នស្សនេន បហានត្វហេតុតស្ស ច នេវ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុតស្ស ច ធម្មស្ស
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុតេ ខន្ធ អារត្ត វិចីតិញ្ញាសហគតា ខន្ធ ច
មោហោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១២៤) ភាវនាយ បហានត្វហេតុតោ ធម្មោ
ភាវនាយ បហានត្វហេតុតស្ស ច នេវ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុតស្ស ច ធម្មស្ស . . .
ភាវនាយ បហានត្វហេតុតេ ខន្ធ អារត្ត ឧត្តត្ថ-
សហគតា ខន្ធ ច មោហោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

ភពិលប្បិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(ត្នូកភិលេស) ដែលធ្លាប់សម្សៀតហើយ ក្នុងកាលបុរុស . . . ត្នូកខន្ធ វែវរ
មានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាមិនទៀង . . . ត្នូកខន្ធ ដែល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ជាបច្ច័យ
នៃការវិនាណេន ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុរោខិវសានុស្សតិញ្ញាណ
យថាកម្មបកញ្ញាណ អនាគតំសញ្ញាណ និនមោហា ដោយអារម្មណ-
ប្បច្ច័យ ។

(១២៥) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាផង ដោយការប្ប-
ណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីតិញ្ញាត្តិ មោហាភ្នំ
ប្រារត្ត ខ្សែខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា
ទើបកើតឡើង ។

(១២៦) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា (ជាបច្ច័យ)
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនាផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាផង . . . គឺ ខន្ធ
តាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧត្តត្ថភ្នំ មោហាភ្នំ ប្រារត្ត ខ្សែខន្ធ
តាំងឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ទើបកើតឡើង ។

(១២៥) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ នម្មោ ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ នាធំ ទត្វា ... ។ វិគ្គារេតត្វំ ទស្សនត្តិក-
សទិសំ ។ ... ការវជ្ជនាយ មោហស្ស ច ការម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១២៦) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាត-
ត្វហេតុកោ នម្មោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាធំ ទត្វា ... ។
យថា ទស្សនត្តិកំ ។

(១២៧) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ នម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាធំ ទត្វា ... ។
យថា ទស្សនត្តិកំ ។

(១២៨) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ នម្មោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស
ច ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
កស្ស ច ធម្មស្ស ... ចត្តំ ការត្ត វិចិត្តិច្ឆាសហ-
គតា ខត្តា ច មោហោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ សោតំ... វត្តំ ...

(១២៥) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ដោយការប្រណិប្បដ័យ គឺ
(បុគ្គល) ឲ្យបាន ... ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយទស្សនភ្នែកៈ
ដែលបច្ច័យ គប្បីឲ្យពិស្តារ ។ ... ជាបច្ច័យ នៃការពិបារណា
ផង នៃមោហៈផង ដោយការប្រណិប្បដ័យ ។

(១២៦) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ ដោយការប្រណិប្បដ័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន ... ។ ដូច
ទស្សនភ្នែកៈ ។

(១២៧) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការវិនា ដោយការប្រណិប្បដ័យ គឺ (បុគ្គល) ឲ្យបាន ... ។
ដូចទស្សនភ្នែកៈ ។

(១២៨) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវិនាផង ... គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆាភ្នែក
មោហៈភ្នែក ប្រាជ្ញា ខ្ញុំវិចិត្ត ទើបកើតឡើង ខ្ញុំវិសាគៈ ... ខ្ញុំវិគ្គុ ...

ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ខន្ធ អាភិវិចីតិក្ខាសហគតា ខន្ធ ច មោហោ
ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១២៩) ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ នឃ្មេ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ច ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ច នឃ្មេស្ស អាម្ពណប្បត្ថយេន បច្ចយោ ពត្ថុំ . . .
វត្ថុំ . . . ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
កោ ខន្ធ អាភិវិចីតិក្ខាសហគតា ខន្ធ ច មោហោ
ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣០) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ច ទេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច នឃ្មេ
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស នឃ្មេស្ស . . . វិចី-
តិក្ខាសហគតោ ខន្ធ ច មោហោ អាភិវិចីតិក្ខា
បហាតត្វហេតុកោ ខន្ធ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣១) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ច ទេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច នឃ្មេ

ខន្ធានិច្ឆាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិច្ចាភិ មោហាភិ ប្រាវត្ត ខ្ញុំខន្ធ
តាំងឡាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការនា រើបកើតឡើង ។

(១២៩) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការនាផង ដោយការម្ពណប្បច័យ គឺ ខន្ធានិច្ឆាយ
ដែលច្រឡំដោយខន្ធានិច្ឆាភិ មោហាភិ ប្រាវត្ត ខ្ញុំចក្ក . . . ខ្ញុំ
វត្ថុ . . . ខ្ញុំខន្ធានិច្ឆាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយការនា រើបកើតឡើង ។

(១៣០) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈភិ ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាភិ
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ . . . គឺ
ខន្ធានិច្ឆាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាវត្ត ខ្ញុំ
ខន្ធានិច្ឆាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិច្ចាផង មោហាផង រើបកើត
ឡើង ។

(១៣១) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈភិ ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាភិ

ទេវេ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចិត្តិញ្ញាសហា-
តតេ ខន្ធេ ច មោហាញ អាវត្ត ទេវេ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកា ខន្ធា ច មោហោ
ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣២) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ច ទេវេ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច ទេវេ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស...
វិចិត្តិញ្ញាសហាតតេ ខន្ធេ ច មោហាញ អាវត្ត វិចិត្តិ-
ញ្ញាសហាតតា ខន្ធា ច មោហោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣៣) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ទេវេ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស... ឧទ្ធច្ចុ-
សហាតតេ ខន្ធេ ច មោហាញ អាវត្ត ទស្សនេន
បហាតត្វហេតុកា ខន្ធា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣៤) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ទេវេ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ដោយការម្ពណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំន់ឡាយ
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា
ក្តី មោហៈក្តី ប្រាវត្ត នូវខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង
មោហៈផង ទើបកើតឡើង ។

(១៣៤) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាផង...
គឺ ខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា មោហៈក្តី ប្រាវត្ត
នូវខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហៈផង ទើបកើត
ឡើង ។

(១៣៥) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ... គឺ ខន្ធចាំ-
ន់ឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាវត្ត នូវខន្ធចាំ-
ន់ឡាយ ដែលច្រឡំដោយទន្ធច្នៈផង មោហៈផង ទើបកើតឡើង ។

(១៣៦) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា

ធម្មា ភាវនាយ បហានត្វហេតុកុស្ម ធម្មស្ស ...
ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ខន្ធិ ច មោហញ អារត្ត ភាវនាយ
បហានត្វហេតុកា ខន្ធិ ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣៥) ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច នៅ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច ធម្មា
នៅ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកុស្ម
ធម្មស្ស ... ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ខន្ធិ ច មោហញ អារ-
ត្ត នៅ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកា
ខន្ធិ ច មោហោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣៦) ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច នៅ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច ធម្មា
នស្សនេន បហានត្វហេតុកុស្ម ច នៅ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកុស្ម ច ធម្មស្ស ...
ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ខន្ធិ ច មោហញ អារត្ត វិចីកិញ្ញា-
សហគតា ខន្ធិ ច មោហោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

(១៣៧) ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច នៅ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច ធម្មា
ភាវនាយ បហានត្វហេតុកុស្ម ច នៅ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកុស្ម ច ធម្មស្ស ...

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា . . . គឺ ខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ប្រាជ្ញា នូវខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយខន្ធច្នះផង មោហៈផង រើបកើតឡើង ។

(១៣៥) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការនា . . . គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា មោហៈក្តី ប្រាជ្ញា នូវខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយខន្ធច្នះផង មោហៈផង រើបកើតឡើង ។

(១៣៦) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាផង . . .
គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា មោហៈក្តី ប្រាជ្ញា នូវខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយខន្ធច្នះផង មោហៈផង រើបកើតឡើង ។

(១៣៧) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនាផង ដែលមាន
ហេតុ មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាផង . . .

ឧទ្ធច្ចុសហតតេ ខន្ធល ធមោហេតុ អារត្ត ឧទ្ធច្ចុ-
សហតតា ខន្ធល ធមោហោ ធម ឧប្បជ្ឈន្តិ ។

[១៣៨] ឧស្សនេម បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ឧស្សនេម បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អនិប-
តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧស្សនត្តិកសទិសំ ។
ឧស បញ្ញា ។

[១៣៩] ឧស្សនេម បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ឧស្សនេម បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អនន្តាប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ឧស្សនេម បហាតត្វ-
ហេតុកា ខន្ធល បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ ឧស្សនេម បហា-
តត្វហេតុកាធំ ខន្ធលធំ អនន្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤០] ឧស្សនេម បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
នេវ ឧស្សនេម ន ការវាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស អនន្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
វិចិត្តិញ្ចាសហតតា ខន្ធល បច្ចិមស្ស បច្ចិមស្ស មោ-
ហស្ស អនន្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧស្សនេម បហា-
តត្វហេតុកា ខន្ធល វុដ្ឋានស្ស អនន្តាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

តិ ខន្ធលវិនិច្ឆ័យ ដែលប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុក្តិ មោហៈក្តិ ប្រាព្វ
ន្តវខន្ធលវិនិច្ឆ័យ ដែលប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុផសិ មោហៈផសិ ទើបកើត
ឡើង ។

[១៣៨] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ ។
(ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយទស្សនត្តិកៈវិដេវ ។ ប្រសា ១០ យ៉ាង ។

[១៣៩] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធលវិនិច្ឆ័យ មុន ។ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធលវិនិច្ឆ័យ ក្រោយ ។ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ ។

[១៤០] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ការវា ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធលវិនិច្ឆ័យមុន ។ ដែលប្រឡំដោយ
វិចិត្តិញ្ចា ជាបច្ច័យ នៃមោហៈក្តិ ។ ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ ខន្ធលវិនិ-
ច្ឆ័យ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
(ការចេញ) ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មវិថេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អភិធម្មវិថេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

(១៤១) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មេ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច លេវ នស្សនេន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អនន្តរ ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចិត្តិញ្ញាសហា គតា ខន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ វិចិត្តិញ្ញាសហាគតាធំ ខន្ធាធំ មោហស្ស ច អនន្តរ ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១៤២) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មេ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរ ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ខន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោធំ ខន្ធាធំ អនន្តរ ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១៤៣) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មេ លេវ នស្សនេន ច ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស . . . បុរិមា បុរិមា ឧត្តត្ថសហាគតា ខន្ធា បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស មោហស្ស អនន្តរ ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ខន្ធា វដ្ឋានស្ស អនន្តរ ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១៤១) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាសផង ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន គឺ ខន្ធាធំខ្សោយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាធំខ្សោយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង មោហៈផង ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន ។

(១៤២) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន គឺ ខន្ធាធំខ្សោយមុន ។ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាធំខ្សោយ ក្រោយ ។ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន ។

(១៤៣) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុ មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា . . . គឺ ខន្ធាធំខ្សោយមុន ។ ដែលច្រឡំដោយឧត្តត្ថៈ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន ខន្ធាធំខ្សោយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃវដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បដ្ឋយេន ។

[១៤៦] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថហេតុកោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតត្ថហេតុ-
 កស្ស ធម្មស្ស ... បុរិមោ បុរិមោ វិចិត្តិក្ខាសហ-
 កតោ មោហោ បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ វិចិត្តិក្ខាសហ-
 កតាធំ ទន្ធាធំ អនន្តរច្បន្ធយេន បច្ឆយោ អាវដ្ឋិជា
 ទស្សនេន បហាតត្ថហេតុកតាធំ ទន្ធាធំ អនន្តរច្បន្ធយេន បច្ឆយោ ។

[១៤៧] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថ-
 ហេតុកោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស ... បុរិមោ បុរិមោ ទុទ្ធច្ចសហកតោ មោហោ
 បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ ទុទ្ធច្ចសហកតាធំ ទន្ធាធំ អនន្ត-
 រច្បន្ធយេន បច្ឆយោ អាវដ្ឋិជា ភាវនាយ បហាតត្ថ-
 ហេតុកតាធំ ទន្ធាធំ អនន្តរច្បន្ធយេន បច្ឆយោ ។

[១៤៨] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថហេតុកោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតត្ថហេតុកស្ស
 ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកស្ស
 ច ធម្មស្ស ... បុរិមោ បុរិមោ វិចិត្តិក្ខាសហកតោ
 មោហោ បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ វិចិត្តិក្ខាសហកតាធំ

[១៤៦] ធមិ វេលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធមិ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ ... គឺ មោហៈ មុនៗ វេលាច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ជាបច្ច័យ
 នៃទន្ធាធំឡាយ ក្រោយៗ វេលាច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ដោយអនន្ត-
 រច្បន្ធយេន អាវដ្ឋិចៈ (ការពិចារណា) ជាបច្ច័យ នៃទន្ធាធំឡាយ វេលា
 មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអនន្តរច្បន្ធយេន ។

[១៤៧] ធមិ វេលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធមិ វេលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយការវា ... គឺ មោហៈ មុនៗ វេលាច្រឡំដោយទន្ធាធំ ជា
 បច្ច័យ នៃទន្ធាធំឡាយ ក្រោយៗ វេលាច្រឡំដោយទន្ធាធំ ដោយ
 អនន្តរច្បន្ធយេន អាវដ្ឋិចៈ ជាបច្ច័យ នៃទន្ធាធំឡាយ វេលាមានហេតុ
 ត្រូវលះ ដោយការវា ដោយអនន្តរច្បន្ធយេន ។

[១៤៨] ធមិ វេលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធមិ វេលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈផង វេលាមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយការវាផង ... គឺ មោហៈ មុនៗ វេលាច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា
 ជាបច្ច័យ នៃទន្ធាធំឡាយ ក្រោយៗ វេលាច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខាផង

ទន្ទាន់ មោហស្ស ច អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចុយោ
ភាវជ្ឈនា វិចីកិត្តាសហគតានំ ទន្ទានំ មោហស្ស ច
អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

(១៤៧) នៅ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច
នៅ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច
ធម្មស្ស ... បុរិមោ បុរិមោ ទុទ្ធចូសហគតោ មោហោ
បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ ទុទ្ធចូសហគតានំ ទន្ទានំ មោ-
ហស្ស ច អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចុយោ ភាវជ្ឈនា ទុទ្ធចូ-
សហគតានំ ទន្ទានំ មោហស្ស ច អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន
បច្ចុយោ ។

(១៤៨) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ច នៅ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មោ
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យាដ្ឋ-
យេន បច្ចុយោ បុរិមោ បុរិមោ វិចីកិត្តាសហគតា
ទន្ទា ច មោហោ ច បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ វិចីកិត្តា-
សហគតានំ ទន្ទានំ អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

(១៤៩) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ច នៅ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មោ

មោហាផង ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន ភាវជ្ឈនៈ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធានំឡាយ
ដែលច្រឡំដោយវិចីកិត្តាផង មោហាផង ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន ។

(១៤៧) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ វៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ភាវនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយភាវនាផង ... គឺ មោហាមុន ។ ដែលច្រឡំដោយទុទ្ធចូ ជា
បច្ច័យ វៃខន្ធានំឡាយក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយទុទ្ធចូផង មោហា-
ផង ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន ភាវជ្ឈនៈ ជាបច្ច័យ វៃខន្ធានំឡាយ ដែល
ច្រឡំដោយទុទ្ធចូផង មោហាផង ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន ។

(១៤៨) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី
ជាបច្ច័យ វៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយ
អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន គឺ ខន្ធានំឡាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិត្តាក្តី
មោហាក្តី ជាបច្ច័យ វៃខន្ធានំឡាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយ
វិចីកិត្តា ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន ។

(១៤៩) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី

ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកុកស្ស
 ធម្មស្ស ... បុរិមា បុរិមា វិចិត្តិញ្ញាសហគតា ទន្ធា
 ច មោហោ ច បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស មោហស្ស អនន្ត-
 រវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ វិចិត្តិញ្ញាសហគតា ទន្ធា ច
 មោហោ ច វុដ្ឋានស្ស អនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

(១៥២) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកុកោ ច ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកុកោ ច ធម្មា
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកុកស្ស ច ទេវ ទស្សនេន
 ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកុកស្ស ច ធម្មស្ស ...
 បុរិមា បុរិមា វិចិត្តិញ្ញាសហគតា ទន្ធា ច មោហោ
 ច បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ វិចិត្តិញ្ញាសហគតាធំ ទន្ធាធំ
 មោហស្ស ច អនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

(១៥៣) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកុកោ ច ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកុកោ ច ធម្មា
 ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកុកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ឆ-
 យេន បច្ឆយោ តីណិ ។ ទស្សនេន សទិសំ ភមធំ ។

(១៥៤) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកុកោ ធម្មា
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកុកស្ស ធម្មស្ស សម-
 អនន្តរវ្យច្ឆយេន បច្ឆយោ ។ អនន្តរសទិសំ ។

(ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនា ... គឺ ខន្ធានិច្ចាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយ
 វិចិត្តិញ្ញាត្តិ មោហៈក្តិ ជាបច្ច័យ នៃមោហៈ ក្រោយ ។ ដោយអនន្ត-
 រវ្យច្ឆ័យ ខន្ធានិច្ចាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាត្តិ មោហៈក្តិ ជា
 បច្ច័យ នៃវដ្តានៈ ដោយអនន្តរវ្យច្ឆ័យ ។

(១៥២) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តិ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តិ (ជា
 បច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមាន
 ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ...
 គឺ ខន្ធានិច្ចាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាត្តិ មោហៈក្តិ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធានិច្ចាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាត្តិ
 មោហៈផង ដោយអនន្តរវ្យច្ឆ័យ ។

(១៥៣) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តិ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តិ
 ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយអនន្ត-
 រវ្យច្ឆ័យ (បានដល់វាក្យបុព្វានិវិសជ្ជនា) ពុលើក ។ ដំណើរ
 (នេះ) ប្រាកដស្មើ ដោយទស្សនៈដែរ ។

(១៥៤) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយសមនន្តរ-
 វ្យច្ឆ័យ ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើ ដោយអនន្តរវ្យច្ឆ័យដែរ ។

សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ សង្ខត្តំ ។ បដិច្ច-
វារេ សហជាតសទិសំ ។ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-
យោ ។ សង្ខត្តំ ។ បដិច្ចវារេ អញ្ញមញ្ញសទិសំ ។
និស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។ សង្ខត្តំ ។ បដ្ឋយវារេ
និស្សយវារសទិសំ ។ វិសុំ យដនា នត្តិ ។

[១៥៥] នស្សនេន បហាតត្ថហេតុក្កិរោ នម្មោ
នស្សនេន បហាតត្ថហេតុក្កិរោ នម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត-
រូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្ស-
យោ នស្សនេន បហាតត្ថហេតុក្កិរោ វាគំ ឧបនិស្ស-
យោ ចាលំ ហនតិ ... សង្ខំ ភិទ្ធតិ នស្សនេន
បហាតត្ថហេតុក្កិរោ នោសំ ... មោហំ ... ទិដ្ឋិ ...
បត្តនំ ឧបនិស្សយោ ចាលំ ហនតិ ... សង្ខំ ភិទ្ធតិ
នស្សនេន បហាតត្ថហេតុក្កិរោ វាគោ ... នោសោ
មោហោ ទិដ្ឋិ ... បត្តនា នស្សនេន បហាតត្ថហេតុ-
ក្កិរោ វាគស្ស បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ ។

ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ (ពាក្យនេះ)
ប្រាកដស្មើ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ
ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដ
ស្មើដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ ក្នុងបដិច្ចវារៈដែរ ។ ជាបច្ច័យ ដោយ
និស្សយប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើ ដោយ
និស្សយវារៈ ក្នុងបច្ច័យវារៈដែរ ។ កំណផ្សេងគ្នា (វិនិច្ឆ័យទាំងនោះ)
មិនមានទេ ។

[១៥៦] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
វិនិច្ឆ័យ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បដ្ឋយ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខប-
និស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យខ្ញុំវាគៈ ដែលមាន
ហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ ... បំបែកសង្ឃ
ខ្ញុំវាគៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ... ខ្ញុំវាគៈ
... ខ្ញុំវាគៈ ... អាស្រ័យខ្ញុំវាគៈសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយសម្លាប់សត្វ ...
បំបែកសង្ឃ វាគៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ...
ពោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ និង
សេចក្តីប្រាថ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧប-
និស្សយប្បដ្ឋយ ។

(១៥៦) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ទម្មោ
 នេវ ទស្សនេន ន កាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បត្ថយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកត្តូបនិស្សយោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកំ កតំ ឧបនិស្សយ នានំ
 ទេតិ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ទស្សនេន បហាតត្វ-
 ហេតុកំ នោសំ ... មោហំ ... ទិដ្ឋិ ... បត្តនំ
 ឧបនិស្សយ នានំ ទេតិ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ កតោ ... បត្តនា
 សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយោ មោហស្ស ច
 ឧបនិស្សយប្បត្ថយេន បច្ចយោ ។

(១៥៧) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ទម្មោ
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច នេវ ទស្សនេន
 ន កាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បត្ថយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បក-
 ត្តូបនិស្សយោ ។ បកត្តូបនិស្សយោ ទស្សនេន
 បហាតត្វហេតុកោ កតោ ... នោសោ មោហា
 ទិដ្ឋិ ... បត្តនា វិចីកិញ្ញាសហាតតានំ ខន្ធានំ មោ-
 ហស្ស ច ឧបនិស្សយប្បត្ថយេន បច្ចយោ ។

(១៥៨) អំ វិលេហេហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ វិលេហេហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
 កាវនា វិលេហេហេតុត្រូវលះ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបក-
 ត្តូបនិស្សយ ។ បកត្តូបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យទ្វារកៈ ដែល
 មានហេតុត្រូវលះ វិលេហេហេតុត្រូវលះ ហើយទ្វារទាន ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ
 ឲ្យកើតឡើង ហ្ន៎វិលេហេហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ...
 ខ្លាំងមាហា... ហ្ន៎វិលេហេហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ...
 ទាន... ហ្ន៎វិលេហេហេតុត្រូវលះ ឲ្យកើតឡើង កៈ ដែលមានហេតុត្រូវ
 លះ វិលេហេហេតុត្រូវលះ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា បញ្ញា
 កាយិកស្ស កាយិកស្ស ផលសមាបត្តិ និងមោហា ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បត្ថយ ។

(១៥៩) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុ
 មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយកាវនាផង ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បត្ថយ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្តូបនិស្សយ ។
 បកត្តូបនិស្សយ គឺ កៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ...
 ទោសៈ មោហា ទិដ្ឋិ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ
 ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញាផង នៃមោហាផង ដោយឧបនិស្សយប្បត្ថយ ។

(១៥៨) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្ត-
រូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តបនិស្ស-
យោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ កតោ ... ទោ-
សោ មោហោ មាដោ ... បត្តនា ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកស្ស ភកស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាដស្ស
បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៥៩) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
នស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ
អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្ត-
បនិស្សយោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ កតំ
ឧបនិស្សយ ចាណំ ហនតិ ... សង្ឃំ កិច្ចតិ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ទោសំ ... មោហំ ...
មាដំ ... បត្តនំ ឧបនិស្សយ ចាណំ ហនតិ
... សង្ឃំ កិច្ចតិ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
កតោ ... បត្តនា នស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស
ភកស្ស ទោសស្ស មោហស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ

(១៦០) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
បានដល់ការម្សោយនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។
បកត្តបនិស្ស័យ គឺ ពនៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ...
ទោសៈ មោហៈ មាដៈ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃពនៈ
ទោសៈ មោហៈ មាដៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយភាវនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៦១) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តប-
និស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្សែពនៈ ដែល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ហើយសម្លាប់សត្វ ... បំបែក
សង្ឃ ខ្សែពនៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ... ខ្សែ
មោហៈ ... ខ្សែពនៈ ... កាស្រ័យ ខ្សែសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយ
សម្លាប់សត្វ ... បំបែកសង្ឃ ពនៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃពនៈ ទោសៈ មោហៈ
និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ

ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សកកណ្ណោ ធន្ត-
រកោ បរកណ្ណោ ធន្តរកស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សកបរិក្កហោ ធន្តរកោ បរបរិក្កហោ ធន្ត-
រកស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៦០) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
នេវ ធម្មនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
ទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្សយោ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ រកំ ឧបទិស្សយ ធានំ
ទេតិ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកំ ទោសំ ... មោហំ ... មាធំ ... បត្តធំ
ឧបទិស្សយ ធានំ ទេតិ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ រកោ ... បត្តតា
សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
កស្ស ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា រោហស្ស ច
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៦១) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ធម្មនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច នេវ ធម្មនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ...

ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយេន ធន្តរកៈ ក្នុងទ្រព្យរបស់ខ្លួន ជាបច្ច័យ នៃ
ធន្តរកៈ ក្នុងទ្រព្យរបស់បុគ្គលដទៃ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ធន្តរកៈ
ក្នុងការហ្នឹងហែងរបស់ខ្លួន ជាបច្ច័យ នៃធន្តរកៈ ក្នុងការហ្នឹងហែង
របស់បុគ្គលដទៃ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៦០) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និងបក-
ត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យខ្សែក្រវាតៈ ដែល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ហើយទ្យាន ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ
ឲ្យកើតឡើង ទ្វេវាសៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ...
ទ្វេវាមាហៈ ... ទ្វេវាមាហៈ ... អាស្រ័យទ្វេវាសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយទ្យ-
ាន ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង រកៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយភាវនា ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសព្វា បញ្ញា កាយិក-
សុខ កាយិកទុក្ខ ផលសមាបត្តិ និងមោហៈ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៦១) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា (ជាបច្ច័យ)
នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុ
មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ...

បកក្ខបនិស្សយោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិកា
រាតោ ... បត្តនា វិចិត្តិញ្ញាសហគតានំ ខន្ធានំ មោ-
ហាស្ស ច ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[១៦២] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិកា ធម្មោ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិកស្ស ច ទេវ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កិកស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បក-
ក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុក្កិកា រាតោ ... បត្តនា ឧត្តន្ធសហគតានំ
ខន្ធានំ មោហាស្ស ច ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[១៦៣] ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុក្កិកា ធម្មោ ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុក្កិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ អាម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ សន្តំ ឧប-
និស្សយ ទានំ ទេតិ ... សទាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
សីលំ ... បញ្ញំ កាយិកេ សុខំ កាយិកេ ទុក្ខំ
ឧត្តំ គោជនំ សេនាសនំ ... មោហំ ឧបនិស្សយ

បកក្ខបនិស្សយ គឺ រាតៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ...
សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
ជនី មោហាជនី ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន ។

[១៦៤] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាជនី ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាជនី ដោយ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។
បកក្ខបនិស្សយ គឺ រាតៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ...
សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧត្តន្ធៈ
ជនី នៃមោហាជនី ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន ។

[១៦៥] ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវា ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
បានដល់អាម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។
បកក្ខបនិស្សយ គឺ បុគ្គល ពាស្រ័យទូរស្សន្ទ ហើយឲ្យទាន ...
ញ៉ាំងសហបក្តិ ឲ្យកិកាឡាំង ខ្លួនសីល ... ខ្លួនបញ្ញា កាយិកសុខ
កាយិកសុខ រដ្ឋី គោជនី សេនាសនៈ ... ពាស្រ័យទូរមោហា

នាង ទេតិ ... សន្ធា ... មោហោ សង្ហាយ ផល-
សមាបត្តិយា មោហាស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(១៦២) នេវ ទស្សនេន ន កាវចាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណ្ណ-
បនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
បកត្តបនិស្សយោ សន្ធិំ ឧបនិស្សាយ ... ទិដ្ឋិ
កណ្ណានិ សីលំ ... បញ្ញំ កាយិកំ សុខំ កាយិកំ
ទុក្ខំ សេនាសនំ ... មោហំ ឧបនិស្សាយ ចាលំ
ហានតិ ... សន្ធិំ កិច្ចតិ សន្ធា ... សេនាសនំ ...
មោហោ ច ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស វគស្ស
បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៦២) នេវ ទស្សនេន ន កាវចាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ធម្មោ កាវចាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណ្ណ-
បនិស្សយោ អនន្ត្របនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
បកត្តបនិស្សយោ សន្ធិំ ឧបនិស្សាយ ... មាង
ជម្រេតិ មោហំ ឧបនិស្សាយ ... មាង ជម្រេតិ

ហើយទ្យោន ... សន្ធា ... មោហា ជាបច្ច័យ នៃសន្ធា នៃ
ផលសមាបត្តិ និងមោហា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៦២) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្តងរួមមិស្ស័យ
អនន្ត្របនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
កាស្រ័យទូរស្វា ... ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ទូរសីលំ ... ទូរមញ្ញ ទូរ
កាយិកសុខ ទូរកាយិកទុក្ខ ទូរសេនាសនៈ ... កាស្រ័យទូរមោហា
ហើយសម្លាប់សត្វ ... ចំបែកសន្តិ សន្ធា ... សេនាសនៈ ...
និងមោហា ជាបច្ច័យ នៃវគ្គៈ ពិសេសត្ថិកប្បដ្ឋាន ដែលហេតុ
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៦២) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការវិនា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្តងរួមមិស្ស័យ
អនន្ត្របនិស្ស័យ និងបកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល
កាស្រ័យសន្ធា ... កម្លើងមានៈ កាស្រ័យមោហា... កម្លើងមានៈ

សទ្ធា ... សេនាសង្ខំ ... មោហោ ច ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកស្ស ភកស្ស បត្តនាយ ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៦] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ចម្មោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុ-
កស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បក-
ក្ខបនិស្សយោ សទ្ធា ... បញ្ញា កាយិកំ សុខំ
កាយិកំ មុត្តំ រសេនាសង្ខំ ... មោហោ ច វិចិ-
តិច្ឆាសហគនាមំ ទន្ធនំ រោហស្ស ច ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦៧] នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ចម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
កស្ស ច នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។
បកក្ខបនិស្សយោ សទ្ធា ... សេនាសង្ខំ ...

សទ្ធា ... សេនាសនៈ ... ទិវិមោហាៈ ជាបច្ច័យ ខែរកៈ ខិន
សេចក្តីប្រាថ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ ។

[១៦៦] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ឧស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវាផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ
និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ សទ្ធា ... បញ្ញា កាយិក-
សុខ កាយិកមុត្ត រសេនាសនៈ ... ទិវិមោហាៈ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធ
ពាំងឡាយ ដែលប្រឡំដោយវិចិកិច្ឆាផង ខែរោហាៈផង ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៦៧] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ការវាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវាផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ
និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ សទ្ធា ... សេនាសនៈ ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថកប្បដ្ឋានំ

មោហោ ច ឧទ្ធច្ចុស្សហាគតានំ ខន្ធានំ មោហាស្ស
ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៦៤) នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ច នៅ
នស្សនេន ន ការវាយ បហានត្វហេតុកោ ច ចម្មា
នស្សនេន បហានត្វហេតុកស្ស ចម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វ-
បនិស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ វិចិត្តិញ្ញាសហ-
គតា ខន្ធា ច មោហោ ច នស្សនេន បហានត្វ-
ហេតុកស្ស វកស្ស បត្តុបាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(១៦៥) នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ច នៅ
នស្សនេន ន ការវាយ បហានត្វហេតុកោ ច ចម្មា
នៅ នស្សនេន ន ការវាយ បហានត្វហេតុកស្ស
ចម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
និស្សយោ បកត្វបនិស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ
វិចិត្តិញ្ញាសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច សន្ធាយ
បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា មោហាស្ស ច ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថកប្បដ្ឋានំ

និវមោហាៈ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំខ្សោយ ដែលច្រឡំដោយខន្ធានំផង
នៃមោហាៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៦៤) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាងក្តី ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្វបនិស្សយ ។
បកត្វបនិស្សយ គឺ ខន្ធានំខ្សោយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាត្តិ មោហាៈ
ក្តី ជាបច្ច័យ, នៃវកៈ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៦៥) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាងក្តី ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវាង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និង
បកត្វបនិស្សយ ។ បកត្វបនិស្សយ គឺ ខន្ធានំខ្សោយ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិត្តិញ្ញាត្តិ មោហាៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃសទ្ធា បញ្ញា ពាយិកសុខ
កាយិកទុក្ខ ផលសមាបត្តិផង នៃមោហាៈផង ដោយឧបនិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ។

[១៧០] និស្សនេន បរោតត្វហេតុកោ ច លេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បរោតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
និស្សនេន បរោតត្វហេតុកស្ស ច លេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បរោតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បក-
ត្វបនិស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ វិចិត្តិញ្ញាសហ-
គតា ខន្ធា ច លោហោ ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតានំ ខន្ធានំ
លោហស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧១] ភាវនាយ បរោតត្វហេតុកោ ច លេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បរោតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
និស្សនេន បរោតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្វប-
និស្សយោ ។ បកត្វបនិស្សយោ ឧន្ធច្នសហគតា
ខន្ធា ច លោហោ ច និស្សនេន បរោតត្វហេតុ-
កស្ស វកស្ស បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៧២] ភាវនាយ បរោតត្វហេតុកោ ច លេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បរោតត្វហេតុកោ ច ធម្មា

[១៧០] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ជា
បច្ច័យ ខែធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្វបនិស្សយ ។
បកត្វបនិស្សយ គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា មោហា-
ក្តី ជាបច្ច័យ ខែខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង ខែលោហា-
ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៧១] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
ខែធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយឧបនិស្សយប្ប-
ច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្វបនិស្សយ ។ បកត្វបនិស្សយ
គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្នក្តី មោហា ក្តី ជាបច្ច័យ
ខែវកៈ ខែសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៧២] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយេយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកកត្វបនិស្សយោ ។ បកកត្វបនិស្សយោ ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកកស្ស រកកស្ស បត្តនាយ ឧបនិស្សយេយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៧៣) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកកោ ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកកោ ច ធម្មានេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយេយ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកកត្វបនិស្សយោ ។ បកកត្វបនិស្សយោ ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច សន្ធាយ ដលសសមាបត្តិយា មោហាស្ស ច ឧបនិស្សយេយ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៧៤) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកកោ ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកកោ ច ធម្មានេវ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកកស្ស ច នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកកស្ស ច ធម្មស្ស ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដោយ ទបនិស្សយេយ្យច្ចយេ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយេ និងបកកត្វបនិស្សយេ ។ បកកត្វបនិស្សយេ គឺ ខន្ធានិស្សយេ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចត្តិ មោហា ត្តិ ជាបច្ច័យ ខៃរកៈ ខៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដោយទបនិស្សយេយ្យច្ចយេ ។

(១៧៥) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដែល មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ជា បច្ច័យ ខៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ បិក្រុវ លះ ដោយការវិនា ដោយទបនិស្សយេយ្យច្ចយេ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយេ និងបកកត្វបនិស្សយេ ។ បកកត្វបនិស្សយេ គឺ ខន្ធានិស្សយេ ដែលច្រឡំ ដោយឧទ្ធច្ចត្តិ មោហាត្តិ ជាបច្ច័យ ខៃសុខា ខៃដលសមាបត្តិផល ខៃមោហាផល ដោយទបនិស្សយេយ្យច្ចយេ ។

(១៧៦) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ដែលមាន ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា (ជាបច្ច័យ) ខៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផល ដែលមានហេតុ មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាផល ...

ឧទ្ធច្ចុសហាតតា ខន្ទា ច មោហោ ច វិចិត្តិញ្ញាសហា-
តតានំ ខន្ទានំ មោហាស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៧៥] ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ ច លេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ ច នម្មា
ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកស្ស ច លេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកស្ស ច នម្មស្ស ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បក-
ត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តបនិស្សយោ ឧទ្ធច្ចុសហាតតា
ខន្ទា ច មោហោ ច ឧទ្ធច្ចុសហាតតានំ ខន្ទានំ មោ-
ហាស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៦] លេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្ថហេតុកោ នម្មា លេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្ថហេតុកស្ស នម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្ម-
ណបុរេជាតំ ចក្កំ អនិច្ចតោ ... វិបស្សតិ សោតំ
... វត្ថុ អនិច្ចតោ ... វិបស្សតិ និព្វេន ចក្កុយា
រូបំ ... និព្វាយ សោតនាគុយា ... រូបាយតំ

គី ខន្ធានិច្ចាយ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុក្កិ មោហាក្កិ ជាបច្ច័យ ខៃ
ខន្ធានិច្ចាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញាផង ខៃមោហាផង ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៧៥] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាក្កិ ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្កិ ជា
បច្ច័យ ខៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្តបនិស្សយ ។
បកត្តបនិស្សយ គឺ ខន្ធានិច្ចាយ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុក្កិ មោហាក្កិ
ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធានិច្ចាយ ដែលច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុផង ខៃមោហា
ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៧៦] ធម៌ ដែលមានហេតុប៉ុន្តែត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ប៉ុន-
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ ខៃធម៌ ដែលមានហេតុប៉ុន្តែត្រូវលះ
ដោយឧស្សនៈ ប៉ុន្តែត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
ដល់ការម្មណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ ការម្មណបុរេជាត គឺ
បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំវត្ថុ ថាមិនទៀង ... ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំ
សោតៈ ... ខ្ញុំវត្ថុ ថាមិនទៀង ... ខ្ញុំរូប ដោយចក្កុប្បិដា
ទិព្វ ... ដោយទិព្វសោតនាគុ ... រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)

អភិធម្មបិដក អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ឈនាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បទ្ធចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្កាយ-
តនំ ... កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ទេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកានំ ទទ្ធានំ
មោហស្ស ច បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បទ្ធចយោ ។

(១៧៧) ទេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាន-
ត្វហេតុកោ ធម្មោ និស្សនេន បហានត្វហេតុកស្ស
នម្មស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បទ្ធចយោ អារម្មណបុរេ-
ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្កំ ...
វត្ថុ អស្សនេតិ អភិទទ្ធាតិ តំ អារត្ត និស្សនេន
បហានត្វហេតុកោ ពតោ ... ទិដ្ឋិ ... វិទិតិច្ឆា ...
និស្សនេន បហានត្វហេតុកំ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។
វត្ថុបុរេជាតំ វត្ថុ និស្សនេន បហានត្វហេតុកានំ
ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បទ្ធចយោ ។

(១៧៨) ទេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
នត្វហេតុកោ ធម្មោ ភាវនាយ បហានត្វហេតុកស្ស
នម្មស្ស បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បទ្ធចយោ អារម្មណបុរេ-
ជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អារម្មណបុរេជាតំ ចក្កំ ...

អភិធម្មបិដក អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោជ្ឈនាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយ
បុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្កាយតនៈ... កាយាយតនៈ
(ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាង្សាយ ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង
នៃមោហៈផង ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(១៧៧) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាបុរេជាត និង
វត្ថុបុរេជាត ។ ការម្នាបុរេជាត គឺ បុគ្គល ព្រួញអារ រីករាយ ចំពោះ
ចក្ក ... ចំពោះវត្ថុ ពតៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
ប្រាត្រ ឬវចក្កនោះ ... ទិដ្ឋិ ... វិទិតិច្ឆា ... មោហស្ស ដែល
មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាង្សាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(១៧៨) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្នាបុរេជាត និងវត្ថុបុរេ-
ជាត ។ ការម្នាបុរេជាត គឺ បុគ្គល ព្រួញអារ រីករាយ ចំពោះចក្ក ...

ទស្សនេន បរោគត្វហេតុក្កិកេ បញ្ញាវិហ

វត្ថុ ឧស្សនេនិ អភិធន្តិ តំ អារត្ត ភាវនាយ បហា-
តត្វៈហេតុកោ រកោ ឧប្បជ្ជតិ ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ជតិ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកំ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។
វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកានំ ខន្ទា-
នំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៧] នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ទម្មោ ឧស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស
ច នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ច ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ-
បុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ ចត្តំ...
វត្ថុ អារត្ត វិចិត្តិញ្ញាសហតតា ខន្ទា ច មោហោ ច
ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ វិចិត្តិញ្ញាសហតតានំ
ខន្ទានំ មោហស្ស ច បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៨] នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុកោ ទម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ច នេវ ឧស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ច ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ-
បុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អារម្មណបុរេជានំ ចត្តំ ..
វត្ថុ អារត្ត ឧទ្ធចូសហតតា ខន្ទា ច មោហោ ច

ទស្សនេន បរោគត្វហេតុក្កិកេ បញ្ញាវិហ

ចំពោះវត្ថុ ពតៈ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា ប្រាណ ទ្វិវត្ថុ
នោះ ទើបកើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង ពោមនស្ស ដែលមាន
ហេតុត្រូវលះ ដោយការវា កើតឡើង ។ ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធជាន់ឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវា
ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[១៧៩] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវាផង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរេជាន
និងវត្ថុបុរេជាន ។ ការម្មណបុរេជាន គឺ ខន្ធជាន់ឡាយ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិត្តិញ្ញា មោហៈក្តី ប្រាណ ទ្វិវត្ថុ... ទ្វិវត្ថុ ទើបកើតឡើង ។
ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធជាន់ឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្តិញ្ញាផង នៃមោហៈផង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[១៨០] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការវាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការវាផង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរេ-
ជាន និងវត្ថុបុរេជាន ។ ការម្មណបុរេជាន គឺ ខន្ធជាន់ឡាយ
ដែលច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈក្តី មោហៈក្តី ប្រាណ ទ្វិវត្ថុ... ទ្វិវត្ថុ

អភិធម្មបិដក អនុណេយនិកាយដ្ឋាន

ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ ឧត្តត្ថសហគតានំ ខត្តានំ
មោហស្ស ច បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៨១) នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាន
នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ខត្តា បុរេជានស្ស
វសស្ស កាយស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៨២) ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាន
ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ខត្តា បុរេជានស្ស វ-
សស្ស កាយស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៨៣) នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វ-
ហេតុកោ ធម្មោ នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហានត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បច្ឆាជាន នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហានត្វហេតុកោ ខត្តា បុរេជានស្ស វសស្ស កា-
យស្ស បច្ឆាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុណេយនិកាយដ្ឋាន

ទើបកើតឡើង ។ វត្ថុបុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានិទ្ធាយ
ដែលច្រឡំដោយឧប្បច្ចៈជន នៃមោហៈជន ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(១៨១) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាន គឺ ខន្ធានិ-
ទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

(១៨២) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាន គឺ ខន្ធានិទ្ធាយ
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

(១៨៣) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ
បានដល់បច្ឆាជាន គឺ ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជានប្បច្ច័យ ។

(១៧៤) ទស្សនេន បរិហាតត្វហេតុកោ ច លេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បរិហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បរិហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស បច្ឆាជានិប្បត្តយេន បច្ឆយោ បច្ឆាជានិ
វិចិកិត្តាសហគតា ខន្ធា ប មោហោ ច បុរេជានិស្ស
វេសស្ស កាយស្ស បច្ឆាជានិប្បត្តយេន បច្ឆយោ ។

(១៧៥) ភាវនាយ បរិហាតត្វហេតុកោ ច លេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បរិហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បរិហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស បច្ឆាជានិប្បត្តយេន បច្ឆយោ បច្ឆាជានិ
ត្តិប្បសហគតា ខន្ធា ប មោហោ ច បុរេជានិស្ស
វេសស្ស កាយស្ស បច្ឆាជានិប្បត្តយេន បច្ឆយោ ។

(១៧៦) ទស្សនេន បរិហាតត្វហេតុកោ ធម្មា
ទស្សនេន បរិហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាសេ-
វនិប្បត្តយេន បច្ឆយោ បុរិមា បុរិមា ទស្សនេន
បរិហាតត្វហេតុកោ ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ទស្ស-
នេន បរិហាតត្វហេតុកានំ ខន្ធានំ អាសេវនិប្បត្តយេន
បច្ឆយោ ។

(១៧៧) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការខាតក្តី ជា
បច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការខាត ដោយបច្ឆាជានិប្បត្តយេន បានដល់បច្ឆាជានិ គឺ ខន្ធ
តាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិកិត្តាភិ មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជានិប្បត្តយេន ។

(១៧៨) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការខាតក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការខាតក្តី ជា
បច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការខាត ដោយបច្ឆាជានិប្បត្តយេន បានដល់បច្ឆាជានិ គឺ ខន្ធានិ-
ឡាយ ដែលច្រឡំដោយទន្ធានិក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជានិប្បត្តយេន ។

(១៧៩) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអាសេវនិប្បត្តយេន
គឺ ខន្ធានិឡាយមុន ។ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធានិឡាយ ក្រោយ ។ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ទស្សនៈ ដោយអាសេវនិប្បត្តយេន ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមនិកាយប្បដ្ឋានំ

[១៨៧] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ... បុរិមា បុរិមា វិចិត្តិក្ខាសហគតា ខន្ធា
បច្ឆិមស្ស បច្ឆិមស្ស មោហស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៨៨] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច នេវ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អា-
សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចិត្តិក្ខា-
សហគតា ខន្ធា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ វិចិត្តិក្ខាសហ-
គតាធំ ខន្ធាធំ មោហស្ស ច អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៨៩] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ។ សង្ខតំ ។
វិចិត្តិក្ខាធំ វិចិត្តិក្ខាធំ ។ នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ ។ បេ ។
អាសេវនប្បច្ចយេន វិចិត្តិក្ខាធំ ភាវនាយធំ បហា-
តត្វ ។ សត្តវស បញ្ញា បរិបុណ្ណា អនន្តវសទិសា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមនិកាយប្បដ្ឋានំ

[១៨៧] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ... គឺ ខន្ធានិទ្សាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ជា
បច្ច័យ នៃមោហៈ ក្រោយ ។ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៨៨] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដោយអាសេវ-
នប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធានិទ្សាយ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធានិទ្សាយ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខាផង នៃមោហៈ
ផង ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[១៨៩] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ។ សេចក្តីចម្រើន ។
ពាក្យទាំងនេះ បានដល់ពៈពលើក ។ មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ។ បេ ។ (តិលេសវាគ) ដែលបុគ្គលត្រូវ
លះ (ជាបច្ច័យ) នៃការចេញផង នៃការចោទណាផង ដូចគ្នា
អាសេវនប្បច្ច័យជាទូល ។ បញ្ញា ១៧ ដំបូរណ៍ ប្រាកដស្មើដោយ
អនន្តវប្បច្ច័យ ។

[១៧០] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកេ ធម្មោ
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកា
ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៧១] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកេ ធម្មោ
ទស្សនេន ទ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមាធានា នាណា-
ខណិកា ។ សមាធានា ទស្សនេន បហាតត្វហេតុ-
កា ចេតនា មោហស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានិ រូបាណំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណាខណិកា ទស្សនេន
បហាតត្វហេតុកា ចេតនា វិហាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
ច រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧២] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកេ ធម្មោ
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច ទេវ ទស្សនេន
ទ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ...
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានិ
រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧០] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ
ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកត្តន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧១] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនាទាខណិកៈ ។
សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជា
បច្ច័យ នៃមោហៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
ឯនាទាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
ជាបច្ច័យ នៃទន្ធានំរូបាយ ពារិបុរាផង ពួកកដត្តារូបផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧២] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ... គឺ ចេតនា
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
កត្តន្ធផង មោហៈផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧៣] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ចេ-
តនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[១៧៤] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ចេតនា មោហស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានត្វ
រូពានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៥] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច លេវ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ
ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ទានំ មោហស្ស ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានត្វ រូពានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៧៦] លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ធម្មោ លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ

[១៧៧] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ
ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃសម្ប-
យុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧៨] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ការនា ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
ការនា ជាបច្ច័យ នៃខោហៈជន៍ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានបូជន៍ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[១៧៩] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនាជន៍ ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាជន៍ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដន៍ ខោហៈជន៍ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានបូជន៍ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[១៨០] ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ដោយកម្មប្បច្ច័យ

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ បច្ឆារិហេ

សហជំនា ធានាខណ៌កោ ។ សហជំនា លេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ចេតនា
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានិក្ខ រូចានំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តលោ ... ។
ហេតុខណ៌កោ លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ចេតនា វិចារកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច
រូចានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៧៧) លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកោ ធម្មោ លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ បវត្តិប្បដិសន្ធិ ។ វិចារកា ខន្ធា វត្តស្ស ។

(១៧៨) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
នស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាហារ-
វប្បច្ចយេន បច្ចយោ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ
អាហារា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អាហារវប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(១៧៩) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ... នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ អាហារា

ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិកេ បច្ឆារិហេ

បានដល់សហជំនា ខិននាខណ៌កោ ។ សហជំនា គឺ ចេតនា
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកត្តានុដង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប្បដង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ឯនាខណ៌កោ
គឺ ចេតនា ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានុដង ជាវិបាកដង នៃពួកកដត្តា-
រូបដង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(១៧៧) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។
បវត្តិប្បដិសន្ធិ ។ ខន្ធានុដង ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ។

(១៧៨) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអាហារវប្បច្ច័យ
បានដល់អាហារ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកត្តានុ ដោយអាហារវប្បច្ច័យ ។

(១៧៩) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ... បានដល់អាហារ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ

មោហស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាណំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០០) ធម្មនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ធម្មនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច ទេវ ធម្មនេន ធម្មនេន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស . . . ធម្មនេន បហាតត្វហេតុកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ មោហស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាណំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភាវនាយ . . . តីណិ ។ ធម្មនេន សទិសំ ។

(២០១) ទេវ ធម្មនេន ធម្មនេន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ទេវ ធម្មនេន ធម្មនេន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទេវ ធម្មនេន ធម្មនេន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកា អាហារា សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាណំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ វេសិសន្តិកុណោ កតទ្បីតារោ អាហារោ ឥមស្ស តាយស្ស ។

(២០២) ធម្មនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ . . . ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ អាហារសទិសំ ។ មោហោ កាតត្វោ ។ ភាវនាយ . . . តីណិ ។

ជាបច្ច័យ នៃមោហាវេទនា ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

(២០០) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវេទនា . . . បានដល់អាហារ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង មោហាវេទនា ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ដោយការវេទនា . . . (បានដល់ពាក្យប្បញ្ញាណិនិវេសដ្ឋាន) ព លើក ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយទស្សនៈ ។

(២០១) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវេទនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវេទនា ដោយអាហារប្បច្ច័យ បានដល់អាហារ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវេទនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គតទ្បីតារោ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២០២) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ (បានដល់ពាក្យប្បញ្ញាណិនិវេសដ្ឋាន) ព លើក ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយអាហារប្បច្ច័យ ។ មោហាវេទនា ក៏បណ្តាំគតប្បិធ្វើ (ឲ្យដួចផុត) ដោយការវេទនា . . . (បានដល់ពាក្យប្បញ្ញាណិនិវេសដ្ឋាន) ព លើក ។

(២០៣) ទេវេ ទស្សនេន ន ភាវនាយេ បហា-
តត្វហេតុកោ ធម្មោ ទេវេ ទស្សនេន ន ភាវនាយេ
បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ... ទេវេ ទស្សនេន
ន ភាវនាយេ បហាតត្វហេតុកោ វគ្គិយា សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ។ សន្និទ្ធី ។ ចក្កុទ្ធិយំ ចក្កុ-
វិញ្ញាណស្ស កាយិទ្ធិយំ ... រូបដិវិតិទ្ធិយំ កាស្តា-
រូបានំ វគ្គិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ លានប្បច្ចយេន
បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ និមេ សហេតុ-
កោ កាតត្វា ។ សម្មយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បដិច្ចវារេ សម្មយុត្តវាសនិសំ ។

(២០៤) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ទេវេ ទស្សនេន ន ភាវនាយេ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បច្ឆាជាតំ ។ ទស្សនត្តិកសនិសំ ។

(២០៥) ភាវនាយេ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ
ទេវេ ទស្សនេន ន ភាវនាយេ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បច្ឆាជាតំ ។ ទស្សនត្តិកសនិសំ ។

(២០៣) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា ... គឺ វគ្គិយទាំងឡាយ
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនា
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ចក្កុទ្ធិយំ (ជា
បច្ច័យ) នៃចក្កុវិញ្ញាណ កាយិទ្ធិយំ ... ប្រដិវិតិទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ
នៃកាស្តារូបទាំងឡាយ ដោយវគ្គិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយលា-
នប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមគ្គប្បច្ច័យ ។ ពួកធមិ ដែលប្រត្រឹត្តទៅ
មួយអង្វើ ដោយហេតុទាំងនេះ បណ្ឌិតគប្បីធ្វើ ។ ជាបច្ច័យ ដោយ
សម្មយុត្តប្បច្ច័យ ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយទស្សនត្តិកៈ ។
បដិច្ចវារេ ។

(២០៤) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះដោយ
ការនា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
(ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយទស្សនត្តិកៈ ។

(២០៥) ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ
នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ការនា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
(ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយទស្សនត្តិកៈ ។

អភិធម្មបិដក អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២០៦) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្ថហេតុកោ ធម្មោ ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្ថហេតុកស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេ-
ជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ ទស្សនត្តិកសមិសំ ។ បច្ឆា-
ជាតា ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេ-
តុកា ខន្ធវា ថ មោហោ ថ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស ។

(២០៧) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្ថហេតុកោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតត្ថហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ... ។ បុរេជាតំ វត្ថុ ទស្សនេន បហាតត្ថ-
ហេតុកានំ ខន្ធវានំ ។

(២០៨) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថ-
ហេតុកោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ... ។ បុរេជាតំ វត្ថុ ភាវនាយ បហាតត្ថ-
ហេតុកានំ ខន្ធវានំ ។

(២០៩) ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្ថហេតុកោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតត្ថហេតុ-
កស្ស ថ ទេវំ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថ-
ហេតុកស្ស ថ ធម្មស្ស ... ។ បុរេជាតំ វត្ថុ

អភិធម្មបិដក អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២០៦) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា ... បានដល់សហជាត
បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ (ពាក្យនេះ) ប្រាកដស្មើដោយទស្ស-
នត្តិកៈ ។ បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធវានំ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនា មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
កាយនេះ ដែលកើតមុន ។

(២០៧) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ ... ។ បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធវានំ ដែល
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ។

(២០៨) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការវិនា ... ។ បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធវានំ ដែល
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវិនា ។

(២០៩) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយការវិនាផង ... ។ បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ

វិចិត្តិក្ខាសហគតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[២០០] នៅ ទស្សនេន ន ការងារ បហាតត្វហេតុកេ ធម្មា ការងារ បហាតត្វហេតុកស្ស ច នៅ ទស្សនេន ន ការងារ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស ... ។ បុរេជានំ វត្ថុ ខន្ធានុសហគតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[២០១] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកេ ច នៅ ទស្សនេន ន ការងារ បហាតត្វហេតុកេ ច ធម្មា នៅ ទស្សនេន ន ការងារ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជានំ បច្ឆាជានំ ។ សហជានំ វិចិត្តិក្ខាសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច វិចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជានំ វិចិត្តិក្ខាសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច បុរេជានស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

នៃខន្ធានំខ្សាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខានំ នៃមោហៈផង ដោយ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[២១០] ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន ត្រូវលះ ដោយការងារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការងារផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ លះ ដោយការងារផង ... ។ បុរេជានំ គឺ ភេត ជាបច្ច័យ នៃ ខន្ធានំខ្សាយ ដែលច្រឡំដោយទុច្ចរិតផង មោហៈផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[២១១] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការងារ ជា បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការងារ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជានំ និងបច្ឆាជានំ ។ សហជានំ គឺ ខន្ធានំខ្សាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ហេហេក្តី ជាបច្ច័យ នៃវិចិត្តសមុដ្ឋានុប្បដ្ឋយេន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ បច្ឆាជានំ គឺ ខន្ធានំខ្សាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា មោហៈ ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(២០២) ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ វ លេវ
 នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ វ នម្មា
 លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
 នម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា ឧទ្ធច្ចសហគតា ឧទ្ធា ប
 មោហោ ប ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ ។ បច្ឆាជាតា
 ឧទ្ធច្ចសហគតា ឧទ្ធា ប មោហោ ប បុរេជាតស្ស
 នមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(២០៣) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ នម្មា
 នស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស នម្មស្ស អត្ថិប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចយោ នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ វិកោ
 ឧទ្ធា ... ។

(២០៤) នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ នម្មា
 លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
 នម្មស្ស អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ ។ សហជាតា នស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ
 ឧទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាណំ រូបាណំ អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(២០២) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការនាភ្នំ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាភ្នំ
 ជាប់ច្រើន នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយការនា ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាត, និង
 បច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលប្រឡំដោយទុក្ខច្នះ
 ក្តី មោហក្តី (ជាប់ច្រើន) នៃភ្នកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ
 ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលប្រឡំដោយទុក្ខច្នះក្តី មោហក្តី ជាប់ច្រើន នៃ
 កាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

(២០៣) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាប់ច្រើន
 នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន គឺ
 ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ . . . ។

(២០៤) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាប់ច្រើន
 នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ
 ដោយការនា ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ ខន្ធានិទ្ធាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយ
 ទស្សនៈ ជាប់ច្រើន នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបនិទ្ធាយ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន ។

សហជាតា វិចិត្តិក្កាសហគតា ខន្ធា ហោហស្ស
ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូមាឯ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា ទស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កា ខន្ធា បុរេ-
ជាតស្ស ឥសស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៥) ទស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កា ធម្មោ
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កស្ស ច ទេវ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុក្កស្ស ច ធម្មស្ស ...
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុក្កា ធម្មោ ខន្ធា តំណ្ហង្គ
ខន្ធាឯ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូមាឯ អត្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចិត្តិក្កាសហគតា ធម្មោ ខន្ធា តំណ្ហង្គ
ខន្ធាឯ ហោហស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូមាឯ អត្តិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
ក្កា ធម្មោ ... តិណិ ។

(២០៦) ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
ហេតុក្កា ធម្មោ ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុក្កស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វគ្គិយំ ។

(មួយទៀត) សហជាត គឺ ខន្ធាឯឡាយ ដែលច្រឡំដោយ
វិចិត្តិក្កា ជាច្រើន នៃមហាវេទន៍ នៃត្រកូលសមុដ្ឋានានក្ស ដោយ
អត្តិប្បច្ចយេន ។ បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធាឯឡាយ ដែលមានហេតុត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ ជាច្រើន នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយ
អត្តិប្បច្ចយេន ។

(២១៥) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ (ជាច្រើន)
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ... គឺ ខន្ធា
១ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាច្រើន នៃខន្ធា ៣ ផង
នៃចិត្តសមុដ្ឋានានក្សឯឡាយផង ដោយអត្តិប្បច្ចយេន ខន្ធា ១ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិត្តិក្កា ជាច្រើន នៃខន្ធា ៣ ផង ហោហវេទន៍ ពិក្កសមុដ្ឋានានក្ស
ផង ដោយអត្តិប្បច្ចយេន ។ ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា
... (បានដល់ពាក្យបុព្វា និវេសន្តរា) ៣ លើក ។

(២១៦) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាច្រើន នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយអត្តិប្បច្ចយេន
បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ វគ្គិយ ។

អភិធម្មបទិកា អនុណេយ្យបិដក

សហជានោ លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថហេតុកោ ឯតោ ទម្មោ វិនិច្ឆ័យំ ទទ្ធានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានិ រូបាណំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិនិ-
 ត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានានំ រូបាណំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ត្តុណោ អសញ្ញាសន្តានំ ... ។ បុរេជានំ ចត្តំ ...
 វត្តំ ... អនិច្ចតោ ... ទិព្វេន ចត្តុណា រូបំ បស្សនិ
 ទិក្ខាយ សោតទានុយា សន្តិ សុណានិ រូបាយនំ
 ចត្តវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋក្ខាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 ចក្ខាយនំ ... កាយាយនំ ... វត្តំ លេវ ទស្ស-
 នេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកានំ ទទ្ធានំ
 មោហស្ស ច អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បន្ទាជានោ
 លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ
 ទទ្ធា ច មោហោ ច បុរេជានស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតទ្បីកាពោ អាហារោ
 ឥមស្ស កាយស្ស រូបជីវិត្រ្និយំ កដត្តារូបាណំ ។

(២០៧) លេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថ-
 ហេតុកោ ទម្មោ ទស្សនេន បហាតត្ថហេតុកស្ស
 ទម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជានំ បុរេជានំ ។

អភិធម្មបិដក អនុណេយ្យបិដក

សហជានត គឺ ខន្ធទ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ្ន ផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
 ព័ន្ធភ្នផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រ
 ច្រឡំដោយខន្ធច្នៈ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានប្រព័ន្ធភ្ន ដោយ
 អត្តិប្បច្ច័យ នៃពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងទណៈវៃបដិសន្ធិ ... ។ ឯបុរេ-
 ជាន គឺ (បុគ្គល ក្រេតកា វិភយ) ចំពោះចក្ខុ ... ចំពោះវត្ថុ
 ... ជាមិនខៀង ... បុគ្គល ឃើញប្រ ដោយទិព្វចក្ខុ ព្រស់ខ្សែង
 ដោយទិព្វសោតទានុ រូបាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោដ្ឋ-
 ក្ខាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចក្ខាយនៈ ... កាយ-
 យនៈ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធព័ន្ធភ្ន ដែលមានហេតុមិនត្រូវ
 លះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង នៃមោហៈផង
 ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាន គឺ ខន្ធព័ន្ធភ្ន ដែលមានហេតុ
 មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ហេតុ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ កតទ្បីកា-
 ពហារ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ ប្រព័វិត្រ្និយ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 កដត្តារូបព័ន្ធភ្ន ។

(២០៧) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាន ខិនបុរេជាន ។

សហជាតោ វិចិត្រិញ្ញាសហគតោ មោហោ សម្ប-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរ-
 ណាតំ ចត្តុំ ... វត្តុំ អស្សនេនិ អភិទទ្ធានិ តំ អាវុត្ត-
 ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ភតោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្រិញ្ញា ... ទស្សនេន បហាតត្វ-
 ហេតុកំ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ វត្តុំ ទស្សនេន បហា-
 តត្វហេតុកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៨) នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
 ហេតុកោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរ-
 ណាតំ ។ សហជាតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរណាតំ ចត្តុំ អស្សនេនិ អភិទទ្ធានិ វត្តុំ ភាវនាយ
 បហាតត្វហេតុកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២០៩) នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វ-
 ហេតុកោ ធម្មោ ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច
 នេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
 ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ

សហជាត គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិញ្ញា ជាបច្ច័យ នៃ
 សម្បយុត្តកត្តខ្លាំងឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរណាត គឺ បុគ្គល
 ក្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចត្តុំ វត្តុំ ជាបច្ច័យ នៃបុរណាត គឺ បុគ្គល
 ហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ប្រាជ្ញា នូវចត្តុំនោះ ទើបកើតឡើង
 ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្រិញ្ញា ... ទោមទស្ស ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈ កើតឡើង វត្តុំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែល
 មានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(២១៨) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយការនា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងបុរណាត ។
 សហជាត គឺ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយបុរណាត ជាបច្ច័យ នៃសម្ប
 យុត្តកត្តខ្លាំងឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរណាត គឺ បុគ្គល
 ក្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចត្តុំ វត្តុំ ជាបច្ច័យ នៃបុរណាតឡាយ ដែល
 មានហេតុត្រូវលះ ដោយការនា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(២១៩) ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយការនាផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត

បុរេជានំ ។ សហជានោ វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ មោហោ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូទានំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ ចត្តិ អារត្ត
 វិចិត្តិញ្ញាសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ
 វត្តំ អារត្ត វត្តំ វិចិត្តិញ្ញាសហគតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស
 ច អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វហេតុកោ ធម្មា ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
 ច ទេវ ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុ-
 កស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជានំ បុរេជានំ ។ សហជានោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ
 មោហោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា
 រូទានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ ចត្តិ
 អារត្ត ឧទ្ធច្ចសហគតា ខន្ធា ច មោហោ ច ឧប្បជ្ឈន្តិ
 វត្តំ អារត្ត វត្តំ ឧទ្ធច្ចសហគតានំ ខន្ធានំ មោហស្ស
 ច អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ច ទេវ
 ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា

និវបុរេជានំ ។ សហជានំ គី មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
 ជានិប្បយ វៃសម្បយុត្តកក្កន្ធានំឡាយផង វៃចិត្តសមុដ្ឋានុប្បនំ-
 ឡាយផង ដោយអត្តិប្បច្ចយ ។ ឯបុរេជានំ គី ខន្ធានំឡាយ ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា មោហាៈក្តី ប្រាត្ន ម្លូវចក្ក រើបកើតឡើង វត្ត
 ប្រាត្ន ម្លូវវត្ត ជានិប្បយ វៃខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា
 ផង វៃមោហាៈផង ដោយអត្តិប្បច្ចយ ។

[២២០] ធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
 ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជានិប្បយ វៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
 ដោយភាវនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
 លះ ដោយភាវនាផង ដោយអត្តិប្បច្ចយ បានដល់សហជានំ និវ
 បុរេជានំ ។ សហជានំ គី មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយទុច្ចុៈ ជានិ
 ប្បយ វៃសម្បយុត្តកក្កន្ធានំឡាយផង វៃចិត្តសមុដ្ឋានុប្បនំឡាយ
 ផង ដោយអត្តិប្បច្ចយ ។ ឯបុរេជានំ គី ខន្ធានំឡាយ ដែល
 ច្រឡំដោយទុច្ចុៈក្តី មោហាៈក្តី ប្រាត្ន ម្លូវចក្ក រើបកើតឡើង វត្ត
 ប្រាត្ន ម្លូវវត្ត ជានិប្បយ វៃខន្ធានំឡាយ ដែលច្រឡំដោយទុច្ចុៈផង
 វៃមោហាៈផង ដោយអត្តិប្បច្ចយ ។

[២២១] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដែល
 មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា

ឧទ្ទេសនា បហាវត្តហេតុក្កិកោ បញ្ញាវិហារ

និស្សនេន បហាវត្តហេតុក្កិកោ ឧទ្ទេសនា អត្ថិប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ សហជានំ បុរេជានំ ។ សហជានតោ
និស្សនេន បហាវត្តហេតុក្កិកោ ឯកោ ខន្ធភ ច វត្ត
ច វិញ្ញាណំ ខន្ធជានំ អត្ថិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ទ្វេ
ខន្ធា ... វិចីកិញ្ញាសហគតោ ឯកោ ខន្ធភ ច
មោហោ ច វិញ្ញាណំ ខន្ធជានំ អត្ថិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
ទ្វេ ខន្ធា ... ។

[២២២] និស្សនេន បហាវត្តហេតុក្កិកោ ច លេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាវត្តហេតុក្កិកោ ច ឧទ្ទេ
លេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាវត្តហេតុក្កិកោ ច ឧទ្ទេ
និស្សនេន ... សហជានំ បុរេជានំ បច្ចុជានំ អាហារ
វិញ្ញិយំ ។ សហជានតោ និស្សនេន បហាវត្តហេតុក្កិកោ
ខន្ធភ ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូធានំ អត្ថិប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ ។ សហជានតោ វិចីកិញ្ញាសហគតោ
ខន្ធភ ច មោហោ ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូធានំ អត្ថិ-
ប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ សហជានតោ វិចីកិញ្ញាសហ-
គតោ ខន្ធភ ច វត្ត ច មោហាស្ស អត្ថិប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ។ បច្ចុជានតោ វិចីកិញ្ញាសហគតោ ខន្ធភ ច
មោហោ ច បុរេជានស្ស វិញ្ញិយស្ស កាយស្ស

ឧទ្ទេសនា បហាវត្តហេតុក្កិកោ បញ្ញាវិហារ

ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជានំ និងបុរេជានំ ។ សហជានំ គឺ ខន្ធភ
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធភ ... ខន្ធភ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា
មោហាៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធភ ... ។

[២២២] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវិនាសក្តី (ជា
បច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយឧស្សនៈ មិនត្រូវលះ
ដោយការវិនាស ... បានដល់សហជានំ បុរេជានំ បច្ចុជានំ អាហារ
និងវិញ្ញិយំ ។ សហជានំ គឺ ខន្ធភនិវ្យាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយឧស្សនៈក្តី មហាភូតនិវ្យាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូប
និវ្យាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ (មួយទៀត) សហជានំ គឺ ខន្ធភ
និវ្យាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា មោហាៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបនិវ្យាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ (មួយទៀត) សហ-
ជានំ គឺ ខន្ធភនិវ្យាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា វត្តក្តី ជាបច្ច័យ
នៃមោហា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជានំ គឺ ខន្ធភនិវ្យាយ ដែល
ច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា មោហាៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ បច្ឆាជានា នស្សនេន
បហានត្វហេតុកោ ខន្ធា ច កតតទ្ធិកាហោ អាហារោ
ច ឥសស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។
បច្ឆាជានា នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ខន្ធា ច រូប-
ដិវិចិត្រិយេន កតតទ្ធិកាហោ អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

[២២៣] នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ច លោ-
កស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច ធម្មា-
នស្សនេន បហានត្វហេតុកស្ស ច លោកស្សនេន
ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិ-
ប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ សហជានំ បុរោជានំ ។ សហ-
ជានា វិចិត្រិយេន សហជានោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ-
ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ មោហស្ស ច អត្ថិប្បដ្ឋយេន
បច្ចុយោ ទ្វេ ខន្ធា ... វិចិត្រិយេន សហជានោ ឯកោ
ខន្ធា ច មោហោ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានក្ខ រូបនំ អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ទ្វេ ខន្ធា
ច មោហោ ច ... ។

[២២៤] ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច លោ-
កស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ច ធម្មា-

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន ។ (មួយទៀត) បច្ឆាជានា គឺ ខន្ធានំ ខ្យាយ
ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី កតតទ្ធិកាហោក្តី ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន ។ (មួយវិញទៀត) បច្ឆាជានា គឺ
ខន្ធានំ ខ្យាយ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី រូបដិវិចិត្រិយេ
ក្តី ជាបច្ច័យ នៃកតតទ្ធិកាហោ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន ។

[២២៥] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដោយ
អត្ថិប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជានំ និងបុរោជានំ ។ សហជានា គឺ ខន្ធា
ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិយេក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ព្វ ផង មោហៈ
ផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ២ ... ខន្ធា ១ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្រិយេ
ក្តី មោហៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ព្វ ផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបនំ ខ្យាយ
ផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន ខន្ធា ២ ក្តី មោហៈក្តី ... ។

[២២៦] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី

ឧប្បន្ទេន បហាតត្វហេតុកត្តិក បញ្ញាភិព្វ

ភាវណាយ . . . ។ សង្ខិក្ខំ ។ តិស្សោ បញ្ញា ធម្មស្ស-
នេន ឈយេន វិភង្គិតត្វា ។ ឧប្បន្ទេន ធម្មាមេតត្វំ ។

ឆន្ទិវិភង្គិតត្វប្បច្ច្រា ។

(២២៤) ហេតុយា ឯកោធនស អារម្មណោ ឯកា-
វិស ធម្មិបតិយា ធនស អនន្តរេ សត្តាស សមនន្ត-
រេ សត្តាស សហជានេតេ សត្តាស អត្តាមត្តោ ឯកា-
ធនស ធម្មិយេ សត្តាស ឧបធម្មិយេ ឯកវិស
មុរេជានេតេ បញ្ញា បច្ឆាជានេតេ បញ្ញា អាសេវនេ សត្ត-
រាស កាម្មេ សត្ត វិចារេតេ ឯកា អាហារេ សត្ត
ន្រ្ទិយេ សត្ត ណានេ សត្ត មត្តេ សត្ត សម្មយុត្តេ
ឯកាធនស វិប្បយុត្តេ ឯវ ឆត្តិយា សត្តាស ធម្មិយា
សត្តាស វិភង្គិតេ សត្តាស អវិភង្គិតេ សត្តាស ។ ឯវ
កណោតត្វំ ។

អនុលោមំ ។

(២២៦) ធម្មស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិក ធម្មោ
ធម្មស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិក ធម្មស្ស អារម្ម-
ណាប្បច្ច្រាយេន បច្ឆយោ សហជានេតេប្បច្ច្រាយេន បច្ឆយោ
ឧបធម្មិយេប្បច្ច្រាយេន បច្ឆយោ ។

ដោយការវាចា . . . ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ប្រសា ពា យ៉ាង បណ្ឌិត
គប្បីចែកគាមខស្សនេន ។ ពាក្យថាឧប្បន្ទេន បណ្ឌិត គប្បីកំណត់បាន ។
ចប់ ឆន្ទិវិភង្គិតត្វប្បច្ច្រា ។

(២២៥) ក្នុងហេតុប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ១១ ក្នុងអារម្មណប្បច្ច្រាយ
មានព័រៈ ២១ ក្នុងធម្មិបតិប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច្រាយ មាន
ព័រៈ ១៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងសហជានេតេប្បច្ច្រាយ
មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអត្តាមត្តប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ១១ ក្នុងឧប្បន្ទេនប្បច្ច្រាយ
មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឧបធម្មិយេប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ២១ ក្នុងឯកវិសប្បច្ច្រាយ
មានព័រៈ ៥ ក្នុងមុរេជានេតេប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអាសេវនេប្បច្ច្រាយ មាន
ព័រៈ ១៧ ក្នុងកាម្មប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិចារេតេប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ១
ក្នុងឯកាហារប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងន្រ្ទិយេប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ៧ ក្នុង
ណានេប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងមត្តេប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្ត-
ប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ១១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឆត្តិប្បច្ច្រាយ
មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឧបធម្មិប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឯកវិសប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ
១៧ ក្នុងអវិភង្គិតប្បច្ច្រាយ មានព័រៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីកំណត់បាន ។
ចប់ អនុលោម ។

(២២៦) ធម្មិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧប្បន្ទេន ជាបច្ច្រាយ
វិភង្គិត ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយឧប្បន្ទេន ដោយអារម្មណប្បច្ច្រាយ
ជាបច្ច្រាយ ដោយសហជានេតេប្បច្ច្រាយ ជាបច្ច្រាយ ដោយឧបធម្មិយេប្បច្ច្រាយ ។

[២២៧] នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ
នេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆា-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៨] នស្សនេន បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ
នស្សនេន បហានត្វហេតុកស្ស ច នេវ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហានត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អារ-
ម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៩] ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ
ភាវនាយ បហានត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣០] ភាវនាយ បហានត្វហេតុកោ ធម្មោ
នស្សនេន បហានត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៧] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១២៨] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដោយអារ-
ម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១២៩] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៣០] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៣០] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ
នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ សហជាតប្ប-
ដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
បដ្ឋយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៣២] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ
និស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តស្ស ប នេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តស្ស ប ធម្មស្ស
អារម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋយោ ។

[២៣៣] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តា ធម្មោ
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តស្ស ប នេវ និស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកត្តស្ស ប ធម្មស្ស អារ-
ម្មណប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ សហជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ-
យោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

[២៣៤] នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្វហេតុកត្តា ធម្មោ នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ
បហាតត្វហេតុកត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន

[២៣១] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយ
ភាវនា ដោយការម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជា
បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយបដ្ឋយោ ជាតប្បដ្ឋយ ។

[២៣២] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដោយការម្ម-
ណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។

[២៣៣] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ
នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដែលមានហេតុមិន
ត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដោយការ-
ម្មណប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ ។

[២៣៤] ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិន
ត្រូវលះ ដោយភាវនា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ
ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយការម្មណប្បដ្ឋយ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថកប្បដ្ឋានំ

បច្ចុយោ សហជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បុរេជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ចន្ទាជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ កម្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អាហារប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ វិទ្ធិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(២៣៥) នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ និស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ សហជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បុរេជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(២៣៦) នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ សហជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បុរេជានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(២៣៧) នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ធម្មោ និស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អាម្ពណប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថកប្បដ្ឋានំ

ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយចន្ទាជានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិទ្ធិប្បច្ច័យ ។

(២៣៥) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(២៣៦) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាង ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(២៣៧) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាង ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាងផង ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ

សហជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(២៣៧) នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហា-
តត្ថហេតុកោ ច ឆ្មា ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកស្ស
ច នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុ-
កស្ស ច ធម្មស្ស អារម្មណប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(២៣៨) និស្សនេន បហាតត្ថហេតុកោ ច នេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ ច ឆ្មា
និស្សនេន បហាតត្ថហេតុកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណ-
ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ នេន សហជាតំ
បុរេជាតំ មិស្សកតំ អត្ថំ ចាលិយំ កាតត្ថំ គណ-
នាយ ឧបតារត្ថា គណេតត្ថំ ។

(២៤០) និស្សនេន បហាតត្ថហេតុកោ ច នេវ
និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុកោ ច
ឆ្មា នេវ និស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្ថហេតុ-
កស្ស ធម្មស្ស . . . សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ

ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ជាបច្ចយោ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន ជា
បច្ចយោ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

(២៣៧) ធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ
មិនត្រូវលះ ដោយការនា ជាបច្ចយោ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ
ដោយការនាផង ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការនាផង ដោយអារម្មណប្បដ្ឋយេន ជាបច្ចយោ ដោយសហ-
ជាតប្បដ្ឋយេន ជាបច្ចយោ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន ជាបច្ចយោ ដោយ
បុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

(២៣៨) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាក្តី ជា
បច្ចយោ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយអារម្ម-
ណប្បដ្ឋយេន ជាបច្ចយោ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយេន ជាបច្ចយោ ដោយឧ-
បនិស្សយប្បដ្ឋយេន ។ សហជាតប្បដ្ឋយេន និងបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ដែលតាំងទៅ
ក្នុងការប្រឡងគ្នា រមែងមាន ក្នុងទីនេះ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើតាម (ឱ្យដូច)
ក្នុងបាលី បណ្ឌិត គប្បីនិពន្ធនាយកប់ (តាមលំដាប់) នៃការកប់ ។

(២៤០) ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការនាក្តី (ជា
បច្ចយោ) នៃធម៌ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការនា . . . បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត

ពណ៌វា ឥន្ទ្រិយំ ។ ឥន្ទ្រិយំ ពណ៌វាយ ធម្មណាម្បច្ចយោ ឧប-
និស្សយេម្បច្ចយោ អត្ថិ មាលិយំ នត្ថិ ករណាន្តេន
ឧបដារត្វា ករណាតត្ថំ ។

[២៤០] ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកោ ច ខេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច ខេវ ទស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស
ការម្មណាម្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតម្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយេម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឥន្ទ្រិយំ
សហជាតំ មុរេជាតំ យំ មិស្សុកម្បច្ចា អត្ថិ មា-
លិយំ ន កាតត្ថំ ។

[២៤២] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ខេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ការម្មណា-
ម្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយេម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៤៣] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ខេវ
ទស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ធម្មស្ស ការម្មណា-
ម្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតម្បច្ចយេន បច្ចយោ

អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ ត្ថកការម្មណាម្បច្ចិយ និងឧបនិស្សយេម្បច្ចិយ
វែមនីមាន ក្នុងទីនេះដែរ មិនមាន ក្នុងបុរសទេ បណ្ឌិត កាលរាប់
គប្បីពិចារណាហើយរាប់ចុះ ។

[២៤១] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង វែមណេ
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាផង ដោយ
ការម្មណាម្បច្ចិយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតម្បច្ចិយ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយេម្បច្ចិយ ។ សហជាតម្បច្ចិយ និងបុរេជាតម្បច្ចិយ ដែល
ជាមិស្សុកម្បច្ចា ក៏មាន ក្នុងទីនេះដែរ បណ្ឌិត កុំគប្បីធ្វើ ដូចក្នុងបុរស
ឡើយ ។

[២៤២] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ជា
បច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ ដោយការម្ម-
ណាម្បច្ចិយ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយេម្បច្ចិយ ។

[២៤៣] ធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយភាវនាក្តី
ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយភាវនា ដោយ
ការម្មណាម្បច្ចិយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតម្បច្ចិយ ជាបច្ច័យ

ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឥតាមិ សហ-
ជាតំ បុរេជាតំ យំ មិស្សកប្បញ្ញា អត្តំ ។

[២២២] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច លេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
លេវ នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស
ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ
ឥន្ទ្រិយំ ។ ឥតាមិ អាម្មណឧបទិស្សយា អត្តំ ។

[២២៣] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច លេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
នស្សនេន បហាតត្វហេតុកស្ស ច លេវ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស
អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២២៤] ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច លេវ
នស្សនេន ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកោ ច ធម្មា
ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច លេវ នស្សនេន
ន ភាវនាយ បហាតត្វហេតុកស្ស ច ធម្មស្ស អាម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ដោយឧបទិស្សយេប្បច្ចយេ ។ សហជាតប្បច្ចយេ និងបុរេជាតប្បច្ចយេ
ដែលជាមិស្សកប្បញ្ញា ក៏មាន ក្នុងទីនេះដែរ ។

[២២៥] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី (ជា
បច្ច័យ) នៃធមិ ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវ
លះ ដោយការវាងក្លី ... បុរេដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត
អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ អាម្មណប្បច្ចយេ និងឧបទិស្សយេប្បច្ចយេ
ក៏មាន ក្នុងទីនេះដែរ ។

[២២៦] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី ជា
បច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយទស្សនៈផង ដែល
មានហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី
ដោយអាម្មណប្បច្ចយេ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយេប្បច្ចយេ ។

[២២៧] ធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី ជា
បច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានហេតុត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី ដែលមាន
ហេតុមិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ មិនត្រូវលះ ដោយការវាងក្លី ដោយ
អាម្មណប្បច្ចយេ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ចយេ ជាបច្ច័យ

ឧបទិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វេទានិ សមា-
ដានំ បុរេជានំ អត្ថិ យេ តេ បញ្ញា ន លិខិតា
តេ ចាលិយំ គណេត្តានំ ព្យត្តានេន ន សមេត្តិ
តេ ចាលិយំ ន លិខិតា គណេនា ចានេនា ហោត្តិ
យទិ សំសយោ ឧប្បជ្ជតិ អនុលោមេ អត្ថិប្បច្ចយេ
បេត្តិតត្ថំ ។

[២២៧] នហេតុយា វិគរឹស នការម្មណេ ន-
អតិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នសហជានេ
នអនាមតោ នទិស្សយេ នឧបទិស្សយេ នបុរេវានេ
នបច្ចាជានេ នអានេសវនេ នកម្មេ នវិចារេនេ នអា-
ហារេ នស្រ្តិយេ នឈានេ នមត្តេ នសម្បយុត្តេ
នវិប្បយុត្តេ នោអត្ថិយា នោនត្ថិយា នោវិគរេនេ នោ-
អវិគរេនេ សព្វត្ថំ វិគរឹស ។ វិវំ គណេតត្ថំ ។

ចច្ចនិយំ ។

[២២៨] ហេតុប្បច្ចយា នការម្មណេ វិការ-
នស . . . នអតិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ

ដោយឧបទិស្សយេប្បច្ចយេ ។ សហជានប្បច្ចយេ និទបុរេតប្បច្ចយេ កំ
មាន ក្នុងទីនេះដែរ ពួកប្រស្នាណា ដែលលោកមិនបានសរសេរហើយ
ពួកប្រស្នានោះ មិនសមដោយព្យត្តានៈ របស់លោកកាលរាប់ក្នុងបាលី
ពួកប្រស្នានោះ លោកមិនបានសរសេរទុកក្នុងបាលីទេ តែការរាប់ កំ
រាប់មន្ត្រីប្រាកដ បើសេចក្តីសន្ស័យកើតឡើង បណ្ឌិត គប្បីពិនិត្យមើល
ក្នុងអត្ថប្បច្ចយេ ដែលជាអនុលោមចុះ ។

[២២៧] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយេ មានព្រះ ២១ ក្នុងនការម្មណ-
ប្បច្ចយេ ក្នុងនអតិបតិប្បច្ចយេ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយេ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចយេ
ក្នុងនសហជានប្បច្ចយេ ក្នុងនអនាមតាប្បច្ចយេ ក្នុងនទិស្សយេប្បច្ចយេ
ក្នុងនឧបទិស្សយេប្បច្ចយេ ក្នុងនបុរេវានប្បច្ចយេ ក្នុងនបច្ចាជានប្បច្ចយេ
ក្នុងនអានេសវនេប្បច្ចយេ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយេ ក្នុងនវិចារេនេប្បច្ចយេ ក្នុងនអា-
ហារប្បច្ចយេ ក្នុងនស្រ្តិយេប្បច្ចយេ ក្នុងនឈានេប្បច្ចយេ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយេ
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយេ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ ក្នុងនោអត្ថិប្បច្ចយេ ក្នុង
នោនត្ថិប្បច្ចយេ ក្នុងនោវិគរេនេប្បច្ចយេ ក្នុងនោអវិគរេនេប្បច្ចយេ មានព្រះ ២១
ទាំងអស់ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ ចច្ចនិយៈ ។

[២២៨] ក្នុងនការម្មណប្បច្ចយេ មានព្រះ ១១ ព្រោះហេតុប្ប-
ច្ចយេ . . . ក្នុងនអតិបតិប្បច្ចយេ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយេ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចយេ

ឯកាទស ឧប្បន្ទមត្តោ តិណិ ឧបនិស្សយេ ឧប្ប-
រេជាតេ ឧបច្ឆាជាតេ ឧអាសវវេ ឧត្រេយ្យេ ឧវិចារតេ
ឧអាហារេ ឧន្រ្ទិយេ ឧណារេ ឧមត្តេ ឯកាទស
ឧសម្បយុត្តេ តិណិ ឧវិប្បយុត្តេ បញ្ច ឧោត្តិយា
ឯកាទស ឧោវិចារតេ ឯកាទស ។ ឯវិ តណោតវ្ធំ ។

អនុលោមប្បច្ឆន្តិយំ ។

(២២៧) ឧបោតុប្បច្ឆយា ការម្មណោ ឯកាទីស ...

អនិបតិយា ឧស អនន្តរេ សត្តរស សមនន្តរេ
សត្តរស សហជាតេ សត្តរស អត្តមត្តោ ឯកា-
ទស ឧបនិស្សយេ សត្តរស ឧបនិស្សយេ ឯកាទីស
បុរេជាតេ បញ្ច បច្ឆាជាតេ បញ្ច អាសវវេ សត្ត-
រស ត្រេយ្យេ សត្ត វិចារតេ ឯកា អាហារេ សត្ត
ន្រ្ទិយេ សត្ត ណារេ សត្ត មត្តេ សត្ត សម្ប-
យុត្តេ ឯកាទស វិប្បយុត្តេ ឧវ អត្តិយា សត្តរស

មានវារៈ ១១ ក្នុងអនាមត្តាប្បច្ឆយ មានវារៈ ៣ ក្នុងឧបនិស្សយ-
ប្បច្ឆយ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ឆយ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ឆយ ក្នុងអាសវវេប្ប-
ច្ឆយ ក្នុងកម្មប្បច្ឆយ ក្នុងវិចារកប្បច្ឆយ ក្នុងអាហារប្បច្ឆយ ក្នុង
ន្រ្ទិយប្បច្ឆយ ក្នុងណារប្បច្ឆយ ក្នុងមត្តប្បច្ឆយ មានវារៈ ១១
ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ឆយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ឆយ មានវារៈ ៥
ក្នុងទោត្តិប្បច្ឆយ មានវារៈ ១១ ក្នុងវិចារកប្បច្ឆយ មានវារៈ ១១ ។
បណ្ឌិត គប្បករំយ៉ាងនេះប៉ុន្មោះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ឆន្តិយំ ។

(២២៧) ក្នុងការម្មណប្បច្ឆយ មានវារៈ ២១ ព្រោះនេះហេតុប្បច្ឆយ

... ក្នុងអនិបតិប្បច្ឆយ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ឆយ មានវារៈ ១៧
ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ឆយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ឆយ មានវារៈ ១៧
ក្នុងអនាមត្តាប្បច្ឆយ មានវារៈ ១១ ក្នុងនិស្សយប្បច្ឆយ មានវារៈ ១៧
ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ឆយ មានវារៈ ២១ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ឆយ មានវារៈ ៥
ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ឆយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអាសវវេប្បច្ឆយ មានវារៈ ១៧
ក្នុងកម្មប្បច្ឆយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ឆយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ឆយ មានវារៈ ៧ ក្នុងន្រ្ទិយប្បច្ឆយ មានវារៈ ៧ ក្នុងណារ-
ប្បច្ឆយ មានវារៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ឆយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ឆយ
មានវារៈ ១១ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ឆយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ឆយ មានវារៈ ១៧

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

សុត្តន្តបិដក ភិក្ខុវគ្គ វិភង្គ ភិក្ខុវគ្គ អភិធម្ម ភិក្ខុវគ្គ

កងទត្ថប្បថ្នយ មានករៈ ១៧ កងវិភង្គប្បថ្នយ មានករៈ ១៧ កង

សុត្តន្តបិដក ភិក្ខុវគ្គ វិភង្គ ភិក្ខុវគ្គ អភិធម្ម ភិក្ខុវគ្គ

អវិភង្គប្បថ្នយ មានករៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

បច្ចុប្បន្ន អនុលោម ។

ចប់ បច្ចុប្បន្ន អនុលោម ។

ទស្សនេន បហាភក្កយោកុក្កិកំ ទេវមំ ភិក្ខុវគ្គំ

ចប់ ទស្សនេន បហាភក្កយោកុក្កិកំ ទី ៤

អាចយកាមីត្តិកំ

បដិច្ចវារី

[២៥០] អាចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច អាចយកាមី
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយកាមី ដកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច នយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធា ។ អាចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច ទេវកមយកាមីនា-
 បចយកាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយ-
 កាមី ខន្ធន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អាចយកាមី
 ធម្មំ បដិច្ច អាចយកាមី ប ទេវកមយកាមីនាបចយ-
 កាមី ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយកាមី
 ដកំ ខន្ធំ បដិច្ច នយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធន្ធ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៥១] អបចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច អបចយ-
 កាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អបចយកាមី
 ដកំ ខន្ធំ បដិច្ច នយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធន្ធ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធា ។ អបចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច ទេវកមយ-
 កាមីនាបចយកាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 អបចយកាមី ខន្ធន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អាចយកាមីត្តិកៈ

បដិច្ចវារី

[២៥០] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវ
 ការសន្សំ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យខន្ធ ១
 ដែលដល់នូវការសន្សំ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធមិ ដែលមិនដល់
 នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវការ
 សន្សំ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អា-
 ស្រ័យខន្ធាន្តរាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ ។ ធមិ ដែលដល់នូវការ
 សន្សំក្តី ធមិ ដែលមិនដែលដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំក្តី
 អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលដល់នូវការ
 សន្សំ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២៥១] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវ
 ការមិនសន្សំ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យ
 ខន្ធ ១ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធមិ
 ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែល
 ដល់នូវការមិនសន្សំ រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាន្តរាយ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ។

អភិធម្មបិដក អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អបចយតាមី ធម្មំ បដិច្ច អបចយតាមី ច នេវាចយ-
តាមី នាបចយតាមី ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
អបចយតាមី ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានត្វ រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធិ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានត្វ រូបំ ។

(២៥២) នេវាចយតាមីនាបចយតាមី ធម្មំ បដិច្ច
នេវាចយតាមីនាប យតាមី ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
ប្បដ្ឋយា នេវាចយតាមីនាបចយតាមី ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានត្វ រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ...
បដិសន្ធិត្តុណោ នេវាចយតាមីនាបចយតាមី ឯកំ
ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ តតដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ
... ទន្ធិ បដិច្ច វត្តុ វត្តុ បដិច្ច ទន្ធិ ឯកំ មហា-
ក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច
ទ្វេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
តតដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២៥៣) អាចយតាមីត្វ នេវាចយតាមីនាប-
ចយតាមីត្វ ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយតាមីនាបចយ-
តាមី ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយតាមី
ទន្ធិ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋាន

ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិន
ដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ រើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធិ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អា-
ស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ខន្ធិ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
អាស្រ័យខន្ធិ ២ ។

(២៥៤) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
អាស្រ័យធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ រើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធិ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អា-
ស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ នូវ
ខន្ធិ ២ ... ខន្ធិ ព ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលមិនដល់ នូវ
ការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ក្នុងឧបាទារូបក្តី រូបខន្ធិ ២
... វត្តុ អាស្រ័យខន្ធិទាំងឡាយ ឧប្បវាំងឡាយ អាស្រ័យខន្ធិ ១ មហា-
ក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប តតដត្តារូប អាស្រ័យ មហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(២៥៥) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធមិ ដែល
មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង រើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធិទាំង-
ឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

អាចយកវត្ថុពេ បដិបូរិយ

អបចយតាមិត្ត លេខវេយតាមិយាប យតាមិត្ត ធម្ម័
បដិច្ច លេខវេយតាមិយាបចយតាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយោ អបចយតាមិ ទន្ធន មហាក្ខតេ ច
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៥២) អាចយតាមិ ធម្ម័ បដិច្ច អាចយតាមិ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្មណាប្បច្ចយា អាចយតាមិ ឯតំ
ទន្ធន បដិច្ច តយោ ទន្ធន ទ្វេ ទន្ធន ... ។

(២៥៣) អបចយតាមិ ធម្ម័ បដិច្ច អបចយតាមិ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្មណាប្បច្ចយា អបចយតាមិ
ឯតំ ទន្ធន បដិច្ច តយោ ទន្ធន ទ្វេ ទន្ធន ... ។

(២៥៤) លេខវេយតាមិយាបចយតាមិ ធម្ម័ បដិច្ច
លេខវេយតាមិយាបចយតាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាម្ម-
ណាប្បច្ចយា លេខវេយតាមិយាបចយតាមិ ឯតំ ទន្ធន
បដិច្ច តយោ ទន្ធន ទ្វេ ទន្ធន បដិច្ច ... បដិសន្ធិ-
ត្តយោ វត្ថុំ បដិច្ច ទន្ធន ។

(២៥៥) អាចយតាមិ ធម្ម័ បដិច្ច អាចយតាមិ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា តិណិ ។ ...
អបចយតាមិ ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា តិណិ ។

ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យ
ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំផង ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ
មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធថាវិធិឡាយ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ
ផង មហាក្ខតាវិធិឡាយផង ។

(២៥៦) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់
នូវការសន្សំ ទើបកើតឡើង ព្រោះការប្បណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធន ព
អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលដល់នូវការសន្សំ នូវខន្ធ ២ ... ។

(២៥៧) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែល
ដល់នូវការមិនសន្សំ ទើបកើតឡើង ព្រោះការប្បណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
ព អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ នូវខន្ធ ២ ... ។

(២៥៨) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
អាស្រ័យធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ទើបកើតឡើង ព្រោះការប្បណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យខន្ធ ១
ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យខន្ធ ២ ...
ខន្ធថាវិធិឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។

(២៥៩) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់
នូវការសន្សំ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ (ប្រាទដល់ពាក្យប្បច្ចា
និវិសជ្ជនា) ពលើក ។ ... ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ...
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ (ប្រាទដល់ពាក្យប្បច្ចា និវិសជ្ជនា) ពលើក ។

ទេវតាយតាមិណាបចយតាមិ ធម្មំ បដិច្ច ទេវតាយតាមិ
 មិណាបចយតាមិ ធម្មោ ... ឯកំ ។ បដិសន្ធិ ទត្ថិ ។
 ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច តយោ មហាក្កតា ។ បេ ។
 មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។
 អាចយតាមិញ ទេវតាយតាមិណាបចយតាមិញ ធម្មំ
 បដិច្ច ទេវតាយតាមិណាបចយតាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អធិបតិប្បច្ចយា អាចយតាមិ ទន្ធលោ ច មហាក្កតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អបចយតាមិញ ទេវតា-
 យតាមិណាបចយតាមិញ ធម្មំ បដិច្ច ទេវតាយតាមិណា-
 បចយតាមិ ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា អបចយតាមិ
 ទន្ធលោ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៥៨] អាចយតាមិ ធម្មំ បដិច្ច អាចយតាមិ
 ធម្មោ ... អនន្តរប្បច្ចយា សមនន្តរប្បច្ចយា សហ-
 ជាតប្បច្ចយា សទ្ធិមិ មហាក្កតា កាតត្យា ។ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានម្បិ កងត្តារូបម្បិ ឧបា-
 ទារូបម្បិ ទត្ថិ ។ ទិស្សយប្បច្ចយា ឧបទិស្សយប្បច្ច-
 យា បុរេជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កេត្តប្បច្ច-
 យា វិបាកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា វេទ្រិយប្បច្ចយា

ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ កាស្រ័យធមិ
 ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ ... មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ បានដល់
 ការៈ ១ ។ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ មហាក្កត ៣ កាស្រ័យមហា-
 ក្កត ១ ។ បេ ។ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ខ័ន្តិទុបាទារូប កាស្រ័យមហាក្កត
 ទាំងឡាយ ។ ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិន
 សន្សំ កាស្រ័យធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំផង ធមិ ដែលមិនដល់
 ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំផង ទើបក៏គេឡើង ព្រោះអធិប-
 តិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យទន្ធទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំ
 ការសន្សំផង មហាក្កតទាំងឡាយផង ។ ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការ
 សន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ កាស្រ័យធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ
 ផង មិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំផង ... ព្រោះអធិប-
 តិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យទន្ធទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំ
 ការមិនសន្សំផង មហាក្កតទាំងឡាយផង ។

[២៥៨] ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ កាស្រ័យធមិ ដែលដល់ខ្ញុំ
 ការសន្សំ ... ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ សមនន្តរប្បច្ច័យ ខ័ន្តិសហជាត-
 ប្បច្ច័យ ឯមហាក្កតទាំងអស់ ចល្លាត គប្បីធ្វើចុះ ។ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបក្តី កងត្តារូបក្តី ឧបាទារូបក្តី មិនមាន ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យទេ ។
 ព្រោះទិស្សយប្បច្ច័យ ទបទិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ កាសេ-
 វនប្បច្ច័យ កេត្តប្បច្ច័យ វិបាកប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ វេទ្រិយប្បច្ច័យ

ណា ឧប្បត្តយា មគ្គប្បត្តយា សម្បយុត្តប្បត្តយា វិប្ប-
យុត្តប្បត្តយា អត្ថិប្បត្តយា ធន្តិប្បត្តយា វិភត្តប្បត្តយា
អវិភត្តប្បត្តយា ។

(២៥៧) ហេតុយា ធន្ត អាម្ពណោ តីណិ អធិ-
បតិយា ធន្ត អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ ស-
ហដាតេ ធន្ត អញ្ញាមញ្ញោ តីណិ ធិស្សយេ ធន្ត ឧប-
ទិស្សយេ តីណិ បុរេដាតេ តីណិ អាសេវនេ តីណិ
កកម្មេ ធន្ត វិចារកេ ឯតំ អាហារេ ធន្ត វេទ្រិយេ
ធន្ត ណារនេ ធន្ត មគ្គេ ធន្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
យុត្តេ ធន្ត អត្ថិយា ធន្ត ធន្តិយា តីណិ វិភតេ តីណិ
អវិភតេ ធន្ត ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

(២៦០) អាចយកមី ធម្មំ បដិច្ច អាចយកមី
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោហេតុប្បត្តយា វិចិកិញ្ញាសហគតេ
ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិកិញ្ញាសហគតោ
ឧទ្ធច្ចុសហគតោ មោហោ ។

ណានប្បត្តិយ មគ្គប្បត្តិយ សម្បយុត្តប្បត្តិយ វិប្បយុត្តប្បត្តិយ អត្ថិ-
ប្បត្តិយ ធន្តិប្បត្តិយ វិភតប្បត្តិយ ធន្តិអវិភតប្បត្តិយ ។

(២៥៧) ក្នុងហេតុប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុងការម្ពណប្បត្តិយ
មានវា: ៣ ក្នុងអធិបតិប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុងអនន្តរប្បត្តិយ មាន
វា: ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងសហដាតប្បត្តិយ មាន
វា: ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងធិស្សយប្បត្តិយ មាន
វា: ៧ ក្នុងឧបទិស្សយប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងបុរេដាតប្បត្តិយ មាន
វា: ៣ ក្នុងអាសេវនប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងកកម្មប្បត្តិយ មានវា: ៧
ក្នុងវិចារកប្បត្តិយ មានវា: ១ ក្នុងអាហារប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុង
វេទ្រិយប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុងណានប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុងមគ្គ-
ប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងវិប្បយុត្ត-
ប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុងអត្ថិប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុងធន្តិប្បត្តិយ មាន
វា: ៣ ក្នុងវិភតប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងអវិភតប្បត្តិយ មានវា: ៧ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(២៦០) ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ គាស្រ័យធម៌ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ទើបតែគេឡើង ព្រោះនហេតុប្បត្តិយ គឺ ហេតុ:
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិញ្ញា ច្រឡំដោយទុក្ខច្នះ គាស្រ័យខន្ធច្បាំងឡាយ
ដែលច្រឡំដោយវិចិកិញ្ញា ច្រឡំដោយទុក្ខច្នះ ។

(២២១) ទេវតិយយកាមិណាបចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច
 ទេវតិយយកាមិណាបចយកាមី ធម្មោ ... នហោតុប្បច្ចុ-
 យា អហោតុកំ ទេវតិយយកាមិណាបចយកាមី ឯកំ
 ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ
 ខន្ធទ្វេ ... អហោតុកប្បដិសន្ធិត្តរណោ ខន្ធទ្វេ បដិច្ច
 វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ ... ពាហិរំ ...
 អាហារសមុដ្ឋានំ ... ទត្តសមុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

(២២២) អាចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច ទេវតិយយកា-
 មិណាបចយកាមី ធម្មោ ... នការម្មណាប្បច្ចុយា អា-
 ចយកាមី ខន្ធទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អបច-
 យកាមី ធម្មំ បដិច្ច ទេវតិយយកាមិណាបចយកាមី
 ធម្មោ ... នការម្មណាប្បច្ចុយា អបចយកាមី ខន្ធទ្វេ
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២២៣) ទេវតិយយកាមិណាបចយកាមី ធម្មំ បដិច្ច
 ទេវតិយយកាមិណាបចយកាមី ធម្មោ ... នការម្ម-
 ណាប្បច្ចុយា ទេវតិយយកាមិណាបចយកាមី ខន្ធទ្វេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តរណោ ខន្ធទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ

(២២១) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 អាស្រ័យធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ...
 ព្រោះនហោតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កិ អាស្រ័យខន្ធទ
 ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាអហោតុកៈ នូវ
 ខន្ធទ្វេ ... វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃអហោតុកប្បដិ-
 សន្ធិ ខន្ធតាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ខ ... ពាហិរំ ...
 អាហារសមុដ្ឋាន ... ទត្តសមុដ្ឋាន ... អាស្រ័យមហាក្ខត ខ
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ។

(២២២) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
 សន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ... ព្រោះនការម្មណាប្ប-
 ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវការ
 សន្សំ ។ ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 អាស្រ័យធមិ ដែលមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ... ព្រោះនការម្មណាប្ប-
 ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលមិនដល់
 នូវការមិនសន្សំ ។

(២២៣) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 អាស្រ័យធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ... ព្រោះ
 នការម្មណាប្បច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែល
 មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ

ឯគំ មហាក្សត្រ ... តាហិរ ... អាហារសម្បជ្ជានំ ...

ទុក្ខសម្បជ្ជានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

[២៦៤] អាចយកតាមគំរូ លោកយកតាមនាបចយក

តាមគំរូ ធម្មំ បដិច្ច លោកយកតាមនាបចយកតាម
នឿន ... នអារម្មណប្បច្ចយា អាចយកតាម ទន្ធច
មហាក្សត្រ ច បដិច្ច ចិត្តសម្បជ្ជានំ រូបំ ។

[២៦៥] អាចយកតាមគំរូ លោកយកតាមនាបច

យកតាមគំរូ ធម្មំ បដិច្ច លោកយកតាមនាបចយកតាម
នឿន ... នអារម្មណប្បច្ចយា អាចយកតាម ទន្ធច
មហាក្សត្រ ច បដិច្ច ចិត្តសម្បជ្ជានំ រូបំ ។

[២៦៦] អាចយកតាមគំរូ ធម្មំ បដិច្ច អាចយកតាម

នឿន ទុប្បជ្ជតិ នអតិបតិប្បច្ចយា តិណិ ។ អាច
យកតាមគំរូ ធម្មំ បដិច្ច អាចយកតាម នឿន ទុប្បជ្ជតិ
នអតិបតិប្បច្ចយា អាចយកតាម ទន្ធច បដិច្ច អាច
យកតាម អតិបតិ ។ លោកយកតាមនាបចយកតាម
ធម្មំ បដិច្ច លោកយកតាមនាបចយកតាម នឿន ...

ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ មហាក្សត្រ ១ ... តាហិរ ... អាហារ
សម្បជ្ជានំ ... ទុក្ខសម្បជ្ជានំ ... លស្មត្តកមសញ្ញាសត្វ ... ។

[២៦៤] ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ

អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការ
សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ... ព្រោះនាការម្មណប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសម្បជ្ជានុរូប អាស្រ័យខ្លួនទាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំផង
មហាក្សត្រទាំងឡាយផង ។

[២៦៥] ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ

អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំផង ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការ
សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ... ព្រោះនាការម្មណប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសម្បជ្ជានុរូប អាស្រ័យខ្លួនទាំងឡាយ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ
មហាក្សត្រទាំងឡាយផង ។

[២៦៦] ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់នូវការ

សន្សំ រើបកើតឡើង ព្រោះនអតិបតិប្បច្ច័យ (បានដល់នាការបុច្ឆាទិក
វិសេដ្ឋនា) ព្យលើក ។ ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធម៌
ដែលមិនដល់នូវការមិនសន្សំ រើបកើតឡើង ព្រោះនអតិបតិប្បច្ច័យ គឺ
អតិបតិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យខ្លួនទាំងឡាយ ដែលដល់នូវ
ការមិនសន្សំ ។ ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ...

ន អភិបតិប្បដ្ឋាយា នេវាចយតាមិណាបចយតាមិ ឯតំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ
 ខទ្វេ ... បដិសន្ធិត្តលោ ខទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច
 ខន្ធា ឯតំ មហាក្កតំ ... តាហិវំ ... ។ សន្ធិត្ថំ ។
 អសញ្ញាសត្តានំ ឯតំ មហាក្កតំ ... ។

(២៦៧) អាចយតាមិញ្ច នេវាចយតាមិណាបចយ
 តាមិញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយតាមិណាបចយតាមិ
 ធម្មោ ... ន អភិបតិប្បដ្ឋាយា អាចយតាមិ ខទ្វេ ច
 មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៦៨) អាចយតាមិ ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយតា
 មិណាបចយតាមិ ធម្មោ ... ន អនន្តរាប្បដ្ឋាយា នសម-
 នន្តរាប្បដ្ឋាយា នអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋាយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋា-
 យា នបុរោសាប្បដ្ឋាយា តុសលត្តិតសនិសា សត្ត
 បញ្ញា . ។ នបច្ឆានាតប្បដ្ឋាយា ។

(២៦៩) អាចយតាមិ ធម្មំ បដិច្ច អាចយតាមិ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអាសវឧប្បដ្ឋាយា តំលិ ។ អមចយ-
 តាមិ ធម្មំ បដិច្ច នេវាចយតាមិណាបចយតាមិ ធម្មោ

ព្រោះន អភិបតិប្បដ្ឋាយា គឺ ខន្ធកក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានប្បដ្ឋាយា អាស្រ័យខន្ធទ
 ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ នូវខន្ធទ ... វត្ថុ
 អាស្រ័យខន្ធចាំឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធចាំឡាយ អា-
 ស្រ័យ វត្ថុ មហាក្កត ខ ... តាហិវំ ... ។ សេចក្តីបំប្រុង ។
 នូវមហាក្កត ខ របស់ក្នុងអសញ្ញាសត្វ ... ។

(២៦៧) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
 សន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធមិ ដែលមិនដល់នូវ
 ការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ... ព្រោះន អនន្តរាប្បដ្ឋាយា គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្បដ្ឋាយា អាស្រ័យខន្ធចាំឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំផង
 មហាក្កតចាំឡាយផង ។

(២៦៨) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ... ព្រោះន អនន្តរាប្បដ្ឋាយា
 នសមនន្តរាប្បដ្ឋាយា នអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋាយា នឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយា និងន-
 បុរោសាប្បដ្ឋាយា ប្រស្នាចាំឡាយ (នេះ) ប្រាកដស្មើដោយកុសលភ្នែក
 ដែរ ។ ព្រោះន បច្ឆានាតប្បដ្ឋាយា ។

(២៦៩) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់
 នូវការសន្សំ ទើបតែឡើង ព្រោះន អាសវឧប្បដ្ឋាយា (បានដល់ពាក្យ
 បុព្វា និងវិសដ្ឋនា) ព្យលើក ។ ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ
 មិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ

ឧប្បន្នតិ នកាសេវនប្បន្នយោ អបចយតាមិ ខន្ធ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ ភូមំ ។ នេកចយតាមិនាបច-
យតាមិ ធម្មំ បដិច្ច នេកចយតាមិនាបចយតាមិ
ធម្មោ ... នកាសេវនប្បន្នយោ វិកា បញ្ញា ។ សព្វ
មហាក្កនា តាក្កា ។

[២៧០] អាចយតាមិទ្ធិ នេកចយតាមិនាបចយ-
តាមិទ្ធិ ធម្មំ បដិច្ច នេកចយតាមិនាបចយតាមិ
ធម្មោ ... នកាសេវនប្បន្នយោ អាចយតាមិ ខន្ធ ច
មហាក្កនេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ ភូមំ ។ អាចយ-
តាមិទ្ធិ នេកចយតាមិនាបចយតាមិទ្ធិ ធម្មំ បដិច្ច
នេកចយតាមិនាបចយតាមិ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នកាសេ-
វនប្បន្នយោ អបចយតាមិ ខន្ធ ច មហាក្កនេ ច
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ ភូមំ ។

[២៧១] អាចយតាមិ ធម្មំ បដិច្ច អាចយ-
តាមិ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នកាសេវនប្បន្នយោ អាចយតាមិ
ខន្ធ បដិច្ច អាចយតាមិ នេកច ។ អបច-
យតាមិ ធម្មំ បដិច្ច អបចយតាមិ ធម្មោ ...

ទើបកើតឡើង ព្រោះនកាសេវនប្បន្នយោ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ
ខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ។ ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការ
សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនដល់នូវការ
សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ... ព្រោះនកាសេវនប្បន្នយោ បាន
ដល់បញ្ញា ខ ។ មហាក្កតាំងអស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ។

[២៧០] ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ
មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ... ព្រោះនកាសេវនប្បន្នយោ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំផង មហា-
ក្កតាំងឡាយផង ។ ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
មិនសន្សំ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធម៌ ដែលមិនដល់
នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនកា-
សេវនប្បន្នយោ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែល
ដល់នូវការមិនសន្សំផង មហាក្កតាំងឡាយផង ។

[២៧១] ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់នូវ
ការសន្សំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បន្នយោ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវ
ការសន្សំ អាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ ។ ធម៌ ដែល
ដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ ...

នកម្មប្បដ្ឋយា អបចយតាមី ខន្ធ បដិច្ច អបចយ-
តាមី ចេតនា ។ ទេវតាយតាមីនាបចយតាមី ធម្ម្នំ
បដិច្ច ទេវតាយតាមីនាបចយតាមី ធម្មោ . . . នកម្ម-
ប្បដ្ឋយា ទេវតាយតាមីនាបចយតាមី ខន្ធ បដិច្ច
ទេវតាយតាមីនាបចយតាមី ចេតនា ពាហិរំ . . . អា-
ហារសម្មដ្ឋានំ . . . ឧតុសម្មដ្ឋានំ វិកតំ មហាក្ខតំ . . . ។

(២៧២) អាចយតាមី ធម្ម្នំ បដិច្ច អាចយតាមី

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិទាកម្មប្បដ្ឋយា បរិបុណ្ណំ បដិសន្ធិ
នត្ថិ ។ មេ ។ នអាហារប្បដ្ឋយា នន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា
នណា នប្បដ្ឋយា នមក្កប្បដ្ឋយា នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយា
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា តីណិ ។ នោនត្ថប្បដ្ឋយា នោវិ-
កតប្បដ្ឋយា ។

(២៧៣) នហេតុយា ទ្វេ នអាម្មណោ បត្យា

នអធិបតិយា ធ នអនន្តរេ បត្យា នសមនន្តរេ
បត្យា នអញ្ញមញ្ញោ បត្យា នឧបនិស្សយេ បត្យា

ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការបិទសន្សំ អាស្រ័យ
ខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ។ ធម្មំ ដែលមិនដល់នូវ
ការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យធម្មិ ដែលមិនដល់នូវ
ការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ . . . ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ
ចេតនា ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ អាស្រ័យ
ខន្ធតាំងឡាយ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ពាហិរំ . . . អាហារសម្មដ្ឋានំ . . . ឧតុសម្មដ្ឋានំ មហា-
ក្ខត ។ . . . ។

(២៧៤) ធម្មិ ដែលដល់នូវការសន្សំ អាស្រ័យធម្មិ ដែល

ដល់នូវការសន្សំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បដ្ឋយ គឺ បដិសន្ធិ ដ៏
បរិបុណិ មិនមានទេ ។ មេ ។ ព្រោះនអាហារប្បដ្ឋយ នន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ
នណាប្បដ្ឋយ នមក្កប្បដ្ឋយ នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ និងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
(បានដល់ពាក្យបុព្វា និងវិសដ្ឋនា) ព លើក ។ ព្រោះនោនត្ថប្បដ្ឋយ
និងនោវិកតប្បដ្ឋយ ។

(២៧៥) ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រ: ២ ក្នុងនអាម្មណា-

ប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៦ ក្នុងនអនន្ត-
រេប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៥ ក្នុង
នអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៥

នបុរេជានេ សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ
សត្ត នកម្មេ តីណិ នវិចារេ នវ នអាហារេ
ឯកំ នវទ្រិយេ ឯកំ នឈានេ ឯកំ នមត្តេ ឯកំ
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនតិយា
បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។ ឯវំ គណេតត្ថំ ។

បច្ចុដ្ឋយំ ។

[២៧២] ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណេ បញ្ច ...

នអធិបតិយា ន នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ បញ្ច
នអតាមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេ
សត្ត នបច្ឆាជានេ នវ នអាសេវនេ សត្ត នកម្មេ
តីណិ នវិចារេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-
យុត្តេ តីណិ នោនតិយា បញ្ច នោវិគតេ បញ្ច ។
ឯវំ គណេតត្ថំ ។

អនុលោមប្បច្ចុដ្ឋយំ ។

ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៧
ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៣ ក្នុង
នវិចារេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនអាហារេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ១ ក្នុង
នវទ្រិយេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ១ ក្នុងនឈានេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ១ ក្នុងន-
មត្តប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៣ ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥
ក្នុងនោវិគតេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋយំ ។

[២៧២] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយេ

... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៦ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥
ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនអតាមញ្ញេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥
ក្នុងនឧបនិស្សយេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនបុរេជានេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ
៧ ក្នុងនបច្ឆាជានេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បដ្ឋយេ មាន
ព័រៈ ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៣ ក្នុងនវិចារេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៧
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៣
ក្នុងនោនតិប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនោវិគតេប្បដ្ឋយេ មានព័រៈ ៥ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុដ្ឋយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២៧៥) នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ ទ្វេ . . .
 អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញា-
 មញ្ញា វិស្សយេ បុរេជាតេ អាសវានេ ករម្មេ ទ្វេ
 វិចារតេ ឯតំ អាហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ
 ទ្វេ មត្ត ឯតំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ អត្ថិយា
 ធម្មិយា វិគតេ អវិគតេ ទ្វេ ។ ឯវំ គណោតតំ ។

ច្ចូនិយានុលោមំ ។

បដិច្ចវិពា ។

សហជាតវិពា បដិច្ចវិសទិសោ ។

បច្ចយវិពា

(២៧៦) អាចយកាមី ធម្មំ បច្ចយា អាចយកាមិ
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយកាមី ឯតំ ខន្ធិ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធស្វេ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២៧៧) ក្នុងការម្មណាប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ព្រោះនេះហេតុប្ប-
 ដ្ឋយ . . . ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ
 ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋយ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ ក្នុងអាសវានប្បដ្ឋយ ក្នុង
 កម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហា-
 រប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងឈាន-
 ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងសម្បយុត្តប្ប-
 ដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ ក្នុងធម្មិប្បដ្ឋយ
 ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវិពា ។

សហជាតវិពា ប្រាកដស្មើដោយបដិច្ចវិពាវិសេ ។

បច្ចយវិពា

(២៧៦) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ ខ្ពើមកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា ពឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលដល់នូវការសន្សំ ខន្ធស្វេ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធស្វេ ។

អាថយតាមដំ ធម៌ បច្ចុយា ទេវតាថយតាមដំបាថយតាមដំ
 តាមដំ ធម៌... ហេតុប្បដ្ឋុយា អាថយតាមដំ ទន្ទេ
 បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អាថយតាមដំ ធម៌
 បច្ចុយា អាថយតាមដំ ទេវតាថយតាមដំបាថយតាមដំ
 ធម៌ ធម៌... អាថយតាមដំ ឯកំ ទន្ទេ បច្ចុយា តយោ
 ទន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ទន្ទេ... ។ អបក.
 យតាមដំ ធម៌ បច្ចុយា... តិណិ ។

(២៧៧) ទេវតាថយតាមដំបាថយតាមដំ ធម៌ បច្ចុ-
 យា ទេវតាថយតាមដំបាថយតាមដំ ធម៌... ហេតុ-
 ប្បដ្ឋុយា ទេវតាថយតាមដំបាថយតាមដំ ឯកំ ទន្ទេ
 បច្ចុយា តយោ ទន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ទន្ទេ... បដិសន្ធិក្កុណោ ទន្ទេ បច្ចុយា វត្ថុ វត្ថុ
 បច្ចុយា ទន្ទា ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា
 ទេវតាថយតាមដំបាថយតាមដំ ទន្ទា ។ ទេវតាថយតាមដំ-
 បាថយតាមដំ ធម៌ បច្ចុយា អាថយតាមដំ ធម៌...
 ហេតុប្បដ្ឋុយា វត្ថុ បច្ចុយា អាថយតាមដំ ទន្ទា ។

ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹង
 ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ... ព្រោះហេតុប្បដ្ឋុយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ ។ ធម៌ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំក្តី (ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
 សន្សំក្តី) ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ... គឺ ខន្ធសក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលដល់នូវការសន្សំ នឹងខន្ធ
 ២... ។ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ... (បានដល់
 ពាក្យប្រដ្ឋានិទិសដ្ឋនា) ពលើក ។

(២៧៧) ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
 សន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនូវការ
 មិនសន្សំ... ព្រោះហេតុប្បដ្ឋុយា គឺ ខន្ធសក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 នឹងខន្ធ ២... វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធតាំងឡាយ ក្នុងឈ្មោះវេទបដិ-
 សន្ធិ ខន្ធតាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ខន្ធ
 តាំងឡាយ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ពឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ... ព្រោះហេតុប្ប-
 ដ្ឋុយា គឺ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

ទេវាធម៌តាមិណាបធម៌តាមិ ធម្មំ បច្ចុយា អបធម៌តាមិ ធម្មោ ... វត្ថុំ បច្ចុយា អបធម៌តាមិ ខន្ធា ។

ទេវាធម៌តាមិណាបធម៌តាមិ ធម្មំ បច្ចុយា អាចយតាមិ ច ទេវាធម៌តាមិណាបធម៌តាមិ ច ធម្មោ ... វត្ថុំ បច្ចុយា អាចយតាមិ ខន្ធា មហាក្សតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ទេវាធម៌តាមិណាបធម៌តាមិ ធម្មំ បច្ចុយា អបធម៌តាមិ ច ទេវាធម៌តាមិណាបធម៌តាមិ ច ធម្មោ ... វត្ថុំ បច្ចុយា អបធម៌តាមិ ខន្ធា មហាក្សតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៧៥] អាចយតាមិក្ស ទេវាធម៌តាមិណាបធម៌តាមិក្ស ធម្មំ បច្ចុយា អាចយតាមិ ធម្មោ ... ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយតាមិ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុក្ស បច្ចុយា តរយា ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ... ។ អាចយតាមិក្ស ទេវាធម៌តាមិណាបធម៌តាមិក្ស ធម្មំ បច្ចុយា ទេវាធម៌តាមិណាបធម៌តាមិ ធម្មោ ... ហេតុប្បដ្ឋយា អាចយតាមិ ខន្ធា ច មហាក្សតេ ឥ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ... គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំក្តី ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ... គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្សតនំឡាយ ។ ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំក្តី ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ... គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្សតនំឡាយ ។

[២៧៦] ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំផង ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំផង ... ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំផង វត្ថុផង នឹងខន្ធា ... ។ ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំផង ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំផង ... ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធានំឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំផង មហាក្សតនំឡាយផង ។

អាចយកមិត្តភក្តិ បច្ចុប្បន្ន

អាចយកមិត្តភក្តិ លេខអាចយកមិត្តភក្តិ លេខ
 បច្ចុប្បន្ន អាចយកមិត្តភក្តិ លេខអាចយកមិត្តភក្តិ
 ច ឆ្នាំ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចុយ អាចយកមិត្តភក្តិ ឯក
 ទន្ធករ វត្តភ្នំ បច្ចុប្បន្ន តយោ ទន្ធករ ទន្ធករ ទន្ធករ . . .
 អាចយកមិត្តភក្តិ ទន្ធករ ច មហាភូតេ ច បច្ចុប្បន្ន ចិត្ត-
 សមុប្បាធិ រូបិ ។ អបចយកមិត្តភក្តិ លេខអាចយកមិត្តភក្តិ
 បចយកមិត្តភក្តិ ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្ន អបចយកមិត្តភក្តិ ឆ្នាំ . . .
 តិណិ ។

[២៧៧] អាចយកមិត្តភក្តិ ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្ន អាចយកមិត្តភក្តិ
 ឆ្នាំ ឧប្បជ្ជន្តិ អាចយកមិត្តភក្តិ បច្ចុប្បន្ន អាចយកមិត្តភក្តិ ឯក
 ទន្ធករ បច្ចុប្បន្ន ។ អបចយកមិត្តភក្តិ ឆ្នាំ បច្ចុប្បន្ន . . . ឯក ។

[២៧៨] លេខអាចយកមិត្តភក្តិ បច្ចុប្បន្ន
 បច្ចុប្បន្ន លេខអាចយកមិត្តភក្តិ បច្ចុប្បន្ន ឆ្នាំ . . .
 លេខអាចយកមិត្តភក្តិ ឯក ទន្ធករ បច្ចុប្បន្ន
 តយោ ទន្ធករ ទន្ធករ ទន្ធករ . . . បដិសន្ធិក្នុងលោក វត្ត
 បច្ចុប្បន្ន ទន្ធករ ចក្ខុយកមិត្តភក្តិ បច្ចុប្បន្ន ចក្ខុវិញ្ញាណ

អាចយកមិត្តភក្តិ បច្ចុប្បន្ន

ឆមី ដែលដល់ខ្ញុំការសន្យា ឆមី ដែលដល់ខ្ញុំការសន្យា
 មិនដល់ខ្ញុំការសន្យា តឹងផ្អែកនឹងឆមី ដែលដល់ខ្ញុំការសន្យា
 ផង ឆមី ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្យា មិនដល់ខ្ញុំការសន្យាផង
 រើបក្សឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធត តឹងផ្អែកនឹងខន្ធត ដែល
 ដល់ខ្ញុំការសន្យាផង វត្តផង ខន្ធត ២ . . . ចិត្តសមុប្បាធិ តឹង
 ផ្អែកនឹងខន្ធតច្បាយ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្យាផង មហាក្សត្រច្បាយ
 ផង ។ ឆមី ដែលដល់ខ្ញុំការសន្យា តឹងផ្អែកនឹងឆមី ដែលដល់
 ខ្ញុំការសន្យាផង ឆមី ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្យា មិនដល់ខ្ញុំការ
 មិនសន្យាផង . . . (ប្រាថ្នាដល់ពាក្យប្រថាប់ និងវិសដ្ឋនា) ព្រលឹក ។

[២៧៩] ឆមី ដែលដល់ខ្ញុំការសន្យា តឹងផ្អែកនឹងឆមី ដែល
 ដល់ខ្ញុំការសន្យា រើបក្សឡើង ព្រោះការមូលប្បច្ចុយ គឺ តឹងផ្អែក
 នឹងខន្ធត ១ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្យា ។ តឹងផ្អែកនឹងឆមី ដែលដល់ខ្ញុំការ
 មិនសន្យា . . . ប្រាថ្នាដល់ព្រះ ១ ។

[២៨០] ឆមី ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្យា មិនដល់ខ្ញុំការសន្យា
 សន្យា តឹងផ្អែកនឹងឆមី ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្យា មិនដល់ខ្ញុំការ
 មិនសន្យា . . . គឺ ខន្ធត តឹងផ្អែកនឹងខន្ធត ១ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការ
 សន្យា មិនដល់ខ្ញុំការសន្យា ខន្ធត ២ . . . ខន្ធតច្បាយ តឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ត ក្នុងលោកបដិសន្ធិ ចក្ខុវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងចក្ខុយកមិត្តភក្តិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចុយា
 លោកថយតាមិ នាបថយតាមិ ខន្ធា ។ លោកថយតាមិ-
 នាបថយតាមិ ធម្មំ បច្ចុយា អាថយតាមិ ធម្មោ ...
 វត្ថុំ បច្ចុយា អាថយតាមិ ខន្ធា ។ លោកថយតាមិ-
 នាបថយតាមិ ធម្មំ បច្ចុយា អបថយតាមិ ធម្មោ ...
 វត្ថុំ បច្ចុយា អបថយតាមិ ខន្ធា ។

(២៨០) អាថយតាមិញ្ច លោកថយតាមិនាបថយ-
 តាមិញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អាថយតាមិ ធម្មោ ... អាថ-
 យតាមិ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចុយា តាយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធា ... ។

(២៨២) អបថយតាមិញ្ច លោកថយតាមិនាបថយ-
 តាមិញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា អបថយតាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អារម្មណប្បច្ចុយា អបថយតាមិ ឯកំ ខន្ធាញ្ច វត្ថុញ្ច
 បច្ចុយា តាយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ... ។

(២៨៣) អាថយតាមិ ធម្មំ បច្ចុយា អាថយ-
 តាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចុយា តីណិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កាយវិញ្ញាណ តីនិវត្ថុកនីតិកាយាយតនៈ ខន្ធានិវត្ថុយ ដែលមិន
 ដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ វត្ថុកនីតិវត្ថុ ។ ធមិ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ តីនិវត្ថុកនីតិធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់
 នូវការមិនសន្សំ ... គឺ ខន្ធានិវត្ថុយ ដែលដល់នូវការសន្សំ តីនិ
 វត្ថុកនីតិវត្ថុ ។ ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ តីនិវត្ថុកនីតិធមិ ដែល
 មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ... គឺ ខន្ធានិវត្ថុយ
 ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ តីនិវត្ថុកនីតិវត្ថុ ។

(២៨១) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ តីនិវត្ថុកនីតិធមិ ដែលដល់
 នូវការសន្សំផង ធមិ ដែល មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
 សន្សំផង ... គឺ ខន្ធាញ្ច តីនិវត្ថុកនីតិខន្ធា ដែលដល់នូវការ
 សន្សំផង វត្ថុផង (តីនិវត្ថុក) នីតិខន្ធា ២ ... ។

(២៨២) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ តីនិវត្ថុកនីតិធមិ ដែល
 ដល់នូវការមិនសន្សំផង ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវ
 ការមិនសន្សំផង វេចកើតឡើង ព្រោះការម្នាណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាញ្ច
 តីនិវត្ថុកនីតិខន្ធា ដែលដល់នូវការមិនសន្សំផង វត្ថុផង (តីនិវត្ថុក)
 នីតិខន្ធា ២ ... ។

(២៨៣) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ តីនិវត្ថុកនីតិធមិ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ វេចកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ពរព្វ

អបចយោងមិត្តភក្តិ ទីណា ។ ទេវតាចយោងមិត្តភក្តិ
 ... ទេវតាចយោងមិត្តភក្តិ ឯកំ ... វត្តំ បច្ចុយោ ទេវតា-
 ចយោងមិត្តភក្តិ ទន្ធា ។ ទេវតាចយោងមិត្តភក្តិ ទន្ធា
 ចយោងមិត្តភក្តិ ទន្ធា ។ ទេវតាចយោងមិត្តភក្តិ ទន្ធា ... ។
 ឥតាមិ យដនា ហេតុសនិសា ។

(២៧២) អាចយោងមិត្តភក្តិ បច្ចុយោ អាចយោងមិត្តភក្តិ
 ទន្ធា ទុប្បវត្តិ អនុទ្ធាប្បវត្តិ អនុទ្ធាប្បវត្តិ អនុទ្ធាប្បវត្តិ
 សហជាតប្បវត្តិ ទីណា ។ អបចយោងមិត្តភក្តិ ទីណា ។
 ទេវតាចយោងមិត្តភក្តិ ទន្ធា បច្ចុយោ ទេវតាចយោងមិត្តភក្តិ
 ទន្ធា បច្ចុយោ ទន្ធា ... សហជាតប្បវត្តិ ទេវតា
 ចយោងមិត្តភក្តិ ទន្ធា ឯកំ ទន្ធា បច្ចុយោ ទន្ធា
 ទន្ធា ចិត្តសមុប្បវត្តិ រូបំ វត្តំ ទន្ធា ... បដិសម្ពិ-
 ត្តុណា ។ សម្ពិស្តំ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ... ចក្ខុយោ បច្ចុយោ ចក្ខុវិញ្ញាណំ កាយា-
 យនំ បច្ចុយោ កាយវិញ្ញាណំ វត្តំ បច្ចុយោ ។
 ទេវតាចយោងមិត្តភក្តិ ទន្ធា បច្ចុយោ អាចយោងមិត្តភក្តិ
 ទន្ធា ... សហជាតប្បវត្តិ ។ សម្ពិស្តំ ។
 សព្វេ យដនា កាក្ខា ។

ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ គឺ មានវារៈ ព្យាបាល ។ ធម៌ ដែល
 មិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ... (ព្រះវិញ្ញាណ) នឹងខន្ធ
 ១ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ ... ខន្ធានិច្ចាយ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការ
 សន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ព្រះវិញ្ញាណនឹងវត្ត ។ ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំការ
 សន្សំ ព្រះវិញ្ញាណនឹងធម៌ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិន
 សន្សំ ... ។ តំណ ក្នុងវិចារៈ ប្រាកដស្មើដោយហេតុប្បដ្ឋយដែរ ។

(២៧២) ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ព្រះវិញ្ញាណនឹងធម៌ ដែលដល់
 ខ្ញុំការសន្សំ ទើបតែឡើង ព្រោះអនុទ្ធាប្បដ្ឋយ សមុប្បវត្តិ ទន្ធា
 សហជាតប្បដ្ឋយ បានដល់វារៈ ព្យាបាល ។ ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំការមិន
 សន្សំ មានវារៈ ព្យាបាល ។ ធម៌ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិន
 ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ព្រះវិញ្ញាណនឹងធម៌ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិន
 ដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ... ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា ព្យាបាល ចិត្ត-
 សមុប្បវត្តិ ព្រះវិញ្ញាណនឹងខន្ធា ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំ
 ការមិនសន្សំ ខន្ធា ២ ... ក្នុងខណៈវេលាដ៏សន្តិ ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។
 (ព្រះវិញ្ញាណ) នឹងមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ត ... ចក្ខុវិញ្ញាណ ព្រះ
 វិញ្ញាណនឹងចក្ខុយោ កាយវិញ្ញាណ ព្រះវិញ្ញាណនឹងកាយាយនៈ ព្រះវិញ្ញាណ
 នឹងវត្ត ។ ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ព្រះវិញ្ញាណនឹងធម៌ ដែលមិនដល់
 ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ... ព្រោះសហជាតប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រាញ ។ តំណ ព្រះវិញ្ញាណ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

[២៨៥] អបចយតាមី ធម្មំ . . . អត្តាមត្តាប្បច្ចយា

និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរេជានប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា កម្មប្បច្ចយា វិចារកប្បច្ចយា អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ណានប្បច្ចយា មត្តប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្តិប្បច្ចយា ធន្តិប្បច្ចយា វិភតប្បច្ចយា អវិភតប្បច្ចយា ។

[២៨៦] ហេតុយា សត្តាស អាម្មណោ សត្ត

អនិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជានេ សត្តាស អត្តាមត្តា សត្ត និស្សយេ សត្តាស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជានេ សត្ត អាសេវនេ សត្ត កម្មេ សត្តាស វិចារកេ ឯកំ អាហារេ សត្តាស ឥន្ទ្រិយេ ណានេ មត្តេ សត្តាស សម្បយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ សត្តាស អត្តិយា សត្តាស ធន្តិយា សត្ត វិភតេ សត្ត អវិភតេ សត្តាស ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

[២៨៧] កំណិវដ្តកម្មនិធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសខ្សំ . . .

ព្រោះអត្តាមត្តាប្បច្ចយេ និស្សយប្បច្ចយេ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេ បុរេជានប្បច្ចយេ អាសេវនប្បច្ចយេ កម្មប្បច្ចយេ វិចារកប្បច្ចយេ អាហារប្បច្ចយេ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ ណានប្បច្ចយេ មត្តប្បច្ចយេ សម្បយុត្តប្បច្ចយេ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេ អត្តិប្បច្ចយេ ធន្តិប្បច្ចយេ វិភតប្បច្ចយេ និងអវិភតប្បច្ចយេ ។

[២៨៦] ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយេ

មានវារៈ ៧ ក្នុងអនិបតិប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជានប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអត្តាមត្តាប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងឧបនិស្សយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជានប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយេ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេ ណានប្បច្ចយេ និងមត្តប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិភតប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

អាចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា ពេ

(២៨៧) អាចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា អាចយតាមិ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នេហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តាសហគតេ
 ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធ បច្ចយា វិចិត្តាសហគតោ
 ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។ នេវាចយតាមិ នាបចយ-
 តាមិ ធម្មំ បច្ចយា នេវាចយតាមិ នាបចយតាមិ ធម្មោ
 ... នេហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវាចយតាមិ នាប-
 ចយតាមិ វតំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ... អហេតុកប្បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ ។ សន្និទ្ធី ។ អសញ្ញាសន្តានំ វតំ មហា-
 ក្ខតំ ... ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ តា-
 យាយតនំ បច្ចយា តាយវិញ្ញាណំ វតំ បច្ចយា
 អហេតុកា នេវាចយតាមិ នាបចយតាមិ ខន្ធ ។
 នេវាចយតាមិ នាបចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា អាចយ-
 តាមិ ធម្មោ ... នេហេតុប្បច្ចយា វតំ បច្ចយា វិច-
 ិត្តាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

អាចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា ពេ

(២៨៦) ធម្មំ ដែលដល់នូវការសង្ស័យ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 ដល់នូវការសង្ស័យ រើបើកេរ្តិ៍ ព្រោះនេហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិត្តិយា ច្រឡំដោយខ្លួន ពឹងផ្អែកនឹងខ្លួនខ្លាំង ឡាយ
 ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិយា ច្រឡំដោយខ្លួន ។ ធម៌ ដែលមិនដល់នូវ
 ការសង្ស័យ មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនដល់នូវ
 ការសង្ស័យ មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ ... ព្រោះនេហេតុប្បច្ចយ គឺ
 ខ្លួន ព្រឹក្សិ ចិត្តសមុដ្ឋានក្សិ ពឹងផ្អែកនឹងខ្លួន ១ ជាអហេតុកៈ ដែល
 មិនដល់នូវការសង្ស័យ មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ ពឹងផ្អែកនឹងខ្លួន ២ ...
 ក្នុងនោះវានេហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ (ពឹងផ្អែក) នឹង
 មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ចក្កវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹង
 ចក្កាយតនៈ តាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងតាយាយតនៈ ខ្លួនខ្លាំង ឡាយ
 ជាអហេតុកៈ ដែលមិនដល់នូវការសង្ស័យ មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ ពឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលដល់នូវការសង្ស័យ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិន
 ដល់នូវការសង្ស័យ មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ ... ព្រោះនេហេតុប្បច្ចយ គឺ
 មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិយា ច្រឡំដោយខ្លួន ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

អភិធម្មបិដក អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២៨៨) អាចយតាមិញ ទេវាចយតាមិធាបចយតាមិញ ធម្មំ បច្ចយា អាចយតាមិ ធម្មោ ... ទេវោតុប្បច្ចយា វិចិក្ខិត្តាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ ទទ្ធចចវតុញ្ច បច្ចយា វិចិក្ខិត្តាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

(២៨៩) អាចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា ទេវាចយតាមិធាបចយតាមិ ធម្មោ ... ទអារម្មណាប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធី ។ បដិច្ចវាសនិសំ ។

(២៩០) អាចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា អាចយតាមិ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ទអធិបតិប្បច្ចយា តិណំ ។ អបចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា អបចយតាមិ ធម្មោ ... ទអធិបតិប្បច្ចយា អបចយតាមិ ទទ្ធច បច្ចយា អបចយតាមិ អធិបតិ ។ ទេវាចយតាមិធាបចយតាមិ ធម្មំ ។ សន្និទ្ធី ។ អសញ្ញាសត្តានំ ចត្តាយតនំ បច្ចយា ចត្តវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ ... វតុំ បច្ចយា ទេវាចយតាមិធាបចយតាមិ ទទ្ធវា ។ ទេវាចយតាមិធាបចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា អាចយតាមិ ធម្មោ ...

អភិធម្មបិដក អនុណោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២៨៨) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ... ព្រោះទេវោតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងទន្ធចំណែនាំឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិក្ខិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង វតុផង ។

(២៨៩) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ បិទដល់នូវការបិទសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ... ព្រោះទេវោតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ពាក្យនេះ ប្រាកដស្មើដោយបដិច្ចវាសនៈ ។

(២៩០) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ទើបកើតឡើង ព្រោះទេវោតុប្បច្ចយ បានដល់វារៈ ពាលើក ។ ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ... ព្រោះទេវោតុប្បច្ចយ គឺ ធមិ ជាវាលិបតិ វែរលដល់នូវការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងទន្ធចំណែនាំឡាយ ដែលដល់នូវការបិទសន្សំ ។ (ពឹងផ្អែក) នឹងធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ចត្តវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចត្តាយតនៈ របស់តួកអសញ្ញាសត្វ (ពឹងផ្អែក) នឹងកាយាយតនៈ ... ទន្ធចំណែនាំឡាយ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងវតុ ។ ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ បិទដល់នូវការបិទសន្សំ ...

អាថយតាមិក្កិកេ បច្ចយវាព

នអធិបតិប្បត្តយោ វត្ថុំ បច្ចយោ អាថយតាមិ ខន្ធ ។
 នេវាថយតាមិ នាបថយតាមិ នម្បំ បច្ចយោ អបថយ-
 តាមិ នម្មោ ... នអធិបតិប្បត្តយោ វត្ថុំ បច្ចយោ អ-
 បថយតាមិ អធិបតិ ។ នេវាថយតាមិ នាបថយតាមិ
 នម្បំ បច្ចយោ អាថយតាមិ ថ នេវាថយតាមិ នា-
 បថយតាមិ ថ នម្មោ ... នអធិបតិប្បត្តយោ វត្ថុំ
 បច្ចយោ អាថយតាមិ ខន្ធ មហាក្កតេ បច្ចយោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៧០] អាថយតាមិក្កិ វត្ថុំ នេវាថយតាមិ នាបថយ-
 តាមិក្កិ នម្បំ បច្ចយោ អាថយតាមិ នម្មោ ... នអ-
 ធិបតិប្បត្តយោ អាថយតាមិ វត្ថុំ ខន្ធក្ក វត្ថុក្កា
 បច្ចយោ តយោ ខន្ធក ទ្វេ ខន្ធក ... ។ អាថយតា-
 មិក្កិ នេវាថយតាមិ នាបថយតាមិក្កិ នម្បំ បច្ចយោ
 នេវាថយតាមិ នាបថយតាមិ នម្មោ ... អាថយតាមិ
 ខន្ធក ថ មហាក្កតេ ថ បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អាថយតាមិក្កិកេ បច្ចយវាព

ព្រោះនេវាធិបតិប្បត្តយ គឺ ខន្ធកាមិក្កិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹង
 ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ... ព្រោះនេវាធិ-
 បតិប្បត្តយ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំក្តី ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការ
 សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនដល់នូវការ
 សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ... ព្រោះនេវាធិបតិប្បត្តយ គឺ ខន្ធ
 ខន្ធកាមិក្កិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្កតាមិក្កិ ។

[២៧១] ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំផង ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
 មិនសន្សំផង ... ព្រោះនេវាធិបតិប្បត្តយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
 ខន្ធក ដែលដល់នូវការសន្សំផង វត្ថុផង ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ... ។
 ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ពឹងផ្អែកនឹង
 ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិន
 ដល់នូវការមិនសន្សំផង ... គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ
 ខន្ធកាមិក្កិ ដែលដល់នូវការសន្សំផង មហាក្កតាមិក្កិ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

អាចយតាមិកា ទេវតាយតាមិកា ធម្មិ
បច្ចុយា អាចយតាមិ ច ទេវតាយតាមិ ធម្មិ
ច ធម្មា ... អាចយតាមិ ឯកំ ខន្ធភ្ន វត្តភ្ន
បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ... អាចយតាមិ
ខន្ធា ច មហាក្សតេ ច បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៧២) អបចយតាមិកា ទេវតាយតាមិ ធម្មិ
យតាមិកា ធម្មិ បច្ចុយា អបចយតាមិ ធម្មា ...
នអនិបតិប្បច្ចុយា អបចយតាមិ ខន្ធា ច វត្តភ្ន
បច្ចុយា អបចយតាមិ អនិបតិ ។ នអនន្តរាប្បច្ចុយា
នសមនន្តរាប្បច្ចុយា នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចុយា នឧបនិស្ស-
យប្បច្ចុយា នបុរោជិតប្បច្ចុយា ចនិច្ចវាសនិសា សត្ត
បញ្ញា ។ នបច្ឆាជាតប្បច្ចុយា បរិមុដ្ឋានំ ។

(២៧៣) អាចយតាមិ ធម្មិ បច្ចុយា អាច-
យតាមិ ធម្មា ... នអាសេវនប្បច្ចុយា តិណំ ។
អបចយតាមិ ធម្មិ បច្ចុយា ទេវតាយតាមិ ធម្មិ
តាយតាមិ ធម្មា ... នអាសេវនប្បច្ចុយា អបច-
យតាមិ ខន្ធា បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ធម្មិ ដែលដល់នូវការសង្ស័យ ធម្មិ ដែលមិនដល់នូវការសង្ស័យ មិនដល់
នូវការមិនសង្ស័យ ព័ត៌ផ្អែកនឹងធម្មិ ដែលដល់នូវការសង្ស័យ ធម្មិ ដែល
មិនដល់នូវការសង្ស័យ មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ ... គឺ ខន្ធា
ព័ត៌ផ្អែកនឹងខន្ធា ១ ដែលដល់នូវការសង្ស័យ វត្តផង (ព័ត៌ផ្អែក) នឹង
ខន្ធា ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ព័ត៌ផ្អែកនឹងខន្ធាទាំងឡាយ ដែលដល់
នូវការសង្ស័យ មហាក្សតទាំងឡាយផង ។

(២៧៤) ធម្មិ ដែលដល់នូវការមិនសង្ស័យ ព័ត៌ផ្អែកនឹងធម្មិ ដែល
ដល់នូវការមិនសង្ស័យ ធម្មិ ដែលមិនដល់នូវការសង្ស័យ មិនដល់នូវ
ការមិនសង្ស័យ ... ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ធម្មិ ជាអធិបតិ
ដែលដល់នូវការមិនសង្ស័យ ព័ត៌ផ្អែកនឹងខន្ធាទាំងឡាយ ដែលដល់នូវការ
មិនសង្ស័យ វត្តផង ។ ព្រោះនអន្តរាប្បច្ច័យ នសមនន្តរាប្បច្ច័យ
នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ នឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និងនបុរោជិតប្បច្ច័យ បញ្ញា
៧ ប្រាកដស្មើដោយបដិច្ចវារៈ ។ ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ (នេះ)
ជាពាក្យគ្រប់គ្រាន់ ។

(២៧៥) ធម្មិ ដែលដល់នូវការសង្ស័យ ព័ត៌ផ្អែកនឹងធម្មិ ដែល
ដល់នូវការសង្ស័យ ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ បានដល់វារៈ ពា
លើក ។ ធម្មិ ដែលមិនដល់នូវការសង្ស័យ មិនដល់នូវការមិនសង្ស័យ ព័ត៌
ផ្អែកនឹងធម្មិ ដែលដល់នូវការមិនសង្ស័យ ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ព័ត៌ផ្អែកនឹងខន្ធាទាំងឡាយ ដែលដល់នូវការមិនសង្ស័យ ។

អាចយតាមិក្កិកេ បច្ចយកំពេ

ទេវតិចយតាមិកាបចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា ទេវតិចយ-
តាមិកាបចយតាមិ ធម្មោ ។ សង្កត្តំ ។ អសត្តា-
សត្តានំ . . . ធម្មាយតនំ បច្ចយា កាយាយតនំ
បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា ទេវតិចយតាមិកាបចយតាមិ
ទទ្ធា ។ ទេវតិចយតាមិកាបចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា
អាចយតាមិ ធម្មោ . . . ទេវតិចយតាមិកាបចយតាមិ
បច្ចយា អាចយតាមិ ទទ្ធា ។ ទេវតិចយតាមិកាប-
ចយតាមិ ធម្មំ បច្ចយា អាចយតាមិ ច ទេវតិចយ-
តាមិកាបចយតាមិ ច ធម្មោ . . . វត្ថុំ បច្ចយា អាច-
យតាមិ ទទ្ធា មហាក្កតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៧២) អាចយតាមិកា ទេវតិចយតាមិ-

តាបចយតាមិកា ធម្មំ បច្ចយា អាចយតាមិ
ធម្មោ . . . អាចយតាមិ វត្ថុំ ទទ្ធា វត្ថុកា
បច្ចយា តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ . . . ។ អាច-
យតាមិកា ទេវតិចយតាមិកាបចយតាមិកា ធម្មំ
បច្ចយា ទេវតិចយតាមិកាបចយតាមិ ធម្មោ . . .

អាចយតាមិក្កិកេ បច្ចយកំពេ

ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ គឺផ្អែកនឹង
ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ។ ហេតុ
បំប្លែង ។ របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ . . . ខន្ធានិច្ចាយ ដែលមិនដល់
នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ គឺផ្អែកនឹងចក្ខុយតនៈ គឺ
ផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ គឺផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ
គឺផ្អែកនឹង ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
. . . ក្រោមការសន្សំប្លែង គឺ ខន្ធានិច្ចាយ ដែលដល់នូវការ
សន្សំ គឺផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំក្តី ធមិ ដែល
មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំក្តី គឺផ្អែកនឹងធមិ ដែល
មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ . . . គឺ ខន្ធានិច្ចាយ
ដែលដល់នូវការសន្សំ គឺផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺផ្អែកនឹង
មហាក្កតាវនិច្ចាយ ។

(២៧២) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ គឺផ្អែកនឹងធមិ ដែលដល់

នូវការសន្សំផង ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ផង . . . គឺ ខន្ធានិច្ចាយ គឺផ្អែកនឹងខន្ធានិច្ចាយ ដែលដល់នូវការសន្សំផង
វត្ថុផង (គឺផ្អែក) នឹងខន្ធានិច្ចាយ . . . ។ ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ
មិនដល់នូវការមិនសន្សំ គឺផ្អែកនឹងធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំផង
ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង . . .

អាចយតាមី ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អាចយតាមីកា ធម្មាចយតាមីនា-
 បចយតាមីកា ធម្មំ បច្ចយា អាចយតាមី ច ធម្មា . . . អាចយតាមី
 ឯកំ ខន្ទេកា វត្ថុកា បច្ចយា តយោ ខន្ទា ខន្ទេ ខន្ទេ
 ច វត្ថុកា បច្ចយា អាចយតាមី ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ
 ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អាចយតាមីកា
 ធម្មាចយតាមីនាបចយតាមីកា ធម្មំ បច្ចយា ធម្មាចយ-
 តាមីនាបចយតាមី ធម្មា . . . ឧភាសេវឧប្បច្ចយា
 អបចយតាមី ខន្ទេ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២៧៩) អាចយតាមី ធម្មំ បច្ចយា អាចយតាមី
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ឧភម្មប្បច្ចយា អាចយតាមី ខន្ទេ
 បច្ចយា អាចយតាមី ចេតនា ។ អបចយតាមី ធម្មំ
 បច្ចយា អបចយតាមី ធម្មា . . . ឧភម្មប្បច្ចយា
 អបចយតាមី ខន្ទេ បច្ចយា អបចយតាមី ចេតនា ។

គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានុប ព័ន្ធដ្រកន៍ដ៏ខ្លាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ
 ផង នឹងមហាក្ខតព័ន្ធឡាយផង ។ ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំក្តី
 ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំក្តី ព័ន្ធដ្រក
 នឹងធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ
 មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង . . . គឺ ខន្ទ ៣ ព័ន្ធដ្រកនឹងខន្ទ ១
 ដែលដល់នូវការសន្សំផង រតន្ត ចិត្តសមុដ្ឋានុប ព័ន្ធដ្រកនឹងខន្ទ ២
 ផង រតន្ត ខន្ទព័ន្ធឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំផង មហាក្ខត
 ព័ន្ធឡាយផង ។ ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
 មិនសន្សំ ព័ន្ធដ្រកនឹងធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំផង ធម៌ ដែលមិន
 ដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង . . . ព្រោះនការសវ-
 នប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានុប ព័ន្ធដ្រកនឹងខន្ទព័ន្ធឡាយ ដែលដល់
 នូវការមិនសន្សំផង មហាក្ខតព័ន្ធឡាយផង ។

(២៧៩) ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ព័ន្ធដ្រកនឹងធម៌ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ ព័ន្ធដ្រកនឹងខន្ទព័ន្ធឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ ។
 ធម៌ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ព័ន្ធដ្រកនឹងធម៌ ដែលដល់នូវការ
 មិនសន្សំ . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការ
 មិនសន្សំ ព័ន្ធដ្រកនឹងខន្ទព័ន្ធឡាយ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ។

អាចយកមិត្តិក បច្ចុយវៈ៣

ទេវតាមយកមិត្តិក បច្ចុយកាមី ឆន្ទ៍ បច្ចុយកា ទេវតាមយ-
 កាមីនាមយកាមី ឆន្ទៈ . . . ឧត្តម្បប្បច្ចុយកា ទេវតា-
 មយកាមីនាមយកាមី ឆន្ទៈ បច្ចុយកា ទេវតាមយកា-
 មីនាមយកាមី ចេតនា ភាហិវ . . . អាហារសម្បជ្ជា-
 ងំ . . . ទុក្ខសម្បជ្ជាងំ . . . វត្ថុ បច្ចុយកា ទេវតាមយកាមី-
 នាមយកាមី ចេតនា ។ ទេវតាមយកាមីនាមយកាមី
 ឆន្ទ៍ បច្ចុយកា អាចយកាមី ឆន្ទៈ . . . ឧត្តម្បប្បច្ចុយកា
 វត្ថុ បច្ចុយកា អាចយកាមី ចេតនា ។ ទេវតាមយកាមី-
 នាមយកាមី ឆន្ទ៍ បច្ចុយកា អាចយកាមី ឆន្ទៈ . . .
 ឧត្តម្បប្បច្ចុយកា វត្ថុ បច្ចុយកា អាចយកាមី ចេតនា ។

(២៧៦) អាចយកាមិត្តិក ទេវតាមយកាមីនាមយកា-
 មិត្តិក ឆន្ទ៍ បច្ចុយកា អាចយកាមី ឆន្ទៈ . . . ឧ-
 ត្តម្បប្បច្ចុយកា អាចយកាមី ឆន្ទៈ វត្ថុក្ខ បច្ចុយកា
 អាចយកាមី ចេតនា ។

អាចយកាមិត្តិក បច្ចុយវៈ៣

ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ តឹងផ្អែកនឹង
 ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ . . . ព្រោះ
 នកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
 មិនសន្សំ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធភាំងឡាយ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិន
 ដល់នូវការមិនសន្សំ ភាហិវ . . . អាហារសម្បជ្ជាន . . . ទុក្ខ-
 សម្បជ្ជាន . . . ចេតនា ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
 មិនសន្សំ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ តឹងផ្អែក
 នឹងធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ . . . ព្រោះ
 នកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការសន្សំ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 ធម៌ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ តឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនដល់នូវការ
 សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា
 ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

(២៧៦) ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ តឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលដល់
 នូវការសន្សំផង ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
 សន្សំផង . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការ
 សន្សំ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធភាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំផង វត្ថុផង ។

[២៩៧] អបចយតាមិក្ខុ ទេវតាយតាមិកាបចយ-
 តាមិក្ខុ ធម្មំ បច្ចុយា អបចយតាមិ ធម្មោ ...
 នកម្មប្បច្ចយា អបចយតាមិ ខន្ធប វត្ថុក្ខុ បច្ចុ-
 យា អាចយតាមិ ទេវតា ។

[២៩៨] អាចយតាមិ ធម្មំ បច្ចុយា អាចយតាមិ
 ធម្មោ ... នវិហានប្បច្ចយា ។ បរិបុណ្ណំ កាតត្វំ ។
 បនិសង្កត្តិណោ នត្ថិ ។

[២៩៩] ទេវតាយតាមិកាបចយតាមិ ធម្មំ បច្ចុយា
 ទេវតាយតាមិកាបចយតាមិ ធម្មោ ... នអាហារ-
 ប្បច្ចយា ពាហិរំ ... ឧត្តុសម្ពុដ្ឋានំ ... អសញ្ញា-
 សត្តានំ ... ។

[៣០០] ... នវគ្រិយប្បច្ចយា ពាហិរំ ...
 អាហារសម្ពុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសម្ពុដ្ឋានំ ... អសញ្ញាសត្តានំ
 មហាក្ខតេ បច្ចុយា រូបដិវិត្រិយំ ។

[៣០១] ... នឈានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណំ
 ពាហិរំ ... អាហារសម្ពុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសម្ពុដ្ឋានំ ... អ-
 សញ្ញាសត្តានំ ... ចត្តាយតនំ បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណំ
 កាយាយតនំ ... ។

[២៩៧] ធម្មំ វិពារដល់នូវការមិនស្ងប់ តាំងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
 ដល់នូវការមិនស្ងប់ផង ធម្មំ ដែលមិនដល់នូវការស្ងប់ មិនដល់នូវការ
 មិនស្ងប់ផង ... ព្រោះនកម្មប្បច្ច័យ គឺ ទេវតា ដែលដល់នូវការ
 ស្ងប់ តាំងផ្អែកនឹងខ្លួនទាំងឡាយ ដែលដល់នូវការមិនស្ងប់ផង វត្ថុផង ។

[២៩៨] ធម្មំ ដែលដល់នូវការស្ងប់ តាំងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលដល់
 នូវការស្ងប់... ព្រោះនវិហានប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតភ្នំធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ (គ្រប់
 បទទាំងអស់) ។ (អាចយតាមិធម៌) មិនមាន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិទេ ។

[២៩៩] ធម្មំ ដែលមិនដល់នូវការស្ងប់ មិនដល់នូវការមិន
 ស្ងប់ តាំងផ្អែកនឹងធម៌ ដែលមិនដល់នូវការស្ងប់ មិនដល់នូវការមិន
 ស្ងប់ ... ព្រោះនអាហារប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរំ ... ឧត្តុសម្ពុដ្ឋានំ ...
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៣០០] ... ព្រោះនវគ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពាហិរំ ... អាហារ-
 សម្ពុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសម្ពុដ្ឋានំ ... រូបដិវិត្រិយំ តាំងផ្អែកនឹងមហា-
 ក្ខតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[៣០១] ... ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ គឺ ចក្កវិញ្ញាណ (តាំងផ្អែក)
 នឹងពាហិរំ ... អាហារសម្ពុដ្ឋានំ ... ឧត្តុសម្ពុដ្ឋានំ ... របស់
 ពួកអសញ្ញាសត្វ... ចក្កវិញ្ញាណ តាំងផ្អែកនឹងចក្កាយតនៈ (កាយវិញ្ញាណ
 តាំងផ្អែក) នឹងកាយាយតនៈ ... ។

(៣០២) ... នមត្តប្បច្ចយោ អហោតុត្តា នេវាត-
 យតាមិយាមតយតាមី ។ សង្ក័ត្តំ ។ អសញ្ញាសត្តានំ
 ឯកំ មហាភូតំ ... ចត្តាយទនំ បច្ចយោ ចត្ត-
 វិញ្ញាណំ តាយាយទនំ បច្ចយោ វត្តំ បច្ចយោ អ-
 ហោតុត្តា នេវាតយតាមី ... នសម្បយុត្តប្បច្ចយោ
 នវិប្បយុត្តប្បច្ចយោ ។ បដិច្ចវាសទិសំ ភីណិ ។
 នោនត្តិប្បច្ចយោ នោវិតតប្បច្ចយោ ។

(៣០៣) នហោតុយោ ចត្តាវិ នការម្មណោ បញ្ច
 នអធិបតីយា ទ្វានស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 នអភាមតោ នឧបដិស្សយេ បញ្ច នបុរេវាតេ សត្ត
 នបច្ឆាជានេ សត្តវស នវាសេវនេ ឯតានស
 នតតម្មេ សត្ត នវិចានេ សត្តវស នអាហារេ ន-
 សង្រ្គាយេ ននរោនេ នមត្ត ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
 នវិប្បយុត្តេ ភីណិ នោនត្តិយោ នោវិតតេ បញ្ច ។
 វិវំ គណោតត្ថំ ។

(៣០២) ... ព្រោះនមត្តប្បច្ចយ គឺ ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការ
 សន្សំ បែបវល់នូវការមិនសន្សំ ជាអហោតុត្តៈ ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។
 បហាតុត ១ បេសុត្តកមសញ្ញាសត្ត ... ចត្តវិញ្ញាណ ព័ន្ធនៃកន្លងចត្តា-
 យតនៈ (តាយវិញ្ញាណ) ព័ន្ធនៃកន្លងតាយាយតនៈ ធម៌ ដែលមិនដល់
 នូវការសន្សំ ជាអហោតុត្តៈ ព័ន្ធនៃកន្លងវត្ត ... ព្រោះនសម្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ (ព័រវនបច្ឆា និងវិសដ្ឋនា) ព លើក
 ប្រាកដស្មើដោយបដិច្ចព័រវន ។ ព្រោះនានត្តិប្បច្ចយ និងនោវិតត-
 ប្បច្ចយ ។

(៣០៣) ក្នុងនហោតុប្បច្ចយ មានព័រៈ ៤ ក្នុងនការម្មណប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ១២ ក្នុងនអនន្តរេប្បច្ចយ
 មានព័រៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បច្ចយ នអភាមតប្បច្ចយ និងនឧបដិស្ស-
 យប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនបុរេវាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆា-
 ជានប្បច្ចយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងនវាសវនប្បច្ចយ មានព័រៈ ១១ ក្នុងន-
 តតម្មប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនវិចានប្បច្ចយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងនអាហា-
 រេប្បច្ចយ នសង្រ្គាយប្បច្ចយ ននរោនប្បច្ចយ និងនមត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ១
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣
 ក្នុងនោនត្តិប្បច្ចយ និងនោវិតតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្ប
 រាប់យ៉ាងនេះ ។

(៣០២) ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ បញ្ច . . .

នអធិបតីយា ទ្វាទស នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នអត្តា-
មញ្ញោ នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរោជិតេ សត្ត ន-
បច្ឆាជិតេ សត្តរសេ នអាសេវនេ ឯកាទសេ នករម្ម-
សត្ត នវិហិតេ សត្តរសេ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-
យុត្តេ តីណិ នោនត្តិយា នោវិតតេ បញ្ច ។ ឯវំ
កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋនីយំ ។

(៣០៥) នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណោ ចត្តារិ . . .

អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជិតេ អត្តាមញ្ញោ និស្សយេ
ឧបនិស្សយេ បុរោជិតេ អាសេវនេ ករម្ម ចត្តារិ
វិហិតេ ឯកំ អាហារេ ចត្តារិ វគ្គិយេ ណានេ
ចត្តារិ បត្តេ តីណិ សម្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេ អត្តិយា
នត្តិយា វិតតេ ចត្តារិ អវិតតេ ចត្តារិ ។ ឯវំ
កណោតត្ថំ ។

បច្ឆនីយានុលោមំ ។

បច្ឆយវំពេ សមញ្ញោ ។

និស្សយវំពេ បច្ឆយវំពេសនិសោ ។

(៣០៤) ក្នុងអនុលោមប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ គ្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

. . . ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ នសម-
នន្តរប្បដ្ឋយ អត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយ និងនឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥
ក្នុងនបុរោជិតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជិតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៧
ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១១ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧
ក្នុងនវិហិតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥
ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ និងនោវិត-
តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋនីយៈ ។

(៣០៥) ក្នុងការម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ គ្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

. . . ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ សមនន្តរប្បដ្ឋយ សហជិតប្បដ្ឋយ អត្តាមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយ បុរោជិតប្បដ្ឋយ កា-
សេវនប្បដ្ឋយ និងកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងវិហិតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១
ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ក្នុងវគ្គិយប្បដ្ឋយ និងណានប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៤ ក្នុងមត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ អត្តិប្បដ្ឋយ នត្តិប្បដ្ឋយ និងវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤
ក្នុងអវិតតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៤ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ឆនីយានុលោម ។

ចប់ បច្ឆយវំពេ ។

និស្សយវំពេ ប្រាកដស្រដាងបច្ឆយវំពេវ ។

សំសង្ខារ

[៣០៦] អាចយតាមី ធម្មំ សំសង្ខោ អាចយតាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ អាចយតាមី ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធសំសង្ខា ។

[៣០៧] អបចយតាមី ធម្មំ សំសង្ខោ អបចយតាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ អបចយតាមី ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធសំសង្ខា ... ។

[៣០៨] ទេវតិចយតាមីនាបចយតាមី ធម្មំ សំសង្ខោ ទេវតិចយតាមីនាបចយតាមី ធម្មោ ... ទេវតិចយតាមីនាបចយតាមី ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ខា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធសំសង្ខា ... បដិសន្ធិត្តុណោ ... ។

[៣០៩] អាចយតាមី ធម្មំ សំសង្ខោ អាចយតាមី ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ការម្មណាប្បដ្ឋយោ អធិបតិប្បដ្ឋយោ អនន្តរាប្បដ្ឋយោ សមនន្តរាប្បដ្ឋយោ សហជាតាប្បដ្ឋយោ អញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយោ ធិស្សយប្បដ្ឋយោ ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយោ បុរោជិតាប្បដ្ឋយោ ការសវនប្បដ្ឋយោ កម្មប្បដ្ឋយោ វិបាកប្បដ្ឋយោ អាហារាប្បដ្ឋយោ វត្ថុប្បដ្ឋយោ ណាទប្បដ្ឋយោ មគ្គប្បដ្ឋយោ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ អត្ថិប្បដ្ឋយោ នត្ថិប្បដ្ឋយោ វិតតប្បដ្ឋយោ អវិតតប្បដ្ឋយោ ។

តីតិយដ្ឋិវារៈ

[៣១០] ពង វិលេដលំដ្ឋុការសន្សំ ច្រឡំនីធមិ ដែលដល់ដ្ឋុការសន្សំ វើបកើតរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនីធមិ ខន្ធទ វិលេដលំដ្ឋុការសន្សំ ច្រឡំនីធមិ ខន្ធទ ។

[៣១១] ពង វិលេដលំដ្ឋុការមិនសន្សំ ច្រឡំនីធមិ ដែលដល់ដ្ឋុការមិនសន្សំ វើបកើតរឿង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយោ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនីធមិ ខន្ធទ វិលេដលំដ្ឋុការមិនសន្សំ ខន្ធទ ខន្ធទ ។

[៣១២] ពង វិលេដមិនដល់ដ្ឋុការសន្សំ មិនដល់ដ្ឋុការមិនសន្សំ ច្រឡំនីធមិ វិលេដមិនដល់ដ្ឋុការសន្សំ មិនដល់ដ្ឋុការមិនសន្សំ ... គឺ ខន្ធា ច្រឡំនីធមិ ខន្ធទ ដែលមិនដល់ដ្ឋុការសន្សំ មិនដល់ដ្ឋុការមិនសន្សំ ខន្ធទ ខន្ធទ ... ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ... ។

[៣១៣] ធមិ ដែលដល់ដ្ឋុការសន្សំ ច្រឡំនីធមិ ដែលដល់ដ្ឋុការសន្សំ វើបកើតរឿង ព្រោះការម្មណាប្បដ្ឋយោ អធិបតិប្បដ្ឋយោ អនន្តរាប្បដ្ឋយោ សមនន្តរាប្បដ្ឋយោ សហជាតាប្បដ្ឋយោ កញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយោ ធិស្សយប្បដ្ឋយោ ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយោ បុរោជិតាប្បដ្ឋយោ ការសវនប្បដ្ឋយោ កម្មប្បដ្ឋយោ វិបាកប្បដ្ឋយោ អាហារាប្បដ្ឋយោ វត្ថុប្បដ្ឋយោ ណាទប្បដ្ឋយោ មគ្គប្បដ្ឋយោ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយោ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយោ អត្ថិប្បដ្ឋយោ នត្ថិប្បដ្ឋយោ វិតតប្បដ្ឋយោ និតិវិតតប្បដ្ឋយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថកប្បដ្ឋានំ

[៣០១] ហេតុយា តីណិ អាម្ពណោ អធិប-
 តិយា អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជានេ អញ្ញាមត្រា
 ជិស្សយេ ទបជិស្សយេ បុរេជានេ អាសេវនេ កម្ម
 សត្វត្ថ តីណិ ។ វិចារកេ ឯតំ អាហារេ តីណិ
 វគ្គិយេ ណានេ មត្តេ សម្បយុត្តេ វិប្បយុត្តេ
 អត្តិយា ធាតុយា វិគតេ អវិគតេ តីណិ ។ ឯវំ
 កណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[៣០២] អាចយតាមី ធម្មំ សំសង្ខារោ អាចយ-
 តាមី ធម្មោ ទុប្បន្នតិ ធម្មោហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិញ្ញា-
 សហគតេ ទុទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធិ សំសង្ខារោ វិចិត្តិ-
 ត្តិញ្ញាសហគតោ ទុទ្ធច្ចសហគតោ មោហោ ។

[៣០៣] ធម្មោចយតាមី ធម្មោចយតាមី ធម្មំ សំ-
 សង្ខារោ ធម្មោចយតាមី ធម្មោចយតាមី ធម្មោ ... ធម្មោ
 ហេតុប្បដ្ឋយា អហេតុតំ ធម្មោចយតាមី ធម្មោចយតាមី
 ឯតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធិ ខន្ធិ ខន្ធិ ...
 អហេតុកម្មជិស្សន្តិក្កណោ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថកប្បដ្ឋានំ

[៣០៤] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ក្នុងអាម្ពណប្បដ្ឋយ
 អធិបតិប្បដ្ឋយ អនន្តប្បដ្ឋយ សមនន្តប្បដ្ឋយ សហជានប្បដ្ឋយ
 អញ្ញាមត្រប្បដ្ឋយ ជិស្សប្បដ្ឋយ ទបជិស្សប្បដ្ឋយ បុរេជានប្បដ្ឋយ
 អាសេវនប្បដ្ឋយ និងកម្មប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ទាំងអស់ ។ ក្នុង
 វិបាកប្បដ្ឋយ មានករៈ ១ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានករៈ ៣ ក្នុង
 វគ្គិយប្បដ្ឋយ ណានប្បដ្ឋយ មត្តប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ អត្តិប្បដ្ឋយ ធាតុប្បដ្ឋយ វិគតប្បដ្ឋយ និងអវិគតប្បដ្ឋយ
 មានករៈ ៣ ។ បណ្ឌិតិគប្បិកប្បយ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៣០៥] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ច្រឡំនឹងធមិ ដែលដល់នូវ
 ការសន្សំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនេះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ មោហា ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយទុទ្ធច្ចៈ ច្រឡំនឹងទន្ធាន្តទាយ ដែល
 ច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយទុទ្ធច្ចៈ ។

[៣០៦] ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ...
 ព្រោះនេះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ទន្ធិ ៣ ច្រឡំនឹងទន្ធិ ១ ជាអហេតុកៈ ដែល
 មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ នឹងទន្ធិ ២ ... ក្នុងទណៈ
 នៃអហេតុកម្មជិស្សន្តិក្កណោ ... ។

អាចយតាមព្រំពេ សំសង្កាត

[៣១៣] អាចយតាម ធ្មំ សំសង្កាត អាចយ-

តាម ឆម្មោ . . . ឧអធិបតិប្បដូយា ឧបុរេជាតប្បដូយា

ឧបច្ឆាជាតប្បដូយា ឧអាសេវនប្បដូយា អាចយតាម

ឯកំ ខន្ធំ សំសង្កាត តាយា ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ . . . ។

[៣១៤] ឧកថយតាម ឧកថយតាម ធ្មំ

សំសង្កាត ឧកថយតាម ឧកថយតាម ឆម្មោ . . .

ឧអាសេវនប្បដូយា ឧកថយតាម ឧកថយតាម ឯកំ

ខន្ធំ សំសង្កាត បដិសន្ធិត្តុណោ . . . ឧកក្កប្បដូយា

ឧវិហាកប្បដូយា ឧណោ ឧប្បដូយា ឧមក្កប្បដូយា

ឧវិប្បយុត្តប្បដូយា ។

[៣១៥] ឧហោតុយា ទ្វេ ឧអធិបតិយា តីណិ

ឧបុរេជាត តីណិ ឧបច្ឆាជាត តីណិ ឧអាសេវន ទ្វេ

ឧកក្ក តីណិ ឧវិហាកត តីណិ ឧណោ ឯ ឯកំ

ឧមក្ក ឯកំ ឧវិប្បយុត្ត តីណិ ។ ឯវំ កណោតន្ធំ ។

អាចយតាមព្រំពេ សំសង្កាត

(៣១៣) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ច្រឡំនឹងធមិ ដែលដល់

នូវការសន្សំ . . . ព្រោះនេអធិបតិប្បដូយ ឧបុរេជាតប្បដូយ ឧបច្ឆាជា-

តប្បដូយ ឧនិទការសវនប្បដូយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែល

ដល់នូវការសន្សំ មិនខន្ធ ២ . . . ។

(៣១៤) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ

ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ . . .

ព្រោះនេការសវនប្បដូយ គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមិន

ដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ . . .

ព្រោះនេកម្មប្បដូយ នវិហាកប្បដូយ នណានប្បដូយ ឧមក្កប្បដូយ និង

នវិប្បយុត្តប្បដូយ ។

[៣១៥] ក្នុងនេហតុប្បដូយ មានករៈ ២ ក្នុងនេអធិបតិប្បដូយ

មានករៈ ៣ ក្នុងនេបុរេជាតប្បដូយ មានករៈ ៣ ក្នុងនេបច្ឆាជាតប្បដូយ

មានករៈ ៣ ក្នុងនេការសវនប្បដូយ មានករៈ ២ ក្នុងនេកម្មប្បដូយ មាន

ករៈ ៣ ក្នុងនេវិហាកប្បដូយ មានករៈ ៣ ក្នុងនេណានប្បដូយ មាន

ករៈ ១ ក្នុងនេមក្កប្បដូយ មានករៈ ១ ក្នុងនេវិប្បយុត្តប្បដូយ មាន

ករៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៣១២) ហោតុប្បច្ចយា នអនិច្ចតិយា តិណិ ...

ឧបុរេជានេ តិណិ នបច្ឆាជានេ តិណិ នអាសេវនេ

ទ្វេ នកម្មេ តិណិ នវិចារេត តិណិ នវិប្បយុត្តេ

តិណិ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បច្ចនិយំ ។

(៣១៣) នហោតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ទ្វេ ...

អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជានេ អញ្ញាមញ្ញា និស្សយេ

ឧបនិស្សយេ បុរេជានេ អាសេវនេ កម្មេ សទ្ធិត្ថិ

ទ្វេ ។ វិចារេត ឯកំ អាហារេ ទ្វេ វគ្គិយេ ទ្វេ

ណារេ ទ្វេ មគ្គេ ឯកំ សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ

អត្ថិយា នត្ថិយា វិគតេ អវិគតេ ទ្វេ ។ ឯវំ

កណោតត្ថំ ។

បច្ចនិយានុលោមំ ។

សំសង្ករំ ។

សម្បយុត្តកំ ពោ សំសង្កកំ វសទិសោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៣១៦) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហោតុប្បច្ចយ

... ក្នុងនបុរេជានុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជានុប្បច្ចយ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនុប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ មាន

វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ* មាន

វារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនិយៈ ។

(៣១៧) ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ព្រោះនហោតុប្បច្ចយ ...

ក្នុងននន្តរុប្បច្ចយ សមនន្តរុប្បច្ចយ សហជានុប្បច្ចយ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ

និស្សយប្បច្ចយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយ បុរេជានុប្បច្ចយ អាសេវនុប្បច្ចយ

និកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ទាំងអស់ ។ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មាន

វារៈ ១ ក្នុងនអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវគ្គិយប្បច្ចយ មានវារៈ ២

ក្នុងនណារុប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្ប-

យុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិប្បច្ចយ នត្ថិប្បច្ចយ

វិគតប្បច្ចយ អវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។

ចប់ សំសង្ការៈ ។

សម្បយុត្តវារៈ ប្រាកដស្មើដោយសំសង្ការវិជេ ។

បញ្ហាទី៣

[៣១៦] អាចយកាមី ឆម្មោ អាចយកាមីស្ស
ឆម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អាចយកាមី
ហេតុ សម្បយុត្តកាធំ ទទ្ធាធំ ហេតុប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ ។

[៣១៧] អាចយកាមី ឆម្មោ ធរកមយកាមីនា-
បមយកាមីស្ស ឆម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
អាចយកាមី ហេតុ វិត្តសម្បដ្ឋានាធំ រូតាធំ ហេ-
តុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣២០] អាចយកាមី ឆម្មោ អាចយកាមីស្ស
ឆ ធរកមយកាមីនាបមយកាមីស្ស ឆ ឆម្មស្ស ហេតុ-
ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អាចយកាមី ហេតុ សម្បយុត្ត-
កាធំ ទទ្ធាធំ វិត្តសម្បដ្ឋានាធំ រូតាធំ ហេតុប្បដ្ឋ-
យេន បច្ចយោ ។

[៣២១] អបមយកាមី ឆម្មោ អបមយកាមីស្ស
ឆម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តិលី ។

បញ្ហាទី៤

[៣១៨] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែលដល់
នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកត្តន្ត ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

[៣១៩] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ
ហេតុទាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសម្បដ្ឋានប្រ-
ទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

[៣២០] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ដល់នូវការសន្សំផង នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
មិនសន្សំផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែលដល់នូវ
ការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកត្តន្តផង នៃពួកចិត្តសម្បដ្ឋាន-
ប្រផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

[៣២១] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន (បានដល់ការនៃបុព្វ
និងវិសជ្ជនា) ព លីក ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៣២២) នេវាចយតាមិជាបចយតាមិ ធម្មោ នេ-
វាចយតាមិជាបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ នេវាចយតាមិជាបចយតាមិ ហេតុ សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាណានិ រូនានំ ហេតុ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តលោ នេវាចយតាមិ-
ជាបចយតាមិ ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
ច រូនានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២៣) អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នានំ ធាតុ
សីលំ សមាទិយេត្វា ឧចោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ច-
វេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានំ បច្ចវេក្ខតិ យកហា វុដ្ឋ-
ហិត្វា យកនំ បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា បហីនេ កិលេសេ
បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ
សមុទាចិណ្ណោ កិលេសេ ជាទន្ធិ សេត្វា វា បុដ្ឋ-
ន្តហា វា អាចយតាមិ ខន្ធានំ អនិច្ចតោ ធីត្តតោ
អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទន្ធិ តំ អាវត្ត
វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ... វិចិកិត្វា ... ឧទ្ធច្ចំ ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៣២៤) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
មិនសន្សំ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែលមិនដល់
នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកត្ត
ទាំងឡាយផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
ហេតុទាំងឡាយ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកត្តទាំងឡាយផង នៃកដត្តារូបទាំងឡាយផង
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(៣២៥) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន សមាខាន
សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណានូវបុញ្ញកម្មនោះ ពិចារណានូវបុញ្ញកម្ម
ទាំងឡាយ ដែលបានសន្សំទុកល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញតំណែន
ហើយពិចារណា នូវឈាន (ចំណែកខាង) សេតុបុគ្គលទាំងឡាយ
ពិចារណា នូវកិលេសទាំងឡាយ ដែលបានលះបង់ហើយ ពិចារណា
នូវកិលេសទាំងឡាយ ដែលបានសង្កត់សង្កិនហើយ ស្គាល់នូវកិលេស
ទាំងឡាយ ដែលពុះពារឡើង ក្នុងកាលមុន សេតុបុគ្គលទាំងឡាយក្តី
បុព្វជនទាំងឡាយក្តី ឃើញច្បាស់ នូវខន្ធានំទាំងឡាយ ដែលដល់នូវការ
សន្សំ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា វេទនាព្រឹក្សា វិភាយ ពតៈ
ប្រាវត្ត នូវគំរើនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ... វិចិកិត្វា ... ឧទ្ធច្ចំ ...

ទោមនស្សំ ធុប្បជ្ជតិ ចេតោបរិយញ្ញាលោធិ អាចយ
តាមិចិត្តសមដ្ឋិស្សំ ចិត្តំ ជាធិដ្ឋិ អាគាសានន្ទាយត-
នកុសលំ វិញ្ញាណញ្ញាយតនកុសលស្សំ អាម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាភិក្ខុញ្ញាយតនកុសលំ លេ-
សញ្ញាធាសញ្ញាយតនកុសលស្សំ អាចយតាមិ ខន្ទា
ន្ទិវិញ្ញាណស្សំ ចេតោបរិយញ្ញាណស្សំ បុព្វេនិ-
សានុស្សតិញ្ញាណស្សំ យថាភិក្ខុបកញ្ញាណស្សំ អនា-
តតិសញ្ញាណស្សំ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២២] អាចយតាមិ ធម្មោ លេខយតាមិ-
ជាបធមយតាមិស្សំ ធម្មស្សំ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អរហា បហំនេ កំលេសេ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ
សមុទាចិណ្ណោ កំលេសេ ជាជាតិ អាចយតាមិ
ខន្ទេ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
ចេតោបរិយញ្ញាលោធិ អាចយតាមិចិត្តសមដ្ឋិស្សំ
ចិត្តំ ជាជាតិ សេក្ខា កំ បុជ្ជដ្ឋជា កំ អាចយ-
តាមិ ខន្ទេ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
កុសលេ និរុទ្ធវិវាគោ តុណាម្មណតា ធុប្បជ្ជតិ

ទោមនស្ស កើតឃ្លៀង លោកទាំងនោះ រមែងដឹង ខ្ញុំចិត្តរបស់បុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ដោយចេតោបរិយ-
ញ្ញាណ អាគាសានញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ ខែវិញ្ញាណញ្ញាយត-
នកុសល ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ ភិក្ខុញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ
ខែទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនកុសល ខន្ធទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំការ
សន្សំ ជាបច្ច័យ ខែឥទ្ធិវិញ្ញាណ ខែចេតោបរិយញ្ញាណ ខែបុព្វេ-
និសានុស្សតិញ្ញាណ ខែយថាភិក្ខុបកញ្ញាណ ខែអនាតតិសញ្ញាណ
ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ ។

[៣២២] ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែល
មិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ
គឺ ព្រះអរហន្ត ពិចារណា ខ្ញុំកិលេសទាំងឡាយ ដែលលះបាទហើយ
ស្គាល់ខ្ញុំកិលេសទាំងឡាយ ដែលពុះពារឡើង ក្នុងកាលមុន ឃើញ
ច្បាស់ ខ្ញុំខន្ធទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ថាមិនទៀង ជា
ទុក្ខ ជាអនត្តា ស្គាល់ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត
ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ សេក្ខបុគ្គលទាំង-
ឡាយក្តី បុជ្ជដ្ឋនទាំងឡាយក្តី រមែងឃើញច្បាស់ ខ្ញុំខន្ធទាំងឡាយ
ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា កាល
បើកុសល របត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះគតាម្មណ៍

អាចយកាមី ខន្ធ អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អាវត្ត
 វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ អកុសលេ ធិរុទ្ធ
 វិទាតោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ឈតិ អាតាសានញាយត-
 ទកុសលំ វិញ្ញាណញាយតទវិទាកស្ស ច កិរិយស្ស
 ច អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាតិញ្ញញាយតទ-
 កុសលំ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតទវិទាកស្ស ច កិរិ-
 យស្ស ច អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាចយកាមី
 ខន្ធ ទេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុត្រេនិកសានុស្សតិ-
 ញាណស្ស យថាកម្មបកញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
 ណស្ស អាវជ្ជនាយ អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៥] អបចយកាមី ធម្មោ អាចយកាមីស្ស
 ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្វា មត្តា
 វដ្ឋេហិត្វា មត្តំ បច្ចវេត្តន្តិ ទេតោបរិយញ្ញាណោន
 អបចយកាមិចិត្តសមន្តីស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ អបចយកាមី
 ខន្ធ ទេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុត្រេនិកសានុស្ស-
 តិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស អាម្ពណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

បុគ្គល ក្រេតអរ រីកាយ ចំពោះខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ
 រាគៈ ប្រារព្ធ ខ្ញុំសេចក្តីក្រេតអរនោះ ទើបកើតឡើង ទោមទស្ស
 កើតឡើង កាលបើអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ
 តទារម្មណំ អាតាសានញាយតទកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញាយ-
 តទវិបាកផង នៃកិរិយាផង ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ អាតិញ្ញញាយតទ-
 កុសល ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតទវិបាកផង នៃកិរិយាផង
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ
 នៃការវិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុត្រេនិកសានុស្សតិញ្ញាណ
 យថាកម្មបកញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ។

[៣២៥] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលដល់នូវការសន្សំ ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ គឺ សេតុបុគ្គល
 ចាំន៍ឡាយ ចេញអំពីមត្ត ពិចារណានូវមត្ត ស្គាល់នូវចិត្ត របស់បុគ្គល
 អ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយចេតោបរិ-
 យញ្ញាណ ខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុត្រេនិកសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយការម្ពណប្បច្ច័យ ។

អាមយតម្ភិក្ខំ បញ្ញាវិហ

(៣២៦) អបចយតាមិ ធម្មោ នេកំចយតាមិ-
 នាបចយេតាមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អរហា បត្តា វុដ្ឋចិត្តា មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ ចេ-
 តោបរិយញ្ញាលោន អបចយតាមិចិត្តសមធិ្ហិស្ស ចិត្ត-
 ជាតាតិ អបចយតាមិ ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស
 បុព្វេនិកំ វា ទុស្សតិញ្ញាលាស្ស អនាគតិសញ្ញាលាស្ស
 អាវច្ឆនាយ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២៧) នេកំចយតាមិនាបចយតាមិ ធម្មោ នេ-
 កំចយតាមិនាបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អរហា ផលំ បច្ចវេក្ខតិ និព្វានំ បច្ច-
 វេក្ខតិ និព្វានំ វលស្ស អាវុដ្ឋនាយ អាម្មណាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អរហា មត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . វត្តំ . . . នេកំច-
 យតាមិនាបចយតាមិ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្ត-
 តោ វិបស្សតិ និព្វេន ទក្ខតា រូបំ បស្សតិ និព្វា-
 យ សោតនាគុយា សន្តំ សុណាតិ ចេតោបរិយញ្ញា-
 លោន នេកំចយតាមិនាបចយតាមិចិត្តសមធិ្ហិស្ស
 ចិត្តំ ជាតាតិ អកាសានព្វាយននកិរិយំ វិញ្ញា-
 ណព្វាយននកិរិយស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

រាមយោបិក្ខំ បញ្ញាវិហ

(៣២៦) ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាប់ច្រើន ខែធមិ ដែល
 មិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយការម្មណាប្បច្ចយ
 គឺ ព្រះអរហន្ត ចេញអំពីមគ្គ ពិចារណាខ្ញុំមគ្គ ស្គាល់ខ្ញុំចិត្ត របស់
 បុគ្គល អ្នកព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយចេ-
 តោបរិយញ្ញាណ ខន្ធចំនិព្វាយ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាប់ច្រើន
 ខែការពិចារណា ខ្ញុំចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិកំសានុស្សតិញ្ញាណ
 និងអនាគតិសញ្ញាណ ដោយការម្មណាប្បច្ចយ ។

(៣២៧) ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិន
 សន្សំ ជាប់ច្រើន ខែធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិន
 សន្សំ ដោយការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ព្រះអរហន្ត ពិចារណាខ្ញុំផល ពិ-
 ចារណាខ្ញុំព្រះនិព្វាន (ព្រះនិព្វាន) ព្រះនិព្វាន ជាប់ច្រើន ខែការពិចារណា
 ខ្ញុំផល ដោយការម្មណាប្បច្ចយ ព្រះអរហន្ត ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចក្ខុ
 ថាមិនរឿង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំវិនាសៈ . . . ខ្ញុំ
 វិក្កុ . . . ខ្ញុំខន្ធចំនិព្វាយ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការ
 មិនសន្សំ ថាមិនរឿង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ឃើញខ្ញុំរូប ដោយចក្ខុ
 ដូចជាទិព្វ ឮខ្ញុំសំឡេង ដោយសោតនាគុ ដូចជាទិព្វ ស្គាល់ខ្ញុំចិត្ត
 របស់បុគ្គល ព្រមព្រៀងដោយចិត្ត ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់
 ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ និងអកាសានព្វាយនន-
 កិរិយា ជាប់ច្រើន ខែវិញ្ញាណព្វាយននកិរិយា ដោយការម្មណាប្បច្ចយ

អាតិញ្ញាញាយតទគិរិយំ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតទ-
 គិរិយស្ស រូបាយតទំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋញ្ញាយ-
 តទំ កាយវិញ្ញាណស្ស ទេវតាយតាមិជាបធមយតាមិ
 ខត្តា វស្សិវិញ្ញាណស្ស ទេវតាបរិយញ្ញាណស្ស
 បុព្វេនិកសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស
 អាវុដ្ឋនាយ អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៣២៨) ទេវតាយតាមិជាបធមយតាមិ ធម្មោ
 អាចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ សេត្តា ផលំ បច្ចុវេក្ខន្តិ ទិញ្ញាទំ បច្ចុវេក្ខន្តិ
 ទិញ្ញាទំ តោត្រុកុស្ស វេនានទស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ សេត្តា វា បុដ្ឋន្តនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិទន្តិ
 តំ អាវុត្ត វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ
 សោតំ ... វត្ថុ ... ទេវតាយតាមិជាបធមយតាមិ ខត្តោ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ
 អភិទន្តិ តំ អាវុត្ត វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈតិ
 វិចិត្តា ... ទោមទស្សំ ... ទិព្វេន ចក្កុណ
 រូបំ បស្សន្តិ ទិញ្ញាយ សោតនាតុយា សន្តំ សុណាន្តិ

អាតិញ្ញាញាយតទគិរិយំ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតទគិរិយ-
 រូបាយតទំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋញ្ញាយតទ-
 កាយវិញ្ញាណស្ស ទេវតាយតាមិជាបធមយតាមិ
 ខត្តា វស្សិវិញ្ញាណស្ស ទេវតាបរិយញ្ញាណស្ស
 បុព្វេនិកសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយ ។

(៣២៨) ធម្មិ ដែលបិទដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 ជាបច្ច័យ នៃធម្មិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ
 គឺ សេតុបុគ្គលទាំងឡាយ ពិចារណានូវផល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន
 (ព្រោះថា) ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកូ នៃវេទានៈ ដោយអាម្ម-
 ណប្បច្ច័យ សេតុបុគ្គលទាំងឡាយក្តី បុព្វជ្ជនទាំងឡាយក្តី ឃើញច្បាស់
 នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា វេទន៍ក្រេកអរ កែតាយ កតៈ
 ប្រាព្វ នូវសេចក្តីក្រេកអរនោះ ទើបកើតឡើង ទោមទស្ស កើតឡើង
 ឃើញច្បាស់ នូវសាតៈ... នូវវត្ថុ... នូវទន្ធទាំងឡាយ ដែលមិន
 ដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ ជា
 អនត្តា វេទន៍ក្រេកអរ កែតាយ កតៈ ប្រាព្វ នូវសេចក្តីក្រេកអរនោះ
 ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិយា... ទោមទស្ស... ឃើញនូវ
 រូប ដោយចក្ក ដូចជាទិព្វ ពុំនូវសំឡេង ដោយសោតនាតុ ដូចជាទិព្វ

ចេតនា បរិយញ្ញាណោ ន ទេកំ ធម្មតាមិទាបច យេតាមិ-
ចិត្តសម្មជ្ជិស្ស ចិត្តំ ជាទាតិ ទេកំ ធម្មតាមិទាបច យេ-
តាមិ ខុទ្ទា វុទ្ធិវិញ្ញាណស្ស ចេតនាបរិយញ្ញាណស្ស
បុព្វេនិក្ខេបាទុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស
អារម្មណប្បដូយេន បដូយោ ។

[៣២៧] ទេកំ ធម្មតាមិទាបច យេតាមិ ធម្មតា
អបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បដូយេន បដូយោ
និព្វានំ មគ្គស្ស អារម្មណប្បដូយេន បដូយោ ។

[៣៣០] អាចយតាមិ ធម្មតា អាចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស អនិច្ចតិប្បដូយេន បដូយោ អារម្មណានិច្ចតិ
សហជាតានិច្ចតិ ។ អារម្មណានិច្ចតិ នាមំ ធម្មតា សិលំ
សមាទិយិត្តា ទោសាសេកម្មំ កត្តា កំ កុំ កត្តា បដូ-
វេក្ខតិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណានិ កត្តា កុំ បដូវេក្ខតិ
ឈានា វុដ្ឋហិត្តា ឈានំ កុំ កត្តា បដូវេក្ខតិ
អាចយតាមិ ខុទ្ទ កុំ កត្តា អស្សនេតិ អភិណ្ណតិ
កំ កុំ កត្តា រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។
សហជាតានិច្ចតិ អាចយតាមិ អនិច្ចតិ សម្បយុត្ត-
កានំ ខុទ្ទានំ អនិច្ចតិប្បដូយេន បដូយោ ។

ស្តានំ បុព្វបុគ្គ យេវ បុព្វបុគ្គស្រុត្តបត្រ្យិន ដោយចិត្ត ដែលមិនដល់នូវការ
សន្សំ បែរវិញបុព្វការបិសន្សំ ដោយចេតនាបរិយញ្ញាណ ខុទ្ធានិ-
ឡាយ ដែលបែរវិញបុព្វការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ
នៃវុទ្ធិវិញ្ញាណ រាគេបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិក្ខេបាទុស្សតិញ្ញាណ និង
អនាគតសញ្ញាណ ហោយការម្មណប្បដូយ ។

[៣២៧] ប៉េ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ជាបច្ច័យ ដែលបិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអារម្មណប្បដូយ គឺ
ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអារម្មណប្បដូយ ។

[៣៣០] ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ដោយអធិបតិប្បដូយ បានដល់ អារម្មណានិច្ចតិ និង
សហជាតានិច្ចតិ ។ អារម្មណានិច្ចតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន សមាទានសីល
ធ្វើទោសបកម្ម ធ្វើនូវបុញ្ញកម្មនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា
ធ្វើនូវបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលបានសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យ
ជាទីគោរព ហើយវិចារណា ចេញអំពីឈាន ធ្វើឈាន ឲ្យជាទី
គោរព ហើយវិចារណា ធ្វើនូវខុទ្ធានិឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពន្លះ ធ្វើនូវបុញ្ញកម្មនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង ។ ឯសហជាតានិច្ចតិ
គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្ត-
កត្តាទាំងឡាយ ដោយអធិបតិប្បដូយ ។

(៣៣១) អាចយតាមិ ធម្មោ នេវាចយតាមិ-
ចាបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាធិបតិ អាចយតាមិ អធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ
វុចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣២) អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
ច នេវាចយតាមិចាបចយតាមិស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អាចយតាមិ
អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានត្ថ
វុចានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៣) អបចយតាមិ ធម្មោ អបចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិ-
បតិ អាចយតាមិ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៤) អបចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ
សេត្វា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ ។

(៣៣៥) អបចយតាមិ ធម្មោ នេវាចយតាមិចា-
បចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(៣៣១) ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែល
មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធមិ ជាអធិបតិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជា
បច្ច័យ នៃចិត្តសម្បយុត្តកានំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៣៣២) ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែល
ដល់នូវការសន្សំផង ខែធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
មិនសន្សំផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធមិ
ជាអធិបតិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ វុចានំ នៃចិត្តសម្បយុត្តកានំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៣៣៣) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ
ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជា-
តាធិបតិ គឺ ធមិ ជាអធិបតិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃ
សម្បយុត្តកានំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៣៣៤) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ
ដែលដល់នូវការសន្សំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
គឺ សេត្វបុគ្គលតាំងឡាយ ចេញអំពីមត្ត ធ្វើនូវមត្ត ឲ្យជាទីគោរព
ហើយវិចារណា ។

(៣៣៥) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ
ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ

អាម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ
អរហា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។
សហជាតាធិបតិ អបចយកាមិ អធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូនានំ ។ បេ ។

[៣៣៦] អបចយកាមិ ធម្មោ អបចយកាមិស្ស
ច ធនេចយកាមិធាបចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អធិ-
បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អបចយ-
កាមិ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានក្ក រូនានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣៧] ធនេចយកាមិធាបចយកាមិ ធម្មោ
ធនេចយកាមិធាបចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អាម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
អាម្មណាធិបតិ អរហា វេលំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ
ធិត្វានំ ករុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ធិត្វានំ វេលស្ស អធិ-
បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតាធិបតិ ធនេ-
ចយកាមិធាបចយកាមិ អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ក រូនានំ អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

បានដល់អាម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ គឺ
ព្រះអរហន្ត ធ្វើនូវវិបស្សនា ធ្វើនូវមគ្គ ឲ្យជាទីគោរព ហើយភិបារណា ។
និងសហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ (ជា
បច្ច័យ) នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយ ។ បេ ។

[៣៣៦] ធម៌ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវការមិនសន្សំផង នៃធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវ
ការមិនសន្សំផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌
ជាអធិបតិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កន្ធានំ-
ឡាយផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៣៣៧] ធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ និងសហជាតា-
ធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ធ្វើនូវវិបស្សនា ឲ្យជាទីគោរព
ហើយភិបារណា ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយភិបារណា
(ចំណែកខាង)ព្រះនិព្វាន ក៏ជាបច្ច័យ នៃដល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។
សហជាតាធិបតិ គឺ ធម៌ ជាអធិបតិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិន
ដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កន្ធានំឡាយផង នៃចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៣៣៨) នេវាចយតាមិធាបចយតាមិ ធម្មោ អា-
 ចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អាម្មណាធិបតិ សេក្ខា ផលំ កុំ កត្វា បច្ច-
 វេក្ខន្តិ និព្វានំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ គោត្រ-
 កុស្ស វេទានស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កុំ
 កុំ កត្វា អស្សនេតិ វត្ថុំ ... នេវាចយតាមិធាបច-
 យតាមិ ខទ្ធេ កុំ កត្វា អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ
 កុំ កត្វា ពតោ ឧប្បជ្ឈតិ និដ្ឋិ ... ។

(៣៣៩) នេវាចយតាមិធាបចយតាមិ ធម្មោ
 អបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្មណាធិបតិ និព្វានំ មគ្គស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។ បច្ចយោ ។

(៣៤០) អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 អាចយតាមិ ខន្ធា បច្ឆិមាណំ បច្ឆិមាណំ អាចយតាមិណំ
 ខន្ធាណំ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោ-
 ត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៣៣៨) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
 សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បានដល់ការម្មណាធិបតិ គឺ សេក្ខបុគ្គលទាំងឡាយ ធ្វើនូវផល ឲ្យជាទី
 គោរព ហើយពិចារណា ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា
 (ចំណែកទាន) ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ នៃវេទានៈ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ បុគ្គល ធ្វើនូវចក្ក ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ ខ្ញុំវត្ថុ ...
 ធ្វើនូវខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ធ្វើនូវសេចក្តីត្រេកអរនោះ
 ឲ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង និដ្ឋិ ... ។

(៣៣៩) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បាន
 ដល់ការម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ ។

(៣៤០) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ មុនៗ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ក្រោយៗ ដែលដល់នូវ
 ការសន្សំ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកុ
 អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

(៣៤១) អាចយកាមិ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស ធម្មស្ស . . . គោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤២) អាចយកាមិ ធម្មោ នេវចយកាមិធា បចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាចយកាមិ ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤៣) អបចយកាមិ ធម្មោ នេវចយកាមិធា បចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ ផលស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤៤) នេវចយកាមិធាបចយកាមិ ធម្មោ នេវចយកាមិធា បចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា នេវចយកាមិធា បចយកាមិ ខន្ធា បច្ចិមានំ បច្ចិមានំ ខន្ធានំ កវន្តំ អាវុដ្ឋនាយ កិរិយំ វុដ្ឋានស្ស អរហតោ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤១) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ (ជាបច្ច័យ) ខែធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ . . . គោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) ខែមគ្គ វេទានៈ ជាបច្ច័យ ខែមគ្គ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៣៤២) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ទន្ធា ទន្ធា ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម របស់សេត្តុបុគ្គលទន្ធា ទន្ធា (ជាបច្ច័យ) ខែផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសល របស់បុគ្គលកាលចេញអំពីនិរោធា ជាបច្ច័យ ខែផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៣៤៣) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ មគ្គ ជាបច្ច័យ ខែផល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៣៤៤) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ទន្ធា មុន ។ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ (ជាបច្ច័យ) ខែខន្ធា ទន្ធា ក្រោយ ។ កវន្តៈ (ជាបច្ច័យ) ខែភាវុដ្ឋានៈ កិរិយា (ជាបច្ច័យ) ខែវុដ្ឋានៈ អនុលោម របស់ព្រះអរហន្ត (ជាបច្ច័យ) ខែផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកិរិយា របស់បុគ្គលកាលចេញអំពីនិរោធា ជាបច្ច័យ ខែផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៣៤៥) នៃវាចយតាមិទាបចយតាមិ ធម្មោ
អាចយតាមិស្ស ធម្មស្ស ... អាវុជ្ជនា អាចយតាមិធំ
ទន្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤៦) អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសទិសំ ។
សហជាតប្បច្ចយេ បដិច្ចវារេ សហជាតសទិសា នវ
បញ្ញា ។ អត្តាមតាប្បច្ចយេ បដិច្ចវារេ អត្តាមតាស-
ទិសំ តីណិ ។ ទិស្សយប្បច្ចយេ បច្ចយវារេ ទិស្ស-
យសទិសំ ។ ចត្តារិមិ ហិ វិសុំ យដនា នត្ថិ ។
តេរស បញ្ញា ។

(៣៤៧) អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាវុជ្ជនា
ទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តូបទិស្សយោ ។
បកត្តូបទិស្សយោ អាចយតាមិ សទ្ធិំ ឧបទិស្សយ
នាធំ ទេតិ សីលំ ... ឧទោសថតត្ថំ ... លវាធំ ...
វិបស្សនំ ... អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ មាធំ
ជម្រេតិ ទិដ្ឋិំ គណ្ណាតិ អាចយតាមិ សីលំ ... សុត្ត
ចាតំ បញ្ញំ វាតំ ទោសំ មោហំ មាធំ ទិដ្ឋិំ ...

(៣៤៨) ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
(ជាបច្ច័យ) ដែល ដែលដល់នូវការសន្សំ ... ការដួន: ជាបច្ច័យ
នៃទន្ធានំច្បុល ដែលដល់នូវការសន្សំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

(៣៤៩) ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ (តាក្សនេ) ប្រាកដស្មើ
ដោយអនន្តរប្បច្ច័យដែរ ។ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មានបញ្ញា ៧ ប្រាកដ
ស្មើដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារេដែរ ។ ក្នុងអត្តាមតាប្បច្ច័យ
មានបញ្ញា ៧ ប្រាកដស្មើដោយអត្តាមតាប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារេដែរ ។
ក្នុងទិស្សយប្បច្ច័យ មានបញ្ញាប្រាកដស្មើដោយទិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុង
បច្ច័យវារេដែរ ។ បញ្ញា ៤ យ៉ាង មិនមានផ្សេងនៃតីណិ (នៃបច្ច័យ
ទាំងនោះ) ១២ ។ បញ្ញា ១៣ ។

(៣៥០) ធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ដោយទបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សាន្តចន្ត-
ស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្តូបនិស្ស័យ ។ បកត្តូបនិស្ស័យ គឺ
បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសត្វា ដែលដល់នូវការសន្សំ ហើយឲ្យបាន
នូវសីល ... នូវឧទោសថកម្ម ... ញ៉ាំងលាន ... ញ៉ាំង
វិបស្សនា ... ញ៉ាំងអភិញ្ញា ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង
តម្លើងមាន: ប្រកាន់ទិដ្ឋិំ នូវសីល ដែលដល់នូវការសន្សំ ...
នូវសុត្ត: ចាតៈ បញ្ញា វាតៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិំ ...

បត្តិ ឧបនិស្សយ ពានំ ទេតិ សីលំ ... ឧបោ-
 សថកម្មំ ... ឈានំ ... វិបស្សនំ ... អភិក្កំ ...
 សមាបត្តិ ... ពាលំ ហនតិ សង្ឃំ កិណ្ឌតិ អាចយ-
 តាមិ សន្តា ... បញ្ញា វាគោ ... បត្តិ អាចយ-
 តាមិយា សន្តាយ បញ្ញាយ វាគស្ស បត្តិយាយ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមស្ស ឈានស្ស
 បរិកម្មំ បឋមស្ស ឈានស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។ ទេវសញ្ញាពាសញ្ញាយតនស្ស បរិ-
 កម្មំ ទេវសញ្ញាពាសញ្ញាយតនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បឋមំ ឈានំ ទុតិយស្ស ឈានស្ស
 ។ បេ ។ អាភិក្កញ្ញាយតនំ ទេវសញ្ញាពាសញ្ញាយ-
 តនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៨] អាចយតាមិ ធម្មោ អបចយតាមិស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូប-
 និស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ
 បឋមស្ស មក្ខស្ស បរិកម្មំ បឋមស្ស មក្ខស្ស
 ចក្កុស្ស មក្ខស្ស បរិកម្មំ ចក្កុស្ស មក្ខស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាស្រ័យ ឡវសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឲ្យបាន ឡវសីល... ឡវឧបោស-
 ចកម្ម... ញ្ញាវិឈាន... ញ្ញាវិវិបស្សនា... ញ្ញាវិអភិក្ក...
 ញ្ញាវិសមាបត្តិ... សម្រាប់សត្វ ចំបែកសង្ឃ សត្វ ដែលដល់ឡ
 ការសន្សំ... បញ្ញា វាគៈ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃសត្វ
 ដែលដល់ឡការសន្សំ នៃបញ្ញា នៃវាគៈ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ហិកម្ម នៃបឋមដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃបឋមដ្ឋាន ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ហិកម្ម នៃទេវសញ្ញាពាសញ្ញាយតន
 ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាពាសញ្ញាយតនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បឋមដ្ឋាន ជាបច្ច័យ នៃទុតិយដ្ឋាន ។ បេ ។ អាភិក្កញ្ញាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាពាសញ្ញាយតនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៤៨] ធមិ ដែលដល់ឡការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ដល់ឡការមិនសន្សំ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ
 នឹងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ ហិកម្ម នៃមគ្គទី ១ (ជា
 បច្ច័យ) នៃមគ្គទី ១ ហិកម្ម នៃមគ្គទី ២ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៤៩) អាចយតាមិ ធម្មោ នេវាចយតាមិទា-
 បចយតាមិស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តរូបទិស្សយោ ។ បក-
 ត្តរូបទិស្សយោ អាចយតាមិ សន្តំ ឧបទិស្សយោ អត្តាធំ
 អាតារេតិ បរិតារេតិ បរិយដ្ឋិម្ហលកំ ទុក្ខំ បច្ចុទុ-
 កោតិ អាចយតាមិ សីលំ ... បញ្ញំ ... វាតំ ... បន្តធំ
 ឧបទិស្សយោ អត្តាធំ អាតារេតិ បរិតារេតិ បរិយដ្ឋិ-
 ម្ហលកំ ទុក្ខំ បច្ចុទុកោតិ អាចយតាមិ សន្តា ...
 បញ្ញា ... វារតា ... បន្តទា កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ កុសលាកុសលំ កម្មំ វិចា-
 កស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៣៥០) អបចយតាមិ ធម្មោ អបចយតាមិស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បកត្តរូប-
 ទិស្សយោ បរិមោ មត្តោ ទុតិយស្ស មត្តស្ស តត-
 យោ មត្តោ ចតុត្ថស្ស មត្តស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ ។

(៣៥១) អបចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
 ធម្មស្ស ... អារម្មណ្ឌរូបទិស្សយោ បកត្តរូបទិស្សយោ ។

(៣៤៩) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់អនន្តរូបទិស្សយោ និងបកត្តរូបទិស្សយោ ។ បកត្តរូបទិស្សយោ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ នូវសត្វ ដែលដល់នូវការសន្សំ ហើយភ្ញាក់ខ្លួន ឲ្យក្តៅខ្លួន
 ឲ្យក្តៅដុំវិញ ទទួលនូវទុក្ខ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល នូវសីល ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ ... នូវបញ្ញា ... នូវវាតៈ ... អាស្រ័យ នូវសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ហើយភ្ញាក់ខ្លួន ឲ្យក្តៅខ្លួន ឲ្យក្តៅដុំវិញ ទទួលនូវទុក្ខ ដែល
 មានការស្វែងរកជាមូល សត្វ ដែលដល់នូវការសន្សំ ... បញ្ញា ...
 វាតៈ ... សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ នៃកាយិកទុក្ខ នៃ
 ផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ កុសលាកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ
 នៃវិបាក ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៥០) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្តរូបទិស្សយោ
 គឺ មគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ៤
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៥១) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការមិនសន្សំ (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ ... បានដល់អារម្មណ្ឌរូបទិស្សយោ និងបកត្តរូបទិស្សយោ ។

បតត្ថបទិស្សយោ សេត្វា មត្តំ ឧបទិស្សយ
អនុប្បន្នំ សមាបត្តិ ឧប្បនេតិ ឧប្បន្នំ សមាបជ្ជន្តិ
សត្វារេ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ មត្តោ
សេត្វានំ អត្ថប្បជិសម្ពិទ្ធាយ ធម្មប្បជិសម្ពិទ្ធាយ និរុត្តិ-
ប្បជិសម្ពិទ្ធាយ បដិកាលាប្បជិសម្ពិទ្ធាយ ឯនាឯន-
កោសល្យស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥២) អបថយតាមិ ធម្មោ នេវាថយតាមិនា-
បថយតាមិស្ស ធម្មស្ស . . . ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ
អនន្តបទិស្សយោ បតត្ថបទិស្សយោ ។ បតត្ថប-
ទិស្សយោ ការហា មត្តំ ឧបទិស្សយ អនុប្បន្នំ តិ-
រិយសមាបត្តិ ឧប្បនេតិ ឧប្បន្នំ សមាបជ្ជន្តិ . . .
ឯនាឯនកោសល្យស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ មត្តោ ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៣៥៣) នេវាថយតាមិនាបថយតាមិ ធម្មោ
នេវាថយតាមិនាបថយតាមិស្ស ធម្មស្ស ឧប្ប-
ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌបទិស្សយោ
អនន្តបទិស្សយោ បតត្ថបទិស្សយោ ។ បតត្ថ-
បទិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧបទិស្សយ

បតត្ថបទិស្សយ គឺ សេត្វបុគ្គលទាំងឡាយ អាស្រ័យ ខ្សែមត្ត ហើយ
ញ៉ាំងសមាបត្តិ វែរវែរដំណើរកើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ
ដែលកើតឡើងហើយ ហើរព្យាស ខ្សែសត្វារទាំងឡាយ ថាមិនទៀង
ជាខ្ពុត ជាអត្ត មត្ត ជាបច្ច័យ ខែអត្ថប្បជិសម្ពិទ្ធា ខែធម្មប្បជិ-
សម្ពិទ្ធា ខែនិរុត្តិប្បជិសម្ពិទ្ធា ខែបដិកាលាប្បជិសម្ពិទ្ធា ខែឯនាឯន-
កោសល្យ របស់សេត្វបុគ្គលទាំងឡាយ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៥២) ហើ វ ហេវេវេវាវិរោមិទសខ្សំ (ជាបច្ច័យ) ខែធម្មិ ដែល
មិនដល់ខ្សែការសន្សំ មិនដល់ខ្សែការមិទសខ្សំ . . . បានដល់ ការម្មណ្ឌ-
បទិស្សយ ការស្សបទិស្សយ និងបតត្ថបទិស្សយ ។ បតត្ថបទិស្សយ
គឺ ព្រះការយត្ត ព្យាសយ ខ្សែមត្ត ញ៉ាំងកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិន
ទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើង
ហើយ . . . ជាបច្ច័យ ខែវាទាហនកោសល្យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
មត្ត ជាបច្ច័យ ខែផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៣៥៣) ធមិ ដែលមិនដល់ខ្សែការសន្សំ មិនដល់ខ្សែការមិទសខ្សំ
ជាបច្ច័យ ខែធម្មិ ដែលមិនដល់ខ្សែការសន្សំ មិនដល់ខ្សែការមិទសខ្សំ
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ឌបទិស្សយ អនន្តបទិស្សយ
និងបតត្ថបទិស្សយ ។ បតត្ថបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្សែកាយិកសុខ

[៦១២] បរិវត្តំ ធម្មំ បច្ចយោ បរិវត្តោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណាប្បច្ចយោ បរិវត្តំ វិភកំ ខត្តំ បច្ចយោ

តយោ ខត្តា ទ្វេ ខត្តេ ... បដិសន្ធិកុណោ វត្តំ

បច្ចយោ ខត្តា ចក្កាយត្ថំ បច្ចយោ ចក្កវិញ្ញាណំ

តាយាយត្ថំ បច្ចយោ ... វត្តំ បច្ចយោ បរិវត្តា ខត្តា ។

អរិសសា ធម្មញ្ញា ហេតុប្បច្ចយសនិសា សត្ត

តាតត្វា ។ អនិបតិប្បច្ចយោ បដិសន្ធិ ធម្មំ សត្តាស

បញ្ញា បរិប្បណា ។ អនន្តរប្បច្ចយោ ។ សន្ធិតំ ។

អវិភត្តប្បច្ចយោ ។

[៦១៣] ហេតុយា សត្តាស អារម្មណោ សត្ត

អនិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត

សហជាតេ សត្តាស អនាមញ្ញោ ធម្មំ វិស្សយេ សត្ត-

រាស ឧបវិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អាសេវនេ

សត្ត កម្មេ សត្តាស វិហាកេ សត្តាស អា-

ហារេ សត្តាស វត្តិយេ ណានេ មត្តេ សត្តាស

[៦១២] ធម្មំ ដែលមានសភាពក្នុងចន្លោះ ពឹងផ្អែក នឹងធម្មំ ដែល

មានសភាពក្នុងចន្លោះ រើហើតឡើង ព្រោះការម្សិលប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព

ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមានសភាពក្នុងចន្លោះ នឹងខន្ធ ២ ... ខន្ធចាំន-

ឡាយ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ចក្កវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក

នឹងចក្កាយត្ថនៈ ពឹងផ្អែក នឹងតាយាយត្ថនៈ ... ខន្ធចាំនឡាយ

ដែលមានសភាពក្នុងចន្លោះ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ បញ្ញា ៦ យ៉ាង ដ៏សេស

ប្រាកដស្មើដោយហេតុប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យទៅជាបញ្ញា ៧

យ៉ាង ។ បដិសន្ធិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មិនមានទេ បញ្ញា ១៧ យ៉ាង

មានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។

ព្រោះអវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៦១៣] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងការម្សិលប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១៧ ក្នុងអនាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិស្សយប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១៧ ក្នុងឧបវិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ

មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១៧ ក្នុងវិហាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងភាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ

១៧ ក្នុងវត្តិយប្បច្ច័យ ណានប្បច្ច័យ និងមត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧

[៣៥៥] នេកិចយតាមិទាបចយតាមិ ធម្មោ
អមចយតាមិស្ស ធម្មស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណ្ឌូបដិស្សយោ អនន្តរូបដិស្សយោ
បកតតូបដិស្សយោ ។ បកតតូបដិស្សយោ កាយិកំ
សុខំ ឧបដិស្សាយ មត្តំ ឧប្បាទេតិ កាយិកំ ទុក្ខំ
... សេនាសនំ ឧបដិស្សាយ មត្តំ ឧប្បាទេតិ កា-
យិកំ សុខំ ... កាយិកំ ទុក្ខំ ... សេនាសនំ
មត្តស្ស ឧបដិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥៦] នេកិចយតាមិទាបចយតាមិ ធម្មោ
នេកិចយតាមិទាបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។
អារម្មណ្ឌបុរេជានំ អរហន្ត ចត្តំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ
ទុក្ខតោ អនន្តតោ វិបស្សនំ វិទេន ចត្តុយា រូបំ
បស្សនំ ធិន្ធាយ សោតនាគុយា សន្និ សុលាភិ
រូបាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ឈត្វាយតនំ កាយ-
វិញ្ញាណស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេ-
ជានំ ចត្តុយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ នេកិចយតាមិទាបចយតាមិ
ទន្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥៧] ធមិ វេលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ វេលមិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សណ្ឌបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកត្ត-
បនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំកាយិកសុខ
ហើយញ្ញាំងមត្ត ឲ្យកើត ខ្ញុំកាយិកទុក្ខ ... អាស្រ័យ ខ្ញុំសេនា-
សនៈ ហើយញ្ញាំងមត្ត ឲ្យកើត ខ្ញុំកាយិកសុខ ... ខ្ញុំកាយិក-
ទុក្ខ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃមត្ត ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៥៨] ធមិ វេលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ
ជាបច្ច័យ នៃធមិ វេលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ
ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សណ្ឌបុរេជាន និងវត្ថុបុរេជាន ។
ការម្សណ្ឌបុរេជាន គឺ ព្រះអរហន្ត ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចក្ក ... ខ្ញុំវត្ថុ ថា
មិនខៀន ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ឃើញរូប ដោយចក្កដូចជាទិព្វ ព្វសំខៀន
ដោយសោតនាគដូចជាទិព្វ រូបាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ
ដោជ្ឈត្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្ប-
ច្ច័យ ។ ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ ចត្តុយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃទន្ធា-
នាំងឡាយ វេលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ
ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

(៣៥៧) នេវចយតាមិធាបចយតាមិ ធម្មោ
 អាចយតាមិស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 អាម្មណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អាម្មណបុរេជានំ
 សេត្តា វា បុថុជ្ជនា វា ចត្តំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ
 ទុត្តតោ អនត្តតោ វិមស្សនិ អស្សនេនិ អភិទទ្ធនិ
 តំ អាវត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជនិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជនិ
 ជំព្វេន ចត្តនា រូបំ បស្សនិ ទិញាយ សោតនាតុ-
 យា សន្នំ សុណានិ ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ អាចយតា-
 មិធំ ខន្ធនំ បុរេជានប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៨) នេវចយតាមិធាបចយតាមិ ធម្មោ
 អបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ អបចយតាមិធំ ខន្ធនំ បុរេជានប្ប-
 ដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៩) អាចយតាមិ ធម្មោ នេវចយតាមិធា-
 បចយតាមិស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជានា អាចយតាមិ ខន្ធនំ បុរេជានស្ស វិមស្ស
 កាយស្ស បច្ឆាជានប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(៣៦០) អបចយតាមិ ធម្មោ នេវចយតាមិធា-
 បចយតាមិស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជានប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ

(៣៥៧) ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិន
 សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ដោយបុរេជានប្បដ្ឋយេន
 បានដល់អាម្មណបុរេជាន និងវត្ថុបុរេជាន ។ អាម្មណបុរេជាន គឺ
 សេត្តបុគ្គលទាំងឡាយក្តី បុថុជ្ជនាទាំងឡាយក្តី វិមនិឃេត្តច្បាស់ ខ្ញុំចក្ខុ
 ... ខ្ញុំវត្ថុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ ជាធនតា ហើយក្រេកអរ កែកាយ
 ពតៈ ប្រាណ ខ្ញុំវិសេចក្តីកែកាយនោះ រើបកើតឡើង ភោមស្ស
 កើតឡើង ឃើញរូប ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វ គួសំឡើង ដោយសោតនាតុ
 ដូចជាទិព្វ ។ ជំវត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ដោយបុរេជានប្បដ្ឋយេន ។

(៣៥៨) ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិន
 សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយបុរេជាន-
 ប្បដ្ឋយេន បានដល់វត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ
 ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយបុរេជានប្បដ្ឋយេន ។

(៣៥៩) ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយបច្ឆាជានប្បដ្ឋយេន
 បានដល់បច្ឆាជាន គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆាជានប្បដ្ឋយេន ។

(៣៦០) ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយបច្ឆាជានប្បដ្ឋយេន

បញ្ញាជាតា អាចយតាមិ ខន្ទា បុរេជាតស្ស វេសស្ស
កាយស្ស បញ្ញាជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៦១] នេវចយតាមិជាបចយតាមិ ធម្មោ
នេវចយតាមិជាបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស បញ្ញាជាតប្ប-
ដ្ឋយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតា នេវចយតាមិជាបចយ-
តាមិ ខន្ទា បុរេជាតស្ស វេសស្ស កាយស្ស បញ្ញា-
ជាតប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៦២] អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស អាសេវនប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
អាចយតាមិ ខន្ទា បច្ឆិមាធំ បច្ឆិមាធំ អាចយតាមិធំ
ខន្ទាធំ អាសេវនប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អនុលោមំ
តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស អាសេវនប្បដ្ឋ-
យេន បច្ចយោ ។

[៣៦៣] អាចយតាមិ ធម្មោ អបចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស អាសេវនប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ តោត្រកុ
មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស អាសេវនប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ ។

បានដល់បញ្ញាជាត គឺ ខន្ទាទាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបញ្ញាជាតប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៦១] ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ដោយបញ្ញាជាតប្បដ្ឋ័យ បានដល់បញ្ញាជាត គឺ ខន្ទាទាំងឡាយ ដែល
មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយបញ្ញាជាតប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៦២] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋ័យ គឺ ខន្ទាទាំងឡាយ មុនៗ
ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ទាទាំងឡាយ ក្រោយៗ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋ័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃ
តោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋ័យ ។

[៣៦៣] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋ័យ គឺ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ)
នៃមគ្គ វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បដ្ឋ័យ ។

(៣៦៤) នេវាចយតាមិធាបចយតាមិ ធម្មោ
 នេវាចយតាមិធាបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស ... បុរិមា
 បុរិមា នេវាចយតាមិធាបចយតាមិ ខន្ធា បច្ឆិមាខំ
 បច្ឆិមាខំ នេវាចយតាមិធាបចយតាមិខំ ខន្ធាខំ អា-
 សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៥) អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាចយតាមិ ចេតនា
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធាខំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៦) អាចយតាមិ ធម្មោ នេវាចយតាមិធា-
 បចយតាមិស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតា ធានាខណិកា ។ សហជាតា អាចយ-
 តាមិ ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាខំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា អាចយតាមិ ចេតនា
 វិចារកានំ ខន្ធាខំ កដត្តា ច រូបាខំ កម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៣៦៧) អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
 ច នេវាចយតាមិធាបចយតាមិស្ស ច ធម្មស្ស ...
 អាចយតាមិ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធាខំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបាខំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៨) ឃេ វែលវេអដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 ជាបច្ច័យ វែលវេ វែលវេអដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
 ... គឺ ខន្ធាខំ ខ្សោយ មុនៗ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់
 នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាខំ ខ្សោយ ក្រោយៗ ដែលមិនដល់
 នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយការសេវនប្បច្ច័យ ។

(៣៦៩) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការសន្សំ
 ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធាខំ ខ្សោយ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៧០) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិន
 ដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់
 សហជាត ខិន្ធានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលដល់
 នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ច័យ ខ្សោយ ដោយកម្មប្ប-
 ច្ច័យ ។ ធានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការសន្សំ ជា
 បច្ច័យ នៃវិបាកក្ខន្ធាខំ ខ្សោយផង នៃកដត្តាប្បច្ច័យផង ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៧១) ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ដល់នូវការសន្សំផង នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវ
 ការមិនសន្សំផង ... គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ
 នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធា ខ្សោយផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានប្បច្ច័យ ខ្សោយផង
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៦៤) អបចយតាមិ ធម្មោ អបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អបចយតាមិ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៦៥) អបចយតាមិ ធម្មោ នេកំចយតាមិណា បចយតាមិស្ស ធម្មស្ស កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ពានាខណិកា ។ សហជាតា អបចយតាមិ ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។ ពានាខណិកា អបចយតាមិ ចេតនា វិហាកានំ ខន្ធានំ កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧០) អបចយតាមិ ធម្មោ អបចយតាមិស្ស ច នេកំចយតាមិណាបចយតាមិស្ស ច ធម្មស្ស កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អបចយតាមិ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧១) នេកំចយតាមិណាបចយតាមិ ធម្មោ នេកំចយតាមិណាបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេកំចយតាមិណាបចយតាមិ ចេតនា

(៣៦៤) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កន្ធានំខ្យាយ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៦៥) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ខនិកាខណិកា ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ (ជាបច្ច័យ) នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបខ្យាយ ។ ធានាខណិកា គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃវិហាកក្កន្ធានំខ្យាយ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៧០) ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំផង នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កន្ធានំខ្យាយផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបខ្យាយផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣៧១) ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ

សម្បយុត្តកោដំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុត្តាធានក្ស រូបាណំ
កក្កប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិក្ខណោ នេភិចយ-
តាមិទាបចយតាមិ មេតេនា សម្បយុត្តកោដំ ខន្ធានំ
កក្កត្តា វ រូបាណំ កក្កប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧២] នេភិចយតាមិទាបចយតាមិ ឆម្ពោ នេ-
ភិចយតាមិទាបចយតាមិស្ស ឆម្ពស្ស វិចារកប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ វិចារកោ នេភិចយតាមិទាបចយតាមិ វិចារកោ
ខន្ធានំ វិចារកោ ខន្ធានំ បដិសន្ធិក្ខណោ ខន្ធានំ វិចារកោ
វិចារកប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧៣] អាចយតាមិ ឆម្ពោ អាចយតាមិស្ស
ឆម្ពស្ស អាហារកប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ វិចារកប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ឈានប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ មក្កប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ សម្បយុត្តកប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧៤] អាចយតាមិ ឆម្ពោ នេភិចយ-
តាមិទាបចយតាមិស្ស ឆម្ពស្ស វិចារកប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ សហជាតំ បច្ចុយោ វិចារកប្បច្ចុយេន
អាចយតាមិ ខន្ធានំ ចិត្តសមុត្តាធានំ រូបាណំ

មិនដល់រូបការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កត្តាគំនិតឡាយផង នៃ
ចិត្តសមុត្តារូបទាំងឡាយផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែល
មិនដល់រូបការសន្សំ មិនដល់រូបការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្ត-
កក្កត្តាគំនិតឡាយផង នៃកក្កត្តារូបទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] ធមិ ដែលមិនដល់រូបការសន្សំ មិនដល់រូបការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់រូបការសន្សំ មិនដល់រូបការមិន
សន្សំ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធខ ជាវិបាក ដែលមិនដល់រូបការ
សន្សំ មិនដល់រូបការមិនសន្សំ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធត ខន្ធតាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣៧៣] ធមិ ដែលដល់រូបការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ដល់រូបការសន្សំ ដោយអាហារកប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមក្កប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយសម្បយុត្តកប្បច្ច័យ ។

[៣៧៤] ធមិ ដែលដល់រូបការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
មិនដល់រូបការសន្សំ មិនដល់រូបការមិនសន្សំ ដោយវិចារកប្ប-
ច្ច័យ បានដល់សហជាត ទិដ្ឋបច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធតាំង-
ឡាយ ដែលដល់រូបការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុត្តារូបទាំងឡាយ

វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ បច្ឆាជាតា អាច-
យតាមិ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧៥] បឋមយតាមិ ធម្មោ ទេវតិចយតាមិជាប-
ឋមយតាមិស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អបឋមយតាមិ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានាធំ រូបាធំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។
បច្ឆាជាតា អបឋមយតាមិ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

[៣៧៦] ទេវតិចយតាមិជាបឋមយតាមិ ធម្មោ
ទេវតិចយតាមិជាបឋមយតាមិស្ស ធម្មស្ស វិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆា-
ជាតំ ។ សហជាតា ទេវតិចយតាមិជាបឋមយតាមិ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានាធំ រូបាធំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
បច្ចុយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ទេវតិចយតាមិជាបឋមយតាមិ
ខន្ធា ករណត្តារូបាធំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
ខន្ធា វត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ វត្ត
ខន្ធាធំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ បុរេជាតំ

ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធានិទ្សាយ ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលភិក្ខុមុន ដោយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៣៧៧] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិន
ដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បាន
ដល់សហជាត បដិបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធានិទ្សាយ ដែល
ដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបនិទ្សាយ ដោយ
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ខន្ធានិទ្សាយ ដែលដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលភិក្ខុមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៣៧៨] ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។
សហជាត គឺ ខន្ធានិទ្សាយ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវ
ការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបនិទ្សាយ ដោយវិប្បយុត្ត-
ប្បដ្ឋយេន ខន្ធានិទ្សាយ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃករណត្តារូបនិទ្សាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធានិទ្សាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្ប-
ដ្ឋយេន វត្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានិទ្សាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបុរេជាត

ចក្ខុយោ វេទនា កាយាយតនំ កាយាយតនំ កាយាយតនំ វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ
នេកំ ចយតាមិ នាបចយតាមិ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ
យេន បដ្ឋយោ ។ បដ្ឋានាតា នេកំ ចយតាមិ នាបច
យតាមិ ខន្ធា បុរេជានំ វត្ថុ សមស្ស កាយស្ស ។

(៣៧៧) នេកំ ចយតាមិ នាបចយតាមិ ធម្មោ
អាចយតាមិស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
បុរេជានំ វត្ថុ អាចយតាមិ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ
យេន បដ្ឋយោ ។

(៣៧៨) នេកំ ចយតាមិ នាបចយតាមិ ធម្មោ
អបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋ
យោ បុរេជានំ វត្ថុ អបចយតាមិ ខន្ធានំ វិប្បយុត្ត
ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៣៧៩) អាចយតាមិ ធម្មោ អាចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស អត្ថប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ អាចយតាមិ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ណាណំ ខន្ធានំ ។

(៣៨០) អាចយតាមិ ធម្មោ នេកំ ចយតាមិ នា
បចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ

គី ចក្ខុយោ វេទនា កាយាយតនំ (ជាបច្ច័យ) វិញ្ញាណ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ វេទនា វាជិច្ឆាយ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់
ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ធម្មច្ឆាជាត គឺ ខន្ធានំ វេ
ទនា ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ (ជាបច្ច័យ)
វិញ្ញាណនេះ ដែលកើតមុន ។

(៣៧៧) ធម៌ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ
ជាបច្ច័យ វិញ្ញាណ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បាន
ដល់បុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វិញ្ញាណ ដែលដល់ខ្ញុំការ
សន្សំ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

(៣៧៨) ធម៌ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ
ជាបច្ច័យ វិញ្ញាណ ដែលដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
បានដល់បុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វិញ្ញាណ ដែលដល់ខ្ញុំ
ការមិនសន្សំ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

(៣៧៩) ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ជាបច្ច័យ វិញ្ញាណ ដែល
ដល់ខ្ញុំការសន្សំ ដោយអត្ថប្បដ្ឋយេន គឺ ខន្ធា ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ
(ជាបច្ច័យ) វិញ្ញាណ ។

(៣៨០) ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ជាបច្ច័យ វិញ្ញាណ
ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយអត្ថប្បដ្ឋយេន

សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អាថយតាមិ
ខត្វា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ បច្ឆាជាតា អាថយតាមិ ខត្វា បុរេជាតស្ស
នមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧០] អាថយតាមិ ធម្មោ អាថយតាមិស្ស
ច ទេវាថយតាមិទាបថយតាមិស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាថយតាមិ ឯកោ ខត្វា
តិណ្ណាដ្ឋំ ខត្វានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូទានំ អត្តិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខត្វា ... ។ អថថយតាមិ
ធម្មោ ... តីណិ ។ អាថយតាមិទេយេន កាតក្សំ ។

[៣៧២] ទេវាថយតាមិទាបថយតាមិ ធម្មោ ទេ-
វាថយតាមិទាបថយតាមិស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ
នគ្រិយំ ។ សហជាតា ទេវាថយតាមិទាបថយតាមិ
ឯកោ ខត្វា តិណ្ណាដ្ឋំ ខត្វានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស
រូទានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខត្វា ... បដិ-
សន្ធិត្តិណោ ខត្វា វត្តស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ត
ខត្វានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯតំ មហាក្ខតំ ...
តាហារំ ... អាហារំ ... ឧត្តុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ... ។

បានដល់សហជាត វិបិប្បជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ
ដែលដល់ប្បវាសន៍ ជាបច្ច័យ ខៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបតាំងឡាយ ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ ។ វិបិប្បជាត គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំ
ជាបច្ច័យ ខៃកាយរាង ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៧១] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ដែល
ដល់នូវការសន្សំផង ខៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
មិនសន្សំផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជា
បច្ច័យ ខៃខន្ធទផង ខៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបតាំងឡាយផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
ខន្ធល ។ ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ... (ព្រះវិនិច្ឆ័យនិក្ខិ-
សដ្ឋនា) ព លើក ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើតាមន័យក្នុងអាថយតាមិធមិ ។

[៣៧២] ធមិ មិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ ខៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
មិនសន្សំ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត
អាហារ និវត្តន្តិយ ។ សហជាត គឺ ខន្ធទ ដែលមិនដល់នូវ
ការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធទផង ខៃ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបតាំងឡាយផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធល ... ខន្ធទ
តាំងឡាយ ជាបច្ច័យ ខៃវត្ត ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ
វត្ត ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធទតាំងឡាយ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ...
តាហារៈ ... អាហារ ... ឧត្តុ ... ខៃត្តកអសញ្ញាសត្ត ... ។

អភិប្បវិទិត អនុលោមតិកប្បដ្ឋានំ

បុរេជាតំ អរហន ចតុតំ ... វតុតំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សនិ ទិព្វេន ចតុតោ រូបំ ... ទិញាយ
 សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតំ រូបាយននំ ចតុ-
 វិញាណស្ស ដោដ្ឋនាយននំ កាយវិញាណស្ស ចតុ-
 យននំ ចតុវិញាណស្ស ... កាយាយននំ កាយ-
 វិញាណស្ស វតុ ទេវាចយតាមិទាបចយតាមិទំ ទន្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា ទេវាចយតា-
 មិទាបចយតាមិ ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតធឿកាវេ អាហារេ
 ឥមស្ស កាយស្ស រូបជីវិតិទ្រិយំ កតត្តារូបានំ ។

(៣៨៣) ទេវាចយតាមិទាបចយតាមិ ទន្ធា
 អាចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេ-
 ជាតំ សេត្តា វំ បុថុជ្ជនា វំ ចតុតំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សនិ អស្សានេនិ អភិទន្ធានិ តំ អារត្ត
 វតោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ... វតុតំ
 អនិច្ចតោ ... វិបស្សនិ អស្សានេនិ អភិទន្ធានិ តំ អារត្ត
 វតោ ... ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចតុតោ រូបំ
 ... ទិញាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតំ វតុ
 អាចយតាមិទំ ទន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិប្បវិទិត អនុលោមតិកប្បដ្ឋានំ

ឯបុរេជាតំ គី ប្រុសបេស្ស ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំវតុ ... ខ្ញុំវតុ ថាមិន
 ទៀត ឯបុព្វ ឯបុរេទេវ (ឃើញ)រូប ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វ ... ខ្ញុំ
 សំរេច ដោយសោតនាតុដូចជាទិព្វ រូបាយននៈ (ជាចម្លើយ) ខែចតុ-
 វិញាណ ដោដ្ឋនាយននៈ (ជាចម្លើយ) ខែកាយវិញាណ ចតុយននៈ
 (ជាចម្លើយ) ខែចតុវិញាណ ... កាយាយននៈ (ជាចម្លើយ) ខែកាយ-
 វិញាណ វតុ ជាចម្លើយ ខែទន្ធានំឡាយ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ
 មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ដោយអត្ថិប្បច្ចយេ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ ទន្ធា
 តាំងឡាយ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ ជាចម្លើយ
 ខែកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ចយេ ។ កតធឿកាវេ (ជា
 ចម្លើយ) ខែកាយនេះ រូបជីវិតិទ្រិយេ (ជាចម្លើយ) ខែកតត្តារូបតាំងឡាយ ។

(៣៨៤) ធមិ ដែលមិនដល់ខ្ញុំការសន្សំ មិនដល់ខ្ញុំការមិនសន្សំ
 ជាចម្លើយ ខែធមិ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ដោយអត្ថិប្បច្ចយេ បានដល់
 បុរេជាត គឺ សេត្តបុគ្គលតាំងឡាយក្តី បុថុជ្ជនតាំងឡាយក្តី ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្ញុំវតុ ថាមិនទៀត ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រតៈ ប្រាព្វ ខ្ញុំសេចក្តីរីករាយនោះ ... ទោមនស្ស កើតឡើង ខ្ញុំ
 សោតៈ... ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំវតុ ថាមិនទៀត... ហើយត្រេកអរ រីករាយ
 រតៈ ប្រាព្វ ខ្ញុំសេចក្តីរីករាយនោះ... ទោមនស្ស កើតឡើង ខ្ញុំរូប
 ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វ ... ខ្ញុំសំរេច ដោយសោតនាតុដូចជាទិព្វ វតុ
 ជាចម្លើយ ខែទន្ធានំឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំការសន្សំ ដោយអត្ថិប្បច្ចយេ ។

[៣៨៤] នេវាចយតាមិបាបចយតាមិ ធម្មោ
អបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរោជាតំ វត្ត អបចយតាមិធំ ទទ្ធាធំ អត្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣៨៥] អាចយតាមិ ច នេវាចយតាមិបាបច-
យតាមិ ច ធម្មោ អាចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរោជាតំ ។ សហជាតោ
អាចយតាមិ ឋកោ ទទ្ធា ច វត្ត ច វិណ្ឌាធំ
ទទ្ធាធំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទទ្ធា ... ។

[៣៨៦] អាចយតាមិ ច នេវាចយតាមិបាបច-
យតាមិ ច ធម្មោ នេវាចយតាមិបាបចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចា-
ជាតំ អាហារំ វត្ត្រិយំ ។ សហជាតោ អាចយតាមិ
ទទ្ធា ច មហាក្ខតា ច វិគ្គសមុដ្ឋានាធំ រូបាធំ
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតោ អាចយតាមិ
ទទ្ធា ច កកឡីកាវេ អាហារវេ ច វេស្ស កា-
យស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតោ
អាចយតាមិ ទទ្ធា ច រូបជីវិត្រិយេត្ថុ កកឡត្ថាធំ
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៧] វេ វិហារវិវេលំនូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ
ជាបច្ច័យ វិហារំ វិវេលំនូវការមិនសន្សំ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បាន
ដល់បុរោជាត គឺ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានិច្ឆាយ ដែលដល់នូវការ
មិនសន្សំ វេយរក្ខត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៨] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំក្តី ធមិ ដែលមិនដល់
នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់
នូវការសន្សំ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរោជាត ។
សហជាត គឺ ខន្ធទ ដែលដល់នូវការសន្សំក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធត ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធល ... ។

[៣៨៩] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំក្តី ធមិ ដែលមិនដល់នូវ
ការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់
នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់
សហជាត បច្ចាជាត អាហារ និងវត្ត្រិយ ។ សហជាត ខន្ធទ
តាំងឡាយ ដែលដល់នូវការសន្សំក្តី មហាក្ខតតាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ
នៃវិគ្គសមុដ្ឋានរូបតាំងឡាយ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ
ខន្ធានិច្ឆាយ ដែលដល់នូវការសន្សំក្តី កកឡីកាហារក្តី ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បច្ចាជាត គឺ ខន្ធានិច្ឆាយ ដែល
ដល់នូវការសន្សំក្តី រូបជីវិត្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃកកឡត្ថារូបតាំងឡាយ
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] អបចយតាមិ ច ទេវាចយតាមិជាបច-
 យតាមិ ច ទម្ពា អបចយតាមិស្ស ទម្ពស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ ទ្វេ កាកត្យា ទស្សិតនយេន ។
 ទត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិភតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អវិភតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៨] ហេតុយា សត្ត អាម្ពណោ សត្ត
 អធិបតីយា ទស អនន្តរ ធ សមនន្តរ ធ សហ-
 ជាតេ នវ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ ទិស្សយេ តេរស ឧប-
 ទិស្សយេ នវ បុរេជាតេ តីណិ ចត្វាជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ កកម្មេ សត្ត វិចារតេ ឯកំ
 អាហារេ សត្ត វង្រិយេ សត្ត ណានេ សត្ត មត្តេ
 សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា
 តេរស ទត្ថិយា ធ វិភតេ ធ អវិភតេ តេរស ។

[៣៨៧] អង្គ វិបស្សនាប្បវេណី ធម្មិ ដែលមិនដល់ខ្លា
 ការសម្លៀ បំណងប្រកាសនៃសម្លៀក្តី ជាច្រើន ខែធម្មិ ដែលដល់ខ្លា
 ការមិនសម្លៀ ដោយអត្ថិប្បច្ចយេ ។ ច្រើនខែធម្មិ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ
 តាមន័យដែលសំដែងរួចហើយ ។ (ធម្មិ) ជាច្រើន ដោយនត្ថិប្បច្ចយេ
 ជាច្រើន ដោយវិភតប្បច្ចយេ ជាច្រើន ដោយអវិភតប្បច្ចយេ ។

[៣៨៨] ក្នុងហេតុប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាម្ពណប្បច្ចយេ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយេ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តប្បច្ចយេ
 មានវារៈ ៦ ក្នុងសមនន្តប្បច្ចយេ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយេ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងទិស្សប្បច្ចយេ
 មានវារៈ ១៧ ក្នុងឧបទិស្សប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយេ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងចត្វាជាតប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយេ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងកកម្មប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារតប្បច្ចយេ មានវារៈ
 ១ ក្នុងអាហារប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងវង្រិយប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧
 ក្នុងណានប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងមត្តប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្ប-
 យុត្តប្បច្ចយេ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយេ មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្ប-
 ច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនត្ថិប្បច្ចយេ មានវារៈ ៦ ក្នុងវិភតប្បច្ចយេ មាន
 វារៈ ៦ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយេ មានវារៈ ១៧ ។

[៣៨៧] អាចយកាមិ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៨] អាចយកាមិ ធម្មោ អបចយកាមិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៩] អាចយកាមិ ធម្មោ នេកចយកាមិបាចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បន្តាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩០] អាចយកាមិ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស ច នេកចយកាមិច បចយកាមិស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩១] អបចយកាមិ ធម្មោ អបចយកាមិស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩២] អបចយកាមិ ធម្មោ អាចយកាមិស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៧] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៨៨] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៨៩] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបន្តាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៩០] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំផង នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[៣៩១] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៩២] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៣៧៥] អបចយតាមិ ធម្មោ ទេវាចយតាមិជា-
បចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយេន
បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៦] អបចយតាមិ ធម្មោ អបចយតាមិស្ស
ច ទេវាចយតាមិជាបចយតាមិស្ស ច ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៧] ទេវាចយតាមិជាបចយតាមិ ធម្មោ ទេ-
វាចយតាមិជាបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បដ្ឋា-
យេន បច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បដ្ឋាយេន
បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ អាហារប្បដ្ឋា-
យេន បច្ចយោ វស្ត្រិយប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៨] ទេវាចយតាមិជាបចយតាមិ ធម្មោ
អបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បដ្ឋាយេន
បច្ចយោ ។

[៣៧៩] ទេវាចយតាមិជាបចយតាមិ ធម្មោ អប-
ចយតាមិស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ
បុរេជាតប្បដ្ឋាយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៥] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយការម្ម-
ណាប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ។

[៣៧៦] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលដល់នូវការមិនសន្សំផង នៃធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិន
ដល់នូវការមិនសន្សំផង ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ ។

[៣៧៧] ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការ
មិនសន្សំ ដោយការម្មណាប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ
ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បដ្ឋាយ
ជាបច្ច័យ ដោយវស្ត្រិយប្បដ្ឋាយ ។

[៣៧៨] ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលដល់នូវការសន្សំ ដោយការម្មណាប្បដ្ឋាយ
ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ។

[៣៧៩] ធមិ ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិន
សន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បដ្ឋាយ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយ ។

[៤០០] អាចយតាមិ ច ទេវាចយតាមិជាបច-
យតាមិ ច ធម្មា អាចយតាមិស្ស ធម្មស្ស . . .
សហជាតំ បុរេជាតំ ។

[៤០១] អាចយតាមិ ច ទេវាចយតាមិជាបច-
យតាមិ ច ធម្មា ទេវាចយតាមិជាបចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស . . . សហជាតំ បុរេជាតំ អាហារំ វស្ត្រិយំ ។

[៤០២] អបចយតាមិ ច ទេវាចយតាមិជាបចយ-
តាមិ ច ធម្មា អបចយតាមិស្ស ធម្មស្ស . . . សហ-
ជាតំ បុរេជាតំ ។

[៤០៣] អបចយតាមិ ច ទេវាចយតាមិជាបច-
យតាមិ ច ធម្មា ទេវាចយតាមិជាបចយតាមិស្ស
ធម្មស្ស . . . សហជាតំ បុរេជាតំ អាហារំ វស្ត្រិយំ ។

[៤០៤] ឧហោតុយា បណ្ណាវស ឧការម្មណោ ឧអ-
ធិបតិយា ឧអធិបតិយា ឧសមធិបតិយា បណ្ណាវស ឧសហ-
ជាតេ ឯកានស ឧអត្ថមត្ថោ ឯកានស ឧធិស្សយេ
ឯកានស ឧធិស្សយេ ឧទ្ធាស ឧបុរេជាតេ តេវស

[៤០០] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ធមិ ដែលមិនដល់នូវការ
សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវការ
សន្សំ . . . បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[៤០១] ធមិ ដែលដល់នូវការសន្សំ ធមិ ដែលមិនដល់នូវការ
សន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់នូវ
ការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ . . . បានដល់សហជាត បច្ចាជាត
អាហារំ និងវស្ត្រិយំ ។

[៤០២] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ធមិ ដែលមិនដល់នូវ
ការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវ
ការមិនសន្សំ . . . បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

[៤០៣] ធមិ ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ធមិ ដែលមិនដល់
នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនដល់
នូវការសន្សំ មិនដល់នូវការមិនសន្សំ . . . បានដល់សហជាត បច្ចាជាត
អាហារ និងវស្ត្រិយំ ។

[៤០៤] ក្នុងនហោតុប្បច្ច័យ មានវរៈ ១៥ ក្នុងនការម្មណាប្ប-
ច្ច័យ ឧអធិបតិប្បច្ច័យ ឧអធិបតិប្បច្ច័យ និងនសមធិបតិប្បច្ច័យ មាន
វរៈ ១៥ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវរៈ ១១ ក្នុងនអត្ថមត្ថាប្បច្ច័យ
មានវរៈ ១១ ក្នុងនធិស្សយប្បច្ច័យ មានវរៈ ១១ ក្នុងនឧប-
ធិស្សយប្បច្ច័យ មានវរៈ ១៤ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវរៈ ១៧

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

នបច្ឆាជានេត បណ្ណាវស នអាសវនេ នគរម្មេ នវិហានេត
 នអាហារេ នភ័ន្ត្រិយេ នឈានេ នមត្តេ បណ្ណាវស
 នសម្បយុត្តេ ឯកានសេ នវិប្បយុត្តេ នវំ លោកត្ថិ
 យា នវំ លោកត្ថិយា បណ្ណាវស លោកតេត បណ្ណាវស
 លោកតេត នវំ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ចុទ្ទិយំ ។

[២០៥] នលោកត្ថិយា នអាម្ពុលោ សត្ត ។

នមចិបតិយា នមនន្តេ នសមនន្តេ សត្ត នអាហ
 មញ្ញេ តិណិ នធម្មនិស្សយេ សត្ត នបុរេជានេត
 នបច្ឆាជានេត នអាសវនេ នគរម្មេ នវិហានេត នអា
 ហារេ នភ័ន្ត្រិយេ នឈានេ នមត្តេ សត្ត នសម្ប
 យុត្តេ តិណិ នវិប្បយុត្តេ តិណិ លោកត្ថិយា សត្ត
 លោកតេត សត្ត ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

កង្កនបច្ឆាជានេត មានវារៈ ១៥ កង្កនអាសវនេបច្ឆាជានេត ឧកម្មប្ប
 ច្ច័យ នវិហានេត ឧអាហារេបច្ឆាជានេត នភ័ន្ត្រិយេបច្ឆាជានេត នឈាន
 បច្ឆាជានេត នមត្តេបច្ឆាជានេត មានវារៈ ១៥ កង្កនសម្បយុត្តបច្ឆាជានេត មាន
 វារៈ ១១ កង្កនវិប្បយុត្តបច្ឆាជានេត មានវារៈ ៨ កង្កនលោកតេតបច្ឆាជានេត មាន
 វារៈ ៨ កង្កនលោកតេតបច្ឆាជានេត មានវារៈ ១៥ កង្កនលោកតេតបច្ឆាជានេត មាន
 វារៈ ១៥ កង្កនលោកតេតបច្ឆាជានេត មានវារៈ ៨ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
 យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុទ្ទិយំ ។

[២០៦] កង្កនអាម្ពុលោបច្ឆាជានេត មានវារៈ ៧ ព្រោះនេតេតបច្ឆាជានេត
 ... កង្កនមត្តេបច្ឆាជានេត ឧអាហារេបច្ឆាជានេត នភ័ន្ត្រិយេបច្ឆាជានេត មាន
 វារៈ ៧ កង្កនឧកម្មប្បច្ឆាជានេត មានវារៈ ៧ កង្កនឧកម្មប្បច្ឆាជានេត
 មានវារៈ ៧ កង្កនបច្ឆាជានេត ឧបច្ឆាជានេត ឧអាសវនេបច្ឆា
 ជានេត ឧកម្មប្បច្ឆាជានេត នវិហានេត ឧអាហារេបច្ឆាជានេត នភ័ន្ត្រិយេបច្ឆា
 ជានេត នឈានបច្ឆាជានេត នមត្តេបច្ឆាជានេត មានវារៈ ៧ កង្កនសម្បយុ
 ត្តបច្ឆាជានេត មានវារៈ ៧ កង្កនវិប្បយុត្តបច្ឆាជានេត មានវារៈ ៧ កង្កនលោ
 កតេតបច្ឆាជានេត មានវារៈ ៧ កង្កនលោកតេតបច្ឆាជានេត មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត
 គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចុទ្ទិយំ ។

[៤០៦] ធម្មេតុប្បដ្ឋយោ អារម្មណោ សត្តំ ...

អធិបតិយា ធន អនន្តរេ ឆ សមនន្តរេ ឆ សហ-
ជាតេ ធរ អញ្ញាមញ្ញោ តិណិ ធិស្សយេ តេរស
ឧបធិស្សយេ ធរ បុរេជាតេ តិណិ បច្ឆាជាតេ តិណិ
អាសេវនេ តិណិ តារម្មេ សត្តំ វិចារតេ ឯតំ អាហារ-
រេ សត្តំ វិប្បយុត្តេ លានេ មត្តេ សត្តំ សម្បយុត្តេ
តិណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ញា អត្តិយា តេរស ធិត្តិយា ឆ
វិចារតេ ឆ អវិចារតេ តេរស ។ ឯវំ តណោតត្ថំ ។

បច្ចុទ្ធិយាទុណេមំ ។

អាចយតាមិក្កិកេ ទសមំ ធិដ្ឋិកំ

[៤០៦] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះខេហតុប្បដ្ឋយ

... ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦
ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
អញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងធិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុង
ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
កម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងអាហារប្ប-
ដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយប្បដ្ឋយ លានប្បដ្ឋយ និងមត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ
មានវារៈ ៥ ក្នុងអតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងធិតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦
ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ។
បណ្ឌិត គប្បីកថយ៉ាងនេះចុះ ។

បច្ចុ បច្ចុទ្ធិយាទុណេមំ ។

បច្ចុ អាចយតាមិក្កិកេ ទំ ១០

សេចក្តី

បដិប្បវាណ

(២០៧) សេក្តំ ធម្មំ បដិច្ច សេក្តោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា សេក្តំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច

តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... ។ សេក្តំ ធម្មំ បដិច្ច

លោសេក្តាធាសេក្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា

សេក្តោ ទទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ សេក្តំ

ធម្មំ បដិច្ច សេក្តោ ច លោសេក្តាធាសេក្តោ ច

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា សេក្តំ ឯកំ ទន្ធិ

បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

(២០៨) អសេក្តំ ធម្មំ បដិច្ច អសេក្តោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អសេក្តំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច ។

អសេក្តំ ធម្មំ បដិច្ច លោសេក្តាធាសេក្តោ ធម្មោ

... អសេក្តោ ទទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អសេក្តំ ធម្មំ បដិច្ច អសេក្តោ ច លោសេក្តាធា

សេក្តោ ច ធម្មោ ... អសេក្តំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច

តយោ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ទទ្វេ ... ។

សេចក្តី

បដិប្បវាណ

(២០៧) ធមិ ដែលជាបស់សេក្តុប្បគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែលជា

របស់សេក្តុប្បគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធិ ព្វ អា

ស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលជាបស់សេក្តុប្បគ្គល ខន្ធិ ២ ... ។ ធមិ ដែល

មិនមែនជាបស់សេក្តុប្បគ្គល មិនមែនជាបស់អសេក្តុប្បគ្គល អាស្រ័យ

ធមិ ដែលជាបស់សេក្តុប្បគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ

គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធិទាំងឡាយ ជាបស់សេក្តុប្បគ្គល ។

ធមិ ដែលជាបស់សេក្តុប្បគ្គលក្តី ធមិ ដែលមិនមែនជាបស់សេក្តុប្បគ្គល

មិនមែនជាបស់អសេក្តុប្បគ្គលក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលជាបស់សេក្តុប្បគ្គល

ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធិ ព្វក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី

អាស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលជាបស់សេក្តុប្បគ្គល ខន្ធិ ២ ... ។

(២០៨) ធមិ ដែលជាបស់អសេក្តុប្បគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែល

ជាបស់អសេក្តុប្បគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ អា

ស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលជាបស់អសេក្តុប្បគ្គល ។ ធមិ ដែលមិនមែនជាបស់

សេក្តុប្បគ្គល មិនមែនជាបស់អសេក្តុប្បគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែលជាបស់

អសេក្តុប្បគ្គល ... គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធិទាំងឡាយ ជា

របស់អសេក្តុប្បគ្គល ។ ធមិ ដែលជាបស់អសេក្តុប្បគ្គលក្តី ធមិ ដែល

មិនមែនជាបស់សេក្តុប្បគ្គល មិនមែនជាបស់អសេក្តុប្បគ្គលក្តី អាស្រ័យ

ធមិ ដែលជាបស់អសេក្តុប្បគ្គល ... គឺ ខន្ធិ ព្វក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន

រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលជាបស់អសេក្តុប្បគ្គល ខន្ធិ ២ ... ។

(២០៧) លេវសេត្តាណសេត្តា ធម្មំ បដិច្ច លេវ

សេត្តាណសេត្តា ធម្មា . . . លេវសេត្តាណសេត្តា
វិកា ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
ទ្វេ ខន្ធ . . . បដិសន្ធិត្តណោ លេវសេត្តាណសេត្តា
ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធ វិកា មហាក្កត
បដិច្ច តយោ មហាក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ទ្វេ
មហាក្កតា មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(២០៨) សេត្តាញ លេវសេត្តាណសេត្តាញ ធម្មំ

បដិច្ច លេវសេត្តាណសេត្តា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា សេត្តោ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២០៩) អសេត្តាញ លេវសេត្តាណសេត្តាញ ធម្មំ

បដិច្ច លេវសេត្តាណសេត្តា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ហេតុប្បច្ចយា អសេត្តោ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២០៧) ធមិ ដែលមិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល មិនមែនជា

លេវសេត្តបុគ្គល កាស្រ័យធមិ ដែលមិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល
មិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល . . . គី ខន្ធ ព្យ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប
ក្តី កាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាលេវ
សេត្តបុគ្គល ខន្ធ ២ . . . វត្ថុ កាស្រ័យខន្ធចាំនំ ឡាយ ដែលមិន
មែនជាលេវសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ខន្ធចាំនំ ឡាយ កាស្រ័យវត្ថុ មហាក្កត ៣ កាស្រ័យមហា-
ក្កត ១ មហាក្កត ២ កាស្រ័យមហាក្កត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប កដត្តារូប
ខំនំ ឧបាទារូប កាស្រ័យមហាក្កត ចាំនំ ឡាយ ។

(២១០) ធមិ ដែលមិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល មិនមែនជា

លេវសេត្តបុគ្គល កាស្រ័យធមិ ដែលជាលេវសេត្តបុគ្គលផង ធមិ
ដែលមិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គលផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប កាស្រ័យខន្ធ
ចាំនំ ឡាយ ដែលជាលេវសេត្តបុគ្គលផង មហាក្កត ចាំនំ ឡាយផង ។

(២១១) ធមិ ដែលមិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល មិនមែនជា

លេវសេត្តបុគ្គល កាស្រ័យធមិ ដែលជាលេវសេត្តបុគ្គលផង ធមិ
ដែលមិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាលេវសេត្តបុគ្គលផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គី ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូប កាស្រ័យខន្ធ
ចាំនំ ឡាយ ដែលជាលេវសេត្តបុគ្គលផង មហាក្កត ចាំនំ ឡាយផង ។

[២០២] សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សេត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ អាម្ពណាប្បច្ចយា អនិបតិប្បច្ចយា បដិ-
សន្តិ នត្តិ ។ អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្តរាប្បច្ចយា សហ-
ជាតប្បច្ចយា សព្វេ មហាកូតា កាតញ្ចា ។ អញ្ញា-
មញ្ញាប្បច្ចយា ធិស្សយប្បច្ចយា ឧបធិស្សយប្បច្ចយា
បុរេជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា សេត្តំ ឯកំ
ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ... ។

[២០៣] នេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នេវ-
សេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... អាសេវនប្បច្ចយា នេវ-
សេត្តានាសេត្តំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ
ខន្ធធ្វេ ... កាម្ពប្បច្ចយា វិទាតប្បច្ចយា វិទាតំ សេត្តំ
ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ... ។
តីណិ បរិបុណ្ណំ ។

[២០៤] អសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អសេត្តោ ធម្មោ ...
វិទាតប្បច្ចយា អសេត្តំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច ...
តីណិ ។

[២០៥] . នេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
នេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... វិទាតប្បច្ចយា

[២០៦] ធមិ ដែលជាវរបស់សេត្តុប្បក្កល អាស្រ័យធមិ ដែល
ជាវរបស់សេត្តុប្បក្កល រើបកើតឡើង ព្រោះអាម្ពណាប្បច្ច័យ និងអនិប-
តិប្បច្ច័យ គឺ បដិសន្តិ មិនមានទេ ។ តួកមហាកូតានីអស់ បណ្ឌិត
គប្បីធ្វើតាមទំនង អនន្តរាប្បច្ច័យ សមនន្តរាប្បច្ច័យ និងសហជាតប្បច្ច័យ ។
ខន្ធភ អាស្រ័យខន្ធភ ដែលជាវរបស់សេត្តុប្បក្កល ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ
ធិស្សយប្បច្ច័យ ឧបធិស្សយប្បច្ច័យ បុរេជាតប្បច្ច័យ និងកាស-
វនប្បច្ច័យ ខ្យុខន្ធភ ២ ... ។

[២០៧] ធមិ ដែលមិនមែនជាវរបស់សេត្តុប្បក្កល មិនមែនជាវរបស់អ-
សេត្តុប្បក្កល អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមែនជាវរបស់សេត្តុប្បក្កល មិនមែនជា
វរបស់អសេត្តុប្បក្កល ... ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ អាស្រ័យខន្ធភ
១ ដែលមិនមែនជាវរបស់សេត្តុប្បក្កល មិនមែនជាវរបស់អសេត្តុប្បក្កល ខ្យុ
ខន្ធភ ២ ... ព្រោះកម្មប្បច្ច័យ និងវិទាតប្បច្ច័យ ខន្ធភ អាស្រ័យវិទាត-
ក្នុងខន្ធភ ជាវរបស់សេត្តុប្បក្កល ខ្យុខន្ធភ ២ ... វិវេ ៣ ជាពាក្យគ្រប់គ្រាន់ ។

[២០៨] ធមិ ដែលជាវរបស់អសេត្តុប្បក្កល អាស្រ័យធមិ ដែល
ជាវរបស់អសេត្តុប្បក្កល ... ព្រោះវិទាតប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យខន្ធភ ១
ដែលជាវរបស់អសេត្តុប្បក្កល ... វិវេ ៣ ។

[២០៩] ធមិ ដែលមិនមែនជាវរបស់សេត្តុប្បក្កល មិន
មែនជាវរបស់អសេត្តុប្បក្កល អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមែនជាវរបស់
សេត្តុប្បក្កល មិនមែនជាវរបស់អសេត្តុប្បក្កល ... ព្រោះវិទាតប្បច្ច័យ

វិចារកំ លេវសេត្តា ធាសេត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ្វេ . . . បដិ-
សន្ធិត្តុណា ខន្ធទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា
ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ។

[៤០៦] សេត្តញ្ច លេវសេត្តា ធាសេត្តញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច លេវសេត្តា ធាសេត្តា ធម្មោ . . . វិចារកប្បច្ច-
យា វិចារកេ សេត្តោ ខន្ធទ្វេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៤០៧] អសេត្តញ្ច លេវសេត្តា ធាសេត្តញ្ច ធម្មំ
បដិច្ច លេវសេត្តា ធាសេត្តា ធម្មោ . . . វិចារកប្បច្ច-
យា អសេត្តោ ខន្ធទ្វេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៤០៨] សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សេត្តោ ធម្មោ . . .
អាហារប្បច្ចយា ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយា ណាទប្បច្ចយា មគ្គ-
ប្បច្ចយា សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិ-
ប្បច្ចយា ធន្តិប្បច្ចយា វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ។

គី ខន្ធា ពក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យវិបាកក្ខន្ធទ ដែលមិន
មែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គល ខន្ធទ្វេ ២ . . .
វត្ថុ អស្រ័យខន្ធា ពក្កិ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធា ពក្កិ
អស្រ័យ វត្ថុ ខន្ធា ពក្កិ ១ . . . ។

[៤១៦] ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
របស់អសេត្តបុគ្គល អស្រ័យធមិ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គលផង ធមិ
ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គលផង . . .
ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យវិបាកក្ខន្ធា ពក្កិ
ជារបស់សេត្តបុគ្គលផង មហាក្ខតំ ពក្កិ ។

[៤១៧] ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែន
ជារបស់អសេត្តបុគ្គល អស្រ័យធមិ ដែលជារបស់អសេត្តបុគ្គលផង
ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គលផង
. . . ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានំ អស្រ័យខន្ធា ពក្កិ
ជារបស់អសេត្តបុគ្គលផង មហាក្ខតំ ពក្កិ ។

[៤១៨] ធមិ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គល អស្រ័យធមិ ជារបស់
សេត្តបុគ្គល . . . ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ណាទប្បច្ច័យ
មគ្គប្បច្ច័យ សម្បយុត្តប្បច្ច័យ វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ អត្ថិប្បច្ច័យ ធន្តិប្បច្ច័យ
វិភត្តប្បច្ច័យ និងវិភត្តប្បច្ច័យ ។

(២១៧) ហេតុយា ធម៌ អាមាឃ្ហណោ ភីណិ អនិ-
 បតិយា ធម៌ អនន្តរេ ភីណិ សមនន្តរេ ភីណិ សហ-
 យោនេ ធម៌ អនាចរោ ភីណិ បិស្សុយេ ធម៌ ទិច-
 បិស្សុយេ ភីណិ ចុរយោនេ ភីណិ អាសវេនេ ធម្ម-
 នេច្ឆេ ធម៌ វិហារេនេ អនយោវេ ភ្នង្កិយេ យោវេនេ មនុ-
 ធម៌ សម្មយុត្តេ ភីណិ វិច្ឆយុត្តេ ធម៌ អត្ថិយា ធម៌
 នត្ថិយា ភីណិ វិគរេនេ ភីណិ អវិគរេនេ ធម៌ ។ ឃុំ
 ករណាតត្ថំ ។

អនុលោម ។

(២២០) នេវេសេត្តាធាវេសត្តំ ចង្កំ បដិច្ច នេវេ-
 សេត្តាធាវេសត្តោ ចង្កោ ទុប្បដ្ឋតិ នហេតុប្បដ្ឋយា
 អរហន្តកំ នេវេសេត្តាធាវេសត្តំ ឃកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 នយោ ខន្ធា ចំក្កសមុដ្ឋានបុត្តំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធា ...
 អហេតុនប្បដិសន្ធិក្ករណោ ខន្ធា បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
 បដិច្ច ខន្ធា ឃកំ បហាភូតំ បដិច្ច ភាហិវំ ...

(២២៧) ក្កវេហកុប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧ ក្កវិការម្មណប្បដ្ឋិយ
 មានវារៈ ៣ ក្កវិអធិបតិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧ ក្កវិអនន្តរេប្បដ្ឋិយ មាន
 វារៈ ៣ ក្កវិសមនន្តរេប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ក្កវិសហជាតប្បដ្ឋិយ មាន
 វារៈ ៧ ក្កវិកញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ក្កវិនិស្សយប្បដ្ឋិយ មាន
 វារៈ ៧ ក្កវិទបនិស្សយប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ក្កវិបុរេជាតប្បដ្ឋិយ មាន
 វារៈ ៣ ក្កវិអាសវេប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៦ ក្កវិកម្មប្បដ្ឋិយ មាន
 វារៈ ៧ ក្កវិវិបាកប្បដ្ឋិយ អាហារប្បដ្ឋិយ ភ្នង្កិយប្បដ្ឋិយ ឈាន-
 ប្បដ្ឋិយ ខិនិមន្តប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧ ក្កវិសម្មយុត្តប្បដ្ឋិយ មានវារៈ
 ៣ ក្កវិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧ ក្កវិអគ្គិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧
 ក្កវិនិគ្គិប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ក្កវិវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៣ ក្កវិ
 អវិគតប្បដ្ឋិយ មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បកិបយ៉ាងនេះចុះ ។
 ចប់ អនុលោម ។

(២២០) ធម៌ ដែលមិនមែនជាវេសសេត្តបុគ្គល មិនមែន
 ជាវេសសេត្តបុគ្គល អាស្រ័យធម៌ ដែលមិនមែនជាវេសសេត្តបុគ្គល
 មិនមែនជាវេសសេត្តបុគ្គល រឿបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋិយ
 គឺ ខន្ធា ក្កិ ចំក្កសមុដ្ឋានបុត្តំ អាស្រ័យខន្ធា ១ ជាអហេតុកៈ
 ដែលមិនមែនជាវេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាវេសសេត្តបុគ្គល ទ្វេ
 ខន្ធា ២ ... រក្ក អាស្រ័យខន្ធាវិនិច្ឆ័យ ក្កវិអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធា
 តាំងឡាយ អាស្រ័យរក្ក អាស្រ័យមហាក្កត ១ ទ្វេភាហិវំ ...

អាហារសម្បជ្ជាធំ . . . ទុក្ខសម្បជ្ជាធំ . . . អសញ្ញា
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . វិចីកិញ្ញាសហគតេ
 ទុទ្ធច្នសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចីកិញ្ញាសហគតោ
 ទុទ្ធច្នសហគតោ មោហោ ។

[២២០] សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ
 ធម្មោ . . . ទការម្មណាប្បច្ចយា សេត្តេ ខន្ធ បដិច្ច
 ចិត្តសម្បជ្ជាធំ រូបំ ។

[២២២] អសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវសេត្តានាសេ-
 ត្តោ ធម្មោ . . . ទការម្មណាប្បច្ចយា អសេត្តេ ខន្ធ
 បដិច្ច ចិត្តសម្បជ្ជាធំ រូបំ ។

[២២៣] ទេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ-
 សេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ . . . ទការម្មណាប្បច្ចយា
 ទេវសេត្តានាសេត្តេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសម្បជ្ជាធំ
 រូបំ បដិសន្ធិត្ថានោ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ . . . ។

ខុវហោសម្បជ្ជាធំ . . . ខុវទុក្ខសម្បជ្ជាធំ . . . ខុវមហាក្ខត ១
 ដែលជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ . . . មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា
 ច្រឡំដោយឧប្បដ្ឋៈ អាស្រ័យខន្ធចាំនីឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចីកិញ្ញា
 ច្រឡំដោយឧប្បដ្ឋៈ ។

[២២១] ធមិ ដែលមិនមែនជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ មិនមែនជាប់សំ
 ព្វករសញ្ញាសត្វ អាស្រ័យធមិ ដែលជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ . . . ព្រោះទការ-
 ម្មណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្បជ្ជាធំរូប អាស្រ័យខន្ធចាំនីឡាយ ដែលជា
 ជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ ។

[២២២] ធមិ ដែលមិនមែនជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ មិនមែនជាប់សំ
 ព្វករសញ្ញាសត្វ អាស្រ័យធមិ ដែលជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ . . . ព្រោះ
 ទការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្បជ្ជាធំរូប អាស្រ័យខន្ធចាំនីឡាយ ដែល
 ជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ ។

[២២៣] ធមិ ដែលមិនមែនជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ មិនមែនជាប់សំ
 ព្វករសញ្ញាសត្វ អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមែនជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ មិន
 មែនជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ . . . ព្រោះទការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-
 សម្បជ្ជាធំរូបអាស្រ័យ ខន្ធចាំនីឡាយ ដែលមិនមែនជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ
 មិនមែនជាប់សំព្វករសញ្ញាសត្វ វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធចាំនីឡាយ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ខុវហោក្ខត១ . . . របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . ។

(២២២) សេត្តុញ្ញ ទេវសេត្តានាសេត្តុញ្ញ
 ធម្មំ បដិច្ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ . . .
 ឧភារម្មណាប្បច្ចយា សេត្តោ ខន្ធ ច មហាក្ខត
 ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២២៣) អសេត្តុញ្ញ ទេវសេត្តានាសេត្តុញ្ញ ធម្មំ
 បដិច្ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ . . . ឧភារម្មណា-
 ប្បច្ចយា អសេត្តោ ខន្ធ ច មហាក្ខត ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២២៤) សេត្តុំ ធម្មំ បដិច្ច សេត្តោ ធម្មោ . . .
 ឧភិបតិប្បច្ចយា សេត្តោ ខន្ធ បដិច្ច សេត្តោ
 អភិបតិ ។ អសេត្តុំ ធម្មំ បដិច្ច អសេត្តោ
 ធម្មោ . . . ឧភិបតិប្បច្ចយា អសេត្តោ ខន្ធ
 បដិច្ច អសេត្តោ អភិបតិ ។ ទេវសេត្តានាសេត្តុំ
 ធម្មំ បដិច្ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ . . .

(២២៥) ធមិ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាវេស
 អសេក្ខបុគ្គល កាស្រ័យធមិ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គលផង ធមិ ដែល
 មិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាវេសអសេក្ខបុគ្គលផង . . .
 ព្រោះនាការណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ
 ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គលផង មហាក្ខតាទិទ្ធាយផង ។

(២២៦) ធមិ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែន
 ជាវេសអសេក្ខបុគ្គល កាស្រ័យធមិ ដែលជាវេសអសេក្ខបុគ្គលផង
 ធមិ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាវេសអសេក្ខបុគ្គល
 ផង . . . ព្រោះនាការណាប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យខន្ធ
 តានិទ្ធាយ ដែលជាវេសអសេក្ខបុគ្គលផង មហាក្ខតាទិទ្ធាយផង ។

(២២៧) ធមិ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គល កាស្រ័យធមិ ដែលជា
 វេសសេក្ខបុគ្គល . . . ព្រោះនាការណាប្បច្ច័យ គឺ អភិបតិ ដែលជាវេស
 សេក្ខបុគ្គល កាស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គល ។ ធមិ
 ដែលជាវេសអសេក្ខបុគ្គល កាស្រ័យធមិ ដែលជាវេសអសេក្ខបុគ្គល
 . . . ព្រោះនាការណាប្បច្ច័យ គឺ អភិបតិ ដែលជាវេសអសេក្ខបុគ្គល
 កាស្រ័យខន្ធានិទ្ធាយ ដែលជាវេសអសេក្ខបុគ្គល ។ ធមិ ដែលមិន
 មែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាវេសអសេក្ខបុគ្គល កាស្រ័យធមិ
 ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាវេសអសេក្ខបុគ្គល . . .

នគរិយបតិប្បដិស្ឋិយា បរិបុណ្ណំ បដិសន្ធិបិ មហាក្ខតាបិ
 សទ្ធិ ។ នគរិយបតិប្បដិស្ឋិយា នសមនន្តរាប្បដិស្ឋិយា ន-
 អន្តរាប្បដិស្ឋិយា នធម្មបដិស្ឋិយាប្បដិស្ឋិយា នបុរាណា-
 ធម្មប្បដិស្ឋិយា សន្តិ កុសលនិក្ខេបសនិសា ។ នបច្ឆាជា-
 ធម្មប្បដិស្ឋិយា . . . ។

(២២៧) នគរិយបតិប្បដិស្ឋិយា វិចារកំ សេត្តំ ឯកំ
 ខន្ធិ បដិច្ច ឧយោ ខន្ធិ ទ្វេ ខន្ធិ . . . ។ សេត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ . . . នគរ-
 ិយបតិប្បដិស្ឋិយា សេត្តោ ខន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សេត្តោ ច នេវសេត្តា-
 នាសេត្តោ ច ធម្មោ . . . នគរិយបតិប្បដិស្ឋិយា វិចារកំ
 សេត្តំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច ឧយោ ខន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នក្ខ រូបំ ទ្វេ ខន្ធិ . . . ។ អសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
 អសេត្តោ ធម្មោ . . . ទីណិ ។ នេវសេត្តានាសេត្តំ
 ធម្មំ បដិច្ច នេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ . . . នគរិយ-
 បតិប្បដិស្ឋិយា នេវសេត្តានាសេត្តំ ឯកំ . . . បរិបុណ្ណំ ។

ព្រោះនគរិយបតិប្បដិស្ឋិយា គឺ បដិសន្ធិក្តី មហាក្ខតាបិ វិចារកំ
 មានដោយគ្រប់គ្រាន់ ។ វាវៈ ៧ ប្រាកដស្មើដោយកុសលនិក្ខេប
 ព្រោះនគរិយបតិប្បដិស្ឋិយា នសមនន្តរាប្បដិស្ឋិយា នអន្តរាប្បដិស្ឋិយា នធម្មប-
 តិប្បដិស្ឋិយា នបុរាណាធម្មប្បដិស្ឋិយា ។ ព្រោះនបច្ឆាជាធម្មប្បដិស្ឋិយា . . . ។

(២២៧) . . . ព្រោះនគរិយបតិប្បដិស្ឋិយា គឺ ខន្ធិ ៣ កាស្រ័យវិបាក-
 ក្ខន្ធទ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ខ្ញុំខន្ធិ ២ . . . ។ ធម្មិ ដែលមិនមែន
 ជាបេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេក្ខបុគ្គល កាស្រ័យធម្មិ ដែល
 ជាបេសសេក្ខបុគ្គល . . . ព្រោះនគរិយបតិប្បដិស្ឋិយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានមួយ កា-
 ស្រ័យខន្ធិវិចារកំ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ។ ធម្មិ ដែលជាបេស
 សេក្ខបុគ្គល ធម្មិ ដែលមិនមែនជាបេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេ-
 ក្ខបុគ្គល កាស្រ័យធម្មិ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល . . . ព្រោះនគរ-
 ិយបតិប្បដិស្ឋិយា គឺ ខន្ធិ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានមួយក្តី កាស្រ័យវិបាកក្ខន្ធទ ១
 ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ខ្ញុំខន្ធិ ២ . . . ។ ធម្មិ ដែលជាបេសសេក្ខ-
 បុគ្គល កាស្រ័យធម្មិ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល . . . (ប្រាសាទវិចារ-
 កំនៃពាក្យបុព្វា ទិនិវិសដ្ឋនា) ៣ លើក ។ ធម្មិ ដែលមិនមែនជាបេស
 សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេក្ខបុគ្គល កាស្រ័យធម្មិ ដែលមិនមែន
 ជាបេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេក្ខបុគ្គល . . . ព្រោះន-
 គរិយបតិប្បដិស្ឋិយា គឺ ខន្ធិ ១ ដែលមិនមែនជាបេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែន
 ជាបេសសេក្ខបុគ្គល . . . (វាវៈនេះ) ជាវាវៈគ្រប់គ្រាន់ ។

សេត្តត្ថា លេវសេត្តានាសេត្តត្ថា ... ។ យដនា
បរិច្ចស្តា ។ ទ្វេមិ កាតត្ថា លេវ ។

(៤២៨) ... ឧត្តម្បច្ចយា សេត្តេ ខន្ធ បដិច្ច
សេត្តា ចេតនា ។ លេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
លេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... ឧត្តម្បច្ចយា
លេវសេត្តានាសេត្តេ ខន្ធ បដិច្ច លេវសេត្តានា
សេត្តា ចេតនា តាហិវំ ... អាហារសម្មដ្ឋានំ ...
ឧត្តសម្មដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។

(៤២៩) សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សេត្តោ ធម្មោ ...
លវិចាកប្បច្ចយា សេត្តំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច ។ សេត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច លេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... លវិចា-
កប្បច្ចយា សេត្តេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសម្មដ្ឋានំ
រូបំ ។ សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សេត្តោ ច លេវសេត្តា-
នាសេត្តោ ច ធម្មោ ... លវិចាកប្បច្ចយា សេត្តំ
ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច នាយា ខន្ធ ចិត្តសម្មដ្ឋានញ រូបំ ។

ត្ថវធម៌ វិលេវវាយសេសត្ថប្បដ្ឋានំ ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្ត-
ប្បដ្ឋាន បំរើបដិច្ចសេសត្ថប្បដ្ឋានំ ... ។ តំណ (ខែនវរោទៈ)
មានគ្រប់គ្រាន់ ។ លេវ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើឱ្យដូចជាព្រះ២ ដែរ ។

(៤២៧) ... ព្រោះឧត្តម្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលជារបស់សេត្ត-
ប្បដ្ឋាន ពន្រ្តយខន្ធាន្តិយ ដែលជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ។ ធម៌ ដែល
មិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន មិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ពន្រ្តយ
ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន មិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន
... ព្រោះឧត្តម្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន
មិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ពន្រ្តយខន្ធាន្តិយ ដែលមិនមែន
ជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន មិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ខ្លះវាហិរៈ ...
អាហារសម្មដ្ឋាន ... ឧត្តសម្មដ្ឋាន មហាក្ខត ១ ... ។

(៤២៩) ធម៌ ដែលជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ពន្រ្តយធម៌ ដែលជា
របស់សេត្តប្បដ្ឋាន ... ព្រោះនិបាកប្បច្ចយ គឺ ពន្រ្តយខន្ធទ ដែល
ជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន មិនមែន
ជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ពន្រ្តយធម៌ ដែលជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ...
ព្រោះនិបាកប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ពន្រ្តយខន្ធាន្តិយ ដែល
ជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ។ ធម៌ ដែលជារបស់សេត្តប្បដ្ឋានក្តី ធម៌ ដែល
មិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន មិនមែនជារបស់សេត្តប្បដ្ឋានក្តី ពន្រ្តយ
ធម៌ ដែលជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ... ព្រោះនិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតាត្តិ
ចិត្តសម្មដ្ឋានរូបក្តី ពន្រ្តយខន្ធទ ដែលជារបស់សេត្តប្បដ្ឋាន ។

[២៣០] ទេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ-
សេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... ទេវតាកប្បច្ចយា បរិ-
បុណ្ណំ បដិសន្ធិ ធម្មំ ។

[២៣១] សេត្តត្ថ ទេវសេត្តានាសេត្តត្ថ ធម្មំ
បដិច្ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... ទេវតាកប្ប-
ច្ចយា សេត្តោ ខន្ធ ច មហាក្ខត ច បដិច្ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២៣២] ទេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវ-
សេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... ទេវហារវប្បច្ចយា
ទេវត្រ័យប្បច្ចយា ទេវណាទប្បច្ចយា ទេវមគ្គប្បច្ចយា ។
សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ...
ទេវសម្បយុត្តប្បច្ចយា ។

[២៣៣] សេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច សេត្តោ
ធម្មោ ... ទេវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ សេត្តំ វតំ
ខន្ធ ... ។ អសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច អសេត្តោ ធម្មោ ...

[២៣០] ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
របស់អសេត្តបុគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល
មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គល ... ព្រោះទេវិបាកប្បច្ច័យ គឺ (ករ-
នេះ) ជាការគ្រប់គ្រាន់ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។

[២៣១] ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
របស់អសេត្តបុគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គលផង ធមិ
ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គលផង...
ព្រោះទេវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខ្លះតាំងឡើយ
ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គលផង មហាក្ខតតាំងឡើយផង ។

[២៣២] ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែន
ជារបស់អសេត្តបុគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល
មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គល... ព្រោះទេវិបាកប្បច្ច័យ ទេវត្រ័យប្ប-
ច្ច័យ ទេវណាទប្បច្ច័យ ទេវមគ្គប្បច្ច័យ ។ ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់
សេត្តបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែលជា
របស់សេត្តបុគ្គល ... ព្រោះទេវិបាកប្បច្ច័យ ។

[២៣៣] ធមិ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែល
ជារបស់សេត្តបុគ្គល ... ព្រោះទេវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ដែល
ជារបស់សេត្តបុគ្គល ក្នុងអរូបជ្យាន ... ។ ធមិ ដែលមិនមែនជា
របស់សេត្តបុគ្គល អាស្រ័យធមិ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គល ...

នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អរូបេ អសេត្តំ ឯកំ ខន្ធំ ... ។
 នេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នេវសេត្តានាសេត្តោ
 ធម្មោ ... នវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អរូបេ នេវសេត្តានា-
 សេត្តំ ឯកំ ខន្ធំ ... តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...
 ទុក្ខសមុដ្ឋានំ ... មសញ្ញាសត្តានំ ... យោនតិប្បដ្ឋយា
 យោកិកប្បដ្ឋយា ។

(២៣២) នហេតុយា ឯកំ នអាម្មណោ បញ្ច
 នអធិបតីយា តីណិ នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នមញ្ញ-
 មញ្ញោ នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរេជានេត សត្ត នបច្ឆា-
 ជានេត នវ នអនសេវនេ នវ នកក្កេ ទ្វេ នវិហានេ
 បញ្ច នអាហារេ ឯកំ នវត្ថ្រិយេ ឯកំ នឈានេ
 ឯកំ នមក្កេ ឯកំ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ
 តីណិ យោនតិយា បញ្ច យោកិកេត បញ្ច ។ វិវ
 តណោតត្បំ ។

ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធ ១ ដែលជាបេសកកម្មសក្ការ ក្នុង
 អរូបដ្ឋាន ... ។ ធម្មំ ដែលមិនមែនជាបេសកកម្មសក្ការ មិនមែនជា
 បេសកកម្មសក្ការ កាល្បីយធម្មំ ដែលមិនមែនជាបេសកកម្មសក្ការ
 មិនមែនជាបេសកកម្មសក្ការ ... ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធ ១
 ដែលមិនមែនជាបេសកកម្មសក្ការ មិនមែនជាបេសកកម្មសក្ការ ក្នុង
 អរូបដ្ឋាន ... តាហិវ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ទុក្ខសមុដ្ឋានំ ...
 បេសកកម្មសក្ការ ... ព្រោះនោនតិប្បដ្ឋយា នឹងនោកិកប្បដ្ឋយា ។

(២៣២) ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងនអាម្មណ-
 ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនមញ្ញ-
 មញ្ញប្បដ្ឋយា នសមនន្តរេប្បដ្ឋយា នមញ្ញាបញ្ញាប្បដ្ឋយា និងនឧបទិស្សយ-
 ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរេជានេតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនបច្ឆា-
 ជានេតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនសេវនេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៧ ក្នុងន-
 កក្កេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងនវិហានេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥ ក្នុងនអាហា-
 រេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងនវត្ថ្រិយេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងនឈាន-
 ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងនមក្កេប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនតិ-
 ប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥ ក្នុងនោកិកប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៥ ។ បល្លិក
 កប្បិកប្បយ៉ាងនេះចុះ ។

សេចក្តីពេ បដិច្ចវារ

(៤៣៥) ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ បញ្ច ...

នអធិបតិយា តីណំ នអនន្តរេ នសមនន្តរេ នអញ្ញា-
មញ្ញា នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុរោជានេ សត្ត នបច្ឆា-
ជានេ នអាសេវនេ ធនំ នកកម្មេ ធើ នវិចារកេ បញ្ច
នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណំ លោនត្ថយា
បញ្ច លោកិកតេ បញ្ច ។ ឯវំ កាលានត្ថំ ។

អនុលោមប្បច្ឆន្តិយំ ។

(៤៣៦) នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណោ ឯកំ ...

អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជានេ អញ្ញាមញ្ញា ទិស្សយេ
ឧបទិស្សយេ បុរោជានេ អាសេវនេ កកម្មេ វិចារកេ
អាហារេ វគ្រិយេ លានេ មត្តេ សម្បយុត្តេ វិប្ប-
យុត្តេ អត្ថិយា នត្ថិយា វិកតេ អវិកតេ ។ ឯវំ
កាលានត្ថំ ។

បច្ឆនិយានុលោមំ ។

បដិច្ចវារ ធើដ្ឋិកោ ។

សហជានិកោ បដិច្ចវារសទិសោ ។

សេចក្តីពេ បដិច្ចវារ

(៤៣៧) ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ព្រោះហេតុប្ប-
ដ្ឋយ ... ក្នុងនកម្មបតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនអនន្តរាប្បដ្ឋយ
នសមនន្តរាប្បដ្ឋយ នអញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ និងនឧបទិស្សយាប្បដ្ឋយ មាន
ព្រះ ៥ ក្នុងនបុរោជានាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនបច្ឆាជានាប្បដ្ឋយ
នអាសេវនាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនកកម្មាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ២ ក្នុង
នវិចារកាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ក្នុងនសម្បយុត្តាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ក្នុង
នវិប្បយុត្តាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ក្នុងនោត្ថិយាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ក្នុង
នោវិកតាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ឆន្តិយៈ ។

(៤៣៨) ក្នុងនការម្មណាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
... ក្នុងនអនន្តរាប្បដ្ឋយ សមនន្តរាប្បដ្ឋយ សហជានាប្បដ្ឋយ អញ្ញាមញ្ញា-
ប្បដ្ឋយ ទិស្សយាប្បដ្ឋយ ឧបទិស្សយាប្បដ្ឋយ បុរោជានាប្បដ្ឋយ អាសេ-
វនាប្បដ្ឋយ កកម្មាប្បដ្ឋយ វិចារកាប្បដ្ឋយ អាហារាប្បដ្ឋយ វគ្រិយាប្បដ្ឋយ
លានាប្បដ្ឋយ មត្តាប្បដ្ឋយ សម្បយុត្តាប្បដ្ឋយ វិប្បយុត្តាប្បដ្ឋយ
អត្ថិយាប្បដ្ឋយ នត្ថិយាប្បដ្ឋយ វិកតាប្បដ្ឋយ និងអវិកតាប្បដ្ឋយ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ឆនិយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារ ។

សហជានិកោ ប្រាកដស្មើដោយបដិច្ចវារវិជារ ។

បច្ចុយវិរោ

(២៣៧) សេត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា សេត្តោ ធម្មោ

ទុច្ចរ័តិ ហេតុប្បច្ចុយា ភីណិ បដិច្ចវិរសទិសំ ។

អសេត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា អសេត្តោ ... ហេតុប្បច្ចុ-

យា ភីណិ បដិច្ចវិរសទិសំ ។

(២៣៨) នេវសេត្តោនាសេត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា

នេវសេត្តោនាសេត្តោ ... ហេតុប្បច្ចុយា បរិប្បណំ

មហាក្កេត បច្ចុយា ចិក្ខុសមុទ្ធានំ រូបំ កាធាត្តារូបំ

ទុច្ចាររូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា នេវសេត្តោនាសេត្តោ ខន្ធា ។

នេវសេត្តោនាសេត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា សេត្តោ ធម្មោ

ទុច្ចរ័តិ ហេតុប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា សេត្តោ ខន្ធា ។

នេវសេត្តោនាសេត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា អសេត្តោ ធម្មោ

ទុច្ចរ័តិ ហេតុប្បច្ចុយា វត្ថុំ បច្ចុយា អសេត្តោ ខន្ធា ។

បច្ចុយវិរោ

(២៣៧) ធម៌ ដែលជាបស់សេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែកនឹងធម៌ ដែល
ជាបស់សេក្ខបុគ្គល រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ វារៈ ព
យ៉ាង ប្រាកដស្មើដោយបដិច្ចវិរោវេទ ។ ធម៌ ដែលជាបស់អសេក្ខបុគ្គល
ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលជាបស់សេក្ខបុគ្គល ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
គឺ វារៈ ព យ៉ាង ប្រាកដស្មើដោយបដិច្ចវិរោវេទ ។

(២៣៨) ធម៌ ដែលមិនមែនជាបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជា
របស់អសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាបស់សេក្ខ-
បុគ្គល មិនមែនជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
(ពរវេទ) ជាពរគ្រប់គ្រាន់ ចិត្តសមុទ្ធនុប្ប កងក្ការូប និងឧបាទារូប
ពឹងផ្អែក នឹងមហាក្កេតទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលមិនមែនជាបស់
សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌
ដែលជាបស់សេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាបស់សេក្ខ-
បុគ្គល មិនមែនជាបស់អសេក្ខបុគ្គល រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្ប-
ច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាបស់សេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។
ធម៌ ដែលជាបស់អសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាបស់
សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបស់អសេក្ខបុគ្គល រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាបស់សេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

សេចក្តីពេ បច្ចយវិព

ខេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បច្ចយា សេត្តោ ឆ ខេវ
 សេត្តានាសេត្តោ ឆ ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា
 វត្ថុំ បច្ចយា សេត្តោ ខន្ធ មហាក្កតេ បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ខេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ
 បច្ចយា អសេត្តោ ឆ ខេវសេត្តានាសេត្តោ ឆ
 ធម្មា ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អសេត្តោ
 ខន្ធ មហាក្កតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 [២៣៧] សេត្តានុ ខេវសេត្តានាសេត្តានុ ធម្មំ
 បច្ចយា សេត្តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា
 សេត្តំ ដិតំ ខន្ធកុ វត្ថុកុ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ ... ។ សេត្តានុ ខេវសេត្តា-
 នាសេត្តានុ ធម្មំ បច្ចយា ខេវសេត្តានាសេត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បច្ចយា សេត្តោ ខន្ធ ឆ
 មហាក្កតេ ឆ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

សេចក្តីពេ បច្ចយវិព

ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គលក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល
 មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គលក្តី ពិន្តវដ្តក ទីនិធមិ ដែលមិនមែនជា
 បេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល រើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធវានិច្ចាយ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ពិន្តវដ្តក
 ទីនិវត្ត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពិន្តវដ្តកទីនិមហាក្កតវានិច្ចាយ ។ ធម៌ ដែល
 ជាបេសសេត្តបុគ្គលក្តី ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិន
 មែនជាបេសសេត្តបុគ្គលក្តី ពិន្តវដ្តក ទីនិធមិ ដែលមិនមែនជាបេស
 សេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល រើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធវានិច្ចាយ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ពិន្តវដ្តក
 ទីនិវត្ត ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពិន្តវដ្តកទីនិមហាក្កតវានិច្ចាយ ។
 [២៣៧] ធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ពិន្តវដ្តកទីនិធមិ ដែល
 ជាបេសសេត្តបុគ្គលផង ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែន
 ជាបេសសេត្តបុគ្គលផង រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ៧ ពិន្តវដ្តកទីនិខន្ធចំ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គលផង វត្ថុផង ខន្ធ ២
 ... ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជា បេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេស
 សេត្តបុគ្គល ពិន្តវដ្តក ទីនិធមិ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គលផង ធម៌
 ដែលមិនមែនជា បេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជា បេសសេត្តបុគ្គលផង
 រើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពិន្តវដ្តកទីនិ
 ខន្ធវានិច្ចាយ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គលផង មហាក្កតវានិច្ចាយផង ។

អភិធម្មបិណ្ឌ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

សេត្តុត្ថុ លេវសេត្តានាសេត្តុត្ថុ ធម្មំ បច្ចយា
 សេត្តោ ច លេវសេត្តានាសេត្តោ ច ធម្មា
 ទុប្បជ្ជន្តំ ហេតុប្បច្ចយា សេត្តំ ឯកំ ទទ្ធត្ថុ វត្ថុត្ថុ
 បច្ចយា តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ... សេត្តោ ទទ្វេ
 ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។
 អសេត្តុត្ថុ លេវសេត្តានាសេត្តុត្ថុ ធម្មំ បច្ចយា ...
 តំណី សេត្តុសធិសា ។

(២២០) សេត្តុំ ធម្មំ បច្ចយា សេត្តោ
 ធម្មា ទុប្បជ្ជន្តំ អារម្មណប្បច្ចយា ឯកំ ។
 អសេត្តុំ ធម្មំ បច្ចយា ... ឯកំ ។ លេវសេត្តោ-
 នាសេត្តុំ ធម្មំ បច្ចយា ... ឯកំ វត្ថុំ បច្ចយា
 លេវសេត្តានាសេត្តោ ទទ្ធា ចត្តាយតនំ បច្ចយា
 ចត្តាវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញា-
 ណំ វត្ថុំ បច្ចយា លេវសេត្តានាសេត្តោ ទទ្ធា ។

អភិធម្មបិណ្ឌ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ធមិ ដែលជាប់សេត្តុបុគ្គលក្តី ធមិ ដែលមិនមែនជាប់សេត្តុ-
 បុគ្គល មិនមែនជាប់អសេត្តុបុគ្គលក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលជា
 របស់សេត្តុបុគ្គលផង ធមិ ដែលមិនមែនជាប់សេត្តុបុគ្គល មិនមែន
 ជាប់អសេត្តុបុគ្គលផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតា
 ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលជាប់សេត្តុបុគ្គលផង វត្ថុផង នឹងខន្ធ ២
 ... ចិត្តសម្មដ្ឋានប្ប ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធវាំងឡាយ ដែលជាប់សេត្តុ-
 បុគ្គលផង មហាក្ខតវាំងឡាយផង ។ ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលជាប់សេត្តុ-
 អសេត្តុបុគ្គលផង ធមិ ដែលមិនមែនជាប់សេត្តុបុគ្គល មិនមែនជា
 របស់សេត្តុបុគ្គលផង ... ករៈ ៣ ប្រាកដស្មើ ឆោយធមិដែលជា
 របស់សេត្តុបុគ្គលដែរ ។

(២២១) ធមិ ដែលជាប់សេត្តុបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
 ជាប់សេត្តុបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ បានដល់
 ករៈ ១ ។ ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលជាប់សេត្តុបុគ្គល ... បាន
 ដល់ករៈ ១ ។ ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនមែនជាប់សេត្តុបុគ្គល
 មិនមែនជាប់អសេត្តុបុគ្គល ... បានដល់ករៈ ១ គឺ ខន្ធវាំង-
 ឡាយ ដែលមិនមែនជាប់សេត្តុបុគ្គល មិនមែនជាប់អសេត្តុបុគ្គល
 ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ១ ចត្តាវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងចត្តាយតនៈ កាយ-
 វិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ខន្ធវាំងឡាយ ដែលមិនមែនជា
 របស់សេត្តុបុគ្គល មិនមែនជាប់អសេត្តុបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។

[២២៤] ទេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បច្ចយា ទេវ-
 សេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ . . . អាសវវេទប្បច្ចយា ទេវ-
 សេត្តានាសេត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 ទេវសេត្តានាសេត្តោ ខន្ធោ ។ ទេវសេត្តានាសេត្តំ
 ធម្មំ បច្ចយា សេត្តោ ធម្មោ . . . វត្ថុំ បច្ចយា
 សេត្តោ ខន្ធោ ។

[២២៥] សេត្តញ្ច ទេវសេត្តានាសេត្តញ្ច ធម្មំ
 បច្ចយា សេត្តោ ធម្មោ . . . អាសវវេទប្បច្ចយា សេត្តំ
 ឯកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ
 ខន្ធា . . . ។

[២២៦] សេត្តំ ធម្មំ បច្ចយា សេត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចយា វិបាកប្បច្ចយា វិបាកំ
 សេត្តំ ឯកំ ខន្ធំ . . . អាហារប្បច្ចយា កម្រិយ-
 ប្បច្ចយា លាទប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា ទត្ថិប្បច្ចយា
 វិភត្តប្បច្ចយា អវិភត្តប្បច្ចយា ។

[២២៧] ធម៌ វិលេចិតិបទជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជា
 វេសសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល
 មិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល . . . ព្រោះអាសវវេទប្បច្ចយ គឺ ខន្ធចាំនិ-
 ឡាយ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាវេសសេក្ខ-
 បុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ខ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែន
 ជាវេសសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គល
 ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាវេស
 សេក្ខបុគ្គល . . . ខន្ធចាំនិឡាយ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។

[២២៨] ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែល
 ជាវេសសេក្ខបុគ្គលផង ធម៌ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែន
 ជាវេសសេក្ខបុគ្គលផង . . . ព្រោះអាសវវេទប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ពឹង
 ផ្អែក នឹងខន្ធ ខ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គលផង វត្ថុផង នឹងខន្ធ ២ . . . ។

[២២៩] ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែល
 ជាវេសសេក្ខបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចយ នឹងវិបាកប្បច្ចយ
 គឺ (ពឹងផ្អែក) នឹងវិបាកក្នុង ខ ដែលជាវេសសេក្ខបុគ្គល . . . ព្រោះអា-
 ហារប្បច្ចយ កម្រិយប្បច្ចយ លាទប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ សម្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិប្បច្ចយ ទត្ថិប្បច្ចយ វិភត្តប្បច្ចយ
 នឹងអវិភត្តប្បច្ចយ ។

[២២៧] ហេតុយា សន្តរាស អារម្មណេ សន្ត
អធិបតិយា សន្តរាស អនន្តរា សន្ត សមនន្តរា សន្ត
សហជាតេ សន្តរាស អពាមពោ ឃ ឃ សន្ត ធិស្សយេ
សន្តរាស ឧបធិស្សយេ សន្ត បុរោជាតេ សន្ត អាសេ-
វនេ ចត្តារិ កន្មេ សន្តរាស វិបាកេ សន្តរាស អាហារ
សន្តរាស វ័ជ្ជិយេ លានេ មក្ខ សន្តរាស សម្ម-
យុត្តេ សន្ត វិប្បយុត្តេ សន្តរាស អន្តិយា សន្តរាស
នត្តិយា សន្ត វិនតេ សន្ត អវិនតេ សន្តរាស ។ ឃិ
ករណាតថំ ។

អនុលោម ។

[២២៨] នេវសេត្តាធាសេត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា នេវ-
សេត្តាធាសេត្តា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចុយា
អហេតុកំ នេវសេត្តាធាសេត្តំ ឃកំ ខន្ធំ បច្ចុយា
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញា រូបំ ... ទេ ខន្ធា
អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខណោ ខន្ធា បច្ចុយា វត្តុ វត្តុ
បច្ចុយា ខន្ធា ឃកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ពាហិវំ ...

[២២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ចុយ មានវារ: ១៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចុយ
មានវារ: ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចុយ មានវារ: ១៧ ក្នុងអនន្តរាប្បច្ចុយ មាន
វារ: ៧ ក្នុងសមនន្តរាប្បច្ចុយ មានវារ: ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចុយ មានវារ:
១៧ ក្នុងអពាមពាប្បច្ចុយ មានវារ: ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចុយ មានវារ: ១៧
ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចុយ មានវារ: ៧ ក្នុងបុរោជាតប្បច្ចុយ មានវារ: ៧ ក្នុង
អាសេវនប្បច្ចុយ មានវារ: ៦ ក្នុងចត្តារិប្បច្ចុយ មានវារ: ១៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ចុយ
មានវារ: ១៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចុយ មានវារ: ១៧ ក្នុងវ័ជ្ជិយប្បច្ចុយ
លានប្បច្ចុយ ធិស្សយប្បច្ចុយ មានវារ: ១៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចុយ
មានវារ: ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចុយ មានវារ: ១៧ ក្នុងអន្តិប្បច្ចុយ មាន
វារ: ១៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ចុយ មានវារ: ៧ ក្នុងវិនតប្បច្ចុយ មានវារ: ៧ ក្នុង
អវិនតប្បច្ចុយ មានវារ: ១៧ ។ ហស្ថិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[២២៨] ធមិ ដែលមិនមែនជាវេសសក្ខុបុគ្គល មិនមែនជាវេស
អសេក្ខុបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនមែនជាវេសសក្ខុបុគ្គល មិន
មែនជាវេសអសេក្ខុបុគ្គល ទើបតើនឿន ព្រោះនហេតុប្បច្ចុយ គឺ
ខន្ធា ៧ និងចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធា ១ ជាអហេតុក: ដែលមិន
មែនជាវេសសក្ខុបុគ្គល មិនមែនជាវេសអសេក្ខុបុគ្គល ... ខន្ធា ២
វត ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធាពឹងឡាយ ក្នុងខណៈវេសហេតុកប្បជិសន្តិ ខន្ធា-
ពឹងឡាយ ពឹងផ្អែក នឹងវត្តុ ពឹងផ្អែក នឹងមហាក្ខត ១ ពាហិវំ ...

អាហារ . . . ទុក្ខ . . . អសញ្ញាសត្តានំ . . . ចក្ខាយតនំ
បច្ចយា . . . កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ
វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា នេវសេត្តាទាសេត្តា
ទុក្ខា វិចិត្តិញ្ញាសហតតេ ទុក្ខច្ចសហតតេ ទន្ធច
វត្ថុត្យា បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ទុក្ខច្ចសហតតោ
មោហោ ។ សេត្តំ ធម្មំ បច្ចយា នេវសេត្តាទា-
សេត្តា ធម្មោ . . . នអារម្មណប្បច្ចយា ។

(៤៤៧) សេត្តំ ធម្មំ បច្ចយា សេត្តា ធម្មោ . . .
នអធិបតិប្បច្ចយា សេត្តោ ទន្ធច បច្ចយា សេត្តោ
អធិបតិ ។ អសេត្តំ ធម្មំ បច្ចយា អសេត្តោ ធម្មោ
. . . នអធិបតិប្បច្ចយា អសេត្តោ ទន្ធច បច្ចយា
អសេត្តោ អធិបតិ ។ នេវសេត្តាទាសេត្តំ ធម្មំ
បច្ចយា នេវសេត្តាទាសេត្តោ ធម្មោ . . . នអធិប-
តិប្បច្ចយា បរិប្បណំ អសញ្ញាសត្តានំ . . . ចក្ខាយតនំ
. . . វត្ថុំ បច្ចយា នេវសេត្តាទាសេត្តោ អធិបតិ ។

អាហារ . . . ទុក្ខ . . . របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ . . . ពឹងផ្អែក នឹង
ចក្ខាយតនៈ . . . កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ទន្ធវាំង-
ឡាយ ជាអហេតុកៈ ដែលមិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជារបស់
អសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ច្រឡំ
ដោយទុច្ចតៈ ពឹងផ្អែក នឹងទន្ធវាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា
ច្រឡំដោយទុច្ចតៈផង វត្ថុផង ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល
មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលជារបស់សេក្ខ-
បុគ្គល . . . ព្រោះនអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(៤៤៧) ធម៌ ដែលជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែល
ជារបស់សេក្ខបុគ្គល . . . ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិ ដែលជា
របស់សេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងទន្ធវាំងឡាយ ដែលជារបស់សេក្ខ-
បុគ្គល ។ ធម៌ ដែលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលជារបស់
អសេក្ខបុគ្គល . . . ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិ ដែលជារបស់
អសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងទន្ធវាំងឡាយ ដែលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ។
ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គលមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពឹង
ផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេក្ខ-
បុគ្គល . . . ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ (ពាក្យនេះ) ជាពាក្យគ្រប់គ្រាន់
របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ . . . ចក្ខាយតនៈ . . . អធិបតិធម៌ ដែលមិន
មែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២៥២) ... នកម្មប្បដ្ឋយា សេត្តោ ខន្ធមច្ចុ-
 យា សេត្តោ ចេតនា ។ លេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ
 បច្ចុយា លេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... នកម្មប្ប-
 ដ្ឋយា លេវសេត្តានាសេត្តោ ខន្ធមច្ចុយា លេវសេ-
 ត្តានាសេត្តោ ចេតនា ពាហារំ ... អាហារំ .. ទត្ត
 ... វត្ថុំ បច្ចុយា លេវសេត្តានាសេត្តោ ចេតនា ។
 លេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា សេត្តោ ធម្មោ
 ... នកម្មប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា សេត្តោ ចេតនា ។
 សេត្តោ លេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មំ បច្ចុយា
 សេត្តោ ធម្មោ ... នកម្មប្បដ្ឋយា សេត្តោ ខន្ធម-
 ច្ចុ វត្ថុត្ថ បច្ចុយា សេត្តោ ចេតនា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

(២៥២) ... ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ ចេតនា ដែលជាបស្ថេ-
 សេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធចាំងឡាយ ដែលជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គល ។
 ធមិ ដែលមិនមែនជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបស្ថេអសេក្ខបុគ្គល
 ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនមែនជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបស្ថេអ-
 សេក្ខបុគ្គល ... ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ ចេតនា ដែលមិនមែនជាបស្ថេ-
 សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបស្ថេអសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធចាំងឡាយ
 ដែលមិនមែនជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបស្ថេអសេក្ខបុគ្គល ពាហារ
 ... អាហារ ... ទត្ត ... ចេតនា ដែលមិនមែនជាបស្ថេសេក្ខ-
 បុគ្គល មិនមែនជាបស្ថេអសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលជា
 បស្ថេសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមិនមែនជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គល
 មិនមែនជាបស្ថេអសេក្ខបុគ្គល ... ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ ចេតនា
 ដែលជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលជាបស្ថេ
 សេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គលផង ធមិ
 ដែលមិនមែនជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបស្ថេអសេក្ខបុគ្គលផង ...
 ព្រោះនកម្មប្បដ្ឋយ គឺ ចេតនា ដែលជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គល ពឹងផ្អែក
 នឹងខន្ធចាំងឡាយ ដែលជាបស្ថេសេក្ខបុគ្គលផង វត្ថុផង ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ឧបុរេជានេ សត្ត ឧបទ្ធាជានេ សត្តរស ឧអាសេវនេ
 សត្តរស ឧកកម្មេ ចត្តាវ ឧវិទានេ ឧវ ឧអាហារេ
 ឯកំ ឧភ្ន្និយេ ឯកំ ឧឈានេ ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ
 ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ធានត្ថិយា
 បញ្ច ធាវិគតេ បញ្ច ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

ច្បង ។

[២៥៦] ចោត្តប្បច្ចយា ឧអាម្មណោ បញ្ច . . .

ឧអធិបតិយា សត្ត ឧអធិន្តរេ ឧសមធិន្តរេ ឧអញ្ញា-
 មញ្ញា ឧឧបទិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជានេ សត្ត ឧ-
 បទ្ធាជានេ សត្តរស ឧអាសេវនេ សត្តរស ឧកកម្មេ
 ចត្តាវ ឧវិទានេ ឧវ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ
 តីណិ ធានត្ថិយា បញ្ច ធាវិគតេ បញ្ច ។ ឯវំ
 កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បច្ចនិយំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ក្នុងឧបុរេជានេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឧបទ្ធាជានេ មានព័រៈ ១៧
 ក្នុងឧអាសេវនេ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឧកកម្មេ មានព័រៈ ៤
 ក្នុងឧវិទានេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឧអាហារេ មានព័រៈ ១ ក្នុង
 ឧភ្ន្និយេ មានព័រៈ ១ ក្នុងឧឈានេ មានព័រៈ ១ ក្នុង
 ឧមត្តេ មានព័រៈ ១ ក្នុងឧសម្បយុត្តេ មានព័រៈ ៥ ក្នុង
 ឧវិប្បយុត្តេ មានព័រៈ ៣ ក្នុងឧធានត្ថិយា មានព័រៈ ៥ ក្នុង
 ឧចោត្តប្បច្ចយា មានព័រៈ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្បងនិយៈ ។

[២៥៦] ក្នុងឧអាម្មណោ មានព័រៈ ៥ ព្រោះចោត្តប្បច្ចយា . . .

ក្នុងឧអធិបតិយា មានព័រៈ ៧ ក្នុងឧអធិន្តរេ ឧសមធិន្តរេ
 ឧអញ្ញាមញ្ញា ឧឧបទិស្សយេ មានព័រៈ ៥ ក្នុងឧបុរេជានេ
 ឧបទ្ធាជានេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឧបទ្ធាជានេ មានព័រៈ ១៧ ក្នុង
 ឧអាសេវនេ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឧកកម្មេ មានព័រៈ ៤ ក្នុង
 ឧវិទានេ មានព័រៈ ៧ ក្នុងឧអាហារេ មានព័រៈ ៥ ក្នុង
 ឧវិប្បយុត្តេ មានព័រៈ ៣ ក្នុងឧធានត្ថិយា មានព័រៈ ៥ ក្នុង
 ឧចោត្តប្បច្ចយា មានព័រៈ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនិយៈ ។

សេចក្តីពោ សំសង្ការពោ

[២៥៧] ឈោតុប្បដ្ឋយា អារម្មណោ ឯតំ . .

អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជាតេ អន្តរាអន្តរោ ឯតំ ។

សន្តិវុត្តំ ។ អវិគតេ ឯតំ ។ ឯវិ កណោតត្ថំ ។

បច្ចុន័យានុលោមំ ។

បច្ចយវារោ និដ្ឋិតោ ។

និស្សយករោ បច្ចយករសនិសោ ។

សំសង្ការពោ

[២៥៨] សេត្តំ ធម្មំ សំសង្ខា សេត្តោ ធម្មោ

ទុប្បន្តតិ ហេតុប្បដ្ឋយា សេត្តំ ឯតំ ខន្ធិ សំសង្ខា

តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា . . ។ អសេត្តំ ធម្មំ សំ-

សង្ខា អសេត្តោ ធម្មោ . . ហេតុប្បដ្ឋយា អសេត្តំ

ឯតំ ខន្ធិ សំសង្ខា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា . . ។

លេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ សំសង្ខា លេវសេត្តានា-

សេត្តោ ធម្មោ . . ហេតុប្បដ្ឋយា លេវសេត្តានា-

សេត្តំ ឯតំ ខន្ធិ សំសង្ខា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា

. . បដិសន្ធិគូរណោ . . ។

សេចក្តីពោ សំសង្ការពោ

[២៥៧] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្ប-

ដ្ឋយ . . ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋយ សមនន្តរាប្បដ្ឋយ សហជាតប្បដ្ឋយ និង

អន្តរាប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងអវិគ-

តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុន័យានុលោម ។

ចប់ បច្ចយវារៈ ។

និស្សយវារៈ ប្រាកដស្មើដោយបច្ចយករវែង ។

សំសង្ការពោ

[២៥៨] ធម៌ ដែលជាបស្ចេកបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធម៌ ដែលជា

បស្ចេកបុគ្គល រើបើកឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា ច្រឡំ

នឹងខន្ធា ដែលជាបស្ចេកបុគ្គល នឹងខន្ធា . . ។ ធម៌ ដែលជា

បស្ចេកបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធម៌ ដែលជាបស្ចេកបុគ្គល . .

ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធា ច្រឡំ នឹងខន្ធា ដែលជាបស្ចេក-

បុគ្គល នឹងខន្ធា . . ។ ធម៌ ដែលមិនមែនជាបស្ចេកបុគ្គល មិន

មែនជាបស្ចេកបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាបស្ចេក-

បុគ្គល មិនមែនជាបស្ចេកបុគ្គល . . ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ

ខន្ធា ច្រឡំ នឹងខន្ធា ដែលមិនមែនជាបស្ចេកបុគ្គល មិនមែន

ជាបស្ចេកបុគ្គល នឹងខន្ធា . . ក្នុងនោះវែងបដិសន្ធិ . . ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៤៥៧] សេត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ សេត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អាមម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា ។
សន្តិក្កំ ។ បុរេជាតប្បច្ចយា អាសេវនប្បច្ចយា ទ្វេ
តាកាតញ្ច ។ បេ ។ អវិគតប្បច្ចយា ។

[៤៥៨] ហេតុយា តីណិ អាមម្មណា តីណិ អ-
ធិបតិយា តីណិ អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជាតេ
អក្ខមក្ខោ និស្សយេ ឧបនិស្សយេ បុរេជាតេ តីណិ
អាសេវនេ ទ្វេ តត្ថេ តីណិ ។ សន្តិក្កំ ។ អវិគតេ
តីណិ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមំ ។

[៤៥៩] ទេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ
ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ទេវហេតុប្បច្ច-
យា អហេតុកំ ទេវសេត្តានាសេត្តំ ឯកំ ខន្ធំ សំ-
សដ្ឋា តាយា ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... អហេតុកប្បជ្ឈ-
សន្តិក្កណា វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធេ
សំសដ្ឋា វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ
ហោហោ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៤៥៧] ធម៌ ដែលជាប់សំសេត្តបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធម៌
ដែលជាប់សំសេត្តបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះអាមម្មណប្បច្ចយ ខឹង
អធិបតិប្បច្ចយ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ព្រោះបុរេជាតប្បច្ចយ ខឹង
អាសេវនប្បច្ចយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ (ឱ្យដូចគ្នា) ទាំងពីរយ ។ បេ ។
ព្រោះវិគតប្បច្ចយ ។

[៤៥៨] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរ ៣ ក្នុងអាមម្មណប្បច្ចយ
មានពីរ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានពីរ ៣ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ សម-
នន្តរេប្បច្ចយ សហជាតប្បច្ចយ អក្ខមក្ខាប្បច្ចយ និស្សយប្បច្ចយ ឧប-
និស្សយប្បច្ចយ និងបុរេជាតប្បច្ចយ មានពីរ ៣ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចយ
មានពីរ ៦ ក្នុងកប្បច្ចយ មានពីរ ៣ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ក្នុង
អវិគតប្បច្ចយ មានពីរ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។
ចប់ អនុលោម ។

[៤៥៩] ធម៌ ដែលមិនមែនជាប់សំសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាប់សំ
អសេត្តបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធម៌ ដែលមិនមែនជាប់សំសេត្តបុគ្គល មិនមែន
ជាប់សំអសេត្តបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣
ច្រឡំ នឹងអហេតុកក្ខន្ធ ១ ដែលមិនមែនជាប់សំសេត្តបុគ្គល មិនមែន
ជាប់សំអសេត្តបុគ្គល នឹងខន្ធ ៦ ... ហោហោ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា
ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ច្រឡំ នឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា
ច្រឡំដោយខន្ធច្ចៈ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យអហេតុកប្បជ្ឈសន្តិ ។

(២៦២) សេត្តំ ធម្មំ សំសង្ខារា សេត្តោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា សេត្តោ ខន្ធ សំសង្ខារា

សេត្តោ អធិបតិ ។ អសេត្តំ ធម្មំ សំសង្ខារា

អសេត្តោ ធម្មោ ... អសេត្តោ ខន្ធ សំសង្ខារា

អសេត្តោ អធិបតិ ។ លេវសេត្តានាសេត្តំ ធម្មំ

សំសង្ខារា លេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ... នអធិ-

បតិប្បច្ចយា បរិបុណ្ណំ វិកំ ។

(២៦៣) សេត្តំ ធម្មំ សំសង្ខារា សេត្តោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា នបច្ឆាជាតប្បច្ចយា ន-

អាសេវនប្បច្ចយា នកម្មប្បច្ចយា ទ្វេ កាតត្វា ។

នវិចារកប្បច្ចយា ទ្វេ កាតត្វា ។ នឈានប្បច្ចយា

នមគ្គប្បច្ចយា- នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា ។

(២៦៤) នហេតុយា វិកំ នអធិបតិយា តីណិ

នបុរេជាតេ តីណិ នបច្ឆាជាតេ តីណិ នអាសេវនេ

តីណិ នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ នឈានេ វិកំ

(២៦៥) ធមិ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធមិ ដែល

ជាបេសសេត្តបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះនេអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិ

ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ច្រឡំ នឹងខន្ធតាំងឡាយ ដែលជាបេសសេត្ត-

បុគ្គល ។ ធមិ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធមិ ដែលជាបេស

អសេត្តបុគ្គល ... គឺ អធិបតិ ដែលជាបេសអសេត្តបុគ្គល ច្រឡំ នឹង

ខន្ធតាំងឡាយ ដែលជាបេសអសេត្តបុគ្គល ។ ធមិ ដែលមិនមែនជា

បេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសអសេត្តបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធមិ ដែល

មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសអសេត្តបុគ្គល ... ព្រោះ

នេអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ពៈ១ ជាការគ្រប់គ្រាន់ ។

(២៦៦) ធមិ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ច្រឡំ នឹងធមិ ដែលជា

បេសសេត្តបុគ្គល ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ នបច្ឆាជា-

តប្បច្ច័យ នអាសេវនប្បច្ច័យ និងនកម្មប្បច្ច័យ បណ្ឌិត តប្បិធ្វើ(ឱ្យដូចគ្នា)

តាំងពីរមុខ ។ ព្រោះនវិចារកប្បច្ច័យ បណ្ឌិត តប្បិធ្វើ (ឱ្យដូចគ្នា) តាំងពីរ

មុខ ។ ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ នមគ្គប្បច្ច័យ និងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(២៦៧) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានពៈ១ ក្នុងនេអធិបតិប្បច្ច័យ

មានពៈ ៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានពៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ

មានពៈ ៣ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានពៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ

មានពៈ៦ ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ មានពៈ៦ ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានពៈ១

អភិធម្មបិដក អនុលោមប្បដ្ឋាន

នមក្កេ ឯកំ ធម៌ប្បយុត្តេ តីណិ ។ ឯវំ គណោតតំ ។
បច្ចុទ្ធិយំ ។

[២៦៥] ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា តីណិ ...

នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ នអាសវនេ តីណិ
នកម្មេ ទ្វេ ធម៌ចានេ ទ្វេ ធម៌ប្បយុត្តេ តីណិ ។
ឯវំ គណោតតំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋានំ ។

[២៦៦] នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ ឯកំ ...

អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជានេ អញ្ញាមញ្ញោ ធិស្សយេ
ឧបនិស្សយេ បុរេជានេ អាសវនេ កម្មេ វិចារេ
អាហារេ វេទ្រិយេ ឈានេ មក្កេ សម្បយុត្តេ វិប្ប-
យុត្តេ អត្ថិយា នត្ថិយា វិគតេ អវិគតេ ឯកំ ។
ឯវំ គណោតតំ ។

បច្ចុទ្ធិយានុលោមំ ។

សំសដ្ឋានំ ។

សម្បយុត្តកំ ពោ សំសដ្ឋានំ សទិសោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមប្បដ្ឋាន

ក្នុងនបក្កប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុទ្ធិយេ ។

[២៦៥] ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្ប-

ដ្ឋយា ... ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បដ្ឋយា
នអាសវនប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងន-
វិចារប្បដ្ឋយា មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋានំ ។

[២៦៦] ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយា

... ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយា សមនន្តរេប្បដ្ឋយា សហជានប្បដ្ឋយា អញ្ញាមញ្ញា-
ប្បដ្ឋយា ធិស្សយប្បដ្ឋយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយា បុរេជានប្បដ្ឋយា អាស-
វនប្បដ្ឋយា កម្មប្បដ្ឋយា វិចារប្បដ្ឋយា អាហារប្បដ្ឋយា វេទ្រិយប្បដ្ឋយា
ឈានប្បដ្ឋយា មក្កប្បដ្ឋយា សម្បយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិប្ប-
ដ្ឋយា នត្ថិប្បដ្ឋយា វិគតប្បដ្ឋយា និវិគតប្បដ្ឋយា មានវារៈ ១ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុទ្ធិយានុលោមំ ។

ចប់ សំសដ្ឋានំ ។

សម្បយុត្តកំ ពោ ប្រាកដស្មើដោយសំសដ្ឋានំ វេ ។

បញ្ញាវិរា

(២៦៧) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តោ ហេតុ សម្បយុត្ត-
កានំ ទន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៦៨) សេត្តោ ធម្មោ ទេវសេត្តោនាសេត្តុស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តោ ហេតុ
ចិត្តសម្បជ្ជាណំ រូបាណំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៦៩) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស ច ទេវ-
សេត្តោនាសេត្តុស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សេត្តោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ
ចិត្តសម្បជ្ជាណនក្ខ រូបាណំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧០) អសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តុស្ស ធម្មស្ស
... តិណិ ។ ទេវសេត្តោនាសេត្តោ ធម្មោ ទេវសេត្តោ-
នាសេត្តុស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទេវសេត្តោនាសេត្តោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ

បញ្ញាវិរា

(២៦៧) ធមិ ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំងឡាយ
ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តក្ខត្តទាំងឡាយ
ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៦៨) ធមិ ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល មិនមែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ជា
បច្ច័យ នៃចិត្តសម្បជ្ជាណុបទ្ធានុទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៦៩) ធមិ ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ជាវេសសេក្ខុប្បក្កលផង នៃធមិ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល មិន
មែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កលផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំងឡាយ
ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តក្ខត្តទាំងឡាយផង
នៃចិត្តសម្បជ្ជាណុបទ្ធានុទាំងឡាយផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

(២៧០) ធមិ ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ
ដែលជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ... បាទដល់ព្រះ ព្យ ។ ធមិ ដែលមិន
មែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល មិនមែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល មិនមែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ដោយ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុទាំងឡាយ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល
មិនមែនជាវេសសេក្ខុប្បក្កល ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តក្ខត្តទាំងឡាយផង

ចិត្តសម្មដ្ឋានានត្វា រូបាណំ ចេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្ការណា . . . ។

[២៧០] សេត្តោ ធម្មោ ទេវសេត្តានាសេត្តស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មត្តា
វុដ្ឋហិត្វា មន្តំ បច្ចវេក្ខន្តិ សេត្តំ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ
ចេតោបរិយញ្ញារណេន សេត្តចិត្តសមន្តីស្ស ចិត្តំ
ជាទន្តិ សេត្តា ទដ្ឋា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
បុព្វេនិក្ខេសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស
អារម្មនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧២] អសេត្តោ ធម្មោ ទេវសេត្តានាសេត្តស្ស
ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា
អសេត្តំ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ ចេតោបរិយញ្ញារណេន
អសេត្តចិត្តសមន្តីស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ អសេត្តា ទដ្ឋា
ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិក្ខេសានុស្សតិញ្ញា-
ណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អារម្មនាយ អារម្ម-
ណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នៃចិត្តសម្មដ្ឋានប្បច្ចយេន ដោយចេតុប្បច្ចយេ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ . . . ។

[២៧១] ធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមគ្គ ហើយពិចារណា ខ្សែ
មគ្គ ពិចារណា ខ្សែផល ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ដឹង ខ្សែចិត្ត បេស
បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយចេតោបរិ-
យញ្ញាណ ខន្ធចំណើឡាយ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាច្ច័យ នៃការ
ពិចារណា ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិក្ខេសានុស្សតិញ្ញាណ និង
អនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២៧២] ធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរហន្ត រមែងពិចារណា ខ្សែផល ដែលជាបេស
សេត្តបុគ្គល ដឹង ខ្សែចិត្ត បេសបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្តដែលជាបេស
សេត្តបុគ្គល ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ខន្ធចំណើឡាយ ដែលជាបេស
សេត្តបុគ្គល ជាច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្សែចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេ-
និក្ខេសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(២៧៣) ទេវសេត្តានាសេត្តា ធម្មោ ទេវ-
 សេត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ នាមំ ធនា សីលំ សមាធិយិត្តា វិហាសថ-
 កម្មំ កត្តា តំ បច្ចុវេត្តតិ បុព្វេ សុចិណ្ណានិ ...
 ឈានា វុដ្ឋហិត្តា លាមំ បច្ចុវេត្តតិ អរិយា ធិត្តាមំ
 បច្ចុវេត្តតិ ធិត្តាមំ គោត្រកុស្សំ ភេទានស្ស អារម្ម-
 នាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយោ បរិវេ-
 តិលោសេ បច្ចុវេត្តតិ វិត្តត្ថនេ តិលោសេ បច្ចុ-
 វេត្តតិ បុព្វេ សុប្បនាចិណ្ណោ តិលោសេ នាធិត្តិ បត្តុ-
 អធិច្ចតោ ធុត្តតោ អធិច្ចតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 ទេន្តិ អភិធន្តិ តំ អារម្ម វាគោ ធុប្បជ្ជតិ នោម-
 ធន្តំ ធុប្បជ្ជតិ សោតំ ... វត្តំ ... ទេវសេត្តានា-
 សេត្តោ ខទ្ទេ អធិច្ចតោ ធុត្តតោ អធិច្ចតោ វិបស្សន្តិ
 អស្សាទេន្តិ នោមធន្តំ ... ធិត្តេន ចត្តុយា រូបំ ...
 ធិត្តាយ សោតនាគុយា សង្កំ ... ទេវតាបរិយញ្ញា-
 ណោន ទេវសេត្តានាសេត្តចិត្តសមធិស្ស ចិត្តំ ជានាតិ

(២៧៣) ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេតុបុគ្គល មិនមែនជា
 របស់អសេតុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេតុ-
 បុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេតុបុគ្គល ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល
 ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើទេវតាសថកម្ម ហើយពិចារណា ខ្ញុំបុព្វកម្ម
 នោះ ខ្ញុំបុព្វកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនសន្សំទុកល្អហើយ ក្នុងកាលមុន
 ... បុគ្គល ចេញវិញបាន ហើយពិចារណា ខ្ញុំឈាន ត្អូកព្រះអរិយៈ
 ពិចារណា ខ្ញុំព្រះចិត្តាន (ព្រោះថា) ព្រះចិត្តាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារ-
 ណា ខ្ញុំគោត្រកុ ធិត្តវេទនៈ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ត្អូកព្រះអរិយៈ
 ពិចារណា ខ្ញុំតិលោសទាំងឡាយ ដែលលះបង់ហើយ ពិចារណាខ្ញុំតិ-
 លោសទាំងឡាយ ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង ខ្ញុំតិលោសទាំងឡាយ
 ដែលពុះពារ ក្នុងកាលមុន ត្អូកដន វែមឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចក្ក ថាបិន
 ទៀង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ហើយគ្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រាវត្តហើយ
 ខ្ញុំសចក្ករីករាយនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស គឺកើតឡើង ខ្ញុំ
 សោតៈ... ខ្ញុំវត្ត... ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំខ្លួនទាំងឡាយ ដែលមិន
 មែនជារបស់សេតុបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេតុបុគ្គល ថាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ ជាអនត្តា គ្រេកអរ រីករាយ ទោមនស្ស... ខ្ញុំវេទ
 ដោយចក្កដូចជាទិព្វ... ខ្ញុំសំឡេង ដោយសោតនាគុដូចជាទិព្វ...
 ដឹង ខ្ញុំចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយចិត្ត ដែលមិនមែនជារបស់
 សេតុបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេតុបុគ្គល ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អាត្មាសាទញ្ចាយនំ វិញ្ញាណញ្ចាយនំ អាត្មាញ្ចាយនំ ទេវសញ្ញាសញ្ញាយនំ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបាយនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋញ្ចាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ទេវសេត្តាទាសេត្តា ខន្ធា ឥន្ធិវិញ្ញាណស្ស ទេវតាបរិយញ្ញាណស្ស ធុត្រៃនិវាសនុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា កម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវដ្ឋនាយ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧២) ទេវសេត្តាទាសេត្តា ធម្មោ សេត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ មគ្គស្ស សេត្តស្ស ជលស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៤) ទេវសេត្តាទាសេត្តា ធម្មោ អសេត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ អសេត្តស្ស ជលស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៦) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ សេត្តាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អាត្មាសាទញ្ចាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ចាយនៈ អាត្មាញ្ចាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាសញ្ញាយនៈ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ រូបាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋញ្ចាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ខន្ធានិព្វាយ ដែលមិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃការពិចារណា ឡូវនិព្វិវិញ្ញាណ ចេតាបរិយញ្ញាណ បុព្វនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២៧២) ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ និងផល ដែលជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២៧៤) ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២៧៦) ធមិ ដែលជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជារបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ដែលជារបស់សេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្កន្ធានិព្វាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៧) សេត្តោ ធម្មោ យេសេត្តោនាសេត្តុស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណាធិបតិ
 សហជាតាធិបតិ ។ អាម្ពណាធិបតិ អរិយា មត្តា
 វុដ្ឋហិត្តា មត្តំ កុំ កត្តា បច្ចវេត្តន្តិ សេត្តុំ ដលំ
 កុំ កត្តា បច្ចវេត្តន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ សេត្តោ
 ធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧៨) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស ច យេសេ
 សេត្តោនាសេត្តុស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ សេត្តោធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ពារូ រូបាណំ អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

(២៧៩) អសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តុស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អសេ-
 ត្តោធិបតិ សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧៧) ធមិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តុបុគ្គល មិនមែនជាបេសអសេត្តុបុគ្គល ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អា-
 ម្ពណាធិបតិ គឺ ពួកអរិយបុគ្គល ចេញអភិមត្ត ធ្វើ ទ្រុំមត្ត ឲ្យជា
 ខំគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើ ទ្រុំផល ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល
 ឲ្យជាខំគោរព ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ
 ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបតាំងឡាយ
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៨) ធមិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គលផង នៃធមិ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តុបុគ្គល
 មិនមែនជាបេសអសេត្តុបុគ្គលផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃ
 សម្បយុត្តកក្កន្ធាតាំងឡាយផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបតាំងឡាយផង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៧៩) ធមិ ដែលជាបេសអសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលជាបេសអសេត្តុបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតា-
 ធិបតិ គឺ អធិបតិ ដែលជាបេសអសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃសម្ប-
 យុត្តកក្កន្ធាតាំងឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៤៨០) អសេត្តោ ធម្មោ នេវេសេត្តាតា-

សេត្តុស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
រម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ
អាហា អសេត្តំ ផលំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ។
សហជាតាធិបតិ អសេត្តាធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ
រូបាធំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៨១) អសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តុស្ស ច នេវ-

សេត្តាតាសេត្តុស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ អសេត្តាធិបតិ សម្បយុត្ត-
កាធំ ទ្វាធំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបាធំ អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៨២) នេវេសេត្តាតាសេត្តោ ធម្មោ នេវ-

សេត្តាតាសេត្តុស្ស ធម្មស្ស . . . អាម្មណាធិបតិ
សហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ ទាធំ ធាត្វា
សីលំ សមាទិយ័ត្វា ខុទោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ
កត្វា បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ណាធំ កុំ កត្វា

(៤៨០) ធមិ ដែលជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែ

ធមិ ដែលមិនមែនជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល មិនមែនជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល
ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។
អាម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះអរហន្ត ធ្វើ ខ្ញុំផល ដែលជាប់របស់អសេត្តុ-
បុគ្គល ឲ្យជាវិភាគ ហើយពិចារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ
អធិបតិ ដែលជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំង-
ឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៤៨១) ធមិ ដែលជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែធមិ

ដែលជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គលផង ខែធមិ ដែលមិនមែនជាប់របស់អសេត្តុ-
បុគ្គល មិនមែនជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គលផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ដែលជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែ
សម្បយុត្តកម្មទាំងឡាយផង ខែចិត្តសមុដ្ឋានរូបទាំងឡាយផង ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៤៨២) ធមិ ដែលមិនមែនជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល មិនមែនជាប់របស់

អសេត្តុបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែធមិ ដែលមិនមែនជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល
មិនមែនជាប់របស់អសេត្តុបុគ្គល . . . បានដល់អាម្មណាធិបតិ និងសហ-
ជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គលឲ្យបាន សមាទានសីល
ធ្វើឧបាសថកម្ម ធ្វើ ខ្ញុំបុញ្ញកម្មនោះ ឲ្យជាវិភាគ ហើយពិចារ-
ណា ធ្វើ ខ្ញុំបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលសន្សំទុកប្រហើយ ក្នុងកាលមុន

បច្ចុប្បន្ននេះ ឈាម រាងកាយ ឈាម ក្រហម ក្រហម បច្ចុប្បន្ន
 បច្ចុប្បន្ន អរិយា ជំងឺ ក្រហម ក្រហម បច្ចុប្បន្ន ជំងឺ
 គោគ្រុក្សស្ស កោណស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុប្បន្ន
 ចក្ខុ ក្រហម ក្រហម អស្សនេនិ អភិណេនិ តំ ក្រហម ក្រហម
 រាគោ ឧប្បន្ននិ ជិដ្ឋិ ឧប្បន្ននិ សោតំ ... វត្ថុ ...
 លេវសេក្ខានិសេក្ខោ ខន្ធ ក្រហម ក្រហម អស្សនេនិ
 អភិណេនិ តំ ក្រហម ក្រហម រាគោ ឧប្បន្ននិ ជិដ្ឋិ
 ឧប្បន្ននិ ។ សហជាតាធិបតិ លេវសេក្ខានិសេក្ខា-
 ធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធនំ ធិត្តសម្មដ្ឋានិ
 រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុប្បន្ន ។

(២៨៣) លេវសេក្ខានិសេក្ខោ ធម្មា សេក្ខស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុប្បន្ន ។ អារម្មណា-
 ធិបតិ ជំងឺ មគ្គស្ស សេក្ខស្ស ជលស្ស អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចុប្បន្ន ។

ឲ្យជាវិភោគ ហើយពិចារណា ចេញអំពីឈាម ធ្វើ ឲ្យឈាម ឲ្យជាវិ-
 ភោគ ហើយពិចារណា ពួកអរិយបុគ្គល ធ្វើ ឲ្យព្រះនិព្វាន ឲ្យជាវិភោគ
 ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃគោគ្រុក្ស និងវេទនៈ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បុគ្គល ធ្វើ ឲ្យចក្ខុ ឲ្យជាវិភោគ ហើយក្រេកអរ រីករាយ
 រាគៈ ធ្វើ ឲ្យចក្ខុនោះ ឲ្យជាវិភោគ ហើយកើតឡើង ទិដ្ឋិ កំភើតឡើង
 ធ្វើ ឲ្យសោតៈ... ឲ្យវត្ថុ ... ឲ្យខន្ធនាំឡាយ ដែលមិនមែនជាបេស
 សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេក្ខបុគ្គល ឲ្យជាវិភោគ ហើយក្រេក-
 អរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើ ឲ្យអំពើនោះ ឲ្យជាវិភោគ ហើយកើតឡើង ទិដ្ឋិ
 កំភើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ដែលមិនមែនជាបេស
 សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 នាំឡាយផង នៃចិត្តសម្មដ្ឋានរូបនាំឡាយផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៨៣) ធមិ ដែលមិនមែនជាបេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជា
 បេសសេក្ខបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ
 និងផល ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៨២) ទេវសេត្វាណសេត្វោ ធម្មោ អសេត្វាស្ស
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិ-
 បតិ ធិត្វាធំ អសេត្វាស្ស ផលស្ស អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

(២៨៥) សេត្វោ ធម្មោ សេត្វាស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សេត្វា ខន្ធា
 បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ សេត្វាធំ ខន្ធាធំ អនន្តរាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ មត្តោ សេត្វាស្ស ផលស្ស សេត្តំ ផលំ
 សេត្វាស្ស ផលស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៦) សេត្វោ ធម្មោ អសេត្វាស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ អសេត្វាស្ស
 ផលស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៧) សេត្វោ ធម្មោ ទេវសេត្វាណសេត្វាស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តំ ផលំ
 វដ្ឋានស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨២) ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្វាស្ស មិនមែនជា
 របស់អសេត្វាស្ស ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែលជារបស់អសេត្វាស្ស
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ
 ខែផល ដែលជារបស់អសេត្វាស្ស ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៨៥) ធមិ ដែលជារបស់សេត្វាស្ស ជាបច្ច័យ ខែធមិ
 ដែលជារបស់សេត្វាស្ស ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាតាំងឡើយ ដែល
 ជារបស់សេត្វាស្ស មានក្នុងកាលមុនៗ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធាតាំងឡើយ
 ដែលជារបស់សេត្វាស្ស មានក្នុងកាលក្រោយៗ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ
 មត្ត (ជាបច្ច័យ) ខែផល ដែលជារបស់សេត្វាស្ស ផល ដែល
 ជារបស់សេត្វាស្ស (ជាបច្ច័យ) ខែផល ដែលជារបស់សេត្វាស្ស
 ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

(២៨៦) ធមិ ដែលជារបស់សេត្វាស្ស ជាបច្ច័យ ខែធមិ
 ដែលជារបស់អសេត្វាស្ស ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ មត្ត ជាបច្ច័យ
 ខែផល ដែលជារបស់អសេត្វាស្ស ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

(២៨៧) ធមិ ដែលជារបស់សេត្វាស្ស ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែល
 មិនមែនជារបស់សេត្វាស្ស មិនមែនជារបស់អសេត្វាស្ស ដោយអ-
 នន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ផល ដែលជារបស់សេត្វាស្ស ជាបច្ច័យ ខែវដ្ឋានៈ
 ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

សេចក្តី៣ បញ្ជាក់៣

(២៨៦) អសេត្តា ធម្មោ អសេត្តស្ស ធម្មស្ស
អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អសេត្តា
ខត្តា បច្ច័មាធំ បច្ច័មាធំ អសេត្តាធំ ខត្តាធំ អ-
សេត្តំ ផលំ អសេត្តស្ស ផលស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៨៧) អសេត្តា ធម្មោ ទេវសេត្តាធា-
សេត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ អសេត្តំ
ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៨) ទេវសេត្តាធាសេត្តា ធម្មោ ទេវសេត្តា-
ធាសេត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ
បុរិមា បុរិមា ទេវសេត្តាធាសេត្តា ខត្តា បច្ច័មាធំ
បច្ច័មាធំ ទេវសេត្តាធាសេត្តាធំ ខត្តាធំ អនុលោមំ
កោត្រកុស្ស អនុលោមំ កេនានស្ស អារដ្ឋិធា
ទេវសេត្តាធាសេត្តាធំ ខត្តាធំ អនន្តរឃ្យច្ចយេន
បច្ចយោ ។

សេចក្តី៣ បញ្ជាក់៣

(២៨៩) ធមិ ដែលជាបេសំអសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ
ដែលជាបេសំអសេត្តបុគ្គល ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ខន្ធតាំងឡាយ
ដែលជាបេសំអសេត្តបុគ្គល មានក្នុងកាលមុន ។ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ-
តាំងឡាយ ដែលជាបេសំអសេត្តបុគ្គល មានក្នុងកាលក្រោយ ។ ផល
ដែលជាបេសំអសេត្តបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) វិនិច្ឆ័យ ដែលជាបេសំអសេត្ត-
បុគ្គល ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៩០) ធមិ ដែលជាបេសំអសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ
ដែលមិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល ដោយ
អនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ផល ដែលជាបេសំអសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យៈ
ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៩១) ធមិ ដែលមិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសំ
អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ដែលមិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល
មិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ខន្ធតាំងឡាយ
ដែលមិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល មាន
ក្នុងកាលមុន ។ (ជាបច្ច័យ) វិនិច្ឆ័យតាំងឡាយ ដែលមិនមែនជាបេសំ
អសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល មានក្នុងកាលក្រោយ ។
អនុលោម (ជាបច្ច័យ) វិនិច្ឆ័យត្រកូ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) វិនិច្ឆ័យៈ
កាវដ្ឋនៈ (ជាបច្ច័យ) វិនិច្ឆ័យតាំងឡាយ ដែលមិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល
មិនមែនជាបេសំអសេត្តបុគ្គល ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៧០) ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ តោត្រកុ អត្តស្ស
 វេទានំ មត្តស្ស អនុលោមំ សេត្តាយ ដលសមា-
 បត្តិយា និរោទា វុដ្ឋហន្តស្ស ទេវសញ្ញាសញ្ញាយ-
 តំ សេត្តាយ ដលសមាបត្តិយា អនន្តរឃ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧២) ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តុស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ អ-
 សេត្តាយ ដលសមាបត្តិយា និរោទា វុដ្ឋហន្តស្ស
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតំ អសេត្តាយ ដលសមា-
 បត្តិយា អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៣) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស ធម្មស្ស
 សមនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសទិសំ អដ្ឋ-
 បញ្ញា ។

(២៧៤) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បដិច្ចវារ-
 សហជាតសទិសំ នវ បញ្ញា ។ អញ្ញាមញ្ញា-
 ប្បច្ចយេ បដិច្ចវារ អញ្ញាមញ្ញាសទិសំ តណិ ។

(២៧១) ធមិ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តុបុគ្គល មិនមែនជាបេស-
 អសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ដោយអនន្ត-
 រឃ្យច្ច័យ គឺ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមត្ត វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 មត្ត អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល
 ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញអំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ
 នៃផលសមាបត្តិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៧២) ធមិ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តុបុគ្គល មិនមែនជាបេស-
 អសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជាបេសអសេត្តុបុគ្គល ដោយអ-
 នន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ ដែលជាបេស
 អសេត្តុបុគ្គល ទេវសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល កាលចេញ
 អំពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលជាបេសអសេត្តុបុគ្គល
 ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៧៣) ធមិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ដោយសមនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ បញ្ញា ៨ យ៉ាង
 ប្រាកដស្មើដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

(២៧៤) ធមិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ដោយសហជាតឃ្យច្ច័យ គឺ បញ្ញា ៧ យ៉ាង
 ប្រាកដស្មើដោយសហជាតឃ្យច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈ ។ បញ្ញា ៧ យ៉ាង
 ប្រាកដស្មើដោយអញ្ញាប្បច្ច័យ ក្នុងបដិច្ចវារៈ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ ។

និស្សយប្បច្ចយេ កុសលត្តិកេ និស្សយប្បច្ចយេ សនិសំ តោស បញ្ញា ។

(២៧៥) សេត្តោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ បថោ មត្តោ នុតិយស្ស មក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ នុតិយោ មត្តោ តតិយស្ស មក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តតិយោ មត្តោ ចុត្តស្ស មក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ សេក្ខាយ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៦) សេត្តោ ធម្មោ អសេក្ខស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ មត្តោ អសេក្ខាយ ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៧) សេត្តោ ធម្មោ នេវសេក្ខានាសេក្ខស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្យ- បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។

បញ្ញា ១៣ ហ័ង ប្រាកដស្មើដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងកុសលត្តិកៈ ក្នុងនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៥) ធម៌ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្ត- រូបនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ មគ្គី ១ ជាច្ច័យ នៃមគ្គី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មគ្គី ២ ជាច្ច័យ នៃមគ្គី ៣ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មគ្គី ៣ ជាច្ច័យ នៃមគ្គ ទី ២ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មគ្គ ជាច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៦) ធម៌ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូ- បនិស្ស័យ និងបកត្ថបនិស្ស័យ ។ បកត្ថបនិស្ស័យ គឺ មគ្គ ជាច្ច័យ នៃ ផលសមាបត្តិ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៧) ធម៌ ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល ជាច្ច័យ នៃធម៌ ដែល មិនមែនជា បេសសេក្ខបុគ្គល មិនមែនជា បេសសេក្ខបុគ្គល ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្យបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង បកត្ថបនិស្ស័យ ។

បតកត្តបទិស្សយោ អរិយោ មត្តំ ឧបទិស្សយ អនុប្បដ្ឋិ
 សមាបត្តិ ឧប្បាទេន្តិ ឧប្បដ្ឋិ សមាបដ្ឋន្តិ សម្ពាវេ
 អនិច្ចតោ ... វិបស្សន្តិ មត្តោ អរិយាធំ អត្តប្បដិសម្ពិ-
 នាយ ធម្មប្បដិសម្ពិនាយ ជិវត្តិប្បដិសម្ពិនាយ បដិ-
 កាលាប្បដិសម្ពិនាយ ហិណហិណៈកោសល្យស្ស ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្តា ផលសមា-
 បត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៧៦] អសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តាស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ
 បុរិមា បុរិមា អសេត្តា ទន្ធា បដ្ឋិមាធំ បដ្ឋិមាធំ...
 អសេត្តំ ផលំ អសេត្តាស្ស ផលស្ស ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៧] អសេត្តោ ធម្មោ នេវសេត្តានាសេត្តាស្ស
 ធម្មស្ស ... អាម្មណ្ឌបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ
 បតកត្តបទិស្សយោ ។ បតកត្តបទិស្សយោ អសេត្តា
 ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯបកត្តបទិស្សយ គឺ ពួកវាយបុគ្គល ពាស្រ័យទ្ធុវមគ្គ ញ៉ាំងសមាបត្តិ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង វែងចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើត
 ឡើងហើយ ឃើញច្បាស់ នូវសន្តិកាំងឡាយ ថាមិនឡើង...
 មគ្គ របស់ពួកវាយបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃអត្តប្បដិសម្ពិទា ធម្មប្បដិ-
 សម្ពិទា និរត្តិប្បដិសម្ពិទា បដិកាលប្បដិសម្ពិទា និងហិណហិណៈកោ-
 សល្យៈ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ផលសមាបត្តិ ដែលជាប់របស់
 សេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ធមិ ដែលជាប់របស់អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលជាប់របស់អសេត្តបុគ្គល ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានផលអនន្ត-
 រូបទិស្សយ គឺ ខន្ធកាំងឡាយ ដែលជាប់របស់អសេត្តបុគ្គល មុន ។ (ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធកាំងឡាយ) ក្រោយ... ផល ដែលជាប់របស់អសេត្ត-
 បុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃផល ដែលជាប់របស់អសេត្តបុគ្គល ដោយឧប-
 ទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៧៩] ធមិ ដែលជាប់របស់អសេត្តបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ
 ដែលមិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជាប់របស់អសេត្តបុគ្គល ...
 គឺ អាម្មណ្ឌបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និងបតកត្តបទិស្សយ ។ បតកត្ត-
 បទិស្សយ គឺ ផលសមាបត្តិ ដែលជាប់របស់អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយិកសុខ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

នេវេសត្តានាសត្តាយតនស្ស បវេមំ ណោនំ ធុតិ-
យស្ស ណោនស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អាភិក្កាញាយតនំ នេវេសត្តានាសត្តាយតនស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០០) នេវេសត្តានាសត្តោ ធម្មោ សេត្តស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណ្ណ-
បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
បកត្តបនិស្សយោ បវេមស្ស មក្កស្ស បរិកម្មំ
បវេមស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០២) នេវេសត្តានាសត្តោ ធម្មោ អសេត្តស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណ្ណ-
បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
បកត្តបនិស្សយោ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ
ធុត្តំ ឧត្ត ភោជនំ . . . សេនាសនំ អសេត្តាយ
ដលសមាបត្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៣) នេវេសត្តានាសត្តោ ធម្មោ នេវេសត្តា-
នាសត្តស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(ជាបច្ច័យ) នៃនេវេសត្តានាសត្តាយតនៈ បវេមជ្ឈាន ជាបច្ច័យ
នៃធុតិយជ្ឈាន ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ អាភិក្កាញាយតនៈ ជាបច្ច័យ
នៃនេវេសត្តានាសត្តាយតនៈ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៥០១) ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជារបស់
អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គល ដោយឧប-
និស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណ្ណបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបក-
ត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ គឺ បរិកម្ម របស់មគ្គទី១ ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គទី១ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម របស់មគ្គទី២ ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គទី២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៥០២) ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជារបស់
អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជារបស់អសេត្តបុគ្គល ដោយ
ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណ្ណបនិស្ស័យ អនន្តរូបនិស្ស័យ និង
បកត្តបនិស្ស័យ ។ បកត្តបនិស្ស័យ គឺ កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ
វេទុ ភោជន . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃដលសមាបត្តិ ដែល
ជារបស់អសេត្តបុគ្គល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៥០៣) ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែន
ជារបស់អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់
សេត្តបុគ្គល ប៉ុន្តែមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គល ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ

អាម្មណបុរេជាតំ វត្តបុរេជាតំ ។ អាម្មណបុរេជាតំ
 ចតុំ អធិច្ចតោ ... វិបស្សនី អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ
 តំ អាត្ត រតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមទស្សំ ... សោតំ
 ... វត្តំ ... អធិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនី
 ... ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចតុតោ រូបំ ...
 ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្តំ ... រូបាយតនំ
 ចតុវិញ្ញាណស្ស ដោជ្ជត្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្តបុរេជាតំ ចតុវិ-
 យតនំ ចតុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស វត្ត ទេវសេត្តានិសេត្តានំ ទទ្ធានំ
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៤) ទេវសេត្តានិសេត្តោ ធម្មោ សេត្តស្ស
 ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្តបុរេជាតំ
 វត្ត សេត្តានំ ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៥) ទេវសេត្តានិសេត្តោ ធម្មោ អសេត្ត-
 ស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្តបុរេ-
 ជាតំ វត្ត អសេត្តានំ ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

ភី អាម្មណបុរេជាត វត្តបុរេជាត ។ អាម្មណបុរេជាត គឺ បុគ្គល
 ឃើញច្បាស់អំពី ដោយសេចក្តីថា មិនទៀង... ហើយ ត្រួតត្រា
 វិភាយ ព្រះ ប្រាជ្ញ ខ្ញុំវត្តនោះ ទើបកើតឡើង ទោមទស្ស
 ... បុគ្គលឃើញច្បាស់ ខ្ញុំវត្តនោះ... ខ្ញុំវត្ត... ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ជាមុន ជាអនត្ត... ទោមទស្ស កើតឡើង ខ្ញុំវត្ត
 ដោយចក្ខុដូចជាទិព្វ... ខ្ញុំវត្តឡើង ដោយសោតនាតុដូចជាទិព្វ...
 រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយរូបាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ វត្តបុរេជាត គឺ ចក្ខុវិញ្ញាណ
 ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល
 មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៥០៤) ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
 បេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់វត្តបុរេជាត គឺ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធានំឡាយ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៥០៥) ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
 បេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់វត្តបុរេជាត គឺ វត្ត ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា-
 នំឡាយ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥០៦] សេសត្តា នឿម្មា ទេវសេត្តាណសេត្តាស្ស
 ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា
 សេត្តា ខត្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] អសេត្តា នឿម្មា ទេវសេត្តាណសេត្តា-
 ស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆា-
 ជាតា អសេត្តា ខត្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស... ។

[៥០៨] ទេវសេត្តាណសេត្តា នឿម្មា ទេវ-
 សេត្តាណសេត្តាស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បច្ឆាជាតា ទេវសេត្តាណសេត្តា ខត្តា
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស ។

[៥០៩] ទេវសេត្តាណសេត្តា នឿម្មា ទេវ-
 សេត្តាណសេត្តាស្ស ធម្មស្ស អសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ទេវសេត្តាណសេត្តា ខត្តា

[៥០៦] ធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសអសេត្តបុគ្គល ដោយ
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលជា
 បេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយបច្ឆា-
 ជាតប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] ធម៌ ដែលជាបេសអសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសអសេត្តបុគ្គល ដោយ
 បច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលជាបេស
 អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន... ។

[៥០៨] ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេស
 អសេត្តបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលមិនមែនជា បេសសេត្តបុគ្គល
 មិនមែនជាបេសអសេត្តបុគ្គល ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆា-
 ជាត គឺ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែន
 ជាបេសអសេត្តបុគ្គល (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ។

[៥០៩] ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេស
 អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិន
 មែនជាបេសអសេត្តបុគ្គល ដោយអសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតាំងឡាយ
 មុន ។ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសអសេត្តបុគ្គល

បច្ច័យានំ បច្ច័យានំ លេវសេត្តានាសេត្តានំ ខន្ធានំ
អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស
អនុលោមំ វេទានស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០០] លេវសេត្តានាសេត្តា ធម្មោ សេត្តស្ស
ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ តោត្រកុ
បត្តស្ស វេទានំ បត្តស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០១] សេត្តោ ធម្មោ សេត្តស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណិកា ។
សហជាតា សេត្តា ចេតនា សម្មយុត្តកានំ ខន្ធានំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណិកា សេត្តា
ចេតនា វិបាកានំ សេត្តានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០២] សេត្តោ ធម្មោ អាសេត្តស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធានាខណិកា សេត្តា
ចេតនា អាសេត្តានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយក្រោយ ។ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល
មិនមែនជាបេសអាសេត្តបុគ្គល ដោយការសវនប្បច្ច័យ អនុលោម ជា
បច្ច័យ នៃតោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ ដោយអា-
សេវនប្បច្ច័យ ។

[៥១០] ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
បេសអាសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ តោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ វេទានៈ
ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៥១១] ធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ សហជាត និងធានា-
ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ
នៃសម្មយុត្តកម្មនៃខន្ធានំឡាយ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធានាខណិកៈ
គឺ ចេតនា ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃវិបាកនៃខន្ធានំឡាយ
ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥១២] ធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់ធានាខណិកៈ
គឺ ចេតនា ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំឡាយ
ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៥០៣) សេត្តោ ធម្មោ ខេវសេត្តាទាសេត្តស្ស
ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
សេត្តា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាធំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៤) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តស្ស ច ខេវសេត្តា-
ទាសេត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សេត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកាធំ ខន្ធាធំ ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបាធំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៥) អសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អសេត្តា ចេតនា សម្ប-
យុត្តកាធំ ខន្ធាធំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥០៦) អសេត្តោ ធម្មោ ខេវសេត្តាទាសេ-
ត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អសេត្តា
ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាធំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៥១៣) ធម៌ ដែលជាបរិសេសក្ខត្តល ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមិនមែនជាបរិសេសក្ខត្តល មិនមែនជាបរិសេសក្ខត្តល
ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ ចេតនា ដែលជាបរិសេស
ក្ខត្តល ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបាធំខ្សោយ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ ។

(៥១៤) ធម៌ ដែលជាបរិសេសក្ខត្តល ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលជាបរិសេសក្ខត្តលផង នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាបរិសេសក្ខត្តល
មិនមែនជាបរិសេសក្ខត្តលផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា
ដែលជាបរិសេសក្ខត្តល ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តក្ខត្តតាំងខ្សោយផង
នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបាធំខ្សោយផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៥១៥) ធម៌ ដែលជាបរិសេសក្ខត្តល ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលជាបរិសេសក្ខត្តល ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលជា
បរិសេសក្ខត្តល ជាបច្ច័យ នៃសម្បយុត្តក្ខត្តតាំងខ្សោយ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

(៥១៦) ធម៌ ដែលជាបរិសេសក្ខត្តល ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមិនមែនជាបរិសេសក្ខត្តល មិនមែនជាបរិសេសក្ខត្តល ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលជាបរិសេសក្ខត្តល ជាបច្ច័យ នៃ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបាធំខ្សោយ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] អសេត្តា នម្មោ អសេត្តស្ស ច
លេវសេត្តានាសេត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អសេត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាននក្ខ រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៨] លេវសេត្តានាសេត្តា នម្មោ លេវសេ-
ត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា នានាខណិកា ។ សហជាតា លេវសេ-
ត្តានាសេត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋាននក្ខ រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
សន្និក្កុណេ ... ។ នានាខណិកា លេវសេត្តានា-
សេត្តា ចេតនា វិចារកានំ លេវសេត្តានាសេត្តានំ
ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៩] សេត្តា នម្មោ សេត្តស្ស ធម្មស្ស
វិចារកម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ សេត្តោ ឯកោ
ខន្ធានំ តិណ្ណាទំ ខន្ធានំ ។ សេត្តម្បលកេ តិណិ ។

[៥១៧] ធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខៃធម៌
ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គលផង ខៃធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល
មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គលផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ជា
បេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធានំខ្យាយផង ខៃ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបាទំខ្យាយផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥១៨] ធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
បេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខៃធម៌ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្ត-
បុគ្គល មិនមែនជា បេសសេត្តបុគ្គល ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ គឺ
សហជាត វិចារនាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែល
មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ
ខៃសម្បយុត្តកក្ខន្ធានំខ្យាយផង ខៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបាទំខ្យាយផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខៃបដិសន្ធិ ... ។ វិចារនាខណិកៈ គឺ
ចេតនា ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល
ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធានំខ្យាយ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិន
មែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាវិចារកផង ខៃកដត្តារូបាទំខ្យាយផង
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥១៩] ធម៌ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខៃធម៌ ដែល
ជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ វិចារកក្ខន្ធានំ ដែលជាបេស
សេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធានំ ។ ក្នុងសេត្តម្បលកៈ មានករៈ ៣ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៥២០] អសេត្តោ នធម្មោ អសេត្តាស្ស ធម្មស្ស
វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ អសេត្តោ ឯតោ ខន្ធោ
តិណ្ណាដ្ឋំ . . . ។ អសេត្តម្ហូលតេ តិណិ ។

[៥២១] នេវេសត្តាធាសេត្តោ នធម្មោ នេវេសត្តា-
ធាសេត្តាស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចារកោ នេវេសត្តាធាសេត្តោ ឯតោ ខន្ធោ តិណ្ណាដ្ឋំ
ខន្ធានំ បដិសន្ធិត្តុណោ ខន្ធា វត្តុស្ស វិចារក-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២២] សេត្តោ នធម្មោ សេត្តាស្ស ធម្មស្ស
ណហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ក្រន្ទិយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ណានប្បច្ចយេន បច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥២៣] សេត្តោ នធម្មោ នេវេសត្តាធាសេត្តាស្ស
ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា សេត្តោ ខន្ធា ចិត្តុស-
មុដ្ឋានានំ រូទានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៥២០] ធមិ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែធមិ
ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលជា
របស់សេត្តបុគ្គល (ជាប់ច្រើន) ខែខន្ធ ៣ . . . ។ ក្នុងសេត្តមូលកៈ
មានពីរៈ ៣ ។

[៥២១] ធមិ ដែលមិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
របស់សេត្តបុគ្គល (ជាប់ច្រើន) ខែធមិ ដែលមិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល
មិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុង ១
ដែលមិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល (ជា
ប់ច្រើន) ខែខន្ធ ៣ ខន្ធានំខ្សោយ ជាប់ច្រើន ខែវត្តុ ដោយវិបា-
កប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៥២២] ធមិ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែធមិ
ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ដោយណហារប្បច្ច័យ ជាប់ច្រើន ដោយ
ក្រន្ទិយប្បច្ច័យ ជាប់ច្រើន ដោយណានប្បច្ច័យ ជាប់ច្រើន ដោយ
មគ្គប្បច្ច័យ ជាប់ច្រើន ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៥២៣] ធមិ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែ
ធមិ ដែលមិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជាប់របស់សេត្ត-
បុគ្គល ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ខែបច្ឆាជាត ។
សហជាត គឺ ខន្ធានំខ្សោយ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ជា
ប់ច្រើន ខែចិត្តុសមុដ្ឋានរូទានំខ្សោយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បញ្ជាជាតិ សេដ្ឋកិច្ច ខ្លួន បុរេដាតស្ស វេយ្យាស្ស
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[៥២២] អសេត្តោ ធម្មោ លេវសេត្តាធាសេត្តស្ស
ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតំ
បញ្ជាជាតំ សេត្តសង្ខេបំ ។

[៥២៣] លេវសេត្តាធាសេត្តោ ធម្មោ លេវសេត្តា-
ធាសេត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
សហជាតំ បុរេដាតំ បញ្ជាជាតំ ។ សហជាតា លេវ-
សេត្តាធាសេត្តោ ខន្ធនិក្ខមមុដ្ឋាធានំ រូបាធិ
វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បដិសន្ធិក្កុណ លេវ-
សេត្តាធាសេត្តោ ខន្ធកដត្តារូបាធិ វិប្បយុត្តប្ប-
ច្ចយេន បច្ចុយោ ខន្ធវត្តស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ វត្ត ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
បុរេដាតំ ចត្តាយេន ធម្មវិញ្ញាណស្ស កាយា-
យេន កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ត លេវសេត្តាធា-
សេត្តាធានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ឯបញ្ជាជាតិ គឺ ខន្ធានំខ្សោយ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៥២៤] ធមិ ដែលជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺសហជាតិ នឹងបញ្ជាជាតិ ប្រាកដស្មើដោយសេត្តធមិ ។

[៥២៥] ធមិ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេស
សេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិន
មែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺសហជាតិ បុរេ-
ជាតិ នឹងបញ្ជាជាតិ ។ សហជាតិ គឺ ខន្ធានំខ្សោយ ដែលមិន
មែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃ
ចិក្ខុសមុដ្ឋានរូបតាំងខ្សោយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធានំខ្សោយ ដែល
មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ
នៃកដត្តារូបតាំងខ្សោយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
ខន្ធានំខ្សោយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ត
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំខ្សោយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បុរេដាតិ គឺ
ចក្ខុយន្តរៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយន្តរៈ (ជាបច្ច័យ) នៃ
កាយវិញ្ញាណ វត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធានំខ្សោយ ដែលមិនមែនជាបេស
សេត្តបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តបុគ្គល ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

បញ្ញាជាតា លេវសេត្តាណសេត្តា ខន្ធា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥២២] លេវសេត្តាណសេត្តា ធម្មោ សេត្តស្ស
ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ
សេត្តានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៥២៣] លេវសេត្តាណសេត្តា ធម្មោ អសេ-
ត្តស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរេ-
ជាតំ វត្ថុ អសេត្តានំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
បច្ចយោ ។

[៥២៤] សេត្តោ ធម្មោ សេត្តស្ស ធម្មស្ស
អត្ថប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សេត្តោ ឯកោ ខន្ធា
តិណ្ណានំ ខន្ធានំ ។

[៥២៥] សេត្តោ ធម្មោ លេវសេត្តាណ-
សេត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា សេត្តា ខន្ធា
តិក្កសម្មដ្ឋានានំ វុច្ឆានំ អត្ថប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

ឯបញ្ញាជាត គឺ ខន្ធានំ ខន្ធាយ ដែលមិនមែនរបស់សេត្តបុគ្គល មិន
មែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែនាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៦] ធម៌ ដែលមិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែនាយ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល
ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាប់ច្រើន ខែខន្ធានំ-
ខន្ធាយ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៧] ធម៌ ដែលមិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជាប់
របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែនាយ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ដោយវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាប់ច្រើន ខែខន្ធានំ ខន្ធាយ
ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៥២៨] ធម៌ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែនាយ ដែល
ជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ដោយអត្ថប្បដ្ឋយេន គឺ ខន្ធា ខ ដែលជាប់របស់សេត្ត-
បុគ្គល (ជាប់ច្រើន) ខែខន្ធា ៣ ។

[៥២៩] ធម៌ ដែលជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែនាយ ដែលមិន
មែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជាប់របស់សេត្តបុគ្គល ដោយអត្ថប្បដ្ឋយេន
បានដល់សហជាត និងបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ត្នកខន្ធា ដែលជា
របស់សេត្តបុគ្គល ជាប់ច្រើន ខែត្នកចិក្កសម្មដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បដ្ឋយេន ។

បច្ចាជានត សេត្តា ខន្ធ បុរេជានស្ស វេសស្ស
កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៣០) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តស្ស ច នេវ-
សេត្តានាសេត្តស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សេត្តោ ឯកោ ខន្ធ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធនំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូបានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធ ... ។

(៥៣១) អសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តស្ស ធម្មស្ស
អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិណ្ណំ សេត្តសទិសំ ។

(៥៣២) នេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ នេវ-
សេត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សហជានំ បុរេជានំ បច្ចាជានំ អាហារំ វត្ថុ-
យំ ។ សហជានត នេវសេត្តានាសេត្តោ ឯកោ
ខន្ធ តិណ្ណាន្នំ ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋានានព្វ រូបានំ
អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ... បដិ-
សន្ធិក្ខណោ ខន្ធ វត្ថុស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វត្ថុ ខន្ធនំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

ឯបច្ចាជានត គឺ ខន្ធនំខ្សោយ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(៥៣០) ធមិ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិដែល
ជារបស់សេត្តបុគ្គលផង នៃធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិន
មែនជារបស់អសេត្តបុគ្គលផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
ជារបស់សេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
តាំងខ្សោយផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ។

(៥៣១) ធមិ ដែលជារបស់អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលជារបស់អសេត្តបុគ្គល ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់វារៈ ៣
ប្រាកដស្មើដោយធមិ ដែលជារបស់សេត្តបុគ្គល ។

(៥៣២) ធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជា
របស់អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល
មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គល ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ សហជានត បុរេ-
ជានត បច្ចាជានត អាហារ និងវត្ថុនិយម ។ សហជានត គឺ ខន្ធ ១ ដែល
មិនមែនជារបស់សេត្តបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេត្តបុគ្គល ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ៣ ផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានប្រតាំងខ្សោយផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
ខន្ធ ២... ខន្ធនាំងខ្សោយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធនាំងខ្សោយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

ឯកំ មហាក្កតំ ... ពាហិរំ ។ សង្កឹតំ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ... ។ បុរោជិតំ ចក្កំ អធិត្ថុតោ ធុត្តុតោ
 អនត្តុតោ វិបស្សនិ អស្សនេនិ អភិធម្មតំ តំ អារត្ត
 រាគោ ឧប្បជ្ឈតិ លោមនស្សំ ... សោតំ ... វត្ថុ
 អធិត្ថុតោ ... វិបស្សនិ ទិព្វេន ចត្តុនា រូបំ ...
 ទិញាយ សោគនាតុយា សង្កំ ... រូបាយនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណស្ស ដោជ្ឈញាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ចក្កា-
 យនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយនំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស វត្ថុ លេសេត្តានាសត្តានំ ខន្ធនំ អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ បច្ចានតា លេសេត្តានាសេត្តា
 ខន្ធិ បុរោជិតស្ស ភមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ កតទង្កិការោ អាហារោ ភមស្ស កា-
 យស្ស រូបជីវិត្រ្យ័យំ កដត្តារូបំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៥៣៣) លេសេត្តានាសេត្តា ធម្មា សេ-
 ត្តុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរោជិតំ
 វត្ថុ សេត្តានំ ខន្ធនំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

នូវមហាក្កត ១... នូវពាហិរៈ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ របស់ពួកអ
 សញ្ញាសត្វ... ។ បុរោជិត គឺ បុគ្គលឃើញច្បាស់ នូវចក្ក ថាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ហើយក្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ប្រាណ នូវចក្កនោះ
 រើបរើតទៀង ភោមនស្ស... បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវសោតៈ...
 នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង... នូវរូប ដោយចក្ក ដូចជាទិព្វ... នូវ
 សំរៀង ដោយសោគនាតុ ដូចជាទិព្វ... រូបាយនៈ (ជាបច្ច័យ)
 ខៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយរូបាយនៈ (ជាបច្ច័យ) ខៃកាយវិញ្ញាណ
 ចក្កាយនៈ (ជាបច្ច័យ) ខៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយនៈ (ជាបច្ច័យ)
 ខៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធាន្តិឡាយ ដែលមិនមែនជា
 របស់សេត្តុបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេត្តុបុគ្គល ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 ឯបច្ចានតា គឺ ខន្ធាន្តិឡាយ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តុបុគ្គល
 មិនមែនជារបស់អសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតទង្កិការោ (ជាបច្ច័យ) ខៃកាយនេះ រូប-
 ជីវិត្រ្យ័យ ជាបច្ច័យ ខៃកដត្តារូបន្តិឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៥៣៣) ធម៌ ដែលមិនមែនជារបស់សេត្តុបុគ្គល មិនមែនជា
 របស់អសេត្តុបុគ្គល ជាបច្ច័យ ខៃធម៌ ដែលជាប់សេត្តុបុគ្គល ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជិត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខៃខន្ធាន្តិឡាយ
 ដែលជាប់សេត្តុបុគ្គល ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៥៣៤) លេខសេដ្ឋានលេខសេដ្ឋាន ធម្មា អសេដ្ឋា-
ស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ
អសេដ្ឋានំ ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៣៥) សេដ្ឋាន ច លេខសេដ្ឋានលេខសេដ្ឋាន ច
ធម្មា សេដ្ឋាស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជានំ បុរេជានំ ។ សហជានោ សេដ្ឋាន ឃតោ
ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្តំ ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វ ខន្ធា . . . ។

(៥៣៦) សេដ្ឋាន ច លេខសេដ្ឋានលេខសេដ្ឋាន ច
ធម្មា លេខសេដ្ឋានលេខសេដ្ឋាស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជានំ បច្ឆាជានំ អាហារំ វត្ថុយំ ។
សហជានា សេដ្ឋាន ខន្ធា ច បហាក្ខតា ច ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានំ រូបានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆា-
ជានា សេដ្ឋាន ខន្ធា ច កតតធិកាពោ អាហារោ ច
វសស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆា-
ជានា សេដ្ឋាន ខន្ធា ច រូបដីវតិទ្រិយញ្ច កដត្តា-
រូបានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៣៧) ធមិ ដែលមិនមែនជាបស់សេដ្ឋបុគ្គល មិនមែនជា
បស់អសេដ្ឋបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជាបស់អសេដ្ឋបុគ្គល
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានំ-
ឡាយ ដែលជាបស់អសេដ្ឋបុគ្គល ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(៥៣៨) ធមិ ដែលជាបស់សេដ្ឋបុគ្គលក្តី ដែលមិនមែនជាបស់
សេដ្ឋបុគ្គល មិនមែនជាបស់អសេដ្ឋបុគ្គលក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ជាបស់សេដ្ឋបុគ្គល ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ សហជាន ចិត្តបុរេជាន ។
សហជាន គឺ ខន្ធា ខ ដែលជាបស់សេដ្ឋបុគ្គលក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធា ៣ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធា ២ . . . ។

(៥៣៩) ធមិ ដែលជាបស់សេដ្ឋបុគ្គលក្តី ធមិ ដែលមិនមែន
ជាបស់សេដ្ឋបុគ្គល មិនមែនជាបស់អសេដ្ឋបុគ្គលក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមិនមែនជាបស់សេដ្ឋបុគ្គល មិនមែនជាបស់អសេដ្ឋបុគ្គល ដោយ
អត្ថប្បច្ច័យ គឺ សហជាន បច្ឆាជាន អាហារ ចិត្តវត្ថុយំ ។ សហ-
ជាន គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលជាបស់សេដ្ឋបុគ្គលក្តី មហាក្ខតវត្ថុ-
ឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបវត្ថុឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។
ឯបច្ឆាជាន គឺ ខន្ធានំឡាយ ដែលជាបស់សេដ្ឋបុគ្គលក្តី កតតធិកា-
ហារក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាន គឺ
ខន្ធានំឡាយ ដែលជាបស់សេដ្ឋបុគ្គលក្តី រូបដីវតិទ្រិយញ្ចក្តី ជាបច្ច័យ
នៃកដត្តារូបវត្ថុឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៥៣៧) អសេត្តោ ច លេសេត្តាណាសេត្តោ ច
ធម្មា អសេត្តុស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។
ទ្វេ បញ្ញា កាតញ្ច សេត្តុសទិសា ។

(៥៣៨) ហេតុយា សត្ត អាម្មណោ បំញ
អនិបតិយា នវ អនន្តរេ អដ្ឋ សមនន្តរេ អដ្ឋ
សហជាតេ នវ អញ្ញាមញ្ញោ តិណិ ទិស្សយេ តោស
ឧបទិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជាតេ តិណិ បច្ឆាជាតេ តិណិ
អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ អដ្ឋ វិចារតេ អាហារេ វ័ទ្រិយេ
ណារេ មត្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ តិណិ វិប្បយុត្តេ
បញ្ច អត្ថិយា តោស នត្ថិយា អដ្ឋ វិគតេ អដ្ឋ
អវិគតេ តោស ។ ឃិវ គណាតត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៥៣៧) ធមិ ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គលក្តី ធមិ ដែលមិនមែន
ជាបេសសេត្តុបុគ្គល មិនមែនជាបេសសេត្តុបុគ្គលក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ដោយអត្ថិប្បច្ឆាយ ។ បញ្ញា ២ យ៉ាង
បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យប្រាកដស្មើដោយធមិដែលជាបេសសេត្តុបុគ្គល ។

(៥៣៨) ក្នុងហេតុប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាម្មណប្បច្ឆ័យ
មានវារៈ ៥ ក្នុងអនិបតិប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ឆ័យ មាន
វារៈ ៨ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងសហជាតិប្បច្ឆ័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងទិស្សយេប្បច្ឆ័យ មាន
វារៈ ១៣ ក្នុងឧបទិស្សយេប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ឆ័យ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងបច្ឆាជាតិប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនេប្បច្ឆ័យ មាន
វារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិចារកប្បច្ឆ័យ អាហារប្បច្ឆ័យ
វ័ទ្រិយេប្បច្ឆ័យ ណារេប្បច្ឆ័យ និងមត្តេប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៥ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងវិគតប្បច្ឆ័យ
មានវារៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ឆ័យ មានវារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់
យ៉ាងនេះចុះ ។

សេចក្តីព្រះ បញ្ជាវិញ

(៥៣៧) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សេត្តោ ធម្មោ អសេត្តុស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤០) សេត្តោ ធម្មោ នេវសេត្តោជាសេត្តុស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤១) សេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស ច នេវសេត្តោនាសេត្តុស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤២) អសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តុស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៣) អសេត្តោ ធម្មោ នេវសេត្តោនាសេត្តុស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សេចក្តីព្រះ បញ្ជាវិញ

(៥៣៧) ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃ ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៥៤០) ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខុបុគ្គល មិនមែនជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ដោយ អាម្ពណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៤១) ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល ជាវេសសេក្ខុបុគ្គលផង នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខុបុគ្គល មិនមែនជាវេសសេក្ខុបុគ្គលផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៤២) ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៥៤៣) ធម៌ ដែលជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលមិនមែនជាវេសសេក្ខុបុគ្គល មិនមែនជាវេសសេក្ខុបុគ្គល ដោយ អាម្ពណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបញ្ញាជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៤៤) អសេត្តោ ធម្មោ អសេត្តុស្ស ច ទេវ-
សេត្តានាសេត្តុស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(៥៤៥) ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ ទេវសេត្តា-
នាសេត្តុស្ស ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ កុម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាណា-
រម្បច្ចយេន បច្ចយោ វគ្គិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៦) ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ សេត្តុស្ស
ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៧) ទេវសេត្តានាសេត្តោ ធម្មោ អសេ-
ត្តុស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥៤៨) សេត្តោ ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ ច
ធម្មោ សេត្តុស្ស ធម្មស្ស . . . សហជាតំ បុរេជាតំ ។

(៥៤៤) ធមិ ដែលជាបេសំអសេត្តុប្បគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលជាបេសំអសេត្តុប្បគ្គលផង នៃធមិ ដែលមិនមែនជាបេសំសេត្តុ-
ប្បគ្គល មិនមែនជាបេសំអសេត្តុប្បគ្គលផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៤៥) ធមិ ដែលមិនមែនជាបេសំសេត្តុប្បគ្គល មិនមែនជាបេសំ
អសេត្តុប្បគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមិនមែនជាបេសំសេត្តុប្បគ្គល
មិនមែនជាបេសំអសេត្តុប្បគ្គល ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
ដោយកុម្មប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយអាណារម្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
វគ្គិយប្បច្ច័យ ។

(៥៤៦) ធមិ ដែលមិនមែនជាបេសំសេត្តុប្បគ្គល មិនមែនជា
បេសំអសេត្តុប្បគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជាបេសំសេត្តុប្បគ្គល
ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៤៧) ធមិ ដែលមិនមែនជាបេសំសេត្តុប្បគ្គល មិនមែនជាបេសំ
អសេត្តុប្បគ្គល ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលជាបេសំអសេត្តុប្បគ្គល ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

(៥៤៨) ធមិ ដែលជាបេសំសេត្តុប្បគ្គលក្តី ធមិ ដែលមិនមែន
ជាបេសំសេត្តុប្បគ្គល មិនមែនជាបេសំអសេត្តុប្បគ្គលក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ
ដែលជាបេសំសេត្តុប្បគ្គល . . . បានដល់សហជាត នឹងបុរេជាត ។

(៥៤៧) សេត្តោ ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ ច

ធម្មា ទេវសេត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស ... សហ-
ជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វស្ស័យំ ។

(៥៥០) អសេត្តោ ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ ច

ធម្មា អសេត្តស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

(៥៥១) អសេត្តោ ច ទេវសេត្តានាសេត្តោ

ច ធម្មា ទេវសេត្តានាសេត្តស្ស ធម្មស្ស ... សហ-
ជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វស្ស័យំ ។

(៥៥២) ឧហេតុយា ចុទ្ទស ឧការម្មណោ

ឧអធិបតីយា ឧអនន្តរេ ឧសមនន្តរេ ចុទ្ទស

ឧសហជាតេ ធនេ ឧអត្តាមញ្ញោ ធនេ ឧទិស្ស-

យេ ធនេ ឧឧបទិស្សយេ តេរសេ ឧបុរេជាតេ

ឧទានេ ឧបច្ឆាជាតេ ចុទ្ទស ឧអាសេវនេ ឧករម្ម

ឧវិហារេ ឧអាហារេ ឧវស្ស័យេ ឧណារេ

(៥៤៧) ធម៌ ដែលជាបេសសក្ខបុគ្គលក្តី ធម៌ ដែលមិនមែន

ជាបេសសក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសក្ខបុគ្គលក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌

ដែលមិនមែនជាបេសសក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសក្ខបុគ្គល ...

បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងវស្ស័យ ។

(៥៥០) ធម៌ ដែលជាបេសសក្ខបុគ្គលក្តី ធម៌ ដែលមិនមែន

ជាបេសសក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសក្ខបុគ្គលក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌

ដែលជាបេសសក្ខបុគ្គល ... បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

(៥៥១) ធម៌ ដែលជាបេសសក្ខបុគ្គលក្តី ធម៌ ដែលមិនមែន

ជាបេសសក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសក្ខបុគ្គលក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌

ដែលមិនមែនជាបេសសក្ខបុគ្គល មិនមែនជាបេសសក្ខបុគ្គល ...

បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងវស្ស័យ ។

(៥៥២) ក្នុងនរោត្តមប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនការម្មណ-

ប្បច្ច័យ ឧអធិបតីប្បច្ច័យ នអនន្តប្បច្ច័យ និងនសមនន្តប្បច្ច័យ មាន

វារៈ ១២ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអត្តាមញ្ញប្បច្ច័យ

មានវារៈ ១០ ក្នុងនទិស្សប្បច្ច័យ មានវារៈ ១០ ក្នុងនឧបទិស្ស-

ប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុង

នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១២ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ ឧករម្មប្បច្ច័យ

នវិហារប្បច្ច័យ ឧអាហារប្បច្ច័យ នវស្ស័យប្បច្ច័យ ឧណារប្បច្ច័យ

អភិធម្មបិណ្ឌក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

នមក្កេ ចុទ្ធស នសម្បយុត្តេ នស នវិប្បយុត្តេ អដ្ឋ
នោអត្ថិយា អដ្ឋ នោនត្ថិយា ចុទ្ធស នោវិកតេ
ចុទ្ធស នោវិកតេ អដ្ឋ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ឆន្ទិយំ ។

(៥៥៣) ហេតុប្បច្ចយា នការម្មណោ សត្ត...
នមតិបតិយា សត្ត នអនន្តរេ សត្ត នសមនន្តរេ
សត្ត នអត្តាមញ្ញោ តីណិ នឧបនិស្សយេ នបុរេជាតេ
នបច្ឆាជាតេ នអាសវនេ នកម្មេ នវិចារតេ នអា-
ហារេ នឥន្ទ្រិយេ នណានេ នមក្កេ សត្ត នសម្ប-
យុត្តេ តីណិ នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថិយា សត្ត
នោវិកតេ សត្ត ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បច្ឆន្ទិយំ ។

(៥៥៤) នហេតុប្បច្ចយា ការម្មណោ បញ្ច...
អតិបតិយា នវំ អនន្តរេ អដ្ឋ សមនន្តរេ អដ្ឋ សហ-
ជាតេ នវំ អត្តាមញ្ញោ តីណិ និស្សយេ តេរស

នមក្កេ ចុទ្ធស នសម្បយុត្តេ នស នវិប្បយុត្តេ អដ្ឋ
នោអត្ថិយា អដ្ឋ នោនត្ថិយា ចុទ្ធស នោវិកតេ
ចុទ្ធស នោវិកតេ អដ្ឋ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អភិធម្មបិណ្ឌក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

និវេទន្តប្បច្ចិយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បច្ចិយ មានវារៈ ១០ ក្នុង
នវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ មានវារៈ ៨ ក្នុងនោអត្ថិប្បច្ចិយ មានវារៈ ៨ ក្នុង
នោនត្ថិប្បច្ចិយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនោវិកតប្បច្ចិយ មានវារៈ ១២ ក្នុង
នោវិកតប្បច្ចិយ មានវារៈ ៨ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ឆន្ទិយៈ ។

(៥៥៥) ក្នុងនការម្មណប្បច្ចិយ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ចិយ
... ក្នុងនអតិបតិប្បច្ចិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចិយ មានវារៈ
៧ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនអត្តាមញ្ញប្បច្ចិយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ចិយ នបុរេជាតប្បច្ចិយ នបច្ឆាជាតប្បច្ចិយ
នការម្មវេទនប្បច្ចិយ នកម្មប្បច្ចិយ នវិបាកប្បច្ចិយ នអាហារប្បច្ចិយ
នឥន្ទ្រិយប្បច្ចិយ នណានប្បច្ចិយ ននិវេទនប្បច្ចិយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បច្ចិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចិយ មានវារៈ ៧
ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ចិយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោវិកតប្បច្ចិយ មានវារៈ ៧ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ឆន្ទិយៈ ។

(៥៥៦) ក្នុងនការម្មណប្បច្ចិយ មានវារៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ចិយ
... ក្នុងនអតិបតិប្បច្ចិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចិយ មានវារៈ ៥
ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនសហជាតប្បច្ចិយ មានវារៈ ៥
ក្នុងនអត្តាមញ្ញប្បច្ចិយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចិយ មានវារៈ ៥ ។

នមក្កេ ចុទ្ធស នសម្បយុត្តេ នស នវិប្បយុត្តេ អដ្ឋ
នោអត្ថិយា អដ្ឋ នោនត្ថិយា ចុទ្ធស នោវិកតេ
ចុទ្ធស នោវិកតេ អដ្ឋ ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

សេចក្តីតោ បញ្ជាក់

ឧបនិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជានេ តីណិ បញ្ជាជានេ តីណិ
 កាសេវេន ទ្វេ កក្កេ អដ្ឋ វិហានេ អាហារេ វេទ្រិ-
 យេ ណានេ អក្កេ សត្តេ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្ប-
 យុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តេរស នត្តិយា អដ្ឋ វិគតេ
 អដ្ឋ អវិគតេ តេរស ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ចុទ្ទេយានុលោមំ ។

បញ្ជាក់ ខ្ញុំពោ ។

សេចក្តីតោ ឯកាទសមំ ខ្ញុំតោ

សេចក្តីតោ បញ្ជាក់

ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៨ ក្នុងបុរេជានប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៣
 ក្នុងបញ្ជាជានប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៣ ក្នុងកាសេវានប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២
 ក្នុងកក្កប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៤ ក្នុងវិហានប្បច្ច័យ អាហារប្បច្ច័យ វេទ្រិ-
 យប្បច្ច័យ ណានប្បច្ច័យ និមិត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៤ ក្នុងអត្តិប្ប-
 ច្ច័យ មានព័រៈ ១៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៨ ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ
 មានព័រៈ ៨ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ១៣ ។ បណ្ឌិត គប្បី
 ពប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុទ្ទេយានុលោម ។

ចប់ បញ្ជាក់ ។

ចប់ សេចក្តីតោ ជាគម្រប់ ១១ ។

បរិត្តិកោ
បដិច្ចវិហោ

(៥៥៥) បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បរិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ បរិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 កដត្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... ខន្ធទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
 បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច តយោ មហា-
 ក្កតា ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច មហាក្កតា ខន្ធា ។
 បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ច មហាក្កតោ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច
 មហាក្កតា ខន្ធា មហាក្កតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

(៥៥៦) មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ
 ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ្វេ ... បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។

បរិត្តិកាៈ
បដិច្ចវិហាៈ

(២២២) ធមិ ដែលមានសភាពតូចនោះ អាស្រ័យធមិ ដែលមាន
 សភាពតូចនោះ ដើមកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភក្តិ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានបក្តិ អាស្រ័យខន្ធទ្វេ ដែលមានសភាពតូចនោះ ខ្ញុំខន្ធទ្វេ ...
 ខន្ធភក្តិ កដត្តាបក្តិ អាស្រ័យខន្ធទ្វេ ដែលមានសភាពតូចនោះ ក្នុង
 ខណៈវេលាបដិសន្ធិ ខ្ញុំខន្ធទ្វេ ... វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធវាំងឡាយ ខន្ធវាំង-
 ឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្កតេ អាស្រ័យមហាក្កតេ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប អាស្រ័យមហាក្កតេ ។ ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យ
 ធមិ ដែលមានសភាពតូចនោះ ដើមកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេលា
 បដិសន្ធិ ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចនោះ ធមិ ដែលដល់នូវសភាព
 ធំក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពតូចនោះ ដើមកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធវាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យវត្ថុ
 កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្កតេវាំងឡាយ ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ។

(២២៦) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់
 នូវសភាពធំ ... ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភក្តិ អាស្រ័យខន្ធទ្វេ
 ដែលដល់នូវសភាពធំ ខ្ញុំខន្ធទ្វេ ... ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ... ។

មហាន្តតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេត្តា ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា
 មហាន្តតេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុ-
 ណោ មហាន្តតេ ខន្ធ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ មហាន្តតំ
 ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេត្តា ច មហាន្តតោ ច ធម្មោ ...
 ហេតុប្បច្ចយា មហាន្តតំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ មហាន្តតំ
 ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធ ... ។

[៥៥៧] អប្បមាលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាលោក
 ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា អប្បមាលំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធ ... ។ អប្បមាលំ
 ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេត្តា ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា អប្ប-
 មាលោ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អប្បមា-
 លំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេត្តា ច អប្បមាលោក ច ធម្មោ
 ... ហេតុប្បច្ចយា អប្បមាលំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ... ។

ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវសភាព
 ... ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាន្តរាយ
 ដែលដល់នូវសភាព កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធាន្តរាយ ដែលដល់
 នូវសភាព ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា
 ក្តី ធមិ ដែលដល់នូវសភាពក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវសភាព
 ... ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
 ខន្ធា ដែលដល់នូវសភាព ខន្ធា ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធា
 ដែលដល់នូវសភាព ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធា ... ។

[៥៥៧] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យធមិ ដែល
 មានប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធា
 ដែលមានប្រមាណមិនបាន នូវខន្ធា ... ។ ធមិ ដែលមាន
 សភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាន្តរាយ ដែលមាន
 ប្រមាណមិនបាន ។ ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាក្តី ធមិ ដែលមាន
 ប្រមាណមិនបានក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ...
 ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធា
 ដែលមានប្រមាណមិនបាន នូវខន្ធា ... ។

(៥៥៨) បរិត្តញ្ច អប្បមាលាញ្ច ធម្មំ បដិច្ច
បរិត្តោ ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា អប្បមាលោ ខន្ធ
ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥៥៩) បរិត្តញ្ច មហាក្កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ
ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា មហាក្កតោ ខន្ធ ច មហា-
ក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្និក្កុណោ
... ។ បរិត្តញ្ច មហាក្កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ
ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្និក្កុណោ មហាក្កតំ
ដកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធ
... ។ បរិត្តញ្ច មហាក្កតញ្ច ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ច
មហាក្កតោ ច ធម្មោ ... ហេតុប្បច្ចយា បដិសន្និក្កុ-
ណោ មហាក្កតំ ដកំ ខន្ធា វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធ ... មហាក្កតោ ខន្ធ ច មហាក្កតោ
ច បដិច្ច កតត្តារូបំ ។

(៥៥៨) ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា កាស្រ័យធមិ ដែលមាន
សភាពតូចត្នាផង ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង ... ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលមាន
ប្រមាណមិនបានផង មហាក្កតតាំងឡាយផង . ។

(៥៥៩) ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា កាស្រ័យធមិ ដែល
មានសភាពតូចត្នាផង ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ... ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវ
សភាពធំផង មហាក្កតតាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ ... ។
ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ កាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នាផង
ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ... ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា
កាស្រ័យខន្ធទ ដែលដល់នូវសភាពធំផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ
នូវខន្ធទ ... ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នាក្តី ធមិ ដែលដល់
នូវសភាពធំក្តី កាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នាផង ធមិ ដែល
ដល់នូវសភាពធំផង ... ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា កាស្រ័យខន្ធទ
ដែលដល់នូវសភាពធំផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ នូវខន្ធទ ...
កតត្តារូប កាស្រ័យខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំផង មហាក្កត
តាំងឡាយផង ។

បរិក្ខណៈ បដិច្ចវេទ

(៥៦០) បរិក្ខណៈ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខណៈ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
ការម្មណាប្បច្ចយា បរិក្ខណៈ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច ខន្ធា ។ បរិក្ខណៈ
ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ការម្មណាប្បច្ច-
យា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បដិច្ច មហាក្កតា ខន្ធា ។

(៥៦១) មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មា
... ការម្មណាប្បច្ចយា មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៥៦២) ឧប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច ឧប្បមាលោ
ធម្មា ... ការម្មណាប្បច្ចយា ឧប្បមាណំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... ។

(៥៦៣) បរិក្ខណៈ មហាក្កតត្ថា ធម្មំ បដិច្ច មហា-
ក្កតោ ធម្មា ... ការម្មណាប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ
មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធំ វត្ថុត្ថា បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ទ្វេ ខន្ធេ ... ។

(៥៦៤) បរិក្ខណៈ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខណៈ ធម្មា
... អធិបតិប្បច្ចយា បរិក្ខណៈ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបន្តំ វុបំ ទ្វេ ខន្ធេ ...

(៥៦០) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា កាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នា ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធភ កាស្រ័យខន្ធទ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ខ្ញុំខន្ធល ២... ខន្ធទ
ទាំងឡាយ កាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលដល់
ខ្ញុំសភាពធំ កាស្រ័យធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ទើបកើតឡើង
ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ
កាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។

(៥៦១) ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ កាស្រ័យធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំ
សភាពធំ ... ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ កាស្រ័យខន្ធទ
ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ខ្ញុំខន្ធល ២... ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ... ។

(៥៦២) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនប៉ាន កាស្រ័យធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនប៉ាន... ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ កាស្រ័យ
ខន្ធទ ដែលមានប្រមាណមិនប៉ាន ខ្ញុំខន្ធល ២ ... ។

(៥៦៣) ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ កាស្រ័យធម៌ ដែលមាន
សភាពក្នុងគ្នាផង ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំផង ... ព្រោះ
ការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ កាស្រ័យខន្ធទ ដែលដល់ខ្ញុំសភាព
ធំផង ខ្ញុំវត្ថុផង ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ខ្ញុំខន្ធល ២... ។

(៥៦៤) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា កាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នា ... ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានវុប្តក្តី កាស្រ័យខន្ធទ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ខន្ធល ២...

អភិធម្មបិដក អនុញ្ញាតិយុត្តរាជ

ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច តយោ មហាក្កតា មហាក្កតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានរូបំ រូបំ ឧបាទានរូបំ ។

(៥៦៥) មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មោ
... អធិបតិប្បច្ចយា មហាក្កតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធន្តេ ... ។ មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច
បរិក្កោ ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា មហាក្កតេ ទន្ធន្តេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច
បរិក្កោ ច មហាក្កតោ ច ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា
មហាក្កតំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុ
ដ្ឋាននក្ការំ រូបំ ទ្វេ ទន្ធន្តេ ... ។

(៥៦៦) អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាលោ
ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា អប្បមាណំ ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធន្តេ ... ។ អប្បមាណំ
ធម្មំ បដិច្ច បរិក្កោ ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា
អប្បមាលោ ទន្ធន្តេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្កោ ច អប្បមាលោ ច
ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា អប្បមាណំ ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាននក្ការំ រូបំ ទ្វេ ទន្ធន្តេ ... ។

អភិធម្មបិដក អនុញ្ញាតិយុត្តរាជ

មហាក្កត ព អាស្រ័យមហាក្កត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប និង ឧបាទានរូប
អាស្រ័យមហាក្កតទាំងឡាយ ។

(៥៦៥) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់
នូវសភាពធំ ... ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យខន្ធទ
ដែលដល់នូវសភាពធំ នូវខន្ធល ២ ... ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចឆ្មារ
អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ... ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ ។ ធមិ
ដែលមានសភាពតូចឆ្មារក្តី ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំក្តី អាស្រ័យ
ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ... ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធពក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ដែលដល់នូវសភាពធំ នូវខន្ធល ២ ... ។

(៥៦៦) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យធមិ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធព អា
ស្រ័យខន្ធទ ដែលមានប្រមាណមិនបាន នូវខន្ធល ២ ... ។ ធមិ
ដែលមានសភាពតូចឆ្មារ អាស្រ័យធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ...
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចឆ្មារក្តី ធមិ ដែល
មានប្រមាណមិនបានក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ...
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធពក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទ
ដែលមានប្រមាណមិនបាន នូវខន្ធល ២ ... ។

បរិក្ខណៈ បដិច្ចវាទ

(៥២៧) បរិក្ខណៈ អប្បមាណាភូ ធម្មំ បដិច្ច
បរិក្ខណៈ ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា អប្បមាណោ ខន្ធ
ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥២៨) បរិក្ខណៈ មហាក្សតរា ធម្មំ បដិច្ច បរិ-
ក្ខណៈ ធម្មោ ... អធិបតិប្បច្ចយា មហាក្សតេ ខន្ធ ច
មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥២៩) បរិក្ខណៈ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខណៈ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
អនន្តរាប្បច្ចយា សអនន្តរាប្បច្ចយា សហជាតប្បច្ចយា
សទ្ធិបំ មហាក្សតា កាតញ្ចា ។ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា
និស្សយប្បច្ចយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរោជិតប្ប-
ច្ចយា តិស្សោ បញ្ញា កាតញ្ចា ។ កាសេវនប្ប-
ច្ចយា តិស្សោ បញ្ញា កាតញ្ចា ។ កម្មប្បច្ចយា
វិបាកប្បច្ចយា តេស បញ្ញា ។ កាយាប្បច្ចយា
ក្រិយាប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្ម-
យុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្ប-
ច្ចយា វិកតប្បច្ចយា អវិកតប្បច្ចយា ។

បរិក្ខណៈ បដិច្ចវាទ

(៥២៧) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលមាន
សភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនប៉ាន់ផង ... ព្រោះ
អធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន់ឡាយ ដែល
មានប្រមាណមិនប៉ាន់ផង ខ្ញុំមហាក្សតរាំន់ឡាយផង ។

(៥២៨) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលមាន
សភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពផង ... ព្រោះអធិប-
តិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំ
សភាពផង ខ្ញុំមហាក្សតរាំន់ឡាយផង ។

(៥២៩) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នា ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្តរាប្បច្ចយ សមនន្ត-
រាប្បច្ចយ និងសហជាតប្បច្ចយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យដូចជាមហាក្សត
ចាំន់អស់ ។ ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ និស្សយប្បច្ចយ ឧបនិស្សយប្ប-
ច្ចយ និងបុរោជិតប្បច្ចយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើបញ្ញាចាំន់ ៣ ។ ព្រោះ
កាសេវនប្បច្ចយ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើបញ្ញាចាំន់ ៣ ។ ព្រោះកម្មប្បច្ចយ
និងវិបាកប្បច្ចយ បណ្ឌិត (គប្បីធ្វើ)បញ្ញាចាំន់ ១៣ ។ ព្រោះកា-
យាប្បច្ចយ ក្រិយាប្បច្ចយ ឈានប្បច្ចយ មគ្គប្បច្ចយ សម្មយុត្ត-
ប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិប្បច្ចយ នត្ថិប្បច្ចយ វិកតប្បច្ចយ និង
អវិកតប្បច្ចយ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៥៧០) ហេតុយា តោស អាម្ពណោ បញ្ច អធិ-
 បតិយា ធរ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហ-
 ជាតេ តោស អញ្ញាមញ្ញោ សត្ត ជិស្សយេ តោស
 ឧបជិស្សយេ បញ្ច បុរេជាតេ តិណិ អាសេវនេ
 តិណិ កម្មេ តោស វិចារកេ តោស អាហារ
 វជ្ជិយេ ណនេ មត្តេ តោស សម្បយុត្តេ បញ្ច
 វិប្បយុត្តេ តោស អត្តិយា តោស ធន្តិយា បញ្ច
 វិកតេ បញ្ច អវិកតេ តោស ។

អនុលោមំ ។

(៥៧១) បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្បច្ចយា អហេតុកំ បរិត្តំ ឯកំ
 ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធិ ចិត្តសម្មដ្ឋានញ្ច រូបំ
 ទ្វេ ខន្ធិ . . . អហេតុកប្បជិសន្ធិត្តន្តណោ ខន្ធិ
 បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធិ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 ពាហិវំ . . . អាហារសម្មដ្ឋានំ . . . ឧត្តសម្មដ្ឋានំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៥៧០) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងការម្ពណប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៣ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងជិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៣ ក្នុងឧបជិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វជ្ជិយប្បច្ច័យ
 ណនប្បច្ច័យ និងមត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិកតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៥
 ក្នុងអវិកតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។

ចប់ អនុលោម ។

(៥៧១) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចគ្នា អាស្រ័យធម៌ ដែលមាន
 សភាពតូចគ្នា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធិ ពក្កិ
 ចិត្តសម្មដ្ឋានប្បក្កិ អាស្រ័យខន្ធិ ១ ដែលមានសភាពតូចគ្នា ជាអហេ-
 តុកៈ នូវខន្ធិ ២ . . . វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធិចាំងឡាយ ក្នុងខណៈវន
 អហេតុកប្បជិសន្ធិ ខន្ធិចាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ពាហិវ . . . អាស្រ័យ
 មហាក្ខត ១ . . . អាហារសម្មដ្ឋាន . . . ឧត្តសម្មដ្ឋាន . . .

បរិក្ខេព បដិទូរាព

អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញា-
សហគតេ ឧទ្ធច្ចុសហគតេ ខន្ធ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញា-
សហគតោ ឧទ្ធច្ចុសហគតោ ហោហោ ។

[៥៧២] បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជតិ នការម្មណាប្បទ្ធវយា បរិត្តេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ បរិត្តេ ខន្ធ បដិច្ច
កដត្តារូបំ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ ឯកំ មហាក្កតំ ...
ពាហិរំ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ...
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ ... ។

[៥៧៣] មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នការម្មណាប្បទ្ធវយា មហាក្កតេ ខន្ធ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ មហាក្កតេ ខន្ធ
បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៥៧៤] អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ
... នការម្មណាប្បទ្ធវយា អប្បមាណោ ខន្ធ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

បរិក្ខេព បដិទូរាព

ខោហា ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុ៖ អាស្រ័យមហា-
ក្កត ខ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អាស្រ័យខ្លួនពុំទាន់ឡើយ ដែលប្រឡំ
ដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយឧទ្ធច្ចុ៖ ។

[៥៧២] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោ អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពតូចន្តោ ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បទ្ធវ័យ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខ្លួនពុំទាន់ឡើយ ដែលមានសភាពតូចន្តោ កដត្ត-
រូប អាស្រ័យខ្លួនពុំទាន់ឡើយ ដែលមានសភាពតូចន្តោ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ វត្ថុ អាស្រ័យខ្លួនពុំទាន់ឡើយ ទូរមហាក្កត ខ ... ពាហិរ
... អាហារសមុដ្ឋាន ... ឧតុសមុដ្ឋាន ... មហាក្កត ខ របស់
ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។

[៥៧៣] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោ អាស្រ័យធម៌ ដែល
ដល់ទូរសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បទ្ធវ័យ គឺ ចិត្តស-
មុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខ្លួនពុំទាន់ឡើយ ដែលដល់ទូរសភាពធំ កដត្តារូប
អាស្រ័យខ្លួនពុំទាន់ឡើយ ដែលដល់ទូរសភាពធំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៥៧៤] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោ អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនការម្មណាប្បទ្ធវ័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប អាស្រ័យខ្លួនពុំទាន់ឡើយ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។

(៥៧៥) បរិត្តក្ស អប្បមាលាក្ស ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា អប្បមាលោ ខន្ធ ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥៧៦) បរិត្តក្ស មហាក្សតក្ស ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអារម្មណាប្បច្ចយា មហាក្សតេ ខន្ធ ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ មហាក្សតេ ខន្ធ ច មហាក្សតេ ច បដិច្ច កដក្ការូបំ ។

(៥៧៧) បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា បរិត្តំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តាយា ខន្ធា បដិសន្ធិក្ខណោ ខន្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ មហាក្សតំ ... ។ សន្ធិត្ថំ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ។ បេ ។ បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្សតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច មហាក្សតា ខន្ធា ។ បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ច មហាក្សតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ

(៥៧៥) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង រើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធា ខន្ធា ដែលមានប្រមាណមិនបានផង មហាក្សតាំងឡាយផង ។

(៥៧៦) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលដល់នូវសភាពផង រើបកើតឡើង ព្រោះនអារម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យ ខន្ធា ខន្ធា ដែលដល់នូវសភាពផង មហាក្សតាំងឡាយផង កដក្ការូប អាស្រ័យ ខន្ធា ដែលដល់នូវសភាពផង នូវមហាក្សតាំងឡាយផង ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។

(៥៧៧) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធា ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធា ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ខន្ធា អាស្រ័យវត្ថុ នូវមហាក្សត ។ ... ។ សេចក្តីចម្រើន ។ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ។ បេ ។ ធមិ ដែលដល់នូវសភាព អាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា រើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ខន្ធា ដែលដល់នូវសភាព អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។ ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាក្តី ធមិ ដែលដល់នូវសភាពផងក្តី អាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា រើបកើតឡើង

បរិក្ខេបបទ បដិច្ចវេទ

នអធិបតិប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច មហា-
ត្តតា ខន្ធា មហាក្កតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

(៥៧៨) មហាត្តតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មហាក្កតេ ខន្ធា បដិច្ច
មហាត្តតាធម្មា វិចារកា មហាត្តតំ ឯកំ ខន្ធា បដិច្ច
បដិសន្ធិត្តុណោ ... ។ មហាត្តតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិវត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា វិចារកា មហាក្កតេ
ខន្ធា បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ
មហាក្កតេ ខន្ធា បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ មហាត្តតំ ធម្មំ
បដិច្ច បរិវត្តោ ច មហាក្កតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
នអធិបតិប្បច្ចយា វិចារកំ មហាត្តតំ ឯកំ ខន្ធា បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ខន្ធា ខន្ធា ...
បដិសន្ធិត្តុណោ ... ។

(៥៧៩) អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អប្បមាណោ
ខន្ធា បដិច្ច អប្បមាណាធិបតិ ។

បរិក្ខេបបទ បដិច្ចវេទ

ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធានំ ខន្ធាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ អា-
ស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្កតតាំង-
ខន្ធា ។

(៥៧៨) ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់
ខ្ញុំសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ មហាត្តតាធិ-
បតិ អាស្រ័យខន្ធានំ ខន្ធាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ អាស្រ័យខន្ធា ខ
ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាវិចារកា ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌
ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ទើប
កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធា
នាំងខន្ធាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាវិចារកា កដត្តារូប អាស្រ័យ
ខន្ធានាំងខន្ធាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌
ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំក្តី អាស្រ័យធម៌
ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា
ព្យក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធា ខ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជា
វិចារកា ខន្ធា ខន្ធា ... ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ... ។

(៥៧៩) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អប្ប-
មាណាធិបតិ អាស្រ័យខន្ធានាំងខន្ធាយ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៥៨០) បរិត្តា មហាត្តតា ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា វិហារេត មហាត្តតេ
 ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុប្បាធំ រូបំ
 បដិសន្ធិត្តុណោ មហាត្តតេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច ក្កដត្តារូបំ ។ បរិត្តា មហាត្តតា ធម្មំ បដិច្ច
 មហាត្តតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិត្តុណោ មហាត្តតំ ឯកំ ខន្ធកា វត្តកា
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា . . . ។ បរិត្តា
 មហាត្តតា ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ច មហាត្តតោ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ មហាត្តតំ
 ឯកំ ខន្ធកា វត្តកា បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា
 . . . មហាត្តតេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ក្កដត្តារូបំ ។

(៥៨១) បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ . . .
 នអនន្តរាប្បច្ចយា នសមនន្តរាប្បច្ចយា នអញ្ញាមញ្ញា-
 ប្បច្ចយា នឧបនិស្សយាប្បច្ចយា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៥៨០) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចគ្នា អាស្រ័យធម៌ ដែល
 មានសភាពតូចគ្នាផង ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុប្បាធិប្ប អាស្រ័យខន្ធាន្តចាំន្តចាយ
 ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាកផង មហាក្ខតចាំន្តចាយផង កដត្តា-
 រូប អាស្រ័យខន្ធាន្តចាំន្តចាយ ដែលដល់នូវសភាពធំផង នូវមហាក្ខត
 ចាំន្តចាយផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ
 អាស្រ័យធម៌ ដែលមានសភាពតូចគ្នាផង ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យ
 ខន្ធា ដែលដល់នូវសភាពធំផង វត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវ
 ខន្ធា . . . ។ ធម៌ ដែលមានសភាពតូចគ្នា ធម៌ ដែលដល់នូវ
 សភាពធំ អាស្រ័យធម៌ ដែលមានសភាពតូចគ្នាផង ធម៌ ដែល
 ដល់នូវសភាពធំផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា
 អាស្រ័យខន្ធា ដែលដល់នូវសភាពធំផង វត្តផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ នូវខន្ធា . . . កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធាន្តចាំន្តចាយ ដែល
 ដល់នូវសភាពធំផង មហាក្ខតចាំន្តចាយផង ។

(៥៨១) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចគ្នា អាស្រ័យធម៌ ដែលមាន
 សភាពតូចគ្នា . . . ព្រោះនអនន្តរាប្បច្ច័យ នសមនន្តរាប្បច្ច័យ នអញ្ញា-
 មញ្ញាប្បច្ច័យ នឧបនិស្សយាប្បច្ច័យ ។

[៥៨២] បរិភ័ក្តិ ធម្មំ បដិច្ច បរិភ័ក្តិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

ឧបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ បរិភ័ក្តិ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ... បរិភ័ក្តិ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ បរិភ័ក្តិ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តារូបំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ។
បេ ។ សទ្ធវេ មហាក្កតា វិភ្លារតត្វា ។ បរិភ័ក្តិ
មូលតេ តិស្សេណ បញ្ញា ។

[៥៨៣] មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ជតិ ឧបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ មហាក្កតំ ឯកំ
ខន្ធំ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។ មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច
បរិភ័ក្តិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឧបុរេជាតប្បច្ចយា មហាក្កតោ
ខន្ធធ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ
មហាក្កតោ ខន្ធធ្វេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ មហាក្កតំ ធម្មំ
បដិច្ច បរិភ័ក្តិ បេ មហាក្កតោ បេ ធម្មា ... ឧបុរេ
ជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុណោ មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធំ
បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តារូបំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធធ្វេ ... ។

[៥៨៤] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោ អាស្រ័យធម៌ ដែល

មានសភាពតូចន្តោ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ព
អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមានសភាពតូចន្តោ ក្នុងអរូបត ខ្ញុំខន្ធទ ២ ...
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាខន្ធាយ ដែលមានសភាពតូចន្តោ ខន្ធា
ពក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមានសភាពតូចន្តោ ក្នុង
ខណៈវេទបដិសន្ធិ ខ្ញុំខន្ធទ ២ ។ បេ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើមហាក្កត
ខន្ធាអស្សវិស្តារ ។ បញ្ញា ព ក្នុងចិត្តមូលតេ (ក៏បណ្ឌិត គប្បី
ធ្វើវិស្តារចុះ) ។

[៥៨៥] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់

នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ចយ ខ្ញុំខន្ធទ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ក្នុងអរូបត ... ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ... ។
ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ
។ បេ ។ ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធា
ខន្ធាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ កដត្តារូប អាស្រ័យខន្ធាខន្ធាយ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលមាន
សភាពតូចន្តោក្តី ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ... ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ក្តី កដត្តា-
រូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទ ដែលដល់នូវសភាពធំ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ
ខ្ញុំខន្ធទ ២ ... ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៥៥៤) អប្បមាលាំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាលោ
ធម្មោ . . . ឧបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ អប្បមាលាំ
ឯកំ ខន្ធ . . . ។ អប្បមាលាំ ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខោ
ធម្មោ . . . ឧបុរេជាតប្បច្ចយា អប្បមាលោ ខន្ធ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥៥៥) បរិក្ខត្វា អប្បមាលាត្វា ធម្មំ បដិច្ច
បរិក្ខោ ធម្មោ . . . ឧបុរេជាតប្បច្ចយា អប្បមាលោ
ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥៥៦) បរិក្ខត្វា មហាក្កតត្វា ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខោ
ធម្មោ . . . ឧបុរេជាតប្បច្ចយា មហាក្កតេ ខន្ធ ច
មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុ-
លោ . . . ។ បរិក្ខត្វា មហាក្កតត្វា ធម្មំ បដិច្ច មហាក្ក-
តោ ធម្មោ . . . ឧបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្កុលោ
មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធត្វា វត្ថុត្វា បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

(៥៥៤) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យធមិ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន . . . ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ក្នុងអរូប . . . ។ ធមិ ដែលមានសភាពក្នុង
គ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន . . . ព្រោះឧបុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលមាន
ប្រមាណមិនបាន ។

(៥៥៥) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង . . . ព្រោះ
ឧបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែល
មានប្រមាណមិនបានផង មហាក្កតចាំន៍ឡាយផង ។

(៥៥៦) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធមិ ដែលមាន
សភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលដល់នូវសភាពផង . . . ព្រោះឧបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន៍ឡាយ ដែលដល់នូវសភាព
ផង នូវមហាក្កតចាំន៍ឡាយផង ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ . . . ។ ធមិ
ដែលដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ
ដែលដល់នូវសភាពធំផង . . . ព្រោះឧបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អា-
ស្រ័យខន្ធ ១ ដែលដល់នូវសភាពធំផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។

បរិក្ខេប បដិច្ចវិហារ

បរិក្ខេប មហាក្កត ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេប ច មហាក្កត
តោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មវេជាតប្បច្ចយា បដិ-
សន្និក្ខណោ មហាក្កតំ ឯកំ ទទ្ធការុ វត្ថុការុ បដិច្ច
តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធវេ ... មហាក្កតោ ទទ្ធវេ ច
មហាក្កតោ ច បដិច្ច ក្រដត្តារូបំ ។

(៥៧៧) បរិក្ខេប ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេប ធម្មា ឧប្ប-
ជ្ឈន្តិ ធម្មវេជាតប្បច្ចយា ធម្មសេវឧប្បច្ចយា បរិក្ខេ-
ប ឯកំ ទទ្ធវេ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ
ទ្វេ ទទ្ធវេ ... បដិសន្និក្ខណោ ទទ្ធវេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
បដិច្ច ទទ្ធា ឯកំ មហាក្កតំ ។ សន្និក្ខំ ។ អសន្នា-
សន្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ ... ។

(៥៧៨) បរិក្ខេប ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មសេវឧប្បច្ចយា បដិសន្និក្ខណោ វត្ថុ
បដិច្ច មហាក្កតោ ទទ្ធា ។ បរិក្ខេប ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេ-
ប មហាក្កតោ ច ធម្មា ... ធម្មសេវឧប្បច្ចយា បដិ-
សន្និក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច មហាក្កតោ ទទ្ធា មហាក្កតោ
បដិច្ច ក្រដត្តារូបំ ។

បរិក្ខេប បដិច្ចវិហារ

ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំក្តី អាស្រ័យ
ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំផង រើប
កើតឡើង ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធវេ អាស្រ័យទទ្ធវេ ដែល
ដល់ខ្ញុំសភាពធំផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈវេទបដិសន្និ ខ្ញុំទទ្ធវេ ...
ក្នុងក្រប អាស្រ័យទទ្ធវេទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំផង មហា-
ក្កតទាំងឡាយផង ។

(៥៧៧) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពតូចន្តោក្តី រើបកើតឡើង ព្រោះនប្បវេជាតប្បច្ចយ ទំនងអា-
សេវឧប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធវេ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានោក្តី អាស្រ័យទទ្ធវេ ដែល
មានសភាពតូចន្តោក្តី ខ្ញុំទទ្ធវេ ... វត្ថុ អាស្រ័យទទ្ធវេទាំងឡាយ ក្នុង
ខណៈវេទបដិសន្និ ទទ្ធវេទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្កត ១ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ មហាក្កត ១ របស់ក្នុងអសន្តាសត្វ ... ។

(៥៧៨) ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ អាស្រ័យធម៌ ដែលមាន
សភាពតូចន្តោក្តី រើបកើតឡើង ព្រោះនអាសេវឧប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធវេទាំង-
ឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្និ ។
ធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាព
ធំក្តី អាស្រ័យធម៌ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី ... ព្រោះនអាសេវ-
ឧប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធវេទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ អាស្រ័យវត្ថុ
ក្នុងខណៈវេទបដិសន្និ ក្នុងក្រប អាស្រ័យមហាក្កតទាំងឡាយ ។

(២៧៧) មហាន្តតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាន្តតោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអាសេវនប្បច្ចយា វិចារកំ មហាន្តតំ ឯកំ
 ទន្ធិំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធស្ថេ ... បដិសន្ធិក្កុ-
 លោ មហាន្តតំ ឯកំ ទន្ធិំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ។
 មហាន្តតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ... នអាសេវ-
 នប្បច្ចយា មហាន្តតោ ទន្ធស្ថេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 បដិសន្ធិក្កុលោ ... ។ មហាន្តតំ ធម្មំ បដិច្ច ប-
 រិត្តោ ច មហាន្តតោ ច ធម្មោ ... នអាសេវនប្បច្ចយា
 វិចារកំ មហាន្តតំ ឯកំ ទន្ធិំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ទន្ធស្ថេ ... បដិសន្ធិក្កុលោ
 មហាន្តតំ ឯកំ ទន្ធិំ ... ។

(២៧៨) អប្បមាលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាលោ
 ធម្មោ ... នអាសេវនប្បច្ចយា វិចារកំ អប្បមាលំ
 ឯកំ ទន្ធិំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធស្ថេ បដិច្ច ទ្វេ
 ទន្ធា ។ អប្បមាលំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ...
 នអាសេវនប្បច្ចយា អប្បមាលោ ទន្ធស្ថេ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អប្បមាលំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ច
 អប្បមាលោ ច ធម្មោ ... នអាសេវនប្បច្ចយា

(២៧៧) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់
 នូវសភាពធំ ទើបក៏គេឡើង ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត អា-
 ស្រ័យខន្ធត ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាក នូវខន្ធត ២ ... ខន្ធត
 អាស្រ័យខន្ធត ដែលដល់នូវសភាពធំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 ធមិ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ អាស្រ័យធមិ ដែលដល់នូវសភា-
 ពធំ ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យខន្ធត
 ទាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធមិ
 ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំក្តី អាស្រ័យធមិ
 ដែលដល់នូវសភាពធំ ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធតក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធត ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាក នូវ
 ខន្ធត ២ ... ខន្ធត ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២៧៨) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យធមិ ដែល
 មានប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធត អា-
 ស្រ័យខន្ធត ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាវិបាក នូវខន្ធត ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធត ២ ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ អាស្រ័យធមិ ដែលមាន
 ប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ប្រ អាស្រ័យខន្ធតទាំងឡាយ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។ ធមិ
 ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី អា-
 ស្រ័យធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... ព្រោះនអាសេវនប្បច្ច័យ

វិបាកំ អប្បមាលំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[៥៧១] បរិក្ខេប អប្បមាលាញ ធម្មំ បដិច្ច
បរិក្ខេប ធម្មា ... នការសវនប្បច្ចយា អប្បមាលា
ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៥៧២] បរិក្ខេប មហាក្កតញ ធម្មំ បដិច្ច
បរិក្ខេប ធម្មា ... នការសវនប្បច្ចយា មហាក្កតេ
ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
បដិសន្ធិត្តណោ មហាក្កតេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ
ច បដិច្ច តតតតតត ។ បរិក្ខេប មហាក្កតញ ធម្មំ
បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មា ... នការសវនប្បច្ចយា
បដិសន្ធិត្តណោ មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធា វត្តញ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ខន្ធ ខន្ធ ... ។ បរិក្ខេប មហាក្កតញ
ធម្មំ បដិច្ច បរិក្ខេប ច មហាក្កតោ ច ធម្មា ឧប្បដ្ឋានំ

គី ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យខន្ធា ដែលមានប្រមាណ
មិនបាន ជាវិបាក ។

[៥៧១] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចត្នា អស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្នាផង ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង ...
ព្រោះនការសវនប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យខន្ធា ដែល
ដែលមានប្រមាណមិនបានផង មហាក្កតាំងឡាយផង ។

[៥៧២] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចត្នា អស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្នាផង ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ... ព្រោះ
នការសវនប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យខន្ធា ដែល
ដល់នូវសភាពធំផង មហាក្កតាំងឡាយផង កងក្កតញ អស្រ័យខន្ធា
តាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំផង មហាក្កតាំងឡាយផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ អស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្នាផង ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ... ព្រោះ
នការសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា អស្រ័យខន្ធា ដែលដល់នូវសភាព
ធំផង វត្តផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ នូវខន្ធា ... ។ ធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្នា ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ អស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្នាផង ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ទើបកើតឡើង

នអាសេវនប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុណោ មហាក្កតំ ឯកំ
ខន្ធកា វត្តកា បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេវ ខន្ធទេ . . .
មហាក្កតេ ខន្ធទេ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច កងត្តារូបំ ។

(៥៧៣) បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជនំ ឧត្តម្មប្បច្ចយា បរិត្តេ ខន្ធទេ បដិច្ច បរិត្តោ
ចេតនា ពាហិរំ . . . អាហារសម្មដ្ឋានំ . . . ឧត្តស-
ម្មដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្កតំ . . . ។

(៥៧៤) មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ
ធម្មោ . . . ឧត្តម្មប្បច្ចយោ មហាក្កតេ ខន្ធទេ បដិច្ច
មហាក្កតា ចេតនា ។

(៥៧៥) អប្បមាលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាលោ
ធម្មោ . . . ឧត្តម្មប្បច្ចយា អប្បមាលោ ខន្ធទេ បដិច្ច
អប្បមាលា ចេតនា ។

(៥៧៦) បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ
. . . នវិបាកប្បច្ចយា បរិត្តំ ឯកំ ខន្ធទេ បដិច្ច
តយោ ខន្ធា ចិត្តសម្មដ្ឋានកា រូបំ ទេវ ខន្ធទេ . . .

ព្រោះនអាសេវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធទេ អាស្រ័យខន្ធទេ ដែលដល់ខ្ញុំ
សភាពធំធេង វត្តធំ ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ខ្ញុំខន្ធទេ ២ . . . កងត្តា-
រូប អាស្រ័យខន្ធទេ ទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំធេង មហាក្កតាទាំង-
ឡាយផង ។

(៥៧៣) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នា រើបរិក្ខេបឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា
ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យខន្ធទេទាំងឡាយ ដែលមានសភាព
ក្នុងគ្នា ពាហិរៈ . . . អាហារសម្មដ្ឋាន . . . ឧត្តសម្មដ្ឋាន
មហាក្កត ១ . . . ។

(៥៧៤) ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់
ខ្ញុំសភាពធំ . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលដល់ខ្ញុំ
សភាពធំ អាស្រ័យខន្ធទេទាំងឡាយ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ។

(៥៧៥) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន . . . ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែល
មានប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យខន្ធទេទាំងឡាយ ដែលមានប្រមាណ
មិនបាន ។

(៥៧៦) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នា . . . ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធទេ ក្តី ចិត្ត-
សម្មដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធទេ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ខ្ញុំខន្ធទេ ២ . . .

ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទានរូបំ ពាហិរំ ... អាហារំ
... ឧតុ ... អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។

(២៧៧) មហាក្ខតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្ខតោ ធម្មោ
... ធម្មោ ឧបាទានរូបំ មហាក្ខតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខទ្វេ ... ។
មហាក្ខតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិភោ ធម្មោ ... ធម្មោ ឧបាទានរូបំ
មហាក្ខតេ ខទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
មហាក្ខតំ ធម្មំ បដិច្ច បរិភោ ច មហាក្ខតោ ច ធម្មោ
ឧបាទានរូបំ ធម្មោ ឧបាទានរូបំ មហាក្ខតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខទ្វេ ... ។

(២៧៨) អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បមាណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោ ឧបាទានរូបំ អប្បមាណំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ។ អប្បមាណំ ធម្មំ បដិច្ច
បរិភោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោ ឧបាទានរូបំ អប្បមា-
ណោ ខទ្វេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អប្បមាណំ
ធម្មំ បដិច្ច បរិភោ ច អប្បមាណោ ច ធម្មោ

មហាក្ខតេ កាស្រ័យមហាក្ខត ខ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ខន្ធ ឧបាទានរូប
កាស្រ័យមហាក្ខតខន្ធ ពាហិរំ ... អាហារ ... ឧតុ ...
មហាក្ខត ខ របស់ភ្នំអសញ្ញាសត្វ ... ។

(២៧៧) ធម្មិ ដែលដល់នូវសភាពធំ កាស្រ័យធម្មិ ដែលដល់
នូវសភាពធំ ... ព្រោះនិហាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូបក្កំ កាស្រ័យខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ នូវខន្ធ ២ ... ។ ធម្មិ
ដែលមានសភាពតូចន្តោ កាស្រ័យធម្មិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ...
ព្រោះនិហាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យខន្ធចាំន្ធ ឡាយ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ។ ធម្មិ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្កំ ធម្មិ ដែល
ដល់នូវសភាពធំក្កំ កាស្រ័យធម្មិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង
ព្រោះនិហាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពក្កំ ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្កំ កាស្រ័យខន្ធ ខ
ដែលដល់នូវសភាពធំ នូវខន្ធ ២ ... ។

(២៧៨) ធម្មិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន កាស្រ័យធម្មិ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនិហាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព
កាស្រ័យខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។ ធម្មិ ដែលមានសភាព
តូចន្តោ កាស្រ័យធម្មិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង
ព្រោះនិហាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កាស្រ័យខន្ធចាំន្ធ ឡាយ
ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។ ធម្មិ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្កំ ធម្មិ
ដែលមានប្រមាណមិនបានក្កំ កាស្រ័យធម្មិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន

ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា អប្បមាលាំ ឯកំ ខន្ធ
បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទេ
ខន្ធ ... ។

វេបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធកក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្កិ
អាស្រ័យខន្ធទ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ទូរខន្ធទ ... ។

(៥៧៧) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងនាម អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងនាមផង ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង វេបកើត
ឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យខន្ធាន្តិ-
ឡាយ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង មហាក្កតាំងឡាយផង ។

(៥៧៧) បរិត្តោ អប្បមាលោកា ធម្មំ បដិច្ច ប-
រិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា អប្បមាលោ
ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៦០០) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងនាម អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងនាមផង ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពផង វេបកើតឡើង
ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យខន្ធាន្តិ-
ឡាយ ដែល
ដល់ខ្ញុំសភាពផង មហាក្កតាំងឡាយផង ។

(៦០០) បរិត្តោ មហាក្កតោ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា មហាក្កតេ ខន្ធ
ច មហាក្កតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៦០១) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងនាម អាស្រ័យធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងនាម វេបកើតឡើង ព្រោះនាមាហារប្បច្ច័យ គឺ ពា-
ហិរៈ ... ទុក្ខ ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ... ។ បណ្ឌិត គប្បី
ឲ្យពិស្តារផងចុះ ។ ព្រោះនវិចារកប្បច្ច័យ ពាហិរៈ ... អាហារៈ
... ទុក្ខ ... ប្រដិវិគ្គ័យ អាស្រ័យមហាក្កតាំងឡាយ របស់ពួក
អសញ្ញាសត្វ ខន្ធទ ដែលប្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ... ពាហិរៈ ...
ព្រោះនយានប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ មហាក្កត ខ របស់
ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើខ្ញុំមហាក្កតាំងអស់ ។

(៦០១) បរិត្តំ ធម្មំ បដិច្ច បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ នអាហារប្បច្ចយា ពាហិរំ ... ទុក្ខ ... អសញ្ញា-
សត្តានំ ... ។ វិញ្ញាវេតតំ ។ នវិចារកប្បច្ចយា
ពាហិរំ ... អាហារំ ... ទុក្ខ ... អសញ្ញា-
សត្តានំ មហាក្កតេ បដិច្ច រូបដិវិគ្គ័យំ នយា-
នប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធ ...
ពាហិរំ ... ។ សង្ខតំ ។ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ
មហាក្កតំ ។ បេ ។ សព្វេ មហាក្កតា កាតតា ។

ឧបក្កប្បច្ចយា អហេតុកំ បរិតំ ឯកំ ខន្ធំ . . .

អហេតុកប្បដិសន្ធិក្កណោ ឯកំ ។ សន្ធិតំ ។ សព្វ

មហាក្កតា កាតព្វា ។ ឧសម្បយុត្តប្បច្ចយា . . . ។

(២០២) . . . ឧប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ បរិតំ

ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធធ្វេ . . . ពា-

ហារំ . . . អាហារំ . . . ឧតុ . . . អសញ្ញាសន្តានំ . . . ។

មហាក្កតំ ធម្មំ បដិច្ច មហាក្កតោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ

ឧប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធំ . . . ។

(២០៣) អប្បហាលំ ធម្មំ បដិច្ច អប្បហា-

ណោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ឧប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ

អប្បហាលំ ឯកំ ខន្ធំ . . . លោធន្តិប្បច្ចយា

លោភិតប្បច្ចយា ។

(២០៤) ឧហេតុយា ឯកំ ឧភារម្មណោ បញ្ច

ឧអធិបតិយា ធន ឧអធន្តរេ បញ្ច ឧសមធន្តរេ

បញ្ច ឧអញ្ញាមញ្ញោ ឧឧបដិស្សយេ បញ្ច ឧបុរេជាតេ

ធាធន ឧបញ្ញាជាតេ តេរស ឧអាសេវនេ តេរស

ព្រោះឧបក្កប្បច្ចយ គឺ ខ្យល់ខ្លះ ១ ដែលមានសភាពតូចឆ្មារ ជាអហេតុកៈ

. . . ខ្យល់ខ្លះ ១ ក្នុងអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ បណ្ឌិត

គប្បីធ្វើ ខ្យល់ហាក្កតាទាំងអស់ ។ ព្រោះឧសម្បយុត្តប្បច្ចយ . . . ។

(២០២) . . . ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខ្លះ ៣ អាស្រ័យ

ខ្លះ ១ ដែលមានសភាពតូចឆ្មារ ក្នុងអរូប ខ្យល់ខ្លះ ២ . . . ពាហិរៈ

. . . អាហារៈ . . . ឧតុ . . . របស់ពួកសញ្ញាសត្វ . . . ។ ធម៌

ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ អាស្រ័យធម៌ ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ ទើបកើត

ឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខ្លះ ១ ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ ក្នុង

អរូប . . . ។

(២០៣) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន អាស្រ័យធម៌ ដែល

មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខ្លះ

១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ក្នុងអរូប . . . ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ

និងលោភិតប្បច្ចយ ។

(២០៤) ក្នុងនវហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនវាម្មណប្បច្ចយ

មានវារៈ ៥ ក្នុងនវអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនវសមធនប្បច្ចយ

មានវារៈ ៥ ក្នុងនវសមធនប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ

និងនវឧបដិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវបុរេជាតិប្បច្ចយ មានវារៈ ១២

ក្នុងនវបញ្ញាជាតិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនវអាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣

អភិធម្មបិដក អនុលោមប្បដ្ឋាន

នគរម្មេ តិណិ ជវិចារេត ជវ នអាហារេ ឯតំ
នវគ្រិយេ នណារេ នមត្តេ ឯតំ នសម្បយុត្តេ
បញ្ច ជវិប្បយុត្តេ តិណិ ជោនត្តិយា បញ្ច ជោវិគតេ
បញ្ច ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

បច្ចុដ្ឋយំ ។

(២០៥) ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណោ បញ្ច . . .
នអធិបតិយា នស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
នអញ្ញមត្តោ នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរោជានេ ត្ថា-
នស នបច្ឆាជានេ តោស នអាសេវនេ តោស
នគរម្មេ តិណិ ជវិចារេត ជវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច
ជវិប្បយុត្តេ តិណិ ជោនត្តិយា បញ្ច ជោវិគតេ
បញ្ច ។ ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋយំ ។

(២០៦) នហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ ឯតំ
. . . អនន្តរេ ឯតំ ។ សន្និទ្ធីត្ថំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមប្បដ្ឋាន

ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងន-
អាហារប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនវគ្រិយប្បដ្ឋយ នណាប្បដ្ឋយ និង
នមត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងន-
វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោ-
វិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុដ្ឋយៈ ។

(២០៥) ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
. . . ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មាន
វារៈ ៥ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ នអញ្ញមត្តប្បដ្ឋយ និងនឧបនិស្សយ-
ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនបុរោជានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២ ក្នុងនបច្ឆា-
ជានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនអាសេវនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣
ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនោនត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនោវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋយៈ ។

(២០៦) ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្ប-
ដ្ឋយ . . . ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីចម្រើន ។

បរិក្ខណ៍ បច្ចុប្បន្ន

វិភាគ ឯក អវិភាគ ឯក ។ ឯវ គណនា ។

បច្ចុប្បន្ន ។

បដិច្ចវិភាគ ។

សហគមន៍ បដិច្ចវិភាគ សន្តិសុខ ។

បច្ចុប្បន្ន

(២០៧) បរិក្ខណ៍ ធម៌ បច្ចុប្បន្ន បរិក្ខណ៍ ធម៌

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា បរិក្ខណ៍ ឯក ខន្ធ បច្ចុប្បន្ន

គយោ ខន្ធ បិក្ខសមុប្បាទន្ធ រូបំ ទេ ខន្ធ ...

បដិសន្ធិក្ខណោ ខន្ធ បច្ចុប្បន្ន វត្ថុ វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន

ខន្ធ ឯក មហាក្ខតំ បច្ចុប្បន្ន ឧបាទានរូបំ វត្ថុ

បច្ចុប្បន្ន បរិក្ខណ៍ ខន្ធ ។ បរិក្ខណ៍ ធម៌ បច្ចុប្បន្ន មហា

ក្ខតោ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន

មហាក្ខតា ខន្ធ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន មហា

ក្ខតា ខន្ធ ។ បរិក្ខណ៍ ធម៌ បច្ចុប្បន្ន អប្បមាណោ

ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន អប្ប

មាណោ ខន្ធ ។ បរិក្ខណ៍ ធម៌ បច្ចុប្បន្ន បរិក្ខណ៍ ធម៌

អប្បមាណោ ធម៌ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

ក្នុងវិភាគប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ១ ក្នុងអវិភាគប្បដ្ឋយា មានវាវៈ ១ ។

បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចុប្បន្នសុណាម ។

ចប់ បដិច្ចវិភាគ ។

សហគមន៍ ព្រាគដ៍ស្មើដោយបដិច្ចវិភាគ ។

បច្ចុប្បន្ន

(២០៧) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចនូវ តាំងផ្អែក នឹងធម៌ ដែល

មានសភាពតូចនូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ ខន្ធ ព្រាគ

ចិត្តសមុប្បាទប្រក្រតី តាំងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលមានសភាពតូចនូវ នឹងខន្ធ ២

... វត្ថុ តាំងផ្អែក នឹងខន្ធតាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធតាំងឡាយ

តាំងផ្អែក នឹងវត្ថុ ឧបាទានរូប តាំងផ្អែក នឹងមហាក្ខត ១ ខន្ធតាំងឡាយ

ដែលមានសភាពតូចនូវ តាំងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលដល់នូវសភាព

ធំ តាំងផ្អែក នឹងធម៌ ដែលមានសភាពតូចនូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

ហេតុប្បដ្ឋយា ខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ តាំងផ្អែក នឹងវត្ថុ

ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធតាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ តាំងផ្អែក

នឹងវត្ថុ ។ ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន តាំងផ្អែក នឹងធម៌

ដែលមានសភាពតូចនូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា គឺ

ខន្ធតាំងឡាយ ដែលមានប្រមាណមិនបាន តាំងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ ធម៌

ដែលមានសភាពតូចនូវ ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី តាំងផ្អែក

នឹងធម៌ ដែលមានសភាពតូចនូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយា

អតិថិជន អនុលោមត្រៃប្បញ្ញាត

វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន អប្បមាណា ខន្ធ មហាក្កតោ បច្ចុប្បន្ន
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ បរិត្តំ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន បរិត្តោ
ច មហាក្កតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចុប្បន្ន វត្ថុ
បច្ចុប្បន្ន មហាក្កតា ខន្ធ មហាក្កតោ បច្ចុប្បន្ន ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បច្ចុប្បន្ន ។

(២០៨) មហាក្កតំ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន មហាក្កតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចុប្បន្ន មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធ
បច្ចុប្បន្ន បដិសន្ធិក្ខណោ មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធ ... ។
មហាក្កតំ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេ-
តុប្បច្ចុប្បន្ន មហាក្កតោ ខន្ធ បច្ចុប្បន្ន ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ ... ។ មហាក្កតំ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន
បរិត្តោ ច មហាក្កតោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្ប-
ច្ចុប្បន្ន មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចុប្បន្ន តយោ ខន្ធ
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិក្ខណោ
មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធ ... ។

(២០៩) អប្បមាណំ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន អប្បមាណោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចុប្បន្ន អប្បមាណោ តិណំ ។

គឺ ខន្ធាន្តិប្បាយ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ពឹងផ្អែក ទឹងវត្ថុ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រ ពឹងផ្អែក ទឹងមហាក្កតាវិនិច្ឆ័យ ។ ធម៌ ដែលមាន
សភាពតូចតាច ធម៌ ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំក្តី ពឹងផ្អែក ទឹងធម៌ ដែល
មានសភាពតូចតាច ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុប្បន្ន គឺ ខន្ធាន្តិប្បាយ
ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ ពឹងផ្អែក ទឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ពឹងផ្អែក ទឹង
មហាក្កតាវិនិច្ឆ័យ ពឹងផ្អែក ទឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២០៨) ធម៌ ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ ពឹងផ្អែក ទឹងធម៌ ដែល
ដល់ខ្យល់សភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុប្បន្ន គឺ ពឹងផ្អែក
នៃ ខន្ធ ១ ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ ទឹងខន្ធ ១ ដែលដល់ខ្យល់សភាព
ធំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលមានសភាពតូចតាច
ពឹងផ្អែក ទឹងធម៌ ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ចុប្បន្ន គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ពឹងផ្អែក ទឹងខន្ធាន្តិប្បាយ ដែលដល់ខ្យល់
សភាពធំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធម៌ ដែលមានសភាពតូចតាច
ក្តី ធម៌ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំក្តី ពឹងផ្អែក ទឹងធម៌ ដែលដល់ខ្យល់សភាព
ធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុប្បន្ន គឺ ខន្ធត្បក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី
ពឹងផ្អែក ទឹងខន្ធ ១ ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ ទឹងខន្ធ ២ ... ទឹងខន្ធ ១
ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២០៩) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ពឹងផ្អែក ទឹងធម៌
ដែលមានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុប្បន្ន គឺ
ក្នុងអប្បមាណធម៌ មានវារៈ (នៃបុព្វានិវិសដ្ឋនា) ព្រោះ លើក ។

បរិក្ខេប បច្ចុប្បន្ន

[២០០] បរិក្ខេប អប្បមាណាញ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន

បរិក្ខេប ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា អប្បមាណា
ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចុប្បន្ន ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

បរិក្ខេប អប្បមាណាញ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន អប្បមាណា
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា អប្បមាណំ ឯកំ

ខន្ធកា វត្តកា បច្ចុប្បន្ន តយោ ខន្ធា ។ បរិក្ខេប

អប្បមាណាញ ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន បរិក្ខេប ច អប្បមាណា

ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា អប្បមាណំ ឯកំ

ខន្ធកា វត្តកា បច្ចុប្បន្ន តយោ ខន្ធា ខន្ធ ខន្ធ ...

អប្បមាណា ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បច្ចុប្បន្ន ចិត្ត-
សមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២០១] បរិក្ខេប មហាក្ខតកា ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន

បរិក្ខេប ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចុយា តិណិ ។

បដិសន្ធិកុណា តិណិបិ កាតតា ។

បរិក្ខេប: បច្ចុប្បន្ន:

[២១០] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នាផង នឹងធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ
ទាំងឡាយ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង នឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ
ផង ។ ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមាន
សភាពក្នុងគ្នាផង ដែលមានប្រមាណមិនបានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធទ ដែលមានប្រមាណមិន
បានផង នឹងវត្ថុផង ។ ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាក្តី ធមិ ដែល
មានប្រមាណមិនបានក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាផង
ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចុយ
គឺ ខន្ធភ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធទ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង វត្ថុផង
នឹងខន្ធ ២... ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធទាំងឡាយ ដែល
មានប្រមាណមិនបានផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២១១] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលដល់ខ្លះសភាពផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បច្ចុយ (បានដល់វារៈ ខែបុព្វាទិវិសដ្ឋនា) ព លើក ។
សូម្បីវារៈ (ខែបុព្វាទិវិសដ្ឋនា) ព លើក ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ក៏
ចណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ។

(២០២) បរិក្ខ ធម្មំ បច្ចយោ បរិក្ខោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អាម្ពណាប្បច្ចយោ បរិក្ខំ ឯតំ ខន្ធំ បច្ចយោ
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ ... បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ
 បច្ចយោ ខន្ធា ចក្កាយតនំ បច្ចយោ ចក្កវិញ្ញាណំ
 តាយាយតនំ បច្ចយោ ... វត្ថុ បច្ចយោ បរិក្ខោ ខន្ធា ។
 អាសេសា ច បញ្ញា ហេតុប្បប្បយសទិសា សត្ត
 តាតទ្វា ។ អធិបតិប្បច្ចយោ បដិសន្ធិ ធម្មំ សត្តាស
 បញ្ញា បរិមុណ្ណា ។ អនន្តរប្បច្ចយោ ។ សន្ធិត្ថំ ។
 អវិភក្កប្បច្ចយោ ។

(២០៣) ហេតុយា សត្តាស អាម្ពណោ សត្ត
 អធិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
 សហជាតេ សត្តាស អញ្ញាមញ្ញោ ធា ធិស្សយេ សត្ត-
 រស ឧបនិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត អាសេវនេ
 សត្ត កម្មេ សត្តាស វិចារកេ សត្តាស អា-
 ហារេ សត្តាស ឥន្ទ្រិយេ ណានេ មត្តេ សត្តាស

(២១២) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តា ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
 មានសភាពតូចន្តា រើបើកឡើង ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព
 ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធខ ដែលមានសភាពតូចន្តា នឹងខន្ធល ... ខន្ធបាំង-
 ឡាយ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ចក្កវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក
 នឹងចក្កាយតនៈ ពឹងផ្អែក នឹងកាយាយតនៈ ... ខន្ធបាំងឡាយ
 ដែលមានសភាពតូចន្តា ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។ បញ្ញា ៦ យ៉ាង ដ៏សេស
 ប្រាកដស្មើដោយហេតុប្បច្ច័យ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ ឲ្យទៅជាបញ្ញា ៧
 យ៉ាង ។ បដិសន្ធិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ មិនមានទេ បញ្ញា ១៧ យ៉ាង
 មានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ។ ព្រោះអនន្តរប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
 ព្រោះអវិភក្កប្បច្ច័យ ។

(២១៣) ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងការម្មណាប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងអាសេវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មាន
 វារៈ ១៧ ក្នុងវិបាកប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវារៈ
 ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ណានប្បច្ច័យ និងមត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៧

បរិក្ខេប បច្ចយវិព

សម្បយុត្ត សត្ត វិប្បយុត្ត សត្តរស អត្តិយា សត្ត-
រស ធន្តិយា សត្ត វិភគេ សត្ត អវិភគេ សត្តរស ។
ឯវំ កណោតតំ ។

អនុលោមំ ។

(២០៤) បរិក្ខេ ធម្មំ បច្ចយា បរិក្ខេ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ ធមោតុប្បច្ចយា អហេតុកំ បរិក្ខេ ឯកំ ទន្ធិ
បច្ចយា តយោ ទន្ធិ ធីត្តសមុដ្ឋានត្ថា រូបំ ទ្វេ ទន្ធិ
... អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តលោ ទន្ធិ បច្ចយា វត្ត
វត្តំ បច្ចយា ឧត្តា ឯកំ មហាក្ខតំ ។ សន្ធិត្តំ ។
អសញ្ញាសត្តានំ ... ចត្តាយតនំ បច្ចយា តត្តវិញ្ញា-
ណំ កាយាយតនំ ... វត្តំ បច្ចយា អហេតុកា
បរិក្ខេ ទន្ធិ វិចិក្ខិត្តាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ
ទន្ធិ ច វត្តត្ថា បច្ចយា វិចិក្ខិត្តាសហគតេ ឧទ្ធច្ច-
សហគតេ មោហោ ។

(២០៥) បរិក្ខេ ធម្មំ បច្ចយា បរិក្ខេ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ ធមោត្តលាប្បច្ចយា បដិច្ចវារសទិសំ បញ្ច ។

បរិក្ខេប បច្ចយវិព

ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧
ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ក្នុងធន្តិប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិភ-
កប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិភកប្បច្ចយ មានវារៈ ១៧ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុលោម ។

(២១៤) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងខ្លួន ពឹងផ្អែក ទឹងធម៌ ដែល

មានសភាពក្នុងខ្លួន ទើបកើតឡើង ព្រោះនោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធិ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី ពឹងផ្អែក ទឹងខន្ធិ ដែលមានសភាពក្នុងខ្លួន ជា
អហេតុកៈ ទឹងខន្ធិ ២... វត្ត ពឹងផ្អែក ទឹងខន្ធិទាំងឡាយ ក្នុងនោះ
ខែអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធិទាំងឡាយ ពឹងផ្អែក ទឹងវត្ត មហាក្ខត ១ ។
សេចក្តីបំប្រួញ ។ លេសពួកអសញ្ញាសត្ត ... ចត្តវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែក
ទឹងចត្តាយតនៈ ទឹងកាយាយតនៈ ... ខន្ធិទាំងឡាយ ដែលមាន
សភាពក្នុងខ្លួន ជាអហេតុកៈ ពឹងផ្អែក ទឹងវត្ត មោហៈ ដែលច្រឡំ
ដោយវិចិក្ខិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែក ទឹងខន្ធិទាំងឡាយ ដែល
ច្រឡំដោយវិចិក្ខិត្តា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង វត្តផង ។

(២១៥) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងខ្លួន ពឹងផ្អែក ទឹងធម៌ ដែល

មានសភាពក្នុងខ្លួន ទើបកើតឡើង ព្រោះនោះអនុលោមប្បច្ចយ គឺ វារៈ ៥
ប្រាកដស្មើដោយបដិច្ចវារៈដែរ ។

(៦០២) បរិវត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា បរិវត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា បរិវត្តំ វិកំ ទន្ធិ បច្ចុយា
 តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ទទ្វេ ...
 បដិសន្ធិក្កុណោ អសញ្ញាសត្តានំ ... ចក្កាយតនំ ...
 កាយាយតនំ ... វត្ថុំ បច្ចុយា បរិវត្តោ ទន្ធា ។ បរិវត្តំ
 ធម្មំ បច្ចុយា មហាក្កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិ-
 បតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុយា មហាក្កតាធិបតិ វត្ថុំ បច្ចុយា
 វិបាកា មហាក្កតា ទន្ធា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុំ បច្ចុយា
 មហាក្កតា ទន្ធា ។ បរិវត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា អប្បមាលោក
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុយា អប្ប-
 មាលាធិបតិ ។ បរិវត្តំ ធម្មំ បច្ចុយា បរិវត្តោ ប
 មហាក្កតោ ច ធម្មា ... នអធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុ-
 យា វិបាកា មហាក្កតា ទន្ធា មហាក្កតោ បច្ចុយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៦០២) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទា ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
 មានសភាពតូចន្ទា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ពា
 ក្កិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ ពឹងផ្អែក នឹងទន្ធា ដែលមានសភាពតូចន្ទា នឹង
 ទន្ធា ... របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ... ចក្កាយ-
 តនៈ ... កាយាយតនៈ ... ទន្ធាពឹងឡាយ ដែលមានសភាពតូចន្ទា
 ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
 មានសភាពតូចន្ទា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ-
 ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ទន្ធាពឹងឡាយ ដែលដល់
 នូវសភាពធំ ជាវិបាក ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ទន្ធាពឹងឡាយ ដែលដល់នូវ
 សភាពធំ ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈវៃបដិសន្ធិ ។ ធមិ ដែលមាន
 ប្រមាណមិនបាន ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទា ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អប្បមាលាធិបតិ ពឹងផ្អែក នឹង
 វត្ថុ ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទា ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ គឺ
 ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទា ... ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ
 គឺ ទន្ធាពឹងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាក ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ ពឹងផ្អែក នឹងមហាក្កតាពឹងឡាយ ក្នុងខណៈវៃបដិ-
 សន្ធិ ... ។

(៦០៧) មហាគ្គតំ ធម្មំ បច្ចយា មហាគ្គតោ

ធម្មោ ... នអធិបតិប្បច្ចយា មហាគ្គតេ ខន្ធ បច្ចយា

មហាគ្គតាធិបតិ វិចាគំ មហាគ្គតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា

តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

មហាគ្គតំ ធម្មំ បច្ចយា បរិក្ខោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអ-

ធិបតិប្បច្ចយា វិចាគេ មហាគ្គតេ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្ត-

សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។ មហាគ្គតំ ធម្មំ

បច្ចយា បរិក្ខោ ច មហាគ្គតោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

នអធិបតិប្បច្ចយា វិចាគំ មហាគ្គតំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា

តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានេ រូបំ ទេ ខន្ធ ...

បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៦០៨) អប្បមាលាំ ធម្មំ បច្ចយា អប្បមាលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អប្បមាលោ ខន្ធ

បច្ចយា អប្បមាលាធិបតិ ។

(៦០៧) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល

ដល់នូវសភាពធំ ... ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិធមិ ដែលដល់

នូវសភាពធំ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធចាំនិឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ ខន្ធ ព

ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាក នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុង

ខណៈវិនិច្ឆ័យសន្ធិ ... ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តោ ពឹងផ្អែក នឹង

ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធចាំនិឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជា

វិបាក ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យសន្ធិ ... ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តោ

ក្តី ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលដល់នូវស-

ភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្ត-

សមុដ្ឋានរូបក្តី ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាក

នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យសន្ធិ ... ។

(៦០៨) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ពឹងផ្អែក នឹងធមិ

ដែលមានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ

អធិបតិធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធចាំនិឡាយ

ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមភិក្ខុប្បដ្ឋានំ

(៦១៧) បរិត្តញ្ច អប្បមាណាញ ធម្មំ បច្ចុយា
អប្បមាណា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចុយា
អប្បមាណោ ខន្ធ ច វត្តញ្ច បច្ចុយា អប្បមា-
ណាធិបតិ ។

(៦២០) បរិត្តញ្ច មហាក្កតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា ប-
រិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចុយា វិហារេ
មហាក្កតេ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បច្ចុយា ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។ បរិត្តញ្ច មហា-
ក្កតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា មហាក្កតោ ធម្មោ ... នអធិប-
តិប្បច្ចុយា មហាក្កតេ ខន្ធ ច វត្តញ្ច បច្ចុយា
មហាក្កតាធិបតិ វិហារកំ មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធា
វត្តញ្ច បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ខន្ធ ខន្ធ ... បដិសន្ធិ-
ក្កុណោ ... ។ បរិត្តញ្ច មហាក្កតញ្ច ធម្មំ បច្ចុយា
បរិត្តោ ច មហាក្កតោ ច ធម្មោ ... នអធិបតិប្បច្ចុយា

អភិធម្មបិដក អនុលោមភិក្ខុប្បដ្ឋានំ

(៦១៧) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ពឹងផ្អែក នឹងធមិ
ដែលមានសភាពតូចនូវផង ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង
ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចុយ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានប្រ-
មាណមិនបាន ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធាន្នទាយ ដែលមានប្រមាណមិន
បានផង វត្តផង ។

(៦២០) ធមិ ដែលមានសភាពតូចនូវ ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែល
មានសភាពតូចនូវផង ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ទើបកើតឡើង
ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចុយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធាន្នទាយ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាកផង មហាក្កតាំងទាយផង ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ... ។ ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ពឹងផ្អែក នឹងធមិ
ដែលមានសភាពតូចនូវផង ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំផង... ព្រោះ
នអធិបតិប្បច្ចុយ គឺ អធិបតិធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ពឹងផ្អែក នឹងខន្ធ
ទាយ ដែលដល់នូវសភាពធំផង វត្តផង ខន្ធា ពឹងផ្អែក នឹង
ខន្ធ ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាកផង វត្តផង នឹងខន្ធ ២ ...
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។ ធមិ ដែលមានសភាពតូចនូវក្តី ធមិ
ដែលដល់នូវសភាពធំក្តី ពឹងផ្អែក នឹងធមិ ដែលមានសភាពតូចនូវ
ផង ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ... ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចុយ

នវិចារេក សត្តរស នអាហារេ នវង្រិយេ ន-
ណានេ នមត្តេ ឯកំ នសម្មយុត្តេ បញ្ច នវិប្ប-
យុត្តេ តីណិ ទោនត្ថយា បញ្ច ទោវិគតេ បញ្ច ។
ឯវំ គណោតតំ ។

ចក្ខុនិយំ ។

(៦២៣) ហេតុប្បច្ចយា នអាម្មណោ បញ្ច ...
នមតិបតិយា ទ្វាទស នមនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នមត្តមត្តោ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុ-
រេជាតេ ទ្វាទស នបច្ឆាជាតេ សត្តរស នអាសេវនេ
សត្តរស នកម្មេ សត្ត នវិចារេក សត្តរស នសម្ម-
យុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ ទោនត្ថយា បញ្ច
ទោវិគតេ បញ្ច ។ ឯវំ គណោតតំ ។

អនុលោមប្បច្ចនិយំ ។

ក្នុងនវិប្បាប្បច្ចយ មានព័រ: ១៧ ក្នុងនអាហារេប្បច្ចយ នវង្រិយេប្ប-
ច្ចយ នណានេប្បច្ចយ ឯនមត្តប្បច្ចយ មានព័រ: ១ ក្នុងនសម្មយុត្ត-
ប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រ: ៣ ក្នុងនោនត្ថិ-
ប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនោវិគតេប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចក្ខុនិយ: ។

(៦២៣) ក្នុងនអាម្មណេប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ...
ក្នុងនមតិបតិយេប្បច្ចយ មានព័រ: ១២ ក្នុងនមនន្តរេប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ក្នុង
នសមនន្តរេប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនមត្តមត្តោប្បច្ចយ មានព័រ: ៥
ក្នុងនឧបទិស្សយេប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនបុរេជាតេប្បច្ចយ មានព័រ:
១២ ក្នុងនបច្ឆាជាតេប្បច្ចយ មានព័រ: ១៧ ក្នុងនអាសេវនេប្បច្ចយ
មានព័រ: ១៧ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ មានព័រ: ៧ ក្នុងនវិចារេកប្បច្ចយ មាន
ព័រ: ១៧ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
មានព័រ: ៣ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ចយ មានព័រ: ៥ ក្នុងនោវិគតេប្បច្ចយ
មានព័រ: ៥ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនិយ: ។

បរិច្ឆេទ សំសង្ការិក

(២២៤) ធម្មតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ឯកំ ...

អនន្តរេ សមនន្តរេ សហជាតេ វិតតេ អវិតតេ

ឯកំ ។ ឯវំ កណោតតំ ។

ចច្ចុនិយាទុណេមំ ។

ចច្ចយវារេ និច្ឆិកេ ។

និស្សយវារេ បច្ចយវារសទិសោ ។

សំសង្ការិក

(២២៥) បរិក្កំ ធម្មំ សំសង្ការិកេ បរិក្កេ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា បរិក្កំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្ការិកេ

តយោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធោ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(២២៦) មហាក្កតំ ធម្មំ សំសង្ការិកេ មហាក្កតោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា មហាក្កតំ ឯកំ ខន្ធំ

សំសង្ការិកេ តយោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធោ ... បដិសន្ធិ-

ក្កុណោ ... ។

(២២៧) អប្បមាលំ ធម្មំ សំសង្ការិកេ អប្បមាលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អប្បមាលំ ឯកំ

ខន្ធំ សំសង្ការិកេ តយោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធោ ... ។

បរិច្ឆេទ សំសង្ការិក

(២២៤) ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

... ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ សមនន្តរេប្បច្ចយ សហជាតប្បច្ចយ វិតតប្បច្ចយ

និងអវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បកប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ចច្ចុនិយាទុណេម ។

ចប់ ចច្ចយវារៈ ។

និស្សយវារៈ ប្រាកដស្មើដោយចច្ចយវារៈដែរ ។

សំសង្ការិក

(២២៥) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចត្នា ច្រឡំនឹងធម៌ ដែល

មានសភាពតូចត្នា ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣

ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមានសភាពតូចត្នា នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈ

នៃបដិសន្ធិ ... ។

(២២៦) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលដល់នូវ

សភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១

ដែលដល់នូវសភាពធំ នឹងខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២២៧) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងធម៌ ដែល

មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣

ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន នឹងខន្ធ ២ ... ។

(២២៨) បរិត្តំ ធម្មំ សំសង្ការោ បរិត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អាមម្មណាប្បច្ចយា អធិបតិប្បច្ចយា បដិសន្ធិ
 ធម្មិ ។ អនន្តរាប្បច្ចយា សមនន្តរាប្បច្ចយា សហជា-
 តប្បច្ចយា អត្តាមត្តាប្បច្ចយា និស្សយេប្បច្ចយា ឧប-
 និស្សយេប្បច្ចយា បុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិ ធម្មិ ។
 អាសេវនប្បច្ចយា វិចារកោមិ បដិសន្ធិមិ ធម្មិ ។
 កម្មប្បច្ចយា វិចារកម្មប្បច្ចយា អាហារាប្បច្ចយា វេទ្រិ-
 យប្បច្ចយា ណាមប្បច្ចយា មក្កប្បច្ចយា សម្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា ធម្មិប្បច្ចយា
 វិគតប្បច្ចយា អវិគតប្បច្ចយា ។

(២២៩) ហេតុយា តិណិ អាមម្មណោ តិណិ អធិ-
 បតិយា តិណិ ។ សន្ធិត្តំ ។ អវិគតេ តិណិ ។
 ឯវំ កណោតត្ថំ ។

អនុណេមំ ។

(២៣០) បរិត្តំ ធម្មំ សំសង្ការោ បរិត្តោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ បរិត្តំ ឯកំ
 ខន្ធិ សំសង្ការោ តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ... អហេតុ-
 កម្មដិសន្ធិក្ខណោ វិចិត្តិក្ខាសហកតោ ឧទ្ធច្ចសហ-
 កតោ ខន្ធា សំសង្ការោ វិចិត្តិក្ខាសហកតោ ឧទ្ធច្ចសហ-
 កតោ មោហោ ។

(២២៨) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តរា ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមាន
 សភាពតូចន្តរា ទើបកើតឡើង ព្រោះអាមម្មណាប្បច្ចយ ព្រោះអធិបតិ-
 ប្បច្ចយ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ ព្រោះអនន្តរាប្បច្ចយ សមនន្តរាប្បច្ចយ
 សហជាតប្បច្ចយ អត្តាមត្តាប្បច្ចយ និស្សយេប្បច្ចយ ឧបនិស្សយេប្ប-
 ច្ចយ និងបុរេជាតប្បច្ចយ បដិសន្ធិ មិនមានទេ ។ ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយ
 វិចារកម្មិ បដិសន្ធិក្តី ក៏មិនមាន ។ ព្រោះកម្មប្បច្ចយ វិចារកប្បច្ចយ
 អាហារប្បច្ចយ វេទ្រិយប្បច្ចយ ណាមប្បច្ចយ មក្កប្បច្ចយ សម្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិប្បច្ចយ ធម្មិប្បច្ចយ វិគតប្បច្ចយ និង
 អវិគតប្បច្ចយ ។

(២២៩) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាមម្មណាប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះ ។

ចប់ អនុណេម ។

(២៣០) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តរា ច្រឡំនឹងធមិ ដែល
 មានសភាពតូចន្តរា ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា
 ច្រឡំនឹងខន្ធា ដែលមានសភាពតូចន្តរា ជាអហេតុកៈ នឹងខន្ធា ...
 មោហាៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយខន្ធាច្ចៈ ច្រឡំនឹងខន្ធា
 ទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយខន្ធាច្ចៈ ក្នុងខណៈវេន
 អហេតុកម្មដិសន្ធិ ។

[២៣១] បរិត្តំ ធម្មំ សំសង្ខារំ បរិត្តោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា បរិត្តំ ឯកំ ទន្ធិ សំសង្ខារយោ ទន្ធា ទ្វេ ទាន្ធី ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[២៣២] មហាគ្គតំ ធម្មំ សំសង្ខារំ មហាគ្គតោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា មហាគ្គតោ ទន្ធី សំសង្ខារំ មហាគ្គតោ អធិបតិ វិបាកំ មហាគ្គតំ ឯកំ ទន្ធិ សំសង្ខារំ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[២៣៣] អប្បមាលំ ធម្មំ សំសង្ខារំ អប្បមាលោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អប្បមាលោ ទន្ធី សំសង្ខារំ អប្បមាលោ អធិបតិ ។

[២៣៤] បរិត្តំ ធម្មំ សំសង្ខារំ បរិត្តោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អរូបេ បរិត្តំ ឯកំ ទន្ធិ សំសង្ខារំ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[២៣៥] មហាគ្គតំ ធម្មំ សំសង្ខារំ មហាគ្គតោ

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា

[២៣១] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ច្រឡំនឹងធមិ ដែល

មានសភាពក្នុងគ្នា ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធិ ព្រះ ច្រឡំនឹងខន្ធិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា នឹងខន្ធិ ... ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៣២] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងធមិ ដែលដល់

នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងខន្ធិទាំងឡាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងខន្ធិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាក ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

[២៣៣] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងធមិ ដែល

មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងខន្ធិទាំងឡាយ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។

[២៣៤] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមាន

សភាពក្នុងគ្នា ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងខន្ធិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ក្នុងអរូបេ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ... ។

[២៣៥] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងធមិ

ដែលដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

អរូបេ មហាន្តតំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា
បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៦៣៦) អប្បមាលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អប្បមាលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបប្បជាតប្បច្ចយា អរូបេ អប្បមា-
លំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា ។

(៦៣៧) បរិត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ បរិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នបប្បជាតប្បច្ចយា នអាសេវនប្បច្ចយា
បរិត្តំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា តយោ ខន្ធា បដិសន្ធិ-
ក្កុណោ ... ។

(៦៣៨) មហាន្តតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ មហាន្តតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអាសេវនប្បច្ចយា វិទាកំ មហាន្តតំ
ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(៦៣៩) អប្បមាលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អប្បមាលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអាសេវនប្បច្ចយា វិទាកំ អប្បមាលំ
ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា ។

(៦៤០) បរិត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ បរិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា បរិត្តោ ខន្ធា សំសដ្ឋា
បរិត្តោ លេតនា ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

គី ខន្ធា ព ច្រឡំនឹងខន្ធា ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ ក្នុងអរូប
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(៦៣៦) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនបប្បជាតប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធា ១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ក្នុងអរូប ។

(៦៣៧) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចនូវ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមាន
សភាពតូចនូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះនបប្បជាតប្បច្ចយ និងនការសវន-
ប្បច្ចយ គឺ ខន្ធា ច្រឡំនឹងខន្ធា ១ ដែលមានសភាពតូចនូវ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ... ។

(៦៣៨) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលដល់នូវ
សភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនការសវនប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធា) ច្រឡំនឹង
ខន្ធា ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាក ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(៦៣៩) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនការសវនប្បច្ចយ គឺ
(ខន្ធា) ច្រឡំនឹងខន្ធា ១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាវិបាក ។

(៦៤០) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចនូវ ច្រឡំនឹងធម៌ ដែលមាន
សភាពតូចនូវ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ លេតនា ដែល
មានសភាពតូចនូវ ច្រឡំនឹងខន្ធាទាំងឡាយ ដែលមានសភាពតូចនូវ ។

បរិក្ខេព សំសង្ខារ

(២៤០) មហក្កតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ មហក្កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា មហក្កតោ ខន្ធ សំសង្ខារោ មហក្កតោ ចេតនា ។

(២៤២) អប្បមាលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ អប្បមាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា អប្បមាលោ ខន្ធ សំសង្ខារោ អប្បមាលោ ចេតនា ។

(២៤៣) បរិត្តំ ធម្មំ សំសង្ខារោ បរិត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា បរិត្តំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធ ។

(២៤៤) មហក្កតំ ធម្មំ សំសង្ខារោ មហក្កតោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា មហក្កតំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធ ។

(២៤៥) អប្បមាលំ ធម្មំ សំសង្ខារោ អប្បមាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា អប្បមាលំ ឯកំ ខន្ធ សំសង្ខារោ តយោ ខន្ធ ។

បរិក្ខេពៈ សំសង្ខារៈ

(២៤១) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងមហក្កតក្នុងកំរងឡាយ ។

(២៤២) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងខន្ធកំរងឡាយ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។

(២៤៣) ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមានសភាពតូចត្នា ។

(២៤៤) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ច្រឡំនឹងធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ ។

(២៤៥) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ច្រឡំនឹងធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំនឹងខន្ធ ១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ។

អភិធម្មចិដក អនុវេណមត្តិកប្បដ្ឋាន

(២៤២) បរិត្តំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ បរិត្តោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នយោ ធម្មច្ចយា ធម្មត្ថប្បច្ចយា នវិប្បយុត្ត-
ប្បច្ចយា អរូបេ បរិត្តំ ឯកំ ខន្ធ ... ។

(២៤៣) មហាត្តតំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ មហាត្តតោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ មហាត្តតំ
ឯកំ ខន្ធ ... ។

(២៤៤) អប្បមាលំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ អប្បមាលោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អរូបេ អប្បមាលំ
ឯកំ ខន្ធ ... ។

(២៤៥) នហេតុយា ឯកំ នអធិបតិយា តីណិ
នបុរេជានេ តីណិ នបច្ឆាជានេ តីណិ នអាសវនេ
តីណិ នកម្មេ តីណិ នវិចារកេ តីណិ នយានេ
ឯកំ នអត្ត ឯកំ នវិប្បយុត្ត តីណិ ។ ឯវិ
កណោតតំ ។

ច្បងឃំ ។

(២៤៦) ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ...
នបុរេជានេ នបច្ឆាជានេ នអាសវនេ នកម្មេ

អភិធម្មចិដក អនុវេណមត្តិកប្បដ្ឋាន

(២៤៦) ធមិ ដែលមានសភាពតូចនូវ ប្រឡំនឹងធមិ ដែលមាន
សភាពតូចនូវ រើបកើតឡើង ព្រោះនយោប្បច្ចយ ធម្មត្ថប្បច្ចយ និង
នវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមានសភាពតូចនូវ ក្នុងអរូប ... ។

(២៤៧) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ប្រឡំនឹងធមិ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ រើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ១
ដែលដល់នូវសភាពធំ ក្នុងអរូប ... ។

(២៤៨) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ប្រឡំនឹងធមិ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន រើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ
១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ក្នុងអរូប ... ។

(២៤៩) ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បច្ចយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនអាសវនប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ
មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនយានប្បច្ចយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងនមត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មាន
វារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចងឃំ ។

(២៥០) ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ...
ក្នុងនបុរេជានប្បច្ចយ នបច្ឆាជានប្បច្ចយ នអាសវនប្បច្ចយ នកម្មប្បច្ចយ

នវិបាកេត នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ ឯវំ ករណោតត្បំ ។
អនុលោមប្បច្ចនីយំ ។

[៦៥០] នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណោ ឯកំ ...
អនុលោម ឯកំ ។ សង្ខតំ ។ អវិកតេ ឯកំ ។ ឯវំ
ករណោតត្បំ ។

ច្រើនយុទ្ធសាមំ ។

សម្បយុត្តកំពេ សំសង្ខកំរសទិសោ ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[៦៥២] បរិវត្តោ ធម្មោ បរិវត្តស្ស ធម្មស្ស ហេ-
តុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរិវត្តោ ហេតុ សម្បយុត្តកាធំ
ទត្តាធំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ក រូបាធំ ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ករណោ ... ។

[៦៥៣] មហត្ថតោ ធម្មោ មហត្ថកស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ បរិវត្តំ បដិសន្ធិ
កាតត្វា ។

[៦៥៤] អប្បមាលោ ធម្មោ អប្បមាលាស្ស
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

នវិបាកប្បច្ចយ និវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បី
រាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោមប្បច្ចនីយៈ ។

[៦៥១] ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ
... ក្នុងអនន្តប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងអវិក-
តប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ច្រើនយុទ្ធសាម ។

សម្បយុត្តកំពេ ព្រាកដរស្មីដោយសំសង្ខកំរវែង ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[៦៥២] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ជាប់ច្រើន នៃធម៌
ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ដោយហេតុប្បច្ចយ គឺ ពួកហេតុ ដែល
មានសភាពតូចខ្លាញ់ ជាប់ច្រើន នៃពួកសម្បយុត្តកត្តាផង ពួកចិត្តស-
មុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ចយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៦៥៣] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាប់ច្រើន នៃធម៌ ដែលដល់
នូវសភាពធំ ដោយហេតុប្បច្ចយ (បានដល់វារៈ នៃបុព្វានិវិសដ្ឋនា)
៣ លើក ។ បរិគ្គិកាល និវិបដិសន្ធិកាល បណ្ឌិត គប្បីធ្វើផងចុះ ។

[៦៥៤] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាប់ច្រើន នៃធម៌
ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយហេតុប្បច្ចយ (បានដល់វារៈ នៃ
បុព្វានិវិសដ្ឋនា) ៣ លើក ។

[៦៥៥] បរិត្តោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស អា-
រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាធំ នត្វា សីលំ សមា-
ទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ
សុតិណ្ណានិ បច្ចវេក្ខតិ អរិយា តោត្រកុំ បច្ចវេក្ខតិ
វេនាធំ បច្ចវេក្ខតិ បរិយោ កិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ
វិក្ខម្ហតេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សមុទាចិណ្ណា
កិលេសេ ជាទន្ធិ ចក្កំ ... វត្ថុំ ... បរិត្តោ ខន្ធ
អនិច្ចតោ ... វិបស្សន្តិ វស្សនេន្តិ អភិទន្ធិ តំ
អាវុត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ រូបាយ-
នធំ ចក្កំ ។ បេ ។ ដោដ្ឋន្ទាយនធំ កាយវិញ្ញាណស្ស
អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៥៦] បរិត្តោ ធម្មោ មហានុតស្ស ធម្មស្ស
អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទិព្វេន ចក្កនា រូបំ
បស្សតិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា សន្តំ ... ចេតោ-
បរិយញ្ញាលោន បរិត្តចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតតិ
បរិត្តោ ខន្ធ វត្ថុវិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញា-
ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថា-
កម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស អាម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៥៥] ធមិ ដែលមានសភាពតូច្នា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
មានសភាពតូច្នា ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គលឲ្យបាន រក្សា
សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយពិចារណា ខ្ញុំកុសលនោះ ពិចារណា ខ្ញុំ
ត្អូកកុសលដែលភ្ជាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ត្អូកព្រះអរិយៈ ពិចារណា
ខ្ញុំតោត្រកុ ពិចារណា ខ្ញុំវេទនៈ ពិចារណា ខ្ញុំត្អូកកិលេស ដែល
លមហើយ ពិចារណា ខ្ញុំត្អូកកិលេស ដែលសន្តិសន្តិហើយ ដឹងខ្ញុំ
ត្អូកកិលេស ដែលភ្ជាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំចក្ក
... ខ្ញុំវត្ថុ ... ខ្ញុំខន្ធនាំងឡាយ ដែលមានសភាពតូច្នា
ថាមិនខៀង ... ត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រាព្វ ខ្ញុំវត្ថុនោះ
ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង រូបាយនៈ ចក្ក ។ បេ ។
ដោដ្ឋន្ទាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៥៦] ធមិ ដែលមានសភាពតូច្នា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឃើញខ្ញុំរូប ដោយ
ទិព្វចក្ក ខ្ញុំសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ ... ដឹង ខ្ញុំចិត្តរបស់បុគ្គល
អ្នកព្រមព្រៀង ដោយចិត្តដែលមានសភាពតូច្នា ដោយចេតោបរិ-
យញ្ញាណ ខន្ធនាំងឡាយ ដែលមានសភាពតូច្នា ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ-
វិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្ម-
បតញ្ញាណ ទិន្នអនាគតិសញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៥៧] មហាគុតោ ធម្មោ មហាគុតស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាគាសានញ្ញាយតនំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនស្ស អាភិញ្ញញ្ញាយតនំ លេវ-
 សញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ចេតោបរិយញ្ញាលោន មហាគុតចិត្តសមដ្ឋិស្ស
 ចិត្តំ ជាធាតិ មហាគុតា ខុទ្ទានុវិញ្ញាណស្ស
 ចេតោបរិយញ្ញាលស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អា-
 រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៦៥៨] មហាគុតោ ធម្មោ បរិក្ខត្តស្ស ធម្មស្ស
 អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរមំ លាមំ បច្ច-
 វេក្ខតិ លេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនំ បច្ចវេក្ខតិ ធិត្វំ
 ធិត្វំ បច្ចវេក្ខតិ ធិត្វំ សោតនាតុ... ឥន្ទ្រវិញ្ញាណំ
 បច្ចវេក្ខតិ ចេតោបរិយញ្ញាណំ ... បុព្វេនិវាសានុ-
 តិញ្ញាណំ ... យថាកម្មបកញ្ញាណំ ... អនាគត-
 សញ្ញាណំ បច្ចវេក្ខតិ មហាគុតេ ខន្ធ អនិច្ចតោ ...
 វិបស្សតិ អស្សនេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្ត រតោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ។

[៦៥៧] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ដល់នូវសភាពធំ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ អាគាសានញ្ញាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ អាភិញ្ញញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 នេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ បុគ្គល ដ៏ឥន្ទ្រចិត្ត
 របស់បុគ្គលអ្នកត្រូវត្រៀមដោយបហុក្ខតចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
 ខុទ្ទានុវិញ្ញាយ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃឥន្ទ្រវិញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ
 និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[៦៥៨] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មានសភាពតូចនូវ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណា នូវ
 បរមដ្ឋាន ពិចារណា នូវនេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ ពិចារណា នូវ
 ធិត្វចក្ខុ នូវធិត្វសោតនាតុ... ពិចារណា នូវឥន្ទ្រវិញ្ញាណ ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណ ... បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ ... យថាកម្មបកញ្ញាណ
 ... ពិចារណា នូវអនាគតសញ្ញាណ ឃើញច្បាស់ នូវខុទ្ទានុវិញ្ញាយ
 ដែលដល់នូវសភាពធំ ថាមិនទៀង... ព្រួតអរ រីករាយ រតនៈ
 ប្រាជ្ញា នូវវត្ថុនោះ កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង ។

[២៥៧] អប្បមាលោ ធម្មោ អប្បមាលាស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ មគ្គស្ស ផលស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦០] អប្បមាលោ ធម្មោ បរិវត្តស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចុវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចុវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចុវេក្ខន្តិ និព្វានំ តោត្រកុស្តុ វេទានស្ស អវជ្ជនាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦១] អប្បមាលោ ធម្មោ មហាគុតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយោ ចេតោបរិយញ្ញាលោន អប្បមាលាចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធុន្តិ អប្បមាលោ ទត្វា ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាលាស្ស អនាគតំសញ្ញាលាស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦២] បរិវត្តោ ធម្មោ បរិវត្តស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ នាទំ ទត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧទោសថកម្មំ កត្វា តំ ករុំ កត្វា បច្ចុវេក្ខតិ

[២៥៧] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ និងផល ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២៦០] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញពីមគ្គ ហើយពិចារណា ខ្សែមគ្គ ពិចារណា ខ្សែផល ពិចារណា ខ្សែព្រះនិព្វាន (ព្រោះចាំ) ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្សែតោត្រកុ និងវេទនៈ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២៦១] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលផលខ្ពស់សភាពធំ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ និងខ្សែចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកព្រមព្រៀង ដោយចិត្ត ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ពួកទទួល ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២៦២] ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន រក្សាសីល ធ្វើទុបាសថកម្ម ធ្វើចញ្ញាកម្មនោះ ឲ្យជំរិតោរព ហើយពិចារណា

បុត្រ សុច្ឆន្ទាធិ កុំ កត្តា បច្ចុវេត្តន៍ សេត្តា
 គោត្រកុំ កុំ កត្តា ... វេទនាធិ កុំ កត្តា បច្ចុ-
 វេត្តន៍ ចក្កុំ ... វត្តុំ ... បរិទ្ធី ខន្ធ កុំ កត្តា
 អស្សនេន្ទ្រ អភិទេន្ទ្រ តំ កុំ កត្តា វេត្តា ឧប្បជ្ជតិ
 ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ បរិទ្ធីធិបតិ
 សម្បយុត្តកាធិ ខន្ធាធិ ចិត្តសមុដ្ឋាធិធិ រូបាធិ
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៣] មហានុតោ ធម្មោ មហានុតស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ មហា-
 នុតាធិបតិ សម្បយុត្តកាធិ ខន្ធាធិ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២៤] មហានុតោ ធម្មោ បរិទ្ធីស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ បវេមំ ឈានំ កុំ
 កត្តា ... វេសុញ្ញាធិសញ្ញាយតនំ ... ធិត្ថំ ចក្កុំ ...

ធ្វើបុត្រាម្នាក់ឡាយ ដែលសន្សំទុកល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទី
 គោរព ហើយពិចារណា ពួកសេតុបុត្ត ។ ធ្វើខ្ញុំវេត្តាគ្រូឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
 ... ធ្វើខ្ញុំវេត្តាខ្ញុំធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយពិចារណា ធ្វើខ្ញុំចក្កុំ ...
 ខ្ញុំវត្តុំ ... ធ្វើខ្ញុំពួកខន្ធ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត)
 ហើយក្រេកអរ កែរយ រាគៈ ធ្វើខ្ញុំវត្តុំខាង ឲ្យជាទីគោរព ហើយ
 កើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ
 ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ជាបច្ច័យ ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួក
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២២៣] ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែល
 ដល់ខ្ញុំសភាពធំ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ
 អធិបតិធមិ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែពួកសម្បយុត្តកក្នុង
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២២៤] ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែធមិ ដែល
 មានសភាពតូចខ្លាញ់ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើខ្ញុំបឋមដ្ឋានឲ្យធ្ងន់
 (ក្នុងចិត្ត) ... វេសុញ្ញាធិសញ្ញាយតនៈ ... ទិក្ខុចក្កុំ ...

អភិធម្មបិដកេ អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

អនាគតំសញ្ញាលំ កុំ កត្វា បច្ចុវេត្តនិ មហាគ្គតោ
ខន្ធេ កុំ កត្វា អស្សុនេនិ អភិធម្មនិ តំ កុំ កត្វា
រកោ ឧប្បជ្ជនិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជនិ ។ សហជាតាធិបតិ
មហាគ្គតាធិបតិ ចិត្តសម្មដ្ឋាណំ រូបាណំ អធិបតិប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ ។

[៦៦៥] មហាគ្គតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ច មហា-
គ្គតស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
សហជាតាធិបតិ មហាគ្គតាធិបតិ សម្បយុត្តកាណំ
ខត្វាណំ ចិត្តសម្មដ្ឋាណំ រូបាណំ អធិបតិប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ។

[៦៦៦] អប្បមាលោ ធម្មោ អប្បមាលាស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ ទិក្ខាណំ មគ្គស្ស
ផលស្ស អធិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ សហជាតា-
ធិបតិ អប្បមាលាធិបតិ សម្បយុត្តកាណំ ខត្វាណំ
អធិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[៦៦៧] អប្បមាលោ ធម្មោ បរិត្តស្ស
ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ

អភិធម្មបិដកេ អនុណេមត្តិកប្បដ្ឋានំ

ធ្វើនូវអនាគតំសញ្ញាលំ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយវិចារណា ធ្វើនូវភ្នែកខន្ធ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ឲ្យធ្ងន់ (ក្នុងចិត្ត) ហើយក្រេកអរ រីករាយ រាលះ
ធ្វើនូវវត្ថុនោះ ឲ្យជាទីគោរព ហើយកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។
ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសម្មដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៦៥] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នាផង ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ដោយអធិបតិ-
ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌ ដែលដល់នូវសភាព
ធំ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង ពួកចិត្តសម្មដ្ឋានរូបផង ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៦៦] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
នឹងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិរ្ាន ជាបច្ច័យ នៃ
មគ្គនិងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធម៌
ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៦៦៧] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ

សហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ អាម្មណា មន្ត្រា វិជ្ជា-
ហិត្តា មគ្គំ កុំ កត្តា បច្ចុប្បត្តិ ផលំ កុំ កត្តា ...
ធិបតិ កុំ កត្តា ... ធិបតិ គោត្រកុស្ណ វេទា-
នស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ សហជាតាធិ-
បតិ អប្បមាណាធិបតិ ធិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិ-
បតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៦៦៨) អប្បម៉ាលោ ធម្មោ បរិក្ខេបស្ស ច
អប្បមាណស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ សហជាតាធិបតិ អប្បមាណាធិបតិ
សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ធិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

(៦៦៩) បរិក្ខេប ធម្មោ បរិក្ខេបស្ស ធម្មស្ស អន-
ន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា បរិក្ខេប ទដ្ឋា-
បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ ទដ្ឋានំ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អនុលោមំ គោត្រកុស្ណ អនុលោមំ វេទានស្ស អា-
វជ្ជនា បរិក្ខេបំ ទដ្ឋានំ អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

និសហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ គឺ ពួកគ្រូរោយៈ ចេញពីមគ្គ
ធ្វើខ្ញុំមគ្គឱ្យដ្ឋានំ (ក្នុងចិត្ត) ហើយវិចារណា ធ្វើខ្ញុំផលឱ្យដ្ឋានំ (ក្នុង
ចិត្ត) ... ធ្វើខ្ញុំព្រះនិរ្យានឱ្យដ្ឋានំ (ក្នុងចិត្ត) ... ព្រះនិរ្យាន ជា
បច្ច័យ នៃគោត្រកុ និងកេតានៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជា-
តាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យនៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៦៦៨) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
មានសភាពតូចត្នារដ្ឋ ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានដ្ឋ ដោយអធិ-
បតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ ដែលមានប្រ-
មាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកុដ្ឋដ្ឋ ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ដ្ឋ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(៦៦៩) ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នារ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
មានសភាពតូចត្នារ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ គឺ ពួកទន្ធ មុនៗ ដែលមាន
សភាពតូចត្នារ ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធ ក្រោយៗ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ
អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកុ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃ
កេតានៈ អាវជ្ជនា ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធ ដែលមានសភាពតូចត្នារ
ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

[៦៧០] បរិត្តោ ធម្មោ មហាន្តតស្ស ធម្មស្ស អ-
 នន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចយោ បរិត្តំ ពុតិច្ឆិត្តំ មហាន្តតស្ស
 ឧបបត្តិច្ឆិត្តស្ស អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចយោ បរិត្តោ
 ទដ្ឋា មហាន្តតស្ស វដ្ឋានស្ស អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចយោ បវេសស្ស លកនស្ស បរិ-
 កម្មំ ... លេវេសញ្ញាណសញ្ញាយននស្ស បរិកម្មំ ...
 ទិព្វស្ស ចតុស្ស បរិកម្មំ ... អនាគតំសញ្ញាណស្ស
 បរិកម្មំ អនាគតំសញ្ញាណស្ស អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន
 បច្ចយោ ។

[៦៧១] បរិត្តោ ធម្មោ អប្បមាណស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចយោ គោត្រកុ មក្កស្ស វេទានំ
 មក្កស្ស អនុលោមំ ជលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យាដ្ឋ-
 យេន បច្ចយោ ។

[៦៧២] មហាន្តតោ ធម្មោ មហាន្តតស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា មហាន្តតា
 ទដ្ឋា បច្ឆិហានំ បច្ឆិមាណំ មហាន្តតានំ ទដ្ឋានំ អនន្ត-
 រវ្យាដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៦៧០] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងនាម ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន គឺ ពុតិច្ឆិត្ត ដែលមានសភាព
 ក្នុងនាម ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិច្ឆិត្ត ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្ត-
 រវ្យាដ្ឋយេន ពួកទន្ធី ដែលមានសភាពក្នុងនាម ជាបច្ច័យ នៃវដ្ឋានៈ
 ដែលដល់នូវសភាពធំ នៃអនាគតំសញ្ញាណ ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន បរិ-
 កម្មបឋមដ្ឋាន ... បរិកម្មនៃវេសញ្ញាណសញ្ញាយននៈ ... បរិកម្មទិព្វ-
 ចក្ខុ ... បរិកម្មអនាគតំសញ្ញាណ ជាបច្ច័យ នៃអនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន ។

[៦៧១] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងនាម ជាបច្ច័យ នៃ
 ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន គឺ គោត្រកុ
 (ជាបច្ច័យ) នៃមក្ក វេទានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមក្ក អនុលោម ជាបច្ច័យ
 នៃជលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន ។

[៦៧២] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 ដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន គឺ ពួកទន្ធី មុន ។ ដែលដល់
 នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃពួកទន្ធី ក្រោយ ។ ដែលដល់នូវសភាពធំ
 ដោយអនន្តរវ្យាដ្ឋយេន ។

[២៧៣] មហាក្កតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ មហាក្កតំ ចុតិចិត្តំ ប-
 រិត្តស្ស ឧបបត្តិចិត្តស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 មហាក្កតំ កវុដ្ឋំ អាវុដ្ឋនាយ អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ
 មហាក្កតា ទដ្ឋា បរិត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៧៤] មហាក្កតោ ធម្មោ អប្បមាណាស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ នេវសញ្ញាណ-
 សញ្ញាយតំ និរោធា វុដ្ឋបាទ្តស្ស ធលសមាបត្តិយោ
 អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៥] អប្បមាលោ ធម្មោ អប្បមាណាស្ស
 ធម្មស្ស អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា
 អប្បមាលោ ទដ្ឋា បច្ចិមាទំ បច្ចិមាទំ . . . អនន្ត-
 រឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ ធលស្ស ធលំ ធលស្ស
 អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៦] អប្បមាលោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ធលំ បរិត្តស្ស វុដ្ឋានស្ស
 អនន្តរឃ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៣] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មានសភាពតូចនាវ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ចុតិចិត្ត ដែលដល់នូវ
 សភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃឧបបត្តិចិត្ត ដែលមានសភាពតូចនាវ ដោយ
 អនន្តរឃ្យច្ច័យ កវុដ្ឋៈ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
 ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ពួកទន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
 វុដ្ឋានៈ ដែលមានសភាពតូចនាវ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[២៧៤] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មានប្រមាណមិនបាន ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយ-
 តនៈ ជាបច្ច័យ នៃធលសមាបត្តិ របស់បុគ្គលកាលចេញអំពីនិរោធា
 ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[២៧៥] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ពួកទន្ធ មុន ។
 ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ ក្រោយ ។ . . . ដោយអនន្ត-
 រឃ្យច្ច័យ មត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃធល ធល ជាបច្ច័យ នៃធល ដោយ
 អនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[២៧៦] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានសភាពតូចនាវ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ គឺ ធល ជាបច្ច័យ នៃ
 វុដ្ឋានៈ ដែលមានសភាពតូចនាវ ដោយអនន្តរឃ្យច្ច័យ ។

[២៧៧] អប្បមាណោ ធម្មោ មហក្កតស្ស
ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ដលំ មហក្ក-
តស្ស វុដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
សអនន្តរប្បច្ចយំ អនន្តរប្បច្ចយសទិសំ ។

[២៧៨] បរិត្តោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរិត្តោ ឯកោ ខន្ធនោ
តិណ្ណានំ ខន្ធនំ ចិត្តសមុដ្ឋានោ វូចានំ សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេ ខន្ធនា ... បដិសន្ធិក្កុណោ
ខន្ធនា វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធនំ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឯកំ មហាក្កតំ ។ សន្ធិត្ថំ ។ អសញ្ញា-
សត្តានំ ... ។

[២៧៩] បរិត្តោ ធម្មោ មហក្កតស្ស ធម្មស្ស ...
បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ មហក្កតានំ ខន្ធនំ សហជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨០] មហក្កតោ ធម្មោ មហក្កតស្ស ធម្មស្ស
... មហក្កតោ ឯកោ ខន្ធនោ តិណ្ណានំ ខន្ធនំ នេ
ខន្ធនា ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[២៧៧] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនទាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ផល ជាបច្ច័យ នៃ
វុដ្ឋានៈ ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។ សមនន្តរប្បច្ច័យ
ប្រូត្តានំ អនន្តរប្បច្ច័យវែក ។

[២៧៨] ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមានសភាពតូចត្នា ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមាន
សភាពតូចត្នា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង ក្នុងចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២... ក្នុងខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃក្នុងខន្ធ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហា-
ក្កត ១ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ របស់ក្នុងអសញ្ញាសត្វ... ។

[២៧៩] ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃក្នុងខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ
ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៨០] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ... ខន្ធ ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ)
នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៨១] មហាគុតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស...
មហាគុតា ខន្ធភិក្ខុសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុណោ មហាគុតា ខន្ធភិ-
ក្ខុសមុដ្ឋានានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨២] មហាគុតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ច មហាគុ-
តស្ស ច ធម្មស្ស ... មហាគុតោ ឯកោ ខន្ធភិ-
ក្ខុសមុដ្ឋានានំ ខន្ធភិក្ខុសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធភិក្ខុសមុដ្ឋានានំ
កុណោ ... ។

[២៨៣] អប្បមាណោ ធម្មោ អប្បមាណាស្ស
ធម្មស្ស ... អប្បមាណោ ឯកោ ខន្ធភិក្ខុសមុដ្ឋានានំ
ខន្ធភិក្ខុសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៤] អប្បមាណោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
... អប្បមាណោ ខន្ធភិក្ខុសមុដ្ឋានានំ រូបានំ សហ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៥] អប្បមាណោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ច អប្ប-
មាណាស្ស ច ធម្មស្ស ... អប្បមាណោ ឯកោ
ខន្ធភិក្ខុសមុដ្ឋានានំ ខន្ធភិក្ខុសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨១] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្រូវ ... តួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ តួកខន្ធ ដែលដល់
នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃតួកកដត្តារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[២៨២] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្រូវផង នៃធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំផង... គឺ ខន្ធ ១
ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង តួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[២៨៣] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... គឺ ខន្ធ ១ ដែលមានប្រមាណមិន
បាន ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៨៤] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលមានសភាពតូចត្រូវ ... គឺ តួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន
ជាបច្ច័យ នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៨៥] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលមានសភាពតូចត្រូវផង ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង ...
គឺ ខន្ធ ១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង
តួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២៧៦) បរិត្តោ ច អប្បមាលោ ច ធម្មា
 បរិត្តស្ស ធម្មស្ស .. អប្បមាលោ ខន្ធោ ច មហា-
 ក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូនាធំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧៧) បរិត្តោ ច មហក្ខតោ ច ធម្មា បរិត្តស្ស
 ធម្មស្ស... មហក្ខតា ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូនាធំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្ខណោ មហក្ខតា ខន្ធោ ច មហាក្ខតា ច
 កដត្តារូនាធំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៨) បរិត្តោ ច មហក្ខតោ ច ធម្មា មហក្ខ-
 តស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ មហក្ខតោ ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណំ ខន្ធោធំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៩) បរិត្តោ ធម្មា បរិត្តស្ស ធម្មស្ស អញ្ញា-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរិត្តោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណំ
 ខន្ធោធំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 ខន្ធោ វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធោធំ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ ... អសញ្ញាសន្តានំ ... ។

(៦៧៦) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទារក្តី ធមិ ដែលមានប្រ-
 មាណមិនបានក្តី (ជាប់ច្រើន) នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទារ ... គឺ
 ពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាប់ច្រើន នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរួច ដោយសហជាតប្បច្ចយេន ។

(៦៧៧) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទារក្តី ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំវិស-
 ភាពធំក្តី (ជាប់ច្រើន) នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទារ ... គឺ ពួកខន្ធ
 ដែលដល់ខ្ញុំវិសភាពធំក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាប់ច្រើន នៃពួកចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានរួច ដោយសហជាតប្បច្ចយេន ពួកខន្ធ ដែលដល់ខ្ញុំវិសភាពធំក្តី
 ពួកមហាក្ខតក្តី ជាប់ច្រើន នៃពួកកដត្តារួច ដោយសហជាតប្បច្ចយេន
 កដខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(៦៧៨) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទារក្តី ធមិ ដែលដល់ខ្ញុំវិ-
 សភាពធំក្តី ជាប់ច្រើន នៃធមិ ដែលដល់ខ្ញុំវិសភាពធំ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ចយេន គឺ ខន្ធ ខ ដែលដល់ខ្ញុំវិសភាពធំក្តី វត្ថុក្តី ជាប់ច្រើន
 នៃខន្ធ ព ដោយសហជាតប្បច្ចយេន កដខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(៦៧៩) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្ទារ ជាប់ច្រើន នៃធមិ ដែល
 មានសភាពតូចន្ទារ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន គឺ ខន្ធ ខ ដែលមាន
 សភាពតូចន្ទារ ជាប់ច្រើន នៃខន្ធ ព ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន ពួកខន្ធ
 ជាប់ច្រើន នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាប់ច្រើន នៃពួកខន្ធ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 កដខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាក្ខត ខ... របស់ពួកអសញ្ញាសន្ត... ។

(២៧០) បរិក្ខេប ធម្មោ មហានុតស្ស ធម្មស្ស
អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ
មហានុតានំ ទន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២៧១) មហានុតោ ធម្មោ មហានុតស្ស ធម្មស្ស
... មហានុតោ ឋិកោ ទន្ធានំ តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធានំ អញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

(២៧២) មហានុតោ ធម្មោ បរិក្ខេបស្ស ធម្មស្ស...
បដិសន្ធិក្កុណោ មហានុតោ ទន្ធា វត្ថុស្ស អញ្ញមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២៧៣) មហានុតោ ធម្មោ បរិក្ខេបស្ស ច មហានុ-
តស្ស ច ធម្មស្ស ... បដិសន្ធិក្កុណោ មហានុតោ
ឋិកោ ទន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធានំ វត្ថុស្ស ច អញ្ញមញ្ញ-
ប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២៧៤) អប្បមាលោ ធម្មោ អប្បមាលាស្ស
ធម្មស្ស ... អប្បមាលោ ឋិកោ ទន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ
ទន្ធានំ អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ទេ ទន្ធា ... ។

(២៧៥) បរិក្ខេប ច មហានុតោ ច ធម្មោ
មហានុតស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ

(២៧០) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចត្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភ្នកខន្ធ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២៧១) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ... គឺ ខន្ធទ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃ
ខន្ធត ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

(២៧២) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្នា ... គឺ ភ្នកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
នៃវត្ថុ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២៧៣) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
មានសភាពតូចត្នាផង ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ... គឺ ខន្ធទ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធតផង វត្ថុផង ដោយអញ្ញ-
មញ្ញប្បដ្ឋយេន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(២៧៤) ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌
ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... គឺ ខន្ធទ ដែលមានប្រមាណមិនបាន
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន ខន្ធល ... ។

(២៧៥) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចត្នាក្តី ធម៌ ដែលដល់នូវស-
ភាពធំក្តី ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋយេន

បដិសន្ធិត្តុណោ មហាត្តតោ ឯកោ ខន្ធា វត្ថុ ព
តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធាដំ អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៦) បរិត្តោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស ធិស្ស-
យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បរិត្តោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ
ខន្ធាដំ ធិត្តសមុដ្ឋាបាទពា រូបាដំ ធិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិត្តុណោ ខន្ធា វត្ថុស្ស
វត្ថុ ខន្ធាដំ ធិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហា-
ក្ខតំ ។ បេ ។ អសញ្ញាសត្តាដំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . .
ចត្តាយតដំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតដំ កាយ-
វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ បរិត្តាដំ ខន្ធាដំ ធិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

(២៧៧) បរិត្តោ ធម្មោ មហាត្តតស្ស ធម្មស្ស . . .
វត្ថុ មហាត្តតាដំ ខន្ធាដំ ធិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុ មហាត្តតាដំ ខន្ធាដំ ធិស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៨) បរិត្តោ ធម្មោ អប្បមាណស្ស ធម្មស្ស
. . . វត្ថុ អប្បមាណាដំ ខន្ធាដំ ធិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

តិ ខន្ធា ដែលដល់ខ្យសភាពធំក្តី វត្ថុក្តី ជាប់ច្រើន ខែខន្ធា ព
ដោយអនាមញ្ញាប្បច្ចយេន ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ។

(២៧៦) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លាច ជាប់ច្រើន ខែធម៌ ដែល
មានសភាពតូចខ្លាច ដោយនិស្សយប្បច្ចយេន គឺ ខន្ធា ដែលមានសភាព
តូចខ្លាច ជាប់ច្រើន ខែខន្ធា ពដង ពួកចិត្តសមុដ្ឋាទ្រដង ដោយនិស្ស-
យប្បច្ចយេន ខន្ធា . . . ពួកខន្ធា (ជាប់ច្រើន) ខែវត្ថុ វត្ថុ ជាប់ច្រើន
ខែពួកខន្ធា ដោយនិស្សយប្បច្ចយេន ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ មហាក្ខត ១
។ បេ ។ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ . . . ចត្តាយតនៈ (ជា
ប់ច្រើន) ខែចត្តុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ (ជាប់ច្រើន) ខែកាយវិញ្ញាណ
វត្ថុ ជាប់ច្រើន ខែពួកខន្ធា ដែលមានសភាពតូចខ្លាច ដោយនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន ។

(២៧៧) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លាច (ជាប់ច្រើន) ខែធម៌ ដែល
ដល់ខ្យសភាពធំ . . . គឺ វត្ថុ ជាប់ច្រើន ខែពួកខន្ធា ដែលដល់ខ្យ
សភាពធំ ដោយនិស្សយប្បច្ចយេន វត្ថុ ជាប់ច្រើន ខែពួកខន្ធា ដែលដល់
ខ្យសភាពធំ ដោយនិស្សយប្បច្ចយេន ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ។

(២៧៨) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លាច (ជាប់ច្រើន) ខែធម៌
ដែលមានប្រមាណមិនបាន . . . គឺ វត្ថុ ជាប់ច្រើន ខែពួកខន្ធា ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ដោយនិស្សយប្បច្ចយេន ។

បរិក្ខតិកេ បញ្ចករិយេ

[២៧៧] មហាគុតោ ធម្មោ មហាគុតស្ស ធម្មស្ស
... មហាគុតោ ឋិតោ ទន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធានំ ទ្វេ
ទន្ធា ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[៧០០] មហាគុតោ ធម្មោ បរិក្ខតស្ស ធម្មស្ស...
មហាគុតោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានាចំ រូបាចំ និស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ មហាគុតោ ទន្ធា
ករដត្តារូបាចំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០១] មហាគុតោ ធម្មោ បរិក្ខតស្ស ច មហាគុ-
តស្ស ច ធម្មស្ស ... មហាគុតោ ឋិតោ ទន្ធា
តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាចំ រូបាចំ និស្សយប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ... បដិសន្ធិក្កុណោ ... ។

[៧០២] អប្បមាណោ ធម្មោ អប្បមាណស្ស
ធម្មស្ស ... អប្បមាណោ ឋិតោ ទន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ
ទន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០៣] អប្បមាណោ ធម្មោ បរិក្ខតស្ស ធម្មស្ស...
អប្បមាណោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានាចំ រូបាចំ និស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បរិក្ខតិកេ បញ្ចករិយេ

[៦៧៧] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ... គឺ ខន្ធទ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ)
នៃខន្ធភ ខន្ធល ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៧០០] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែល
មានសភាពតូចត្រូវ ... គឺ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវ
សភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃពួកករដត្តារូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
នៃបដិសន្ធិ ។

[៧០១] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែល
មានសភាពតូចត្រូវផង ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ... គឺ ខន្ធទ
ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធល ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ... ។

[៧០២] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ
ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... គឺ ខន្ធទ ដែលមានប្រមាណមិនបាន
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០៣] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ
ដែលមានសភាពតូចត្រូវ ... គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៧០៤] អប្បមាលោកា ធម្មោ បរិត្តស្ស ច អប្បមាលាស្ស ច ធម្មស្ស... អប្បមាលោកា ឯកោ ខន្ធនិស្សាទ្ធិំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាននក្ខ រូបានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០៥] បរិត្តោ ច អប្បមាលោកា ច ធម្មា បរិត្តស្ស ធម្មស្ស... អប្បមាលោកា ខន្ធា ច មហាក្កតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០៦] បរិត្តោ ច អប្បមាលោកា ច ធម្មា អប្បមាលាស្ស ធម្មស្ស... អប្បមាលោកា ឯកោ ខន្ធា វត្ត ច និស្សាទ្ធិំ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា... ។

[៧០៧] បរិត្តោ ច មហាក្កតោ ច ធម្មា បរិត្តស្ស ធម្មស្ស... មហាក្កតា ខន្ធា ច មហាក្កតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ មហាក្កតា ខន្ធា ច មហាក្កតា ច កដត្តារូបានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

[៧០៨] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង... គឺ ខន្ធខ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត ផង ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧០៩] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាក្តី ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា... គឺ ពួកខន្ធដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី ពួកមហាក្កតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៧១០] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាក្តី ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន... គឺ ខន្ធខ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី វត្តក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធត ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធល ។

[៧១១] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាក្តី ធមិ ដែលដល់ខ្យល់សភាពក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា... គឺ ពួកខន្ធដែលដល់ខ្យល់សភាពក្តី ពួកមហាក្កតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ពួកខន្ធដែលដល់ខ្យល់សភាពក្តី ពួកមហាក្កតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(៧០៤) បរិក្ខេប ច មហាគុតោ ច ចម្បា មហាគុ
 តស្ស ធម្មស្ស ... មហាគុតោ ឯកោ ខន្ទោ ច វត្ថុ
 ច តិណ្ណាភ្នំ ខន្ទាភ្នំ ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បដិ-
 សន្ធិត្តាលោ មហាគុតោ ឯកោ ខន្ទោ ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណាភ្នំ ខន្ទាភ្នំ ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ទ្រ
 ខន្ទា ... ។

(៧០៥) បរិក្ខេប ចន្ទោ បរិក្ខេបស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 ជិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណ្ឌបជិស្សយោ
 អនន្តរូបជិស្សយោ បកត្តរូបជិស្សយោ ។ បកត្តរូប-
 ជិស្សយោ បរិក្ខេប សន្ធិ ឧបជិស្សយោ ឆានំ ទេតិ
 សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថកម្មំ ករោតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ មាធំ ជម្លេតិ ធិដ្ឋី កណ្តាតិ បរិក្ខេប សីលំ
 ... បញ្ញា វាតំ បត្តនំ កាយិកំ សុខំ ... សេនា-
 សនំ ឧបជិស្សយោ ឆានំ ទេតិ សីលំ ... ឧបោស-
 ថកម្មំ ... វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ ចាលំ ហនតិ សង្ឃំ
 កិច្ចតិ បរិក្ខេប សន្ធិ ... បញ្ញា វាតោ បត្តនា កា-
 យិកំ សុខំ ... សេនាសនំ បរិក្ខេបយ សន្ធិយ
 បញ្ញាយ វាតស្ស បត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស

(៧០៤) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចគ្នា ធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំ
 សភាពធំ (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ... គឺ ខន្ធ ១
 ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ ខន្ធ ១ ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងរណៈវិបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ... ។

(៧០៥) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពតូចគ្នា ដោយទេវនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌ-
 បនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្តរូបនិស្សយ ។ បកត្តរូបនិស្សយ
 គឺ គ្រួស កាស្រ័យ ខ្ញុំសព្វ ដែលមានសភាពតូចគ្នា ហើយឲ្យបាន
 សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ញ៉ាំងវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង ដំឡើង
 មានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ ខ្ញុំសីល ដែលមានសភាពតូចគ្នា ... ខ្ញុំបញ្ញា វាតៈ
 សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... កាស្រ័យ ខ្ញុំសនាសនៈ ហើយឲ្យបាន
 ខ្ញុំសីល ... ខ្ញុំឧបោសថកម្ម ... ញ៉ាំងវិបស្សនា ឲ្យកើតឡើង
 សម្រាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ សព្វ ដែលមានសភាពតូចគ្នា ... បញ្ញា
 វាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសព្វ
 ដែលមានសភាពតូចគ្នា នៃបញ្ញា វាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ

កាយិកាស្ស ធុន្ទ្រស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ កុសលាកុសលំ កម្មំ វិចារកស្ស ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ចារណាតិចារតោ ចារណាតិចា-
 តស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ចក្កំ
 កាតតំ ។ មាតុយាតិកម្មំ មាតុយាតិកម្មស្ស ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ចក្កំ កាតតំ កុស-
 លត្ថិកាសទិសំ ។

[៧១០] បរិត្តោ ធម្មោ មហាគ្គតស្ស ធម្មស្ស...
 អនន្តរូបទិស្សយោ បកត្តរូបទិស្សយោ ។ បកត្តរូប-
 ទិស្សយោ បរិត្តំ សន្តំ ឧបទិស្សយោ មហាគ្គតំ ណាណំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ បរិត្តំ
 សីលំ ... បញ្ញំ ... រតនំ ... សេនាសនំ ឧបទិស្ស-
 យោ មហាគ្គតំ ណាណំ ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ បរិត្តោ សន្តា ... សេនាសនំ មហាគ្គតាយ
 សន្តាយ បញ្ញាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 បវេមស្ស ណានន្តរូប បរិត្តំ ... នេវេសញ្ញាចា-
 សញ្ញាយតនន្តរូប បរិត្តំ នេវេសញ្ញាចាសញ្ញាយត-
 នន្តរូប ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ទិព្វស្ស
 ចក្កស្ស បរិត្តំ អនាគតសញ្ញាណស្ស ... ។

និងកាយិកទុក ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយោ កុសលាកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ
 នៃវិបាក ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយោ បុណាតិបុត ជាបច្ច័យ នៃបុ-
 ណាតិបុត ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយោ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើជាចក្កៈ
 ចុះ ។ មាតុយាតិកម្ម ជាបច្ច័យ នៃមាតុយាតិកម្ម ដោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ចយោ ។ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើជាចក្កៈ ឲ្យដូចគ្នានឹងកុសលត្ថិកៈផងចុះ ។

[៧១០] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លា (ជាបច្ច័យ) នៃធម៌ ដែល
 ដល់ខ្យល់សភាពធំ ... បានដល់អនន្តរូបទិស្សយោ និងបកត្តរូបទិស្សយោ ។
 បកត្តរូបទិស្សយោ គឺ បុគ្គល ។ កាស្រ័យ ខ្យល់សព្វ ដែលមានសភាព
 តូចខ្លា ហើយញ្ញាំងមហាគ្គតជ្ឈាន ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាំងអភិញ្ញា ...
 ញ្ញាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ខ្យល់សីល ដែលមានសភាពតូចខ្លា ...
 ខ្យល់បញ្ញា ... ខ្យល់រតនៈ ... កាស្រ័យ ខ្យល់សេនាសនៈ ហើយញ្ញាំង-
 មហាគ្គតជ្ឈាន ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាំងអភិញ្ញា ... ញ្ញាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើត
 ឡើង សព្វ ដែលមានសភាពតូចខ្លា ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃសព្វ ដែលដល់ខ្យល់សភាពធំ និងចញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយោ
 ចរិកម្ម នៃបឋមជ្ឈាន ... ចរិកម្ម នៃនេវេសញ្ញាចាសញ្ញាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃនេវេសញ្ញាចាសញ្ញាយតនៈ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយោ
 ចរិកម្ម នៃទិព្វចក្ក (ជាបច្ច័យ) នៃអនាគតសញ្ញាណ ... ។

(៧១១) បរិក្ខេប ធម្មោ អប្បមាណស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ
 បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ បរិក្ខេប សង្ខំ
 ឧបទិស្សយ អប្បមាណំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ...
 ជលសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ បរិក្ខេប សីលំ ... បញ្ញំ រាតំ
 បត្តំ កាយិកំ សុខំ ... សេនាសងំ ឧបទិស្សយ
 អប្បមាណំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ មក្កំ ... ជលសមា-
 បត្តិ ឧប្បាទេតិ បរិក្ខេប សុទ្ធា ... សេនាសងំ អប្ប-
 មាណាយ សុទ្ធាយ បញ្ញាយ មក្កស្ស ជលសមា-
 បត្តិយា ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមស្ស
 មក្កស្ស បរិក្ខេប បឋមស្ស មក្កស្ស ចក្កត្ថស្ស
 បរិក្ខេប ចក្កត្ថស្ស មក្កស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

(៧១២) មហាគ្គតោ ធម្មោ មហាគ្គតស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ
 បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ មហាគ្គតំ
 សង្ខំ ឧបទិស្សយ មហាគ្គតំ ឈានំ ឧប្បាទេតិ
 អភិញ្ញំ ... សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ មហាគ្គតំ សីលំ ...
 បញ្ញំ ឧបទិស្សយ មហាគ្គតំ ឈានំ ... អភិញ្ញំ ...

(៧១១) ធមិ ដែលមានសភាពតូចនូវ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូប-
 ទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ
 នូវសត្វ ដែលមានសភាពតូចនូវ ហើយញ្ញាំងអប្បមាណជ្ជាន ឲ្យកើត
 ឡើង ញ្ញាំងមក្ក ... ញ្ញាំងផលសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ដែល
 មានសភាពតូចនូវ ... នូវបញ្ញា រាតៈ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ...
 អាស្រ័យ នូវសេនាសនៈ ហើយញ្ញាំងអប្បមាណជ្ជាន ឲ្យកើតឡើង
 ញ្ញាំងមក្ក ... ញ្ញាំងផលសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សត្វ ដែលមានសភាព
 តូចនូវ ... សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃសត្វ ដែលមានប្រមាណ
 មិនបាន នៃបញ្ញា មក្ក និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃបឋមមក្ក ជាបច្ច័យ នៃបឋមមក្ក បរិកម្ម នៃចក្កត្ថមក្ក
 ជាបច្ច័យ នៃចក្កត្ថមក្ក ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៧១២) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់
 នូវសភាពធំ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសត្វ ដែល
 ដល់នូវសភាពធំ ហើយញ្ញាំងមហាគ្គតជ្ជាន ឲ្យកើតឡើង ញ្ញាំងអភិញ្ញា
 ... ញ្ញាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង នូវសីល ដែលដល់នូវសភាពធំ...
 អាស្រ័យ នូវបញ្ញា ហើយញ្ញាំងមហាគ្គតជ្ជាន ... ញ្ញាំងអភិញ្ញា ...

សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ មហាត្តតា សទ្ធា ... បញ្ញា
 មហាត្តតាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ ឧបទិស្សយ ប្បច្ចុ-
 យេន បច្ចុយោ បវេមំ ណាមំ ទុតិយស្ស ណាមស្ស
 អាគិញ្ញាយតំ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនស្ស
 ឧបទិស្សយ ប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(៧១៣) មហាត្តតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស...
 អាវុត្តបទិស្សយោ អនន្តបទិស្សយោ បកត្តបទិ-
 ស្សយោ ។ បកត្តបទិស្សយោ មហាត្តតំ សទ្ធិ ឧប-
 ទិស្សយ ណាមំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ទុទោស
 វេកម្មំ កកោតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ ណាមំ ជម្រេតិ
 ទិដ្ឋិ កណ្ហាតិ មហាត្តតំ សីលំ ... បញ្ញំ ឧបទិស្ស-
 យ ណាមំ ទេតិ ... វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ ។ បេ ។
 មហាត្តតា សទ្ធា ... បញ្ញា បរិត្តាយ សទ្ធាយ បញ្ញា-
 យ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស
 ឧបទិស្សយ ប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(៧១៤) មហាត្តតោ ធម្មោ អប្បមាណស្ស
 ធម្មស្ស ... អនន្តបទិស្សយោ បកត្តបទិស្ស-
 យោ ។ បកត្តបទិស្សយោ មហាត្តតំ សទ្ធិ ឧប-
 ទិស្សយ អប្បមាណំ ណាមំ ឧប្បាទេតិ មត្តំ ...

ញ្ញំនិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សទ្ធា ដែលដល់នូវសភាពធំ ... បញ្ញា
 ជាច្រើន នៃសទ្ធា ដែលដល់នូវសភាពធំ និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្ស-
 យច្រើន បឋមជ្ឈាន ជាច្រើន នៃទុកិយជ្ឈាន អាគិញ្ញាយតនៈ
 ជាច្រើន នៃទេវសញ្ញាណសញ្ញាយតនៈ ដោយឧបទិស្សយច្រើន ។

(៧១៥) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាច្រើន) នៃធម៌ ដែល
 មានសភាពតូចត្នា ... បានដល់អនន្តបទិស្សយ អនន្តបទិស្សយ
 និងបកត្តបទិស្សយ ។ បកត្តបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា
 ដែលដល់នូវសភាពធំ ហើយឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើទុរោសថកម្ម
 ញ្ញំនិវេសនា ឲ្យកើតឡើង កម្លាំងមានៈ ប្រការខ្ពង់ខ្ពស់ បុគ្គល អាស្រ័យ
 នូវសីល ដែលដល់នូវសភាពធំ ... អាស្រ័យ នូវបញ្ញា ហើយឲ្យបាន
 ... ញ្ញំនិវេសនា ឲ្យកើតឡើង ។ បេ ។ សទ្ធា ដែលដល់នូវស-
 ភាពធំ ... បញ្ញា ជាច្រើន នៃសទ្ធា ដែលមានសភាពតូចត្នា នៃ
 បញ្ញា កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបទិស្សយច្រើន ។

(៧១៦) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ (ជាច្រើន) នៃធម៌ ដែល
 មានប្រមាណមិនបាន ... បានដល់អនន្តបទិស្សយ និងបកត្តបទិស្សយ ។
 បកត្តបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ នូវសទ្ធា ដែលដល់នូវសភាពធំ
 ហើយញ្ញំនិវេសនា ដែលមានប្រមាណមិនបាន ឲ្យកើតឡើង ញ្ញំនិវេសនា...

ដល់សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ មហាត្តង់ សីលំ ... បញ្ញា
 ឧបទិស្សាយ អប្បមាណំ ណាជំ ... មគ្គំ ... ដល់-
 សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ មហាត្តង់ សទ្ធា ... បញ្ញា
 អប្បមាណាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ មគ្គស្ស ដល់-
 សមាបត្តិយា ឧបទិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧១៥) អប្បមាណោ ធម្មោ អប្បមាណាស្ស
 ធម្មស្ស ... អារម្មណ្យបទិស្សយោ អនន្តរូបទិស្សយោ
 បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ អប្បមាណំ
 សទ្ធិំ ឧបទិស្សាយ អប្បមាណំ ណាជំ ឧប្បាទេតិ
 មគ្គំ ... ដល់សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណំ
 សីលំ ... បញ្ញា ឧបទិស្សាយ អប្បមាណំ ណាជំ ...
 មគ្គំ ... ដល់សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណា
 សទ្ធា ... បញ្ញា អប្បមាណាយ សទ្ធាយ បញ្ញាយ
 ឧបទិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បវេទោ មគ្គោ
 ទុតិយស្ស ... តតិយោ មគ្គោ ចក្កុត្តស្ស មគ្គស្ស ។

(៧១៦) អប្បមាណោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្យបទិស្ស-
 យោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។

ញ្ញានិដលសមាបត្តិ ទ្រកើតឡើង ទូរសីល ដែលដល់ទូរសភាពធំ...
 អាស្រ័យ ទូរចញ្ញា ហើយញ្ញានិណាន ដែលមានប្រមាណមិនបាន ...
 ញ្ញានិមគ្គ ... ញ្ញានិដលសមាបត្តិ ទ្រកើតឡើង សទ្ធា ដែលដល់
 ទូរសភាពធំ ... បញ្ញា ជាបច្ច័យ ខែសទ្ធា ដែលមានប្រមាណមិន
 បាន ខែចញ្ញា មគ្គ និងដលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៧១៥) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) ខែធមិ
 ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... បានដល់ការម្មណ្យបទិស្សយ អនន្ត-
 រូបទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អា-
 ស្រ័យ ទូរសទ្ធា ដែលមានប្រមាណមិនបាន ហើយញ្ញានិណាន ដែល
 មានប្រមាណមិនបាន ទ្រកើតឡើង ញ្ញានិមគ្គ ... ញ្ញានិដលសមា-
 បត្តិ ទ្រកើតឡើង ទូរសីល ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... អាស្រ័យ
 ទូរចញ្ញា ហើយញ្ញានិណាន ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... ញ្ញានិ
 មគ្គ ... ញ្ញានិដលសមាបត្តិ ទ្រកើតឡើង សទ្ធា ដែលមានប្រមាណ
 មិនបាន ... បញ្ញា ជាបច្ច័យ ខែសទ្ធា ដែលមានប្រមាណមិនបាន
 និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បវេទមគ្គ (ជាបច្ច័យ) ខែ
 ទុតិយមគ្គ ... តតិយមគ្គ (ជាបច្ច័យ) ខែចក្កុត្តមគ្គ ។

(៧១៦) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ
 ខែធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នាវ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បាន
 ដល់ការម្មណ្យបទិស្សយ អនន្តរូបទិស្សយ និងបកក្ខបទិស្សយ ។

អរិយធម៌ខ្មែរ អនុលោមត្រៃប្បដ្ឋាន

បកគូបនិស្ស័យោ អប្បមាណំ សម្មំ ឧបនិស្ស័យ
 នាធំ ទេតិ សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ... វិបស្សនំ
 ឧប្បទេតិ អប្បមាណំ សីលំ ... បញ្ញា ឧបនិស្ស័យ
 នាធំ ទេតិ ... សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ ...
 វិបស្សនំ ... អប្បមាណា សទ្ធា ... បញ្ញា បរិក្ខាយ
 សទ្ធាយ បញ្ញាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ធុត្តស្ស ឧបនិស្ស័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧបនិស្ស័យ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គំ ឧបនិស្ស័យ
 សម្មុទេ អនិច្ចតោ ... វិបស្សនំ មត្តោ អរិយាធំ
 អត្តប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្បដិសម្ពិទាយ ធិរុត្តិប្បដិសម្ពិ-
 ទាយ បដិកាលាប្បដិសម្ពិទាយ ហោជា ហោនតោ-
 សល្លស្ស ឧបនិស្ស័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧០៧] អប្បមាណោ នធម្មោ មហាគ្គតស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្ស័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្ស័យោ
 បកគូបនិស្ស័យោ ។ បកគូបនិស្ស័យោ អប្បមាណំ
 សទ្ធិ ឧបនិស្ស័យ មហាគ្គតំ ណាធំ ... អភិញ្ញំ ...
 សមាបត្តិ ឧប្បទេតិ អប្បមាណំ សីលំ ... បញ្ញា
 ឧបនិស្ស័យ មហាគ្គតំ ណាធំ ... អភិញ្ញំ ...

អរិយធម៌ខ្មែរ អនុលោមត្រៃប្បដ្ឋាន

បកគូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្ញុំសត្វ ដែលមានប្រមាណមិនបាន
 ហើយឲ្យបាន ... ខ្ញុំសីល ... ខ្ញុំឧបោសថកម្ម ... ញ៉ាំងវិបស្សនា
 ឲ្យកើតឡើង ខ្ញុំសីល ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... កាស្រ័យ ខ្ញុំ
 បញ្ញា ហើយឲ្យបាន ... ខ្ញុំសីល ... ខ្ញុំឧបោសថកម្ម ... ញ៉ាំង
 វិបស្សនា ... សត្វ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... បញ្ញា ជាបច្ច័យ
 នៃសត្វ ដែលមានសភាពក្នុងចន្លោះ នៃបញ្ញា កាយិកសុខ និងកាយិកទុក្ខ
 ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ
 ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ កាស្រ័យ ខ្ញុំមគ្គ ហើយ
 ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំពួកសង្ខារ ថាមិនខៀង ... មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃអត្តប្ប-
 ដិសម្ពិទា ធម្មប្បដិសម្ពិទា និរុត្តិប្បដិសម្ពិទា បដិកាលាប្បដិសម្ពិទា និង
 ហោនាហោនកាសល្ល របស់ពួកព្រះអរិយៈ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ ។

[៧០៧] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ដោយឧបនិស្ស័យប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូប-
 និស្ស័យ និងបកគូបនិស្ស័យ ។ បកគូបនិស្ស័យ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ
 ខ្ញុំសត្វ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ហើយញ៉ាំងណាម ដែលដល់ខ្ញុំ
 សភាពធំ ... ញ៉ាំងអភិញ្ញា ... ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង បុគ្គល
 ខ្ញុំសីល ដែលមានប្រមាណមិនបាន ... កាស្រ័យ ខ្ញុំបញ្ញា ហើយ
 ញ៉ាំងណាម ដែលដល់ខ្ញុំសភាពធំ ... ញ៉ាំងអភិញ្ញា ...

សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ អប្បមាណា សម្មា ... បញ្ញា
មហាគុតាយ សន្តាយ បន្តាយ ឧបទិស្សយប្បច្ច
យេន បិច្ចយោ អរិយា មត្តំ ឧបទិស្សយ អនុប្បដ្ឋ
សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបដ្ឋតិ ។

[៧១៨] បរិក្ខេតា ធម្មោ បរិក្ខេតស្ស ធម្មស្ស បុរេ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុបុរេ-
ជាតំ ។ អាម្មណាបុរេជាតំ ចត្តំ អនិច្ចតោ ...
វិបស្សនំ អស្សាទេតិ អភិទន្ធនំ តំ អាវត្ត ពៈតា ...
នោមនស្សំ ឧប្បដ្ឋតិ សោតំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ...
នោមនស្សំ ឧប្បដ្ឋតិ រូបាយននំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
នោដ្ឋន្តាយននំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្កាយននំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស
កាយាយននំ ។ បេ ។ វត្ថុ បរិក្ខេតំ ខន្ធានំ បុរេ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧១៩] បរិក្ខេតា ធម្មោ មហាគុតស្ស ធម្មស្ស
បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្មណាបុរេជាតំ វត្ថុ-
បុរេជាតំ ។ អាម្មណាបុរេជាតំ ទិព្វេន ចក្កុនា រូបំ
... ទិញ្ញាយ សោតនាតុយា សន្តំ ... ។ វត្ថុបុរេជាតំ
វត្ថុ មហាគុតានំ ខន្ធានំ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ញ្ញានិសមាបត្តិទ្វេភេតឡើង សព្វា ដែលមានប្រមាណ៦០០០០... បញ្ញា
ជាបច្ច័យ នៃសព្វា ដែលដល់នូវសភាពធំ និងបញ្ញា ដោយឧបទិស្សយ-
ប្បច្ច័យ ត្រូវគ្រោះអោយៈ អាស្រ័យ នូវមត្ត ហើយញ្ញានិសមាបត្តិ ដែល
មិនខាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ។

[៧១៨] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លាច ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានសភាពតូចខ្លាច ដោយបុរេជាកប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរេជាក
និងវត្ថុបុរេជាក ។ ការម្មណបុរេជាក គឺ ចុក្កល ឃើញច្បាស់ នូវ
ចត្ត ថាមិនទៀង... គ្រេកអរ ភ័យ ពនៈ ប្រាជ្ញា ចក្ខុនោះ...
នោមនស្ស កើតឡើង នូវសោត ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង...
នោមនស្ស កើតឡើង រូបាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ
ដោដ្ឋន្តាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាកប្បច្ច័យ ។
ដវត្ថុបុរេជាក គឺ ចក្កាយននៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយា-
យននៈ ។ បេ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធាន ដែលមានសភាពតូចខ្លាច
ដោយបុរេជាកប្បច្ច័យ ។

[៧១៩] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លាច ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយបុរេជាកប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរេជាក
និងវត្ថុបុរេជាក ។ ការម្មណបុរេជាក គឺ នូវប្រ ដោយទិព្វចត្ត ...
នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ... ។ ដវត្ថុបុរេជាក គឺ វត្ថុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធាន ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយបុរេជាកប្បច្ច័យ ។

(៧២០) បរិត្តោ ធម្មោ អប្បមាណាស្ស ធម្មស្ស
បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ វត្ថុ អប្បមាណាមំ
ទត្ថានំ បុរេជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៧២១) បរិត្តោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បច្ឆាជាតា បរិត្តា
ទត្ថា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជា-
តប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៧២២) មហាគ្គតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បច្ឆាជាតា មហាគ្គតា
ទត្ថា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្ប-
ដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៧២៣) អប្បមាណោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
បច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បច្ឆាជាតា អប្បមាណោ
ទត្ថា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បច្ឆាជាតប្ប-
ដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(៧២៤) បរិត្តោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
អាសេវនប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បុរិមា បុរិមា បរិត្តា
ទត្ថា បច្ឆិមាមំ បច្ឆិមាមំ . . . អនុលោមំ

(៧២០) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃតួក
ខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋយេន ។

(៧២១) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់បច្ឆាជាត
គឺ តួកខន្ធ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន ។

(៧២២) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នា ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់បច្ឆាជាត គឺ តួក
ខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន ។

(៧២៣) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន បានដល់បច្ឆាជាត គឺ
តួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយេន ។

(៧២៤) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធមិ
ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ដោយអាសវនប្បដ្ឋយេន គឺ តួកខន្ធ ដែលមាន
សភាពក្នុងគ្នា មុន ។ (ជាបច្ច័យ នៃតួកខន្ធ) ក្រោយ ។ . . . អនុលោម

គោត្រកុស្ណ៍ អនុលោមំ វេទនាទស្ស អាសវវេទប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ ។

(៧២៥) បរិក្ខត្តា ធម្មោ មហាត្តតស្ស ធម្មស្ស
អាសវវេទប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បឋមស្ស លាទស្ស
បរិក្ខត្តំ តស្សវំ អាសវវេទប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
ទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតទស្ស បរិក្ខត្តំ តស្សវំ
អាសវវេទប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ទិក្ខុស្ស ចក្កុស្ស
បរិក្ខត្តំ ... អនាគតំសញ្ញាលាស្ស បរិក្ខត្តំ អនា-
គតំសញ្ញាលាស្ស អាសវវេទប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(៧២៦) បរិក្ខត្តា ធម្មោ មប្បមាលាស្ស ធម្មស្ស
អាសវវេទប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ គោត្រកុ មត្តស្ស
វេទនាទំ មត្តស្ស អាសវវេទប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

(៧២៧) មហាត្តតោ ធម្មោ មហាត្តតស្ស ធម្មស្ស
អាសវវេទប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា មហាត្តតា
ទន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ ទន្ធាទំ អាសវវេទប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ។

(៧២៨) បរិក្ខត្តា ធម្មោ បរិក្ខត្តស្ស ធម្មស្ស កម្ម-
ប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ សហជាតា នាទាទណិកា ។
សហជាតា បរិក្ខត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធាទំ

(ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃវេទនា: ដោយ
អាសវវេទប្បច្ច័យ ។

(៧២៥) ធម៌ ដែលមានសភាពតូច្នោះ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ គឺ បរិក្ខម្ភ នៃបឋមដ្ឋាន
ជាបច្ច័យ នៃបឋមដ្ឋាននោះវិញ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ បរិក្ខម្ភ នៃ
ទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតន: ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតន:
នោះវិញ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ បរិក្ខម្ភ នៃទិក្ខុចក្កុ ... បរិក្ខម្ភ
នៃអនាគតំសញ្ញាលា ជាបច្ច័យ នៃអនាគតំសញ្ញាលា ដោយអា-
សវវេទប្បច្ច័យ ។

(៧២៦) ធម៌ ដែលមានសភាពតូច្នោះ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនទាន់ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ គឺ គោត្រកុ (ជាបច្ច័យ)
នៃមគ្គ វេទនា: ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ ។

(៧២៧) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ គឺ ត្ថកខន្ធ ដែលដល់នូវស-
ភាពធំមុន ។ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកខន្ធក្រោយ ។ ដោយអាសវវេទប្បច្ច័យ ។

(៧២៨) ធម៌ ដែលមានសភាពតូច្នោះ ជាបច្ច័យ នៃ
ធម៌ ដែលមានសភាពតូច្នោះ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត និងនាទាទណិក: ។ សហជាត គឺ ចេតនា
ដែលមានសភាពតូច្នោះ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្តកខន្ធដង

ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បដិសន្ធិក្កុណោ បរិត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ទន្ធា-
ណំ កដត្តា ច រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
នាណាទណិកា បរិត្តា ចេតនា វិបាកាណំ បរិត្តាណំ
ទន្ធាណំ កដត្តា ច រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានោ ដោយកម្មប្បច្ចយ ចេតនា ដែលមានសភាព
តូចន្តរ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដ៏ ត្ថកកដត្តាប្បដ៏ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា
ដែលមានសភាពតូចន្តរ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ដែលមានសភាពតូចន្តរ
ជាវិបាកដ៏ ត្ថកកដត្តាប្បដ៏ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៧២៧) មហាគ្គតោ ធម្មោ មហាគ្គតស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណាទណិកា ។
សហជាតា មហាគ្គតា ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ទន្ធាណំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ មហាគ្គតា
ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ទន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ នាណាទណិកា មហាគ្គតា ចេតនា វិបាកាណំ
មហាគ្គតាណំ ទន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧២៧) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត និងនានាខ-
ណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលដល់នូវសភាពធំ
ជាបច្ច័យ នៃត្ថកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
នៃត្ថកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៧២៨) មហាគ្គតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណាទណិកា ។
សហជាតា មហាគ្គតា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបាណំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ មហាគ្គតា
ចេតនា កដត្តារូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
នាណាទណិកា មហាគ្គតា ចេតនា កដត្តារូបាណំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧២៨) ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានសភាពតូចន្តរ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត និងនានាខ-
ណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
នៃត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានោ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលដល់នូវសភាព
ធំ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកកដត្តាប្ប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ ។ ឯនានាខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលដល់នូវសភាពធំ ជា
បច្ច័យ នៃត្ថកកដត្តាប្ប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣០] មហាក្កតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ច មហាក្ក-
 តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា
 នាណាខណិកា ។ សហជាតា មហាក្កតា ចេតនា
 សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបាណំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កិណោ មហាក្កតា
 ចេតនា សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ កេដត្តា ច រូបាណំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាណាខណិកា ម-
 ហាក្កតា ចេតនា វិចារកាណំ មហាក្កតាណំ ខន្ធាណំ
 កេដត្តា ច រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣២] អប្បមាណា ធម្មោ អប្បមាណស្ស
 ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា នាណា-
 ខណិកា ។ សហជាតា អប្បមាណា ចេតនា
 សម្បយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នាណាខណិកា អប្បមាណា ចេតនា វិចារកាណំ អប្ប-
 មាណាណំ ខន្ធាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៣] អប្បមាណា ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អប្បមាណា ចេតនា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាណំ រូបាណំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣១] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
 មានសភាពតូចនាដើម ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំដង ដោយកម្ម-
 ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនាណាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ
 ចេតនា ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ដែលដល់នូវ
 សភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ពួកកេដត្តាប្រដង ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ឯនាណាខណិកៈ គឺ ចេតនា
 ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃពួកខន្ធាណំ ដែលដល់នូវសភាពធំ
 ជាវិបាកដង ពួកកេដត្តាប្រដង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣២] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និងនាណាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមានប្រមាណមិន
 បាន ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនាណា-
 ខណិកៈ គឺ ចេតនា ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃពួក
 ខន្ធាណំ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣៣] ធម៌ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលមានសភាពតូចនា ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមានប្រ-
 មាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមញ្ញកប្បវដ្តានំ

[៧៣២] អប្បមាលោក ធម្មោ បរិត្តស្ស ច អប្បមាលាស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អប្បមាលាក ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៣] បរិត្តា ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកោ បរិត្តោ ឃាកោ ខន្ធា តិណ្ណានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ រូបានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ខន្ធា វត្តស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៣៤] មហាគ្គតោ ធម្មោ មហាគ្គតស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិស្សោ បញ្ញា បរិត្តិ បដិសន្ធិយា កាតញ ។

[៧៣៥] អប្បមាលោក ធម្មោ អប្បមាលាស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិណិ ។ បរិត្តិមេវ ។

[៧៣៦] បរិត្តា ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភ័ន្ត្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមញ្ញកប្បវដ្តានំ

[៧៣៧] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តរាជនំ ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាននំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ចេតនា ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃត្រកសម្បយុត្តកក្នុងនំ ត្រកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដនំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៧៣៨] ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តរា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តរា ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ដែលមានសភាពតូចន្តរា ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ព ជនំ នៃត្រកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដនំ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ត្រកខន្ធា ជាបច្ច័យ នៃវត្ត ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[៧៣៩] ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ បញ្ញាទាំង ៣ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ តាំងអំពីបរិត្តកាល ដល់បដិសន្ធិកាល ។

[៧៤០] ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយវិបាកប្បច្ច័យ (បានដល់វារៈ នៃបុព្វនិទិវិសជ្ជនា) ព លើក ។ បរិត្តកាលតែម្យ៉ាង ។

[៧៤១] ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តរា ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តរា ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយភ័ន្ត្រិយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឈានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមក្កប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ

សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
 បរិត្តា ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានាចំ រូបាចំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ បរិត្តា
 ទន្ធា កដត្តារូបាចំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធាចំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុយននំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយននំ កាយ-
 វិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ
 បរិត្តាចំ ទន្ធាចំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា បរិត្តា ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៣៧) បរិត្តោ ធម្មោ មហាត្តស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។
 សហជាតា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ មហាត្តតាចំ ទន្ធាចំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ មហាត្ត-
 តាចំ ទន្ធាចំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៤០) បរិត្តោ ធម្មោ អប្បមាណស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អប្បមា-
 ណាចំ ទន្ធាចំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

បានដល់សហជាត បុរេជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួក
 ខន្ធ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ជាប់ជុំយ វៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ជាប់ជុំយ
 វៃពួកកដត្តារូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ក្នុងវដ្តសន្ធិក្កុណៈ ពួកខន្ធ (ជា
 បច្ចយ) វៃវត្ថុ វត្ថុ ជាប់ជុំយ វៃពួកខន្ធ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។
 បុរេជាត គឺ ចក្ខុយននៈ ជាប់ជុំយ វៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយ កាយាយននៈ ជាប់ជុំយ វៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយ វត្ថុ ជាប់ជុំយ វៃពួកខន្ធ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់
 ជាប់ជុំយ វៃកាយននៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

(៧៣៧) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ជាប់ជុំយ វៃធម៌ ដែល
 ដល់នូវសភាពធំ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ បានដល់សហជាត និងបុរេ-
 ជាត ។ សហជាត គឺ វត្ថុ ជាប់ជុំយ វៃពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ក្នុងវដ្តសន្ធិក្កុណៈ ។ ឯបុរេជាត គឺ វត្ថុ
 ជាប់ជុំយ វៃពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

(៧៤០) ធម៌ ដែលមានសភាពតូចខ្លាញ់ ជាប់ជុំយ វៃធម៌
 ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចយ បានដល់បុរេជាត
 គឺ វត្ថុ ជាប់ជុំយ វៃពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយ ។

(៧៤០) មហាគុតា ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា មហាគុតា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូមាណំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា មហា-
 គុតា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៤២) អប្បមាលា ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា អប្បមាលា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូមាណំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អប្ប-
 មាលា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៤៣) បរិត្តោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ វត្ថុយំ ។ សហជាតោ បរិត្តោ ឯកោ
 ខន្ធោ វត្ថុយំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូមាណំ អត្តិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ... បដិសន្ធិកុលោ
 ខន្ធោ វត្ថុស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ ខន្ធាណំ
 អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ សន្ធិត្តំ ។

(៧៤១) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែល
 មានសភាពតូចន្តា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និង
 បច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួក
 ខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៧៤២) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានសភាពតូចន្តា ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆា-
 ជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៧៤៣) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តា ជាបច្ច័យ នៃធមិ
 ដែលមានសភាពតូចន្តា ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 បុរេជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងវត្ថុយំ ។ សហជាត គឺ
 ខន្ធ ១ ដែលមានសភាពតូចន្តា ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដ៏ ពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបដ៏ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ពួកខន្ធ ជាបច្ច័យ
 នៃវត្ថុ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកខន្ធ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ...

អសញ្ញាសត្តានំ ... ។ បុរេជានំ ចកុំ ... វត្ថុំ អនិច្ច-
 តោ ... វិបស្សតិ មស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ អារត្ត
 វតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ រូបាយតនំ
 ចកុំវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចក្កាយតនំ ចកុំវិញ្ញាណស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស វត្ថុ បរិត្តានំ ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជានា បរិត្តា ទទ្ធា បុរេជានស្ស វេទស្ស កា-
 យស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតវឌ្ឍិកាវេ
 អាហារវេ វេទស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ រូបជីវិត្រ្ម័យំ កដត្តារូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៧៤៤) បរិត្តោ ចន្ទោ មហាគុតស្ស ចម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជានំ បុរេជានំ ។
 សហជានំ បដិសន្ធិកូណោ វត្ថុ មហាគុតានំ ទទ្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជានំ ទិព្វេន ចកុំបា
 រូបំ បស្សតិ ទិព្វាយ សោតវាតុយា សន្នំ ... វត្ថុ
 មហាគុតានំ ទទ្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

របស់ពួកអសញ្ញាសត្ថ... ។ បុរេជានំ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ នូវ
 ចកុំ... នូវវត្ថុ ថាមិនទៀង... ក្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ប្រាជ្ញា
 នូវវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស ក៏កើតឡើង រូបាយតនៈ
 (ជាបច្ច័យ) នៃចកុំវិញ្ញាណ ដោដ្ឋព្វាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ចក្កាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចកុំវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្ប-
 ច្ច័យ កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ត្ថកខន្ធ ដែលមានសភាពក្នុងចន្ទារ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជានំ គឺ
 ត្ថកខន្ធ ដែលមានសភាពក្នុងចន្ទារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
 មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតវឌ្ឍិកាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯរូបជីវិត្រ្ម័យំ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកកដត្តារូប ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៧៤៤) ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងចន្ទារ ជាបច្ច័យ នៃធម៌
 ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជានំ និងបុរេ-
 ជានំ ។ សហជានំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បុរេជានំ គឺ បុគ្គល ឃើញ
 នូវរូប ដោយទិព្វចកុំ នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតវាតុ... វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃត្ថកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

[៧៤៥] ធម៌តោ ធម្មោ អប្បហានាស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជានំ វត្ថុ អប្បហានានំ
ទន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤៦] មហាគុតោ ធម្មោ មហាគុតស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាគុតោ ឯកោ ទន្ធា
តិណ្ណានំ ទន្ធានំ ទ្វេ ទន្ធា ... បដិសន្ធិកុណោ ... ។

[៧៤៧] មហាគុតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជានំ បច្ឆាជានំ ។
សហជានោ មហាគុតោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបា-
នំ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆា-
ជានោ មហាគុតោ ទន្ធា បុរេជានស្ស វេទស្ស កា-
យស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៤៨] មហាគុតោ ធម្មោ បរិត្តស្ស ច មហាគុ-
តស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ មហាគុ-
តោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណានំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបា-
នញ្ច រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ...
បដិសន្ធិកុណោ ... ។

[៧៤៥] ធម៌ ដែលមានសភាពតូចនូវ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនបាន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជា
បច្ច័យ ខែពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៦] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ
ជាបច្ច័យ ខែខន្ធ ៧ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ... ។

[៧៤៧] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែល
មានសភាពតូចនូវ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាន និងបច្ឆា-
ជាន ។ សហជាន គឺ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ
ខែពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ
ជាបច្ច័យ ខែពួកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ។
ឯបច្ឆាជាន គឺ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៨] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែល
មានសភាពតូចនូវផង ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
គឺ ខន្ធ ១ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ ខែខន្ធ ៧ ផង ពួកចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ... ក្នុងខណៈខែបដិ-
សន្ធិ ... ។

បរិក្ខេប បញ្ជាវិប

(៧៤៧) អប្បមារណា ធម្មោ អប្បមារណាស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អប្បមារណា ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ ។

(៧៤៨) អប្បមារណា ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អប្បមារណា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អប្បមារណា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៤៩) អប្បមារណា ធម្មោ បរិត្តស្ស ច អប្បមារណាស្ស ច ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អប្បមារណា ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូទានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៥០) បរិត្តោ ច អប្បមារណា ច ធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតា អប្បមារណា ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា

បរិក្ខេប បញ្ជាវិប

(៧៤៧) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ។

(៧៤៨) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

(៧៤៩) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាផង ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ១ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

(៧៥០) ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នាក្តី ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ដោយអត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

អប្បមាណា ខន្ធ ច កតតធឿកាហោ អាហារោ ច
ឥមស្ស កាយស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បច្ឆាជាតា អប្បមាណា ខន្ធ ច រូបដីវិត្រ្មិយញ្ច
កដត្តារូបាណំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៥៣) បរិត្តោ ច អប្បមាណោ ច ធម្មា
អប្បមាណាស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អប្បមាណោ
ឋកោ ខន្ធ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្នំ ខន្ធាណំ អត្តិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ... ។

(៧៥៤) បរិត្តោ ច មហាគ្គតោ ច ធម្មា ប-
រិត្តស្ស ធម្មស្ស អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បច្ឆាជាតំ អាហារំ វិត្រ្មិយំ ។ សហជាតោ មហាគ្គ-
តា ខន្ធ ច មហាគ្គតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានាណំ រូបាណំ
អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុណោ មហាគ្គតា
ខន្ធ ច មហាគ្គតា ច កដត្តារូបាណំ អត្តិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា មហាគ្គតា ខន្ធ ច កតតធឿ-
កាហោ អាហារោ ច ឥមស្ស កាយស្ស ។ បច្ឆា-
ជាតា មហាគ្គតា ខន្ធ ច រូបដីវិត្រ្មិយញ្ច កដត្តា-
រូបាណំ អត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

គី ពួកខន្ធ ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី កតតធឿកាហារក្តី ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលមាន
ប្រមាណមិនបានក្តី រូបដីវិត្រ្មិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ ។

(៧៥៣) ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នាក្តី ធមិ ដែលមានប្រ-
មាណមិនបានក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត នឹងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ខ
ដែលមានប្រមាណមិនបានក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ
អត្តិប្បច្ច័យ ខន្ធ២ ... ។

(៧៥៤) ធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នាក្តី ធមិ ដែលដល់នូវស-
ភាពធំក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចត្នាក្តី ដោយអត្តិប្បច្ច័យ
បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ នឹងវិត្រ្មិយ ។ សហជាត
គឺ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំ
ក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ ដែលដល់នូវសភាពធំក្តី
កតតធឿកាហារក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ពួកខន្ធ
ដែលដល់នូវសភាពធំក្តី រូបដីវិត្រ្មិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប
ដោយអត្តិប្បច្ច័យ ។

[៧៤៥] បរិក្ខេប ច មហានិទា ម ធម្មា មហានិ-
 តស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមាជាតំ
 បុរេជាតំ ។ សមាជាតោ មហានិទា ឃីកោ ខន្ធោ
 ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធជំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធា . . . បដិសន្ធិត្វាលោ មហានិទា ឃីកោ
 ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធជំ អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុ ច . . . ធម្មប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិភត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ អវិភត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៧៤៦] ហេតុយា សត្ត ការម្មណោ សត្ត អធិ-
 បតិយា សត្ត អនន្តរេ ធរ សមនន្តរេ ធរ សមា-
 ជាតេ ឃីកាទស អញ្ញាញា សត្ត និស្សយេ តេរស
 ឧបនិស្សយេ ធរ បុរេជាតេ តិណ្ណិ បច្ឆាជាតេ តិណ្ណិ
 អាសេវនេ ចត្តាវិ កម្មេ សត្ត វិចារតេ អាហារេ
 ឥន្ទ្រិយេ ណារេ មត្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ តិណ្ណិ
 វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិយា តេរស ធម្មិយា ធរ

[៧៤៥] ធមិ ដែលមានសភាពក្នុងភ្នំ ធមិ ដែលដល់ខ្យ
 សភាពក្នុង ជាប់ខ្យ ខែធមិ ដែលដល់ខ្យសភាពធំ ដោយអត្ថប្បច្ចយ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែល
 ដល់ខ្យសភាពក្នុង វត្ថុ ជាប់ខ្យ ខែខន្ធ ៣ ដោយអត្ថប្បច្ចយ
 ខន្ធ ២ . . . ខន្ធ ១ ដែលដល់ខ្យសភាពក្នុង វត្ថុ ជាប់ខ្យ ខែ
 ខន្ធ ៣ ដោយអត្ថប្បច្ចយ ក្នុងខណៈខែបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្នុង វត្ថុ . . .
 ជាប់ខ្យ ដោយអត្ថប្បច្ចយ ជាប់ខ្យ ដោយវិភត្តប្បច្ចយ ជាប់ខ្យ
 ដោយអវិភត្តប្បច្ចយ ។

[៧៤៦] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ៧ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៨ ក្នុងសមនន្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៨ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ១១ ក្នុងអញ្ញាញាប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ១៣ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវខប្ប-
 ច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 អាហារប្បច្ចយ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ណារប្បច្ចយ និងមត្តប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងធម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៨

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

វិភត្តេ នវំ អវិភត្តេ តេរស ។ ឯវំ គុណោតត្ថំ ។
អនុលោមំ ។

[៧៥៧] បរិត្តោ នធម្មោ បរិត្តស្ស ធម្មស្ស អា-
រម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាត-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ស្រ្តីយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៨] បរិត្តោ នធម្មោ មហាត្តតស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជា-
តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៧៥៩] បរិត្តោ នធម្មោ អប្បសាណាស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៧៦០] មហាត្តតោ នធម្មោ មហាត្តតស្ស ធម្មស្ស
អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋានំ

ក្នុងវិភត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ៨ ក្នុងអវិភត្តប្បច្ច័យ មានព័រៈ ១៣ ។
បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៧៥៧] ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានសភាពក្នុងគ្នា ដោយការម្នួលប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាត-
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយស្រ្តីយប្បច្ច័យ ។

[៧៥៨] ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ដោយការម្នួលប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេ-
ជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៥៩] ធម៌ ដែលមានសភាពក្នុងគ្នា ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
មានប្រមាណមិនទាន់ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុ-
រេជាតប្បច្ច័យ ។

[៧៦០] ធម៌ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធម៌ ដែល
ដល់នូវសភាពធំ ដោយការម្នួលប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៧៦១) មហាន្តតោ ធម្មោ បរិក្ខេបៈ ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៦២) មហាន្តតោ ធម្មោ អប្បមាណាស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៦៣) មហាន្តតោ ធម្មោ បរិក្ខេបៈ ច មហាន្តតស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៦៤) អប្បមាណោ ធម្មោ អប្បមាណាស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៦៥) អប្បមាណោ ធម្មោ បរិក្ខេបៈ ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៦៦) អប្បមាណោ ធម្មោ មហាន្តតស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៦១) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចនូវ ដោយការម្បណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៧៦២) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៧៦៣) ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចនូវផង ធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៧៦៤) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៧៦៥) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចនូវ ដោយការម្បណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៧៦៦) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ ដោយការម្បណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មចំណែក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៧៦៣) អប្បមាលោក ធម្មោ បរិត្តស្ស ច អប្ប-

មាលោស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៧៦៤) បរិត្តោ ច អប្បមាលោក ច ធម្មា ប-

រិត្តស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ

ឥន្ទ្រិយំ ។

(៧៦៥) បរិត្តោ ច អប្បមាលោក ច ធម្មា អប្ប-

មាលោស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

(៧៦៦) បរិត្តោ ច មហាគ្គតោ ច ធម្មា បរិត្តស្ស

ធម្មស្ស ... សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។

(៧៦៧) បរិត្តោ ច មហាគ្គតោ ច ធម្មា មហាគ្គ-

តស្ស ធម្មស្ស ... សហជាតំ បុរេជាតំ ។

(៧៦៨) នរហត្ថយោ បណ្ណាស នការម្ម-

លោ បណ្ណាស នអធិបតិយោ នអនន្តរេ នស-

មនន្តរេ បណ្ណាស នសហជាតេ ទ្វាទស

នអញ្ញាមញ្ញោ ទ្វាទស ននិស្សយេ ទ្វាទស

អភិធម្មចំណែក អនុលោមត្ថិកប្បដ្ឋាន

(៧៦៧) ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន ជាបច្ច័យ នៃធមិ

ដែលមានសភាពតូចន្តោផង ធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបានផង ដោយ

សហជាតប្បច្ច័យ ។

(៧៦៨) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី ធមិ ដែលមានប្រ-

មាណមិនបានក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តោ ...

បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

(៧៦៩) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី ធមិ ដែលមាន

ប្រមាណមិនបានក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានប្រមាណមិនបាន...

បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។

(៧៧០) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី ធមិ ដែលដល់នូវ

សភាពធំក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តោ ... បានដល់

សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

(៧៧១) ធមិ ដែលមានសភាពតូចន្តោក្តី ធមិ ដែលដល់នូវ

សភាពធំក្តី ជាបច្ច័យ នៃធមិ ដែលដល់នូវសភាពធំ បានដល់

សហជាត និងបុរេជាត ។

(៧៧២) ក្នុងនរហត្ថប្បច្ច័យ មានវរៈ ១៥ ក្នុងនការម្មណប្បច្ច័យ

មានវរៈ ១៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ នអនន្តរប្បច្ច័យ និងនសមនន្ត-

រប្បច្ច័យ មានវរៈ ១៥ ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានវរៈ ១៦ ក្នុង

នអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មានវរៈ ១៦ ក្នុងននិស្សយប្បច្ច័យ មានវរៈ ១៦

បរិក្ខេប បញ្ជាក់

នឧបទិស្សយេ ធុន្តស នបុរេជានេ ធុន្តស នបញ្ជា-
 ជានេ បណ្ណាស នអាសវនេ ។ សង្ខតំ ។ នមត្តេ
 បណ្ណាស នសម្បយុត្តេ ទ្វានស នវិប្បយុត្តេ នស
 លោមត្តិយា នស លោមត្តិយា បណ្ណាស លោកិតេ
 បណ្ណាស លោមិតេ នស ។ ឯវំ កណោតង្គំ ។

បច្ចនិយំ ។

(៧៧៣) ហេតុប្បដ្ឋយា នអាម្មណេ សត្តំ . . .

នអធិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ សត្តំ នអត្តា-
 មញ្ញា តីណំ នឧបទិស្សយេ សត្តំ នបុរេជានេ ។
 សង្ខតំ ។ នមត្តេ សត្តំ នសម្បយុត្តេ តីណំ នវិប្ប-
 យុត្តេ តីណំ លោមត្តិយា សត្តំ លោកិតេ សត្តំ ។
 ឯវំ កណោតង្គំ ។

អនុណមប្បច្ចនិយំ ។

បរិក្ខេប បញ្ជាក់

ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៤ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៤
 ក្នុងនបញ្ជាជានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តី
 បំប្រួញ ។ ក្នុងនមត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១៤ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនោមត្តិប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១០ ក្នុងនោមិត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៥ ក្នុងនោកិតប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ១៥ ក្នុងនោមិតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១០ ។ បណ្ឌិត គប្បី
 រាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ បច្ចនិយៈ ។

(៧៧៣) ក្នុងនអាម្មណប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

. . . ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ នអនន្តប្បដ្ឋយ និសមនន្តប្បដ្ឋយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនអត្តាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ ក្នុងនមត្តប្ប-
 ដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោមិត្តិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនោកិត-
 ប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អនុណមប្បច្ចនិយៈ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

(៧៧២) ឧហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ សត្ត . . .

អធិបតិយា សត្ត អនន្តរេ ឈ សមនន្តរេ ឈ ស-

ហជាតេ ឯកាទស អញ្ញាមញ្ញោ សត្ត ទិស្សយេ តេ-

រស ឧបទិស្សយេ ឈ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ

តីណិ អាសេវនេ ចត្តារិ កក្កេ សត្ត ។ សង្ខតំ ។

មត្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្ថិ-

យា តេរស ទត្ថិយា ឈ វិគតេ ឈ អវិគតេ តេរស ។

បច្ចនិយានុលោមំ ។

បរិក្កន្តំ ព្វទសមំ និដ្ឋិតំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

(៧៧២) ក្នុងការម្សោយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ព្រោះទេហតុប្ប-

ដ្ឋយ . . . ក្នុងអធិបតិយដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអនន្តរដ្ឋយ មាន

ព័រៈ ៨ ក្នុងសមនន្តរដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មាន

ព័រៈ ១១ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងទិស្សយដ្ឋយ មាន

ព័រៈ ១៣ ក្នុងឧបទិស្សយដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មាន

ព័រៈ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអាសេវនដ្ឋយ មាន

ព័រៈ ៤ ក្នុងកក្កដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុង

មត្តដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុង

វិប្បយុត្តដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអត្ថិដ្ឋយ មានព័រៈ ១៣ ក្នុង

ទត្ថិដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងវិគតដ្ឋយមានព័រៈ ៨ ក្នុងអវិគតដ្ឋយ

មានព័រៈ ១៣ ។

ចប់ បច្ចនិយានុលោម ។

ចប់ បរិក្កន្តិកៈ ទី ១២

អភិធម្មប្រដិក

បដ្ឋានស្ស បញ្ចមោ ភាគោ

មាតិកាបន្ទានិ

អភិធម្មប្រដិក

បដ្ឋាន បញ្ចមោគ

សន្និកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	អង្កេត
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិក្កិ	
បដិច្ចវារៈ	១
អនុរោម	"
បច្ចុនិយំ	១៣
អនុរោមប្បច្ចុនិយំ	២២
បច្ចុនិយានុរោម	"
បច្ចយវារៈ	២៥
អនុរោម	"
បច្ចុនិយំ	២៦
អនុរោមប្បច្ចុនិយំ	៥៣
បច្ចុនិយានុរោម	៥៤
និស្សយវារៈ	"
សំសដ្ឋវារៈ	៥៥

មាតិកា	ទំព័រ
ទស្សនេន បហាតត្វហេតុកត្តិក្កិ	
បដិច្ចវារៈ	១
អនុរោម	"
បច្ចុនិយំ	១៣
អនុរោមប្បច្ចុនិយំ	២២
បច្ចុនិយានុរោម	"
បច្ចយវារៈ	២៥
អនុរោម	"
បច្ចុនិយំ	២៦
អនុរោមប្បច្ចុនិយំ	៥៣
បច្ចុនិយានុរោម	៥៤
និស្សយវារៈ	"
សំសដ្ឋវារៈ	៥៥

មាតិកាឃ្លោង

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោម	៥៥
បច្ចុន័យ	៦០
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	៦១
បច្ចុន័យអនុលោម	៦២
សម្បយុត្តរក	"
បញ្ញាតរក	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១០៧
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	១១៦
បច្ចុន័យអនុលោម	១១៧

អាចយគាមិគ្គិក

បដិច្ចតរក	១១៧
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១២៣
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	១២៧
បច្ចុន័យអនុលោម	១៣០

សៀវភៅប្រាប់អង្គការ

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោម	៥៥
បច្ចុន័យ	៦០
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	៦១
បច្ចុន័យអនុលោម	៦២
សម្បយុត្តរក	"
បញ្ញាតរក	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១០៧
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	១១៦
បច្ចុន័យអនុលោម	១១៧

អាចយគាមិគ្គិក

បដិច្ចតរក	១១៧
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១២៣
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	១២៧
បច្ចុន័យអនុលោម	១៣០

មាតិកាសង្ខេប

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោម	៥៥
បច្ចុន័យ	៦០
អនុលោមបច្ចុន័យ	៦១
បច្ចុន័យអនុលោម	៦២
សម្បយុត្តរក	"
បញ្ញាតរក	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១០៧
អនុលោមបច្ចុន័យ	១១៦
បច្ចុន័យអនុលោម	១១៧

អាចយគាមិគ្គិក

បដិច្ចតរក	១១៧
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១២៣
អនុលោមបច្ចុន័យ	១២៧
បច្ចុន័យអនុលោម	១៣០

សង្ខេបប្រាប់អំពី

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោម	៥៥
បច្ចុន័យ	៦០
អនុលោមបច្ចុន័យ	៦១
បច្ចុន័យអនុលោម	៦២
សម្បយុត្តរក	"
បញ្ញាតរក	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១០៧
អនុលោមបច្ចុន័យ	១១៦
បច្ចុន័យអនុលោម	១១៧

អាចយគាមិគ្គិក

បដិច្ចតរក	១១៧
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	១២៣
អនុលោមបច្ចុន័យ	១២៧
បច្ចុន័យអនុលោម	១៣០

មាតិកាបណ្ណាសិ

មាតិកា	អង្កេ
សហគម្ភករេ	១៣០
បច្ចុយករេ	"
អនុលាម	"
បច្ចុនីយ	១៣៧
អនុលាមប្បច្ចុនីយ	១៤៦
បច្ចុនីយានុលាម	"
និស្សយករេ	"
សំសដ្ឋករេ	១៤៧
អនុលាម	"
បច្ចុនីយ	១៤៨
អនុលាមប្បច្ចុនីយ	១៥០
បច្ចុនីយានុលាម	"
សម្បយុត្តករេ	"
បញ្ញាករេ	១៥១
អនុលាម	"
បច្ចុនីយ	១៧៧
អនុលាមប្បច្ចុនីយ	១៧៦

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
សហគម្ភករេ	១៣០
បច្ចុយករេ	"
អនុលាម	"
បច្ចុនីយ	១៣៧
អនុលាមប្បច្ចុនីយ	១៤៦
បច្ចុនីយានុលាម	"
និស្សយករេ	"
សំសដ្ឋករេ	១៤៧
អនុលាម	"
បច្ចុនីយ	១៤៨
អនុលាមប្បច្ចុនីយ	១៥០
បច្ចុនីយានុលាម	"
សម្បយុត្តករេ	"
បញ្ញាករេ	១៥១
អនុលាម	"
បច្ចុនីយ	១៧៧
អនុលាមប្បច្ចុនីយ	១៧៦

មាតិកាស្រី

មាតិកា	អង្កេត
ច្បាប់យានុលាម	១៨៣
សេចក្តីផ្តើម	
ជំនួញរាជ	១៨៤
អនុលាម	"
ច្បាប់នីយ	១៨៧
អនុលាមច្បាប់នីយ	១៩៥
ច្បាប់យានុលាម	"
សហគមន៍រាជ	"
ច្បាប់យានុលាម	១៩៦
អនុលាម	"
ច្បាប់នីយ	២០១
អនុលាមច្បាប់នីយ	២០៦
ច្បាប់យានុលាម	២០៧
និស្សយន្តរាជ	"
សំសង្កត់រាជ	"
អនុលាម	"
ច្បាប់នីយ	២០៨

ស្នងការប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
ច្បាប់យានុលាម	១៨៣
សេចក្តីផ្តើម	
ជំនួញរាជ	១៨៤
អនុលាម	"
ច្បាប់នីយ	១៨៧
អនុលាមច្បាប់នីយ	១៩៥
ច្បាប់យានុលាម	"
សហគមន៍រាជ	"
ច្បាប់យានុលាម	១៩៦
អនុលាម	"
ច្បាប់នីយ	២០១
អនុលាមច្បាប់នីយ	២០៦
ច្បាប់យានុលាម	២០៧
និស្សយន្តរាជ	"
សំសង្កត់រាជ	"
អនុលាម	"
ច្បាប់នីយ	២០៨

មាតិកាបង្គោល

មាតិកា	អង្ក
អនុសាមញ្ញច្បាប់	២១០
ច្បាប់យានសម្រាប់	"
សម្បទានុករ	"
បញ្ជាអនុករ	២១១
អនុសាម	"
ច្បាប់	២១៧
អនុសាមញ្ញច្បាប់	២២០
ច្បាប់យានសម្រាប់	"
បរិច្ចាគ	
បង្គោលអនុករ	២២២
អនុសាម	"
ច្បាប់	២២៨
អនុសាមញ្ញច្បាប់	២២២
ច្បាប់យានសម្រាប់	"
សេវាអនុករ	២២៣
ច្បាប់អនុករ	"
អនុសាម	"

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
អនុសាមញ្ញច្បាប់	២១០
ច្បាប់យានសម្រាប់	"
សម្បទានុករ	"
បញ្ជាអនុករ	២១១
អនុសាម	"
ច្បាប់	២១៧
អនុសាមញ្ញច្បាប់	២២០
ច្បាប់យានសម្រាប់	"
បរិច្ចាគ	
បង្គោលអនុករ	២២២
អនុសាម	"
ច្បាប់	២២៨
អនុសាមញ្ញច្បាប់	២២២
ច្បាប់យានសម្រាប់	"
សេវាអនុករ	២២៣
ច្បាប់អនុករ	"
អនុសាម	"

មាតិកា

មាតិកា	អង្កេត
បច្ចុន័យ	២៩៧
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	២៧២
បច្ចុន័យានុលោម	២៧៣
និស្សយករ	"
សំសដ្ឋករ	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	២៧២
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	២៧៩
បច្ចុន័យានុលោម	២៧៧
សម្បយុក្កករ	"
បញ្ញាករ	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	៣១២
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	៣១៧
បច្ចុន័យានុលោម	៣១៨

សិល្បកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុន័យ	២៦៧
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	២៧២
បច្ចុន័យានុលោម	២៧៣
និស្សយករ	"
សំសដ្ឋករ	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	២៧២
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	២៧៨
បច្ចុន័យានុលោម	២៧៩
សម្បយុក្កករ	"
បញ្ញាករ	"
អនុលោម	"
បច្ចុន័យ	៣១២
អនុលោមប្បច្ចុន័យ	៣១៧
បច្ចុន័យានុលោម	៣១៨

សន្និកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

វិវិទូវិទូបតី

វិវិទូបាហោ	អវិវិទូបាហោ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយំ
បច្ចុរយា ។	បច្ចុរយា	១៦០	៣
បច្ចុរយា ។	បច្ចុរយា	២១៧	១៣
ការម្មណាធិបតិ	ការម្មណាធិបតិ	២១៨	២-៣
ធម្មស្ស	ធម្មស្ស	២៧៧	១៧
អសញ្ញាសក្កានំ ... ។	អសញ្ញាសក្កានំ	២៨៨	១១
ធម្មា	ធម្មា	២៧៣	១៨

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ជាហេតុកៈ	ជាអហេតុកៈ	១៣	១៣
ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ	ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ	១៤	៨
ព្រោះការម្មណាប្បច្ច័យ	ព្រោះនការម្មណាប្បច្ច័យ	"	១១
មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ	មិនត្រូវលះ ដោយទស្សនៈ	១៧	"
ត្រូវលះ ដោយការវាចាផង	ត្រូវលះ ដោយការវាចាផង	១៨	៧
វត្ថុផង ...	វត្ថុផង	៤៥	"
ដែលមានហេតុមិនត្រូវលះ	ដែលមានហេតុត្រូវលះ	៦៧	៤
នៃសម្ប-	នៃក្នុងសម្ប-	៧៦	"
ផ្នែកនឹងវត្ថុ ។	ពឹងផ្អែក នឹងវត្ថុ ។	១៣៤	៣
ជាច្ច័យ	ជាបច្ច័យ	១៥១	៥
មិនដល់នូវការសន្សំ	ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ	១៧៥	១២
នូវខន្ធ ២ ...	នូវខន្ធ ២ ... ។	១៨៦	១៤
ដែលជារបស់សេក្ខបុគ្គល ...	ដែលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ...	១៧៨	"
នឹងវត្ថុ ១	នឹងវត្ថុ	"	១៨

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល	ដែលជាបេសអេសេក្ខបុគ្គល	១៧៧	៥
ដែលជាសេសសេក្ខបុគ្គល	ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល	២១៥	២
ចកត្ថុនិស្ស័យ	ចកត្ថុបនិស្ស័យ	២២២	១២
សេតុត្តិកៈ បច្ចយវារៈ	សេតុត្តិកៈ បញ្ញាវារៈ	២២៥	១
ដែលកើតមុន	ដែលកើតមុន	២២៦	៦
ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល	ដែលជាបេសសេក្ខបុគ្គល	២២៧	១២
បេសសេក្ខបុគ្គល	បេសអេសេក្ខបុគ្គល	២២៧	៥
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។	ដោយកម្មប្បច្ច័យ	.	៧
(២២២)	(៥៥៥)	២២២	៣
(២២៦)	(៥៥៦)	"	១៦
នៃខន្ធ	នៃភ្នកខន្ធ	៣០៤	៥
នៃខន្ធ	នៃភ្នកខន្ធ	៣០៤	៥
ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ	ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ	៣១៣	៧
ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ	ដោយនត្ថិប្បច្ច័យ	.	៨